Poštnina plačana v gotovim.

Leto XII., štev. 253

Ljubljana, nedelja 1. novembra 1931

Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5 - Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3 — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2 — Telefon št. 190
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praha číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knaflijeva ulica 5 Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13 Telefon št. 2440 (ponoči 2582)
Celje: Kocenova ul. 8 Telef. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu

Prva posledica volilne zmage — dumping

V bojazni pred zaščitnimi carinami se je nenavadno dvignil uvoz iz inozemstva — Nova zbornica se bo morala najprvo baviti s tem dumpingom

London, 31. oktobra. d. Kot posledica zmage zagovornikov zaščitnih carin se je pokazal močan porast uvoza v Anglijo, ker računajo s skorajšnjo uvedbo zaščitnih carin. Razen Nemčije pošilja zlasti Rusija velike množine blaga na angleški trg. Železni in jekleni trg je nadalje čvrst ter razpolaga z naročili, kakor že mnoga leta ne.

London, 31. oktobra. d. Kakor se čuje, namerava vlada takoj po sestanku parlamenta predložiti zakonski predlog proti inozemskemu dumpingu, s katerim hoče preprečiti, da bi se še pred uvedbo novih carin angleški trg preplavil z inozemskim blagom. Carinsko vprašanje samo bržkone ne bo tako kmalu rešeno. Računajo, da se bo to zgodilo šele v pričetku prihodnjega leta. Do tega časa naj bi bil v veljavi ukrep proti inozemskemu dumpingu. Nova carinska tarifa bo izdelana šele po sestanku imperijalne konference, ki se bo vršila spomladi.

London, 31. oktobra. Sestava rekonstruiranega kabineta bo objavljena šele čez nekaj dni. Politični krogi so mnenja, da bo objavljena šele na dan sestanka parlamenta. Šele prihodnji teden bodo med voditelji strank pogajanja, kako naj izgleda definitivna sestava nacionalne vlade, ki pa ne bo smela imeti strankarskega obeležja.

Speaker (predsednik) nove zbornice bo izvoljen prihodnji torek. Svečana otvoritev parlamenta k izrednemu zasedanju bo 10. novembra. To zasedanje bo kratko. Že v drugi polovici novembra bo parlament odgoden do prve polovice januarja ali februarja.

Prestolni govor, ki ga bo kralj Jurij prečital ob svečani otvoritvi v zbornici, bo po zanesljivih informacijah izredno kratek ter ne bo vseboval nobenega političnega programa v smislu kake stranke.

London, 31. oktobra. n. Rekonstrukcija angleškega parlamenta je za teden dni odložena. Vse pa kaže, da tudi tedaj ne bo šlo tako gladko izpod rok. Baldwin namerava namreč sam prevzeti finančno ministrstvo, ki se mu pa Neuville Chamberlain noče odreči. Verjetno je, da bosta imenovana tudi dva nova ministra brez portfelja, ki bosta zastopala vlado na vseh internacionalnih konferencah tako v angleških kolonijah kot v inozemstvu.

London, 31. oktobra. n. Pri današnjih volitvah na vseučiliščih bosta izvoljena še dva nova poslanca. Vlada ima sedaj 555 poslanskih mandatov, opozicija 58. Čista večina vlade nad opozicijo šteje 497 poslancev.

London, 31. oktobra. s. Angleška banka sporoča, da sta Francoska banka in Federal Res. Bank v New Yorku sporazumne s tem, da se krediti v znesku 25 milijonov funtov, ki so bili stavljeni Angliji dne 1. avgusta na razpolago deloma, in sicer v višini po 15 milijonov funtov, podaljšajo za dobo nadaljnjih treh mesecev. Zaradi plačila zneska 20 milijonov funtov bodo likvidirane primerne vsote v zlatu. Angleška banka vračuje denar deloma v zlatu, deloma pa v menicah.

Pred novim znižanjem plač v Italiji

Sklepi fašističnega korporacijskega odbora — Plače bodo znižali nameščencem nekaterih zavarovalnic in hranilnic ter kmetskim delavcem v raznih pokrajinah

Rim, 31. oktobra. r. Zasedanje fašističnega korporacijskega odbora, ki je bilo zaradi fašističnih praznikov za nekaj dni prekinjeno, se je snoči nadaljevalo. Spočetka so debatirali še o delovnih pogodbah fašističnih sindikalnih organizacij, o katerih je na prejšnji seji poročal korporacijski minister Bottai. Med debato je odbor formalno ugotovil, da v splošnem plač uradnikov in nameščencev ni mogoče znižati še bolj, ker so v zadnjem času dosegle svoj minimum.

To je končno tudi povsem razumljivo, če pomislimo, da so se plače delavcev-strokovnjakov od l. 1924, ko so imeli še pred fašističnim režimom svoje delovne pogodbe, pa do danes znižale za 20 do 30 odstotkov, plače ostalih delavcev pa za 25 do 40 odstotkov. Še posebej pa so bili vsi delavci in uradniki prizadeti lani, ko je bila zima ravno pred vratmi in so jim znižali plače povprečno za 8 do 10 odstotkov.

Zato ni nič čudnega, če je moral korporacijski odbor ugotovil, da »iz gospodarskih razlogov vsako nadaljnje globalno znižanje plač ni ne mogoče ne koristno«. Ta ugotovitev pa ima na drugi strani svoj taktični pomen. Po krajši diskusiji je namreč odbor sklenil, da je delno znižanje plač še mogoče. Z velikimi naslovi, v katerih naglašajo, da je fašistični korporacijski odbor izključil in onemogočil vsako znižanje plač, skušajo italijanski listi prikriti ali vsaj omiliti trpko realnost.

Odbor je namreč sklenil, da bo treba znižati plače nameščencem zastavljalnic in posojilnic, ki imajo opravka razen s svojimi običajnimi posli tudi s pobiranjem davkov. Ta svoj sklep je korporacijski odbor utemeljil tako-le: Plače je treba znižati zato, da se zmanjša nevarnost nezaposlenosti, da ne bo treba državi iz posebnih fondov dajati podpore raznim finančnim zavodom in da se izenačijo plače teh nameščencev s plačami drugih uradnikov. Odbor je obenem določil, da se smejo plače teh nameščencev znižati le v skladu z eksistenčnim minimom in z razmerami, v katerih živijo.

Sledila je debata o mezdah in delovnih pogodbah kmečkih delavcev. Minister Bottai, je tudi za kmetijske delavce predložil sličen predlog kakor za nameščence omenjenih zavodov, češ, da tudi mezd teh delavcev v splošnem ni več mogoče znižati, razen seveda v nekaterih pokrajinah, kjer bi bilo takšno znižanje zaradi izenačenja mezd in razmer celo potrebno.

Mussolini, ki je vodil sejo odbora, je ob zaključku debate resumiral in izjavil svoje zadovoljstvo zaradi Bottaijevega poročila in njegovih predlogov. Zatrdil je, da je zares potrebno, da se znižajo plače nameščencev navedenih zastavljalnic ter kmetskih delavcev v nekaterih pokrajinah, ker je izenačenje mezd v skladu s fašističnimi gospodarskimi načeli.

Zasedanje korporacijskega odbora se bo nadaljevalo v torek popoldne.

Ruska intervencija na Daljnem vzhodu

Rusija namerava zasesti železnico iz Mandžulija v Pograničnajo Koncentracija ruskih čet ob Mandžuriji — Pokret za samostojnost Mandžurije

Pariz, 31. oktobra. d. Kljub pomirljivi izjavi namestnika ruskega ljudskega komisarja za zunanje zadeve Karahana, je po poročilu »Matina« iz Šanghaja pričakovati vojaško intervencijo Rusije v Mandžuriji. Rusija namerava baje obnoviti svoje staro vojaško varstvo 1500 km dolge železnice iz Mandžulija v Pograničnajo. Mandžurska vzhodna železniška družba je baje že zbrala potrebne vagone za prevoz cele divizije ruskega vojaštva. V mestu Pograničnaji je zbranih 60.000 sovjetskih vojakov.

Šanghaj, 31. oktobra. AA. Dopisnik »New-York Timesa« poroča, da nadaljuje Rusija zbiranje čet na mandžurski meji.

Moskva, 31. oktobra. AA. Sovjetska vlada je naročila ruskemu poslaniku v Tokiju, naj opozori japonskega zunanjega ministra, da bi nadaljnja akcija japonske armade v severni Mandžuriji v področju vzhodnokitajske železnice poslabšala politični položaj.

Pariz, 31. oktobra. n. Po najnovejših vesteh iz Kitajske, se je v pretekli noči zbralo okrog 1000 Kitajcev, ki so nenadoma napadli železniško progo pri Mukdenu. Japonske čete so kitajski napad zavrnile. Po nadaljnjih vesteh, ki so prav tako japonskega izvora, se v Mandžuriji širi monarhistični pokret in namerava član dinastije Mandžu princ Hung, potomec dinastije, ki je stotine let vladala na Kitajskem, ustanoviti samostojno mandžursko carstvo. Princ je baje že pripravil proklamacijo, ki jo bo objavil 16. novembra, ko bi morali po intervenciji Društva narodov Japonci izprazniti Mandžurijo.

Pariz, 31. oktobra. AA. Kellogg je poslal Briandu brzojavno čestitko k njegovemu prizadevanju za prijateljsko rešitev kitajsko-japonskega spora, pri čemer poudarja, da daje Briandova avtoriteta največje upanje za utrditev svetovnega miru.

Pilsudski rumunski maršal?

Varšava, 31. oktobra AA. Poljski zunanji minister Zaleski je podal izjavo, po kateri sklepajo, da bo Pilsudski v kratkem imenovan za rumunskega maršala in da bo Poljski v primeru vojne poverjeno vrhovno poveljstvo nad vojskama Poljske in Rumunije.

Zatvoritev univerze v Krakovu

Varšava, 31 oktobra AA. Krakovsko univerzo so morali zaprti po dvodnevnih izgredih med krščanskimi in židovskimi dijaki. Gre za spor o pariteti dijakov pri seciranju trupel v anatomskih institutih.

Žrtve vstaje na Cipru

London, 31. oktobra s. Pri spopadih z angleškimi četami na Cipru je bilo ubitih 15 oseb. Angleške varnostne čete iz Palestine so zopet na poti na Ciper.

Fuzija ameriških paroplovnih družb

New York, 31. oktobra d. Fuzija vzhodnih in zahodnih ameriških paroplovnih družb je v glavnem že sklenjena. Odobril jo je tudi ameriški pomorski svet. Novo družbo bo tvorilo 12 dosedanjih paroplovnih družb s 181 parniki, ki imajo skupno tonažo 1.5 milijona ton.

MINISTRSKI PREDSEDNIK ŽIVKOVIĆ POZIVA NA VOLITVE

Izjava nosilca državne liste novinarjem povodom definitivne potrditve kandidatur — Nad 1300 sreskih kandidatov in namestnikov

Beograd, 31. oktobra. M. Nosilec državne kandidatne liste ministrski predsednik in notranji minister g. Peter Živković je danes sprejel zastopnike tiska ter jim podal naslednjo izjavo:

»Kasacijsko sodišče v Beogradu je končnoveljavno potrdilo mojo državno kandidatno listo, na katero je vezanih **1330 sreskih kandidatov in namestnikov**. Že po tem številu kandidatov, postavljenih v vseh srezih, se vidi, kako veliko zanimanje vlada med narodom za volitve v Narodno skupščino. Po poročilih, ki jih dobivam iz cele države, posamezni kraji naravnost tekmujejo med seboj, da s čim večjo udeležbo pri volitvah pokažejo svoje soglasje s politiko, ki jo izvaja vlada na vseh poljih našega narodnega in državnega življenja. **Ves naš narod brez razlike vere in plemena, pravilno pojmuje zgodovinski pomen teh volitev**, ki se vrše prvič, odkar je dobila kraljevina Jugoslavija z ustavo od 3. septembra novo ustavno ureditev, ki najbolje garantira narodno in državno edinstvo, ureditev, **ki daje slehernemu Srbu Hrvatu in Slovencu popolno svobodo, enakost in ravnopravnost ter jamči mirno in složno notranje življenje in vsem krajem naše drage domovine Jugoslavije enake pogoje za napredek in boljšo bodočnost.**

Prepričan sem, da bodo vsi **zavedni in pošteno misleči državljani s številno udeležbo pri volitvah manifestirali to svoje patriotično razpoloženje.** Večje število kandidatov v posameznih srezih omogoča vsakemu volilcu, da se **popolnoma svobodno opredeli, za katerega kandidata hoče glasovati.** Ponovno naglašam, da mi je vsak kandidat enako ljub in drag in da lahko vsak volilec po svojem svobodnem prepričanju glasuje za onega kandidata, kateremu najbolj zaupa. Naj nihče ne veruje nikomur, ki bi trdil drugače. Vsakdo ima pravico, da svobodno glasuje, kakor je **dolžnost vseh, da gredo 8. novembra volit.«**

Nova pogajanja o reparacijah

Nemčija želi sklicanje mednarodne konference za novo ureditev reparacij

Berlin, 31. oktobra. d. Pariški poslanik v. Hösch je prispel včeraj v Berlin, kamor ga je pozval državni kancelar dr Brüning, da se udeleži posvetovanj o novih ukrepih za revizijo reparacij. V Pariz se bo vrnil najkasneje v ponedeljek, da bo lahko takoj stopil v zvezo z ministrskim predsednikom Lavalom po njegovem povratku iz Amerike. Ni še gotovo, ali bo nemška vlada zahtevala sklicanje posvetovalnega odbora banke za mednarodna plačila v Baslu, da bi ugotovil sposobnost Nemčije za plačilo nezavarovanega dela reparacij. V merodajnih nemških krogih smatrajo sklicanje tega odbora za predolgo pot in bi raje videli takojšnje sklicanje mednarodne konference, ki bi se bavila z vprašanjem reparacij. V nemških merodajnih krogih tudi domnevajo, da sta Hoover in Laval sklenila poseben dogovor o reparacijskem vprašanju, ter upajo, da bo morda ameriška vlada podvzela vzporedno inicijativo, če bo v Evropi zopet prišlo na dnevni red reparacijsko vprašanje, in s sklicanjem pristojnega kongresnega odbora sprožila vprašanje nove ureditve medzavezniških vojnih dolgov in njihove morebitne redukcije. Razjasnjenja v tem vprašanju pričakujejo od prvega razgovora med Lavalom in poslanikom Höschem.

Nemški krogi poudarjajo potrebo sklicanja nove reparacijske konference, ki bi proučila celotne dolgove Nemčije, predvsem glede na dejstvo, da se položaj Nemčije kljub Hoovrovemu moratoriju in podaljšanju kratkoročnih kreditov ni zboljšal. Desničarske stranke so pričele ponovno izvajati na vlado in javnost svoj pritisk z zahtevo, da se mora izvesti revizija političnih dolgov, s čemer mislijo ustavitev njihovih plačil. Ako se pomisli, kolik vpliv je v zadnjem času dobila nacijonalna opozicija na razvoj dogodkov v Nemčiji, si je lahko tudi predstavljati, da se nahaja nemška vlada pred težavnimi odločitvami.

Berlin, 31. oktobra. d. Glede na možnost novih reparacijskih pogajanj opozarjajo listi na zvezo med reparacijami in dolgovi, ki je bila poudarjena že v Laytonovem poročilu. Pri tem naglašajo vprašanje kratkoročnih kreditov Nemčije kot najbolj nujno ter opozarjajo, da bodo za potek reparacijskih pogajanj odločilnega pomena ugotovitve nemške državne banke o nemških zadolžitvah v inozemstvu. Nemška državna banka je namreč ugotovila, da so nemške zadolžitve v inozemstvu mnogo večje, kakor pa 23 milijard mark, kolikor so bile prvotno cenjene. Izkazalo se je, da znašajo te obveznosti 28 do 29 milijard. V to vsoto so vštete dolgoročna posojila, inozemska udeležba pri nemškem gospodarstvu in približno 12 milijard kratkoročnih kreditov. V zvezi s tem tudi poudarjajo, da se je morala priznati za podaljšanje kratkoročnih kreditov gospodarsko nevzdržna obrestna mera 15 odst. Za izvrševanje tega obrestovanja devizni dotok nemškega gospodarstva komaj zadostuje. V prihodnjih mesecih bo plačana milijarda kratkoročnih obveznosti, s čemer bo padla skupna zadolžitev na 27 do 28 milijard mark.

Berlin, 31. oktobra AA. Po poročilu iz New-Yorka priobčuje »Herald Tribune« vest iz dobro poučenih vladnih krogov v Washingtonu, da je ameriška vlada izrazila željo, naj bi Nemčija čimprej pokrenila akcijo za izpremembo reparacijskih pogodb. Ameriška vlada je pripravljena revidirati pogodbe o vojnih dolgovih na podlagi plačilne zmožnosti posameznih držav-dolžnic, čeprav je v kongresu znaten odpor proti nadaljnjim koncesijam.

Enoletno premirje v oboroževanju

Francija in Italija pristajata na enoletni odmor v oboroževanju, ako ga sprejmejo tudi druge države

Ženeva, 31. oktobra. AA. S 1. novembrom bi se imelo pričeti enoletno premirje v oboroževanju. Doslej je pristalo nanj 18 držav. Prav tako poteče jutri rok za poročila o oboroževanju, ki jih je zahtevala pripravljalna komisija za razorožitveno konferenco. Doslej je le malo držav odgovorilo na vprašalno polo pripravljalnega odbora.

Po katastrofalnem porazu delavske stranke v Angliji se je raznesla vest, da Henderson ne bo predsedoval razorožitveni konferenci, včeraj pa je prispela vest, da je pripravljen sprejeti predsedstvo.

Pariz, 31. oktobra. s. Danes je bil glavnemu tajništvu Društva narodov dostavljen francoski odgovor glede enoletnega premirja v oboroževanju. Francoska vlada izjavlja, da je pripravljena pristopiti k pogodbi o enoletnem premirju v oboroževanju, toda le pod pogojem, da se bodo premirja strogo držale tudi vse države, ki mejijo na Francijo, in da bo točno izvršena tozadevna resolucija Društva narodov, kakor tudi poročila, ki jo bodo spremljala.

Rim, 31. oktobra. AA. Italijanska vlada je obvestila generalnega tajnika Društva narodov, da je pripravljena sprejeti premirje v oboroževanju, kakor ga je predlagal plenum Društva narodov v svoji resoluciji dne 24. septembra. Obenem izjavlja, da prevzema to obveznost že z današnjim dnem. Italijanska vlada, ki je na zadnji skupščini Društva narodov po svoji delegaciji predložila predloge o konkretnih in točnih načelih takega premirja v oboroževanju, je pripravljena izpolniti vse svoje deklaracije, kar pomeni, da v teku enega leta ne bo povečala sedanje stopnje svoje oborožitve. Pristanek italijanske vlade je vezan na pogoj, da sprejmejo premirje tudi druge države.

Madrid, 31. oktobra. AA. Španska vlada je sklenila, da pristopi Španija k ženevski konvenciji o oboroževalnem premirju.

ČSR za uvedbo preferenčnega sistema

Praga, 31 oktobra. h. «Narodni Listy« objavljajo z avtoritativne strani informacije o bližnjem programu na polju zunanje-trgovinske politike. Že za bodoči mesec se napovedujejo važna pogajanja v svrho izpopolnitve zunanje-trgovskih odnošajev češkoslovaške republike, predvsem s sosedniimi in zaveznškimi državami. Trgovinska pogajanja med Češkoslovaško in Madžarsko, ki so bila že večkrat prekinjena, se bodo 10. novembra zopet nadaljevala. Pri tej priliki se bo sklepalo o uvedbi preferencialne tarife za žito in je Češkoslovaška že pristala na to, da zagotovi Madžarski določen kontingent. Takoj nato bodo sledila tudi pogajanja med Češkoslovaško in Jugoslavijo ter Rumunijo v svrho sklenitve dopolnilne pogodbe o uvedbi preferenčnega sistema za žito. Kakor zatrujejo v poučenih krogih, se bodo istočasno pričela tudi pogajanja med Češkoslovaško in sovjetsko Rusijo za sklenitev trgovinske pogodbe.

Nov mezdni pokret v Nemčiji

Berlin, 31. oktobra. AA. Zveza rudnikov v Essenu je odpovedala pogodbo o plačah tehničnega in trgovskega nameščenstva. Pogodba je odpovedana s 30. novembrom, ko preneha veljati dosedanja pogodba o mezdah rudarjev v vsem Porurju.

Hamburg, 31. oktobra. AA. Pristaniški delavci so odklonili razsodbo mezdnega razsodišča. Delavske organizacije v Hamburgu so z večino 91 odst. proglasile stavko.

Berlin, 31. oktobra. AA. Poštna uprava bo izdala posebne znamke v korist brezposelnih, ki bodo imele slike znamenitih nemških mest in trgov.

Padec nemških državnih dohodkov

Berlin, 31. oktobra AA. Finančni dohodki Nemčije so znašali septembra meseca 477 milijonov mark, za 107 milijonov mark manj kakor v septembru lani.

Grško-bolgarski spor poravnan

Atene, 31. okt. g. Danes je bila tukaj podpisana pogodba med Grčijo in Bolgarijo, s katero je poravnan spor, ki je nastal med obema državama zaradi tako zvane konvencije Molov-Kafandaris. Po tej pogodbi bodo plačila bolgarskih reparacij in obveznosti, ki so nastala iz omenjene konvencije, v smislu Hoovrovega moratorija odgodena za leto dni.

Zopet krvav pokolj sredi Sofije

Sofija, 31. okt. p. Snoči okrog 21. je prišlo v Sofiji do krvavih pouličnih izgredov, ki so celo za Sofijo senzacija. V ulici Debar so neznanci zahrbtno napadli dva precej dostojno oblečena mladeniča in pričeli streljati nanju z revolverji. Napadenca sta na strele odgovorila. Padlo je okrog 40 strelov. En mladenič je bil smrtno ranjen, drugega pa so kmalu nato pobili na tla. Obležal je v nezavesti zaradi udarca z revolverjem sistema »Parabellum« po glavi. Napadalci so pobegnili. Šele po spopadu so prihiteli organi policije in pasanti ter oba mladeniča odpeljali v bolnico. Ranjenec je že na potu v bolnico umrl. Vse kaže, da so se makedonstvujuši skušali maščevati nad tema nasprotnikoma.

Ureditev trga z živino v Avstriji

Dunaj, 31. okt. AA. Posebni parlamentarni odbor je proučil zakonski načrt o ustanovitvi urada za promet z živino in ga v celoti sprejel. Odbor je določil, da preneha zakon veljati, čim bodo cene na štirih glavnih tržiščih večje, kakor so bile cene v drugi polovici l. 1930., in sicer klavne živine za 5 odst., pitanih svinj pa za 10 odst., vendar pa stopi ponovno v veljavo, kadar cene padejo pod ta nivo. V glavnem je veljavnost zakona omejena za primer, da se promet z živino poslabša, ko se pa promet ponovno zboljša, bo vlada v sporazumu z glavnim parlamentarnim odborom izdala potrebne ukrepe.

Zakonski načrt o ustanovitvi urada za promet z živino je danes sprejel tudi parlament.

Vojaški avtomobil pod vlakom

Rim, 31. oktobra. g. Pri cestnem prelazu blizu Milana je zavozil vlak v avtomobil, na katerem se je vozilo 30 vojakov. Avto je vlak vlekel nekaj časa s seboj in ga nato prevrnil. 21 vojakov je bilo ranjenih, med njimi štirje življenjsko nevarno.

Stanovanjska mizerija v Beogradu

Beograd, 31. okt. p. Beograd je bil že danes v znamenju 1. novembra. To pa ne toliko zaradi praznika Vseh svetnikov, kakor zaradi neštevilnih selitev. Skoro pol Beograda je danes menjalo stanovanje. Pri telefonski centrali je bilo prijavljenih nič manj kot 500 prenosov telefonskih aparatov. Kljub temu, da je v Beogradu na eni strani tisoč praznih stanovanj, vlada velika stanovanjska mizerija. Stanovanjske cene so kakor v drugih mestih tudi v Beogradu neskladno visoke in skoro vsi najemniki iščejo cenejša stanovanja. Kljub oddaljenosti so cenena stanovanja na periferiji vsa zasedena, dočim so sredi mesta skoro cele palače prazne. S 1. novembrom se je preselilo tudi mnogo trgovin, ker so tudi trgovski lokali silno dragi. Vedno bolj se sliši klic po zopetni uvedbi določevanja najemnin in po primerni zaščiti najemnikov. Društvo hišnih posestnikov v Beogradu je sicer v okrilju svoje organizacije priporočalo znižanje najemnin, vendar pa je ostal ta poziv skoro brez odmeva.

Vojaško imenovanje

Beograd, 31. oktobra. p. »Vojni list« objavlja ukaz, s katerim je imenovan za upravnika skladišča vojnega okroga v Ljubljani pešadijski kapetan II. klase Borica Stefanović.

Iz državne službe

Beograd, 31. oktobra p. »Službene novine« objavljajo ukaz, s katerim je postavljen za administrativnega uradnika ženske bolnišnice v Ljubljani Metod Trtnik, uradniški pripravnik istotam.

Režim se ne more in se ne bo spremenil

Volilna borba je neizbežna pred vsakimi volitvami, naj bodo take ali drugačne; že bistvo volitev je tako, da nujno izzivajo borbo in agitacijo. Tudi ko so bile razpisane volitve v našo novo Narodno skupščino, je bilo jasno, da bo razpis rodil živahen pokret med vsem prebivalstvom. Vsi trezni in pošteni državljani pa so iskreno želeli in trdno upali, **da se ne povrnejo več nekdanji žalostni časi strupenega hujskanja, obrekovanja in strahovanja**, temveč da bo sedanja volilna borba v skladu z velikim in resnim časom, ki ga preživljamo. Bila naj bi taka, da bi poglobila v ljudeh narodno in državno zavest in jih potrdila v spoznanju neizpodbitne resnice, **da smo zlasti danes, ko se podira svet okrog nas, vsi tesno navezani drug na dragega in da moremo živeti le, ako okrepimo našo državno skupnost.**

Na žalost se ta pričakovanja niso posod izpolnila. Zlasti ne pri nas v Sloveniji. Nekateri voditelji bivše Slovenske ljudske stranke so sicer sodelovali v novem državnem režimu vse od 6. januarja dalje in črpali iz tega sodelovanja vse možne koristi. Zdaj pa naenkrat nočejo več sodelovati, čeprav so bili povabljeni in bi lahko sodelovali. **Grda laž je trditev, ki se razširja med nepoučenimi slovenskimi volilci, da je bilo namreč bivšim voditeljem SLS onemogočeno kandidirati.** Prav lahko bi kandidirali, bodisi skupno z ostalimi nezadovoljneži kot opozicija, bodisi roko v roki z drugimi pozitivnimi državnimi delavci na listi g. Živkovića. Zakaj ni prišlo do volilnega nastopa opozicije, je znano. Vlada je na tem nedolžna, volilni nastop se je razbil le zato, ker se gospodje »šefi opozicije« niso mogli sporazumeti. A po tem neuspehu bi gospodje iz nekdanjega vodstva SLS lahko kandidirali še na Živkovićevi listi. **Nihče jim tega ni branil. Nasprotno, celo ponovno so bili povabljeni Edini pogoj je bil, da se uklonijo nujni državni potrebi vsenarodne sloge in da ne izključujejo od sodelovanja drugih ki tudi hočejo sodelovati pri gospodarski ureditvi Jugoslavije.**

Tega pa niso hoteli storiti, ker so v svojem srcu ostali še vedno stari zaslepljeni strankarji. Rajši so izključili sami sebe. In zdaj zahtevajo od vseh bivših somišljenikov, da se jim pokore in da se ne udeležijo volitev. Našim čitateljem je znano, da sta pri mnogih **odličnih in vodilnih pristaših bivše SLS zmagala trezna uvidevnost in ljubezen do domovine ter da ali sami kandidirajo ali pa možato podpirajo kandidate.** Da misli tudi ogromna množica slovenskih volilcev samostojno in da ji je **več za državo in gospodarsko blagostanje** kakor pa za namišljene strankarske interese, to bodo pokazale volitve

A ravno zato, ker to dobro vedo, so nekateri zagrizeni strankarji iz nekdanje SLS izgubili vso razsodnost, pozabili na koristi države, a tudi na življenjske interese Slovenije in Slovencev. Vprizorili so **protivolilno gonjo, ki po svojih ostudnih, vse obsodbe vrednih sredstvih celo prekaša zloglasne volilne metode žalostnega spomina.** Na vse načine begajo in hujskajo ljudi, obenem pa jih skušajo tudi strahovati in preplašiti. Oni, ki se pritožujejo, da ni dovolj svobode, v isti sapi groze, da bodo vsem, ki bodo šli volit, že pokazali, ko pridejo zopet na vlado.

Da, na to so oprli vso svojo agitacijo. Le počakajte do osmega novembra, devetega pa pridemo na vrsto mi — tako lahko slišiš iz ust hujskačev in terористov po deželi in v mestih. In ker so mojstri v strahovanju, se res marsikdo preplaši. Vsem tem je treba povedati jasno in odločno: **spremembe režima ne bo in ne more biti!** Lahko so v vladi manjše ali večje osebne izpremembe, **njena politika pa bo ostala za dogledno dobo nespremenjena.** Ne samo zato, ker so smernice te politike določene v ustavi, ki je niti parlament niti vlada ne moreta spremeniti.

Tudi ne samo zato, ker je tako zvana opozicija pri pogajanjih za svoj skupni volilni nastop dokazala, da ni sposobna prav za nobeno pozitivno delo, najmanj torej za vodstvo države. **Režim bo ostal nespremenjen še bolj zato, ker bi bila vsaka drugačna državna politika v današnjih težkih razmerah za Jugoslavijo in s tem tudi za Slovenijo nemogoča, pogubna.**

Ravno zato, ker je usoda države v sedanjem trenutku tako tesno navezana na obstoječi režim, in pa, ker ta **režim ni predstavnik nobene stranke, tudi ne skupine strank, temveč predstavnik narodove in državne skupnosti, je tudi dolžnost vsega naroda, da ga pri volitvah podpre. Zato pa, ker ima vlada tako ogromno odgovornost za bodoči razvoj države, je tudi v redu in prav, da ve, kdo jo hoče v njenem delu podpirati in na koga sme računati, na koga ne.**

Javno glasovanje iz vseh teh razlogov ni samo upravičeno, marveč je tudi koristno in potrebno.

Incident z Borahom

Kar nenadoma se pokaže, zdaj tu, zdaj tam, na neznatnem incidentu, kake sile so na delu za restavracijo predvojnega stanja v Evropi. Tak na prvi pogled neznaten incident je bila nedavno izjava ameriškega politika Boraha glede tako imenovanega poljskega koridorja in glede poprave meje na korist Madžarski, pa v škodo Češkoslovaške, Rumunije in Jugoslavije. Izjava je povzročila zelo močan odziv v poljski javnosti; tudi ostalim prizadetim državam je dokazala, da se ne sme podcenjevati dosledna in sistematična propaganda onih krogov v območju premaganih držav, ki še vedno delajo za restavracijo, marveč da jo je treba prav tako dosledno in sistematično pobijati z nasprotno propagando.

Treba je naglasiti takoj, da težnje, ki jih je pokazal Borah, ne izvirajo toliko iz poznavanja dejanskega stanja stvari, marveč iz apriornih političnih razpoloženj. V tem pa je njihova najopasnejša stran in hkrati najmočnejša vzpodbuda za protiofenzivo. Zapadna, posebno pa ameriška politična javnost je med svetovno vojno, zlasti pa v času mirovne konference, pokazala v zelo številnih primerih, kako slabo je poučena o narodnopolitičnih problemih srednje in vzhodne Evrope. V povojnih letih se stvar ni bistveno izpremenila, tudi danes še ima svet na zapadu o pravem stanju narodnostnih sporov vzhoda zelo nejasne pojme in krepki propagandi se tu brž obeta uspeh.

Borahov slučaj na vso moč jasno potrjuje našo trditev. Ta gospod iz Amerike je postavil zahtevo, da se poljsko-nemška meja popravi in »koridor« vrne Nemčiji. Ta zahteva bi bila razumljiva in vsaj stvarno utemeljena, ako bi govorili zanjo bodisi narodnostni ali zares nujni gospodarsko-prometni momenti. Senator Borah pa bi se mogel poučiti, da je »koridor« zares poljska zemlja. Kljub sistematični in na naravnost barbarski način izvajani ponemčevalni politiki se Nemčiji do 1914 ni posrečilo Poljakov potisniti v manjšino. Ko se je Poljska obnovila in ji je pripadlo tudi Pomorje, se je seveda število Nemcev temeljito zmanjšalo, osobito ko je deželo zapustilo na tisoče uradnikov in kolonistov; razmerje nemške manjšine danes ne dosega več niti 15 odstotkov. To so fakta, ki jih moremo podpreti s statističnimi podatki tako iz nemških kakor iz poljskih uradnih virov.

Kljub temu pa se zahteva povratek Pomorja in koridorja k Nemčiji, in sicer zato, da bo imela Vzhodna Prusija zopet neprekinjeno teritorialno zvezo z ostalo Nemčijo. Tudi ta argument je absurden, ako ga le nekoliko analiziramo. Vzhodna Prusija šteje nekaj čez dva milijona ljudi. Zaradi teh naj se poljski živelj v koridorju podredi zopet Nemčiji, hkrati pa vsej Poljski s tem zapre prosta pot do morja, torej državi, ki ima danes blizu 30 milijonov ljudi. Tudi z gospodarsko-prometnega vidika je tedaj zahteva absurdna. Oni krogi na zapadu in v Ameriki, ki so radi pripravljeni ravno momentom gospodarskih nujnosti žrtvovati cele pokrajine kljub drugačnim željam in nasprotujoči narodnosti prebivalstva, bi morali tu ravno zahtevo po odpravi »koridorja« odklanjati iz gospodarskih razlogov, celo ako bi bilo njegovo prebivalstvo po večini nemško, nikar pa, ko je poljsko. Poljska potrebuje dostopa do morja; ako imajo k sreči širok pas zemlje, ki drži do morja in kjer se je ohranilo poljsko prebivalstvo v ogromni večini, potem pač ne more biti človeka, ki mu je za resnico in pravico, da ne bi z vsem poudarkom izrekel sodbe: to je poljska zemlja in naj poljska ostane. Senator Borah in vsi, ki stoje za njim, pa ravno za pomirjenje Evrope opravljajo najslabše delo, ga naravnost onemogočajo s tem, da dajejo nemški propagandi pobudo ter jo s svojimi na neinformiranosti ali pa na pristranosti slonečimi izjavami vzpodbujajo za nadaljnje delo, a na drugi strani Poljake in njihove prijatelje naravnost silijo na tem krepkejšo obrambo.

Pri tem pa Vzhodni Prusiji niti nič hudega ni. Kakor je bila pred vojno, je tudi sedaj obdana od tuje države; prehod v Nemčijo ji je omogočen preko poljskega »koridorja« po mirovnih določbah, a vrh tega na široko po morju. Samo čisto vojaški momenti morejo biti vzrok, da bi radi za vsako ceno odpravili to stanje.

Prav je, da je Borah v isti zvezi afirmiral tudi madžarske zahteve, ker nam je s tem na nedvoumen način pokazal, da so interesi vseh nas v novih narodnih državah isti, kadar gre za obrambo zoper revanžne poskuse imperialistične reakcije. Zato stoje naše simpatije trdno na strani ogražanih, pa naj bo to v poljskem koridorju ali na Slovaškem, v Šleziji ali v Banatu.

Ugodnosti za kmetovalce pri nakupu žita

Važna sprememba žitnega režima — Kmetovalci lahko kupujejo pšenico za lastno potrebo po stari nizki ceni

Pred dobrim mesecem smo na tem mestu opozorili na neskladnosti, ki so se pojavile ob priliki izvajanja žitnega režima glede na določbe zakona o prodaji pšenice v državi (glej »Jutro« 19. septembra t. l.). Postavili smo zahtevo, da morajo imeti kmetovalci možnost nakupa pšenice po stari ceni, ker se ne more zahtevati, da bi kmetovalec, v čigar zaščito je bil uveden žitni režim, dokupoval pšenico po visoki ceni, ki velja za mline, če slučajno pšenice ni dovolj pridelal ali pa je sploh ne prideluje, kakor je to pri znatnem številu slovenskih vinogradnikov, hmeljarjev, živinorejcev in onih kmetov, ki imajo posestva v višjih legah. Pokazali smo, da izvajanje žitnega režima v tem smislu, da trgovci ne smejo pšenice kmetovalcem ter 2.) višjo ceno, ki itak legirani izvozni družbi in da se kot kupec pšenice sme pojaviti samo Privilegirana družba, ne odgovarja jasnim določbam zakona in da je tak način izvajanja povzročilo le napačno pojmovanje zakonskih odredb in osnovnih načel, zaradi katerih je bil uveden žitni režim.

Temu nepravilnemu tolmačenju zakonskih odredb v izvajanju žitnega režima je sedaj napravilo konec **finančno ministrstvo, ki je naslovilo na vse finančne direkcije razpis, v katerem pojasnjuje, kako je treba pravilno izvajati zakon o prodaji pšenice v državi in njegov pravilnik.** Po tem najnovejšem razpisu smejo žitni trgovci in kmetijske zadruge, kot komisijonarji Privilegirane izvozne družbe, kupovati pšenico od pridelovalcev in jo **lahko prodajajo po predpisanih nižjih cenah in po določenih pogojih kmetovalcem. Privilegirana izvozna družba bo določila dve ceni za prodajo pšenice, in sicer: 1.) nizko ceno, ki odgovarja nakupni ceni pri pridelovalcu s pribitimi stroški in provizijami in ki bo veljala za prodajo pšenice kmetovalcem ter 2.)** višjo ceno, ki itak že velja za nakup pšenice od strani trgovskih mlinov; ta druga, za okrog 60 — 70 Din višja cena bo veljala tudi za vse prodaje pšenice osebam, ki niso kmetovalci.

Ministrstvo je torej v celoti osvojilo stališče, ki smo ga ponovno zagovarjali: **odslej bo torej vsak kmetovalec, ki za lastno potrebo ne pridela dovolj pšenice ali jo sploh ne prideluje, lahko od trgovca z žitom ali od kmetijske zadruge, ki se peča z žitno trgovino, dokupil za prehrano družinskih članov potrebno količino pšenice po določeni nizki ceni.**

Da bi se pa v bodoče trgovina s pšenico pravilno vršila v smislu zakonskih predpisov, je finančno ministrstvo v omenjenem razpisu predpisalo tudi še podroben način, kako se ima vršiti ta trgovina. Žitni trgovci in kmetijske zadruge, ki so se že doslej bavile s trgovino s pšenico in želijo tudi še naprej izvrševati ta posel, se morajo prijaviti Privilegirani izvozni družbi, ki jih bo priznala kot komisijonarje za dotič. kraj. Prodajati bodo morali pšenico, kupljeno bodisi od pridelovalca, nakupovalca ali od Privilegirane izvozne družbe, po določeni nižji ceni kmetovalcem na podlagi občinskega potrdila, po drugi višji ceni pa ostalemu mestnemu prebivalstvu in trgovskim mlinom. Seveda je za tako prodajanje pšenice po dveh različnih cenah potrebna tudi pri trgovcih stroga kontrola, ker bodo morali trgovci razliko po višji ceni, ki velja za mline in privatne osebe, nakazati Privilegirani izvozni družbi. **Kmetovalcem bodo prodajali pšenico po nižji ceni le na podlagi posebnega potrdila, izdanega od pristojne občinske uprave. V tem potrdilu (overenju), ki se izda kmetovalcu za celo leto, mora biti točno označeno število družinskih članov in celotna potreba za nakup pšenice.** Vsak delni nakup pšenice na podlagi tega potrdila bo moral trgovec na potrdilu samem označiti in odštetj od vpisane celoletne dovoljene količine. Kmetovalec pa bo lahko kupoval pri trgovcu pšenico, dokler ne bo izčrpana količina, določena v potrdilu. Potrdilo bo zadržal trgovec že pri prvem delnem nakupu, če pa bo kmetovalec hotel nadaljnje količine pšenice kupiti pri kakem drugm trgovcu, mu bo moral prvi trgovec izročiti potrdilo. Na drugi strani pa bo moral trgovc, čim bo prodal vso dovoljeno količino pšenice kmetovalcu, dostaviti potrdilo (overenje) pristojnemu oddelku finančne kontrole pri delnem nakupu pa bo moral oddelku prijaviti nakup te delne količine. Finančna kontrola bo nadzirala porabo kupljene pšenice, da kmetovalec pšenice ne bo dalje prodajal. Za vse prodaje pšenice kmetovalcem bo Privilegirana izvozna družba dotičnega trgovca na podlagi prijav finančnih kontrol priznala na njegovem računu pšenice. Trgovcem, ki se bodo prijavili za trgovanje s pšenico Privilegirani izvozni družbi, bo finančna kontrola popisala zaloge, ki se bodo vnesle v njegov račun pri družbi zaradi eventualnega plačanja razlike glede na predpisane različne prodajne cene. Ta način prodaje pšenice bodo trgovci lahko pričeli izvajati, čim se bodo prijavili Privilegirani izvozni družbi in bodo prejeli potrebna navodila.

Iz razpisa je nadalje razvidno, da bodo odslej mlini lahko kupovali pšenico tudi od kkaršnegakoli pooblaščenega trgovca, seveda po višji ceni, kar se je deloma že sedaj izvajalo. S tem seveda ni kršena določba zakona, da moraio mlini kupovati pšenico edino od Privilegirane izvozne družbe, ker so odslej vsi trgovci, ki se bavijo z nakupom in prodajo pšenice, komisijonarji te družbe.

V litijskem srezu

Litija, 31. oktobra.

Ta teden je bil pri nas politično zelo pester. Vsi trije kandidatje so prirejali shode; med drugim je bil g. dr. Zorec na Vačah, g. Turk v Litiji, več lepih sestankov pa je imel g. Mravlje. Zanimanje za volitve je povsod zelo veliko in volilna udeležba bo gotovo nad vse častna. — Volilcem v občini Litija sporočamo, da je razdeljena naša občina na tri volišča, ki so v Litiji, v Hotiču in na Savi, vsako volišče za svoje okoliške vasi. Dalje se je osnovala v Litiji volilna pisarna, ki daje na željo vsem volilcem potrebne informacije. Vse narodno zavedne može in mladeniče iz vsega okraja, ki hočejo pomagati pri bližnjih volitvah pod geslom: **8. novembra vsi na volišče za zmago narodne in državne misli**, vabimo k sodelovanju. Pošljite nam svoje naslove, zainteresirajte za udeležbo pri volitvah svoje sosede, znance in prijatelje. **Le teden dni nas še loči do skupne zmage!**

V Vevčah pri Ljubljani

V petek 30. oktobra se je vršilo v Vevčah pri Ljubljani polnoštevilno obiskano zborovanje nameščencev vevške papirnice, na katerem so vsi prisotni enodušno sklenili, da bodo pri nedeljskih volitvah narodnih poslancev vsi glasovali za kandidate na listi ministrskega predsednika g. Živkovića.

V radovljiškem srezu

V radovljiškem srezu je priredil kandidat g. Ažman v tem tednu večje število shodov, ki so bili vsi dobro obiskani.

V torek 27. t. m. je priredil veliko zborovanje na Bledu v dvoranı hotela Trohe, ki je bila nabito polna volilcev. Shod je otvoril župan dr. De Gleria, ki je pojasnil namen volitev. G Ažman je govoril o potrebah radovljiškega sreza. Voditelj obrtništva g. Gogala z Jesenic je v temperamentnem govoru pojasnil stališče obrtnikov v radovljiškem srezu. Lep je bil tudi shod v Lešah, enako v Radovljici pri Kunstlju. Tega so skušali gotovi ljudje motiti, bili pa so dobro zavrnjeni. V četrtek se je vršil shod na Jesenicah pod predsedstvom g. dr. Kogoja, isti dan tudi na Brezjah pod predsedstvom župana Tominca iz Mošenj. Danes dopoldne ob 11. bo shod v Boh. Bistrici.

Lepa manifestacija beograjskih obrtnikov

Beograd, 31. oktobra p. V prostorih Obrtne zbornice se je vršilo sinoči veliko zborovanje beograjskih obrtnikov, na katerem je predsednik zbornice g. Miljutin Stojanović obrazložil pomen novembrskih volitev, da na ta način podpre prizadevanje vlade za omiljenje gospodarske krize in izboljšanje sedanjega položaja. Zborovalci so sprejeli govor z velikim odobravanjem ter so sklenili, da bodo 8. novembra do zadnjega moža storili svojo državljansko dolžnost.

Kandidati in namestniki v dravski banovini

Mesto Ljubljana:

Kandidat dr. Kramer Albert, minister v Ljubljani; namestnik **Tavčar Ivan**, tajnik Delavske zbornice v Ljubljani.

Srez Brežice:

Kandidat **Krulej Ernst**, posestnik in župan v Sevnici; namestnik **dr. Benedičič Franjo**, rudniški zdravnik v Senovem.

Kandidat Urek Ivan, župan in bivši narodni poslanec v Globokem; namestnik **Pintarič Franc**, župan v Rigoncih.

Srez Celje:

Kandidat **Prekoršek Ivan**, upravitelj javne bolnice v Celju; namestnik **Goričan Franjo**, posestnik in sreski kmetijski referent v pokoju v Višnji vasi.

Kandidat **Pikl Franc**, posestnik in gostilničar v Žalcu; namestnik **Srebotnjak Ivan**, posestnik in trgovec z lesom v Sv. Petru v Savinjski dolini.

Srez Črnomelj in Metlika:

Kandidat **Lovšin Evgen**, posestnik v Ljubljani; namestnik **Šmalcelj Josip**, trgovec in posestnik v Predgradu, obč. Stari trg ob Kolpi.

Kandidat **Makar Danijel**, posestnik in gostilničar v Metliki; namestnik **Smuk Janez**, župan in posestnik v Mlakah, obč. Podzemelj.

Srez Dolnja Lendava:

Kandidat **Faflik Fran**, župnik v Kančevcih; namestnik **Ošlaj Jožef**, občinski tajnik v Dolnji Lendavi.

Kandidat **Hajdinjak Anton**, posestnik v Odrancih; namestnik **Križanič Nikolaj**, župan in posestnik v Kotu.

Srez Gornjigrad:

Kandidat **Pustoslemšek Rasto**, novinar v Ljubljani; namestnik **Kolenc Franc**, posestnik in trgovec, Juvanjec, obč. Ljubno.

Kandidat **Goričar Matija**, župan in posestnik v Mozirju; namestnik **Sem Anton**, posestnik v Ljubnem.

Srez Kamnik:

Kandidat **dr. Potokar Ivan**, odvetnik v Kamniku; namestnik **Pančur Franc**, posestnik v Zgornjem Tuhinju.

Kandidat dr. Rožič Valentin, profesor in posestnik v Ljubljani, namestnik **Burica Alojzij**, posestnik in župan v Dragomljah.

Kandidat **Cerar Anton**, posestnik in gostilničar v Kamniku; namestnik **Tome Ignacij**, trgovec in posestnik v Moravčah.

Srez Kočevje:

Kandidat **Pucelj Ivan**, minister in posestnik v Velikih Laščah; namestnik **dr. Arko Hans**, odvetnik v Kočevju.

Srez Konjice:

Kandidat **Goričar Maks**, duhovnik in posestnik v Mozirju; namestnik **Košir Anton**, župan in član banskega sveta v Žičah.

Kandidat **Gajšek Karol**, notarski kandidat v Konjicah; namestnik **dr. Mejak Ervin**, odvetnik v Konjicah.

Srez Kranj:

Kandidat **Barle Janko**, župnik v Ljubljani, namestnik **Lončar Ivan**, župan in posestnik v Tržiču.

Srez Krško:

Kandidat **Majcen Ivan**, mesar in posestnik v Št. Janžu; namestnik **Globevnik Ivan**, posestnik v Škocijanu.

Kandidat **Vale Maks**, posestnik in trgovec v Št. Jerneju; namestnik **Bučar Lavoslav**, posestnik v Kostanjevici.

Kandidat **Grebenc Anton**, posestnik v Brezju, obč. Krško; namestnik **Horvatič Martin**, posestnik v Krški vasi.

Kandidat **Drmelj Alojzij**, posestnik in župan v Boštanju; namestnik **Polanc Anton**, mlinar in župan v Radečah.

Srez Laško:

Kandidat **Pavlič Alojzij**, duhovnik in profesor v Celju; namestnik **Jagrič Alojzij**, strojevodja v Zidanem mostu.

Kandidat **Juvan Rudolf**, predsednik Narodne strokovne zveze v Ljubljani; namestnik **dr. Roš Franjo**, odvetnik in župan v Laškem.

Srez Litija:

Kandidat **Mravlje Milan**, geometer in posestnik v Ljubljani; namestnik **Birolla Gvidon**, industrijec v Zagorju.

Kandidat **Turk Alojzij**, trgovec v Višnji gori; namestnik **Hribar Rudolf**, lesni trgovec v Izlakah.

Kandidat **dr. Zorec Vinko**, odvetnik v Beogradu; namestnik **Kovačič Anton**, posestnik in gostilničar v Selu, obč. Bukovica.

Srez Ljubljana-okolica:

Kandidat **Koman Albin**, posestnik v Vižmarjih; namestnik **Sancin Ivo**, načelnik v pokoju v Ljubljani.

Kandidat **Jarc Evgen**, profesor in podžupan v Ljubljani; namestnik **Petrovčič Jurij**, župan na Viču.

Kandidat **Pavčič Pavel**, tesarski mojster in posestnik v Mostah pri Ljubljani; namestnik **Kušar Jakob**, posestnik v Notranjih Goricah, obč. Brezovica.

Kandidat **Zebal Franjo**, trgovec na Rudniku; namestnik **Toni Alojzij**, orožnik v pokoju na Logu pri Vrhniki.

Kandidat **Šinkovec Rudolf**, ravnatelj Vzajemne pomoči v Ljubljani; namestnik **Zadnikar Jakob**, posestnik in gostilničar na Brdu, občina Zg. Šiška.

Srez Ljutomer:

Kandidat **Zemljič Jakob**, posestnik in župan v Radencih; namestnik **Skuhala Fran**, posestnik in župan v Križevcih.

Srez Logatec:

Kandidat **dr. Rape Stane**, tajnik Zveze kulturnih društev v Ljubljani; namestnik **Remžgar Ivan**, gostilničar in posestnik v Žirovnici.

Srez Maribor desni breg:

Kandidat **dr. Vauhnik Miloš**, odvetnik v Mariboru; namestnik **Volk Matija**, posestnik in župan v Pobrežju pri Mariboru.

Kandidat **Krejči Anton**, tovarniški ravnatelj v Rušah; namestnik **Gornjak Vinko**, ekonom v Slovenski Bistrici.

Kandidat **Kirbiš Ivan**, posestnik v Prepolah; namestnik **Rajšp Josip**, posestnik v Spodnji Polskavi.

Srez Maribor levi breg:

Kandidat **dr. Pivko Ljudevit**, profesor v Mariboru; namestnik **Janžekovič Ivan**, posestnik v Košakih.

Srez Murska Sobota:

Kandidat **Benko Josip**, industrijec in župan v Murski Soboti; namestnik **Büček Mihael**, posestnik v Ferdici.

Kandidat **Hartner Ferdinand**, posestnik v Murski Soboti; namestnik **Kočar Matija**, župan in posestnik v Skakovcih.

Kandidat **Vezir Geza**, posestnik in gostilničar v Martjancih; namestnik **Hodošček Fran**, posestnik v Venkovcih.

Srez Novo mesto:

Kandidat **dr. Zupanič Niko**, bivši minister v Ljubljani; namestnik **Belovsky Klement**, posestnik pri Sv. Heleni, obč. Mirna.

Kandidat **Klinc Anton**, župan v Gornjem polju; namestnik **Matko Davorin**, upokojenec v Novem mestu.

Srez Prevalje

Kandidat **inž. Pahernik Franc**, posestnik v Vuhredu, namestnik **Geršak Ivan**, posestnik in župan v Črni.

Kandidat **dr. Rapotec Vinko**, odvetnih v Mariboru; namestnik **Topolovec Anton**, okrožni nadzornik konzumnega društva v Prevalju.

Srez Ptuj:

Kandidat **Petovar Lovro**, poštar v pokoju in posestnik v Ivanjkovcih; namestnik **Šolar Franjo**, posestnik v Zlatoličju.

Kandidat **Vuk Štefan**, župan in posestnik v Cirkovcih; namestnik **Čeh Jožef**, gostilničar in posestnik v Ločiču.

Kandidat **Petek Franjo**, posestnik v Cvetkovcu; namestnik **Rojs Ivan**, posestnik v Ormožu.

Srez Radovljica:

Kandidat **Mohorič Ivan**, glavni tajnik zbornice za TOI v Ljubljani; namestnik **Ambrožič Josip**, posestnik in obrtnik v Radovljici.

Kandidat **Ažman Ivan**, posestnik in župan v Lescah; namestnik **Kralj Franjo**, tovarniški delavec v Koroški Beli.

Srez Slovenjgradec:

Kandidat **Rupnik Franjo**, uradnik Pokojninskega zavoda v Ljubljani; namestnik **Volk Jakob**, strojarski mojster v Šoštanju.

Kandidat **dr. Vošnjak Bogumil**, poslanik v pokoju v Beogradu; namestnik **dr. Bratkovič Alojzij**, odvetnik v Slovenjgradcu.

Kandidat **Mermolja Ivan**, posestnik v Št. Ilju v Slov. goricah; namestnik **Kac Ivan**, posestnik v Šmartnem pri Slovenjgradcu.

Srez Šmarje:

Kandidat **Spindler Vekoslav**, novinar v Mariboru; namestnik **Malgaj Anton**, viničar v Strtenici.

Kandidat **Zdolšek Anton**, posestnik v Hotumnju pri Ponikvi; namestnik **Debelak Simon**, posestnik na Kristanvrhu.

Kandidat **Drofenik Josip**, posestnik v Št. Jurju ob juž. žel.; namestnik **Lesjak Jurij**, župan v Slivnici pri Celju.

Sobotni nogomet na Dunaju

Dunaj, 31. oktobra s Današnji dve prvorazredni prvenstveni tekmi nista mnogo izpremenili tabele. Admira je dosegla 11 točk in 3. mesto Austria pa ima skupno z BAC 9 točk. Prvo in drugo mesto zasedata Vienna in WAC z 12 točkami. Današnji rezultati so bili naslednji: Admira proti Sportklubu 3:0 (1:0), Austria proti BAC 2:0 (1:0).

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Prilično stalno, malenkostno oblačno, temperatura zmerna, ponoči hladno. — **Situacija včerajšnjega dne:** Področje visokega pritiska se je premaknilo z Atlantskega oceana in prekrilo južni del kontinenta. Povzročilo je razvedritev posebno na zapadu. Nižji pritisk na severu, znatno nižji ponekod v gorniem Primorju, drugod pa višji za 0.1 do 8 mm, najbolj v centralnih in vzhodnih krajih. Temperatura je v zapadnih krajih narasla za 1 do 4 stopinje, v južnem Primorju, v centralnih in vzhodnih krajih pa je ostala povečini nespremenjena.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Pretežno jasno zjutraj slana. Temperatura se bo polagoma dvignila.

Vsi zavedni Slovenci gredo volit!

Sreski kandidati v dravski banovini

Profesor Evgen Jarc,

ki kandidira v volilnem okraju Ljubljana-okolica, je spadal, dokler smo imeli še stranke, med najvplivnejše voditelje takratne Slovenske ljudske stranke. Kot njen somišljenik je zastopal Belokrajino že v dunajskem državnem zboru. Bil je tudi poslanec kranjskega deželnega zbora, po vojni pa se je nekaj časa umaknil iz aktivnega političnega življenja. Vrnil se je vanj zopet, ko so bile poklicane v življenje oblastne samouprave. Zopet kot član SLS je bil izvoljen za oblastnega poslanca in nato še za člana oblastnega odbora, v katerem je igral vodilno vlogo. Ko pa je sedaj napočil veliki čas, da je treba združiti vse sile in sposobnosti za okrepitev države in rešitev iz gospodarske krize, se je tudi on z mnogimi drugimi odličnimi in vplivnimi somišljeniki postavil v službo naroda in države in se dvignil nad ozkosrčno strankarstvo. Sprejel je kandidaturo v ljubljanski okolici, kjer je njegov namestnik g. Jurij Petrovčič, župan na Viču pri Ljubljani, za časa političnih strank pristaš socialne demokracije.

V okraju Ljubljana-okolica je pet sreskih kandidatov. Razen g. prof. Jarca kandidirajo še gg. Albin Koman, posestnik v Vižmarjih, Pavel Pavčič, tesarski mojster v Mostah, Franjo Zebal, trgovec na Rudniku, in Rudolf Šinkovec, ravnatelj v Ljubljani.

Lovro Petovar,

posestnik iz Ivanjkovcev pri Ormožu, kandidira v ptujskem okraju, ki spada med največje ne le v naši banovini, temveč v vsej državi. Gosp. Petovar je po vsej Sloveniji in daleč izven nje znan in cenjen kot odličen kmetijski in sploh gospodarski strokovnjak. Posestvo, ki ga je pred 25 leti prevzel od svojih staršev, je preuredil v vzorno kmetijo. V svojem okolišu je ustanovil več koristnih gospodarskih in prosvetnih organizacij, od katerih mnogim še danes načeluje. Pred vojno je bil tudi odbornik Štajerske kmetijske družbe, po prevratu pa skoro neprestano odbornik slovenske Kmetijske družbe v Ljubljani. Predsednik je Vinarskega in tudi Konjerejskega društva za našo banovino, podpredsednik Zveze vinogradnikov v Jugoslaviji, predsednik in agilen odbornik v mnogih drugih gospodarskih organizacijah. Odlično in uspešno se je udejstvoval tudi kot poslanec v mariborski oblastni skupščini. — Njegov namestnik v kandidaturi je g. Franc Šolar, posestnik v Zlatoličju.

Poleg g. Petovarja kandidirata v ptujskem okraju še gg. Štefan Vuk, posestnik v Cirkovcih, in Fran Petek, posestnik v Cvetkovcih.

Franjo Rupnik,

ki kandidira v slovenjgraškem okraju, spada med voditelje in organizatorje narodnega delavskega pokreta v Sloveniji. Po poklicu je bil strojevodja, sedaj pa je uradnik Pokojninskega zavoda v Ljubljani, a še vedno med prvimi boritelji za interese našega delavstva in kmeta. Živahno se udejstvuje tudi kot zadružni delavec. — Njegov namestnik je g. Ignac Volk, krojač in hišni posestnik v Šoštanju, vodja obrtnikov v slovenjgraškem okraju.

Poleg g. Rupnika kandidirata v slovenjgraškem srezu še gg. dr. Bogumil Vošnjak, naš bivši praški poslanik, in Ivan Mermolja, posestnik v Št. Ilju v Slov. goricah

Danijel Makar,

ki kandidira v srezih Črnomelj in Metlika, je po vsej Dolenjski, zlasti pa po Belokrajini znan narodni in gospodarski voditelj. Doma je iz znanega Žumberka, vendar pa se je že mlad naselil v Metliki, kjer si je s svojo skrbnostjo in gospodarsko sposobnostjo zgradil lepo in ponosno domačijo s posestvom in gostilno. Udejstvuje se v raznih gospodarskih in prosvetnih društvih. 25 let pa je že starosta metliškega Sokola. — Njegov namestnik je g. Janez Smuk, župan in posestnik v Mlakah, občina Podzemelj.

Poleg g. Makarja kandidira v Belokrajini tudi g. Evgen Lovšin, belokrajinski rojak, sedaj pa ravnatelj in posestnik v Ljubljani.

Ivan Ažman

kandidira v radovljiškem srezu. Je župan občine Lesce, ki so si kot »vrata na Bled« pridobile velik sloves zaradi vzornega napredka. V tej občini vladata že od nekdaj sloga in vzajemnost občanov, zato pa so tudi uspehi delovanja župana Ažmana vidni in znani po vsej Sloveniji. Ravno pred tednom so na Lescah blagoslovili novo moderno osnovno šolo, ki je v ponos temu lepo se razvijajočemu kraju in vsej Gorenjski. Župan Ažman je tudi sicer znan kot boritelj za pravice in napredek kmečkega stanu. — Njegov namestnik je g. Franc Kralj, tovarniški delavec v Koroški Beli.

Poleg g. Ažmana kandidira v radovljiškem okraju znani in priznani gospodarski strokovnjak g Ivan Mohorič, generalni tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, z namestnikom g. Josipom Ambrožičem, obrtnikom in posestnikom z Ljubnega.

Karel Gajšek,

kandidira v konjiškem srezu. Doma je iz Konjic in je sedaj tam notarski pripravnik. Doslej se je kot tih, skromen delavec udejstvoval na gospodarskem in prosvetnem polju, zadnje čase pa se je zlasti posvetil organiziranju agrarnih interesentov. V okraju ga zato poznajo in cenijo vsi prebivalci, ki se zatekajo k njemu v vseh stiskah in težavah. — Njegov namestnik je g. dr. Ervin Mejak, odvetnik v Konjicah.

Poleg g. Gajška kandidira v konjiškem okraju g. Maks Goričar, duhovnik iz Mozirja, ki pa ima v konjiškem okraju med duhovščino in tudi drugimi prebivalci mnogo znancev in prijateljev.

V ptujskem srezu

Ptuj, 30. oktobra.

»Jutro« je že poročalo o živahnem volilnem gibanju v našem okraju, ki spada med največje v vsej državi. Srez šteje nad 18.000 volilcev v 112 občinah. Kandidate ima tri, ki so vsi neprestano med volilci. Zlasti številne in lepe shode in sestanke sta že priredila sreski kandidat *Lovro Petovar*, posestnik v Ivanjkovcih, in njegov namestnik Franc Šolar, posestnik v Zlatoličju. Povsod se kaže, kako željni so ljudje pojasnil o položaju v državi in o pomenu volitev. Kaže pa se tudi, da volilci uvidevajo, da je protivolilna agitacija, ki je zlasti v našem okraju zelo huda, ne le politično škodljiva, temveč v gospodarskem pogledu naravnost pogubonosna.

Prihodnje dni se bo vršilo še več shodov in sestankov. V ponedeljek ob 7 zvečer bo shod pri *Sv. Miklavžu pri Ormožu*, ob 5. popoldne pa na *Ptujski gori*. V torek ob 5. bo shod v *Dornovi*, v sredo ob 5. v *Ivanjkovcih* in v četrtek ob 6. v *Ormožu*. Povsod bosta poročala sreski kandidat Petovar in njegov namestnik Šolar. Ker zaradi razsežnosti okraja ni mogoče, da bi bili shodi povsod, vabimo vse volilce, da se v kar največjem številu udeleže teh najavljenih shodov.

Volilni sestanek obrtnikov v Zagorju

Pretekli ponedeljek se je vršil ob veliki udeležbi zlasti iz obrtniških krogov volilni sestanek v gostilni g. Koprivca v Zagorju. Na sestanku je govoril sreski kandidat g. Mrovlje, ki se je v svojem govoru bavil zlasti z gospodarskimi vprašanji in nalogami bodoče Narodne skupščine. Poudarjal je, da je mogoče rešiti gospodarska vprašanja le v soglasju z vsemi stanovi. Kmet in delavec danes prav tako trpita, kakor obrtnik. Na sestanku se poudarjala potreba revizije davčnega sistema, da se odpravi nezdravo razmerje, ki je ponekod dovedlo do absurda. Navzoči obrtniki so zlasti poudarjali potrebo čim večje zaščite domače obrti. G. Mrovlje je v svojem zaključnem govoru naglasil, da more le složno delo dovesti do uspehov in da je baš zaradi tega potrebno, da gredo vsi volit. Čim več glasov bo oddanih, tem več bodo veljali naši poslanci v bodoči skupščini. Udeleženci sestanka so z odobravanjem sprejeli na znanje njegovo izjavo, da se bo pred vsem boril za izboljšanje gospodarskega položaja ter so zagotovili, da bodo vsi do zadnjega moža šli na volišča.

Shodi v višnjegorskem okraju

V litijskem odnosno višnjegorskem srezu je imel te dni sreski kandidat g. Turk dobro obiskane shode *na Krki*, v *Velikih Lesah* in na *Vel. Gabru*. Povsod so zborovalci odobravali poziv na udeležbo pri volitvah in se vidi, da je imela nasprotna agitacija le majhen in začasen uspeh. Govorila sta kandidat g. *Turk* in g. *Zagorc* iz Višnje gore in so ljudje zlasti odobravali od njih koristi in le ti niso s sedanjimi žal le tistim, ki so imeli ali pričakovali od njil koristi in le ti niso s sedanjimi volitvami zadovoljni in agitirajo proti njim. K besedi se je oglasil tudi posestnik *Kutnar* iz Muljave, ki je navajal glavne težave, ki tarejo kmeta in izrekel popolno zaupanje v državo. Zborovalci so se razšli s trdnim sklepom, da bodo 8. novembra do zadnjega moža izvršili svojo dolžnost.

Volilni pokret v škofjeloški okolici

Po krasno uspelih shodih sreskega kandidata g. župnika Barleta se volilno gibanje v naši okolici vedno bolj živahno razvija. Zlasti škofjeloški župan g. Anton Hafner prireja dan za dnevom večje in manjše sestanke po vsej okolici. Te dni so se vršili večji sestanki v Žabnici, v Retečah, Godešcah in v Binklju. Povsod se je zbralo lepo število domačinov. Na vseh shodih je govoril škofjeloški župan g. Hafner, poleg njega pa še g. notar Šink, sedlar g. Kajzer, zdravnik dr. Rant in drugi. Ljudje, ki so bili poprej skoro docela nepoučeni ali pa napačno informirani o volitvah, z zanimanjem slede pojasnilom govornikov in povsod je videti, da spoznavajo pomen novembrskih volitev ter da se jih bodo zaradi tega polnoštevilno udeležili.

Ali si že član Vodnikove družbe?

Predpranje perila je jako zamudno!

Henko, obče priznano sredstvo za namakanje perila, varuje vaše perilo in olajšuje vsako pranje.

Raztopite 1 zavitek „Henko" v 50—60 litrov vode in v tej raztopini namočite perilo

Tako odpade vsako težavno predpranje. Sami se morate prepričati o najboljšem uspehu.

Kdor rabi **Henko** *pere poceni!*

O vrednosti volilne abstinence

Naši javnosti ni ostalo prikrito, da se za predstoječe volitve neka skupina na vso moč trudi, kako bi čim več volilcev pridobila za volilno abstinenco. Letaki in lepaki, šušljanje in namigavanje od osebe do osebe, zakrinkani in razločni pozivi proti volitvam so sredstva te skupine, **ki noče narodne sloge, ako bi morala za njo žrtvovati le količkaj svoje strankarske moči in veljave.** V času, ko listi svetovnega ugleda poudarjajo, da so se **angleški volilci odločili za državo proti strankam** in da je bil pri tem aktu vsak volilec tudi dalekoviden državnik, proglaša glasilo omenjenih krogov manifestacijo angleških narodnih mas za reakcionaren korak, hoteč tako zmanjšati pomen in vpliv angleškega vzgleda na naše ljudstvo. Naš narod naj bi se ne učil na dogodkih, ki so se pravkar odigrali v deželi visoke parlamentarne tradicije in državljanske zavesti, marveč bi moral slepo slediti kaprioznim skokom strankarske taktike bivših mogočnjakov.

Ista skupina, ki danes propagira volilno abstinenco, v polpreteklem času ni bila ravno navdušena za tako politično pasivnost ljudstva. **Znano je, da je SLS v predvojnem kranjskem deželnem zboru uzakonila volilni red, ki je ljudstvu naravnost nalagal obveznost volitev ob sankciji občutne denarne kazni za vsakogar, ki ni mogel dovoljno opravičiti svojega izostanka.** Bivših kranjskih oblastnikov pri tem gotovo ni vodilo načelo, da je treba zatreti politično indiferentnost, marveč jih je bilo le strah, da bi nasprotniki iz pasivnosti širših slojev ne izvlekli koristi ter dosegli saj upoštevanja vredno opozicijsko zastopstvo. Slovenskemu ljudstvu so z vso zgovornostjo dopovedovali, **da mora na volitve, da je to dolžno domovini, skupnemu gospodarstvu, svoji politični zrelosti in svojemu slovesu zavednega, omikanega naroda.** Danes gre ta skupina preko vse lepe nekdanje argumentacije in dokazuje ravno nasprotno. Po omejenem mnenju teh ljudi bi smelo slovensko ljudstvo živeti le tako politično življenje, ki mu ga določajo maksime bivše SLS, zgrešena taktika bivših voditeljev in njihovi ozki osebni interesi. Zato in samo zato bi moral slovenski človek tudi v današnjem položaju, ko gre za najvišji državni interes, tavati po stezah politične nezrelosti in se obremeniti z neprijetnim očitkom slabega domoljubja, prevzemajoč na svoje rame vse neugodne posledice volilne abstinence, ki se jim bodo propagatorji abstinence za sebe po svoji znani spretnosti nedvomno znali ogniti.

Osmega novembra bo šlo za najvišje dobrine naroda, zato je prav in pravično, da se ljudstvo svobodno in javno odloči. Svobodno in javno, kajti **oni, ki grade temelje države, morajo vedeti, moč svojim prevratnim namenom.** Opredelu lahko zanesejo in na koga lahko **računajo.** Po taki ugotovitvi bodo tudi lahko uravnali svoje ukrepe za bližnjo bodočnost. **Zato velja za vse dobre domoljube volilna dolžnost kot potrditev državljanske zavesti in interesa na državni skupnosti.**

Ako gledamo početje nasprotnikov volitev, se ne moremo ubraniti nekega neprijetnega dojma. Vidimo, da so propovedniki volilne abstinence zašli pri svojem podtalnem delu popolnoma v **pravec, ki si ga želi nam sovražna tujina.** Opreznemu človeku bi moralo dati dovolj povoda za pomisleke že dejstvo, da **sovražniki Jugoslavije smatrajo rovarstvo proti volitvam naravnost za pomoč svojim prevratni mnamenom.** Oprezen človek bi si moral pri tem zgovornem spoznanju reči: Stoj, nekaj ne bo prav v tem postopku, ako ga hvalijo zunanji nasprotniki države in si od njega obetajo koristi! Nekaj ne bo prav v konceptu volilne abstinence, ako zanj agitirajo med našimi dvolastniki z one strani južnozapadne državne meje, ako se ga vesele zavrženi subjekti, **ki vtihotapljajo bombe v naše vlake in okrutno ubijajo nedolžne ljudi, ako so z njim solidarni ponarejevalci našega denarja, ako se ga radujejo Pavelići, Perčeci in drugi izdajalci.**

To naj ima pred očmi slovensko ljudstvo, ki se bo 8. novembra imelo odločiti, ali naj krene za svojim kraljem na pot složnega dela, ali pa naj veruje strankarjem in jim sledi v smer, ki jo dovoli obeležujejo tuji plačanci in izdajalci. Kolikor poznamo naše ljudstvo, mu ta izbira ne bo težka, kajti pošten človek v takem položaju ne koleba in ne okleva. **Naši volilci naj se zavedajo, da abstinenca ni samo politična nezrelost, marveč naravnost odobravanje protidržavnega dela naših zunanjih sovražnikov.**

Naši Nemci in volitve

Organ nemške narodne manjšine v dravski banovini »Deutsche Zeitung«, ki izhaja v Celju, objavlja v zadnji številki na uvodnem mestu članek pod naslovom: »Mi volimo državno listo!« V članku pravi med drugim:

»Vlaganje sreskih kandidatur je končano. Zato je čas, da se tudi nemški državljani odločimo, kako stališče bomo zavzeli pri volitvah v Narodno skupščino dne 8. novembra. Že nedavno smo poročali, da so naši zaupniki obvestili g. bana o tem, da so Nemci pripravljeni pri bodočih volitvah podpirati vlado. Ta sklep je popolnoma logičen. Mi Nemci smo element reda in miru in zato najbolj zainteresirani na tem, da se red in mir v državi učvrsti ter da se s složnimi močmi borimo proti vsem nevarnostim, ki nam groze zaradi splošne gospodarske krize. Te volitve pa so neke vrste ljudsko glasovanje o tem ali naj se sedanji kurz reda in državne avtoritete nadaljuje in učvrsti. Pri takem glasovanju tudi Nemci ne smemo in ne moremo stati ob strani. Vsi kot en mož bomo zato glasovali za državno listo ministrskega predsednika Petra Živkovića, ker smo prepričani, da v sedanji dobi ni časa za strankarske prepire, marveč da more samo složen, delavoljen režim z uspehom premostiti vse težkoče.«

Tudi kočevski Nemci se bodo udeležili volitev polnoštevilno. Sestavili so poseben volilni odbor, v katerem sta med drugimi gg. *kanonik Erker* in *župnik Eppich*. Odbor je izdal na nemške volilce proglas, ki poziva k polnoštevilni volilni udeležbi in pravi med drugim:

»Zakaj bomo šli volit? Ker smo *siti večnega strankarskega prepira v parlamentu* in je vsak vesel, da je Nj. Vel. kralj naredil konec pogubnemu počenjanju strank. Od takrat je v državi mir. Da so današnji časi zelo resni ve in čuti pač vsak sam. *Toda ako gledamo druge države, vidimo, da je v Jugoslaviji še najbolje in da se da pri nas lažje živeti kakor v sosednih državah. Pri nas ni notranjih nemirov, naš denar je dober in trden.* Ako denarne razmere še niso na višini, kakor si jih želita trgovina in vse gospodarstvo, so *tega v veliki meri krivi oni elementi, ki skrivaj rujejo proti državi.* Mi imamo svojo državo, kjer se čutimo doma in kjer hočemo tudi v bodoče mirno živeti. Kljub temu prihajajo iz nekaterih sosednih okrajev glasovi proti sedanjemu redu v državi. Seveda brez uspeha, niti nemško, niti ogromna večina jugoslovenskega prebivalstva jim ne nasedata. Prebivalstvo vidi uspešno obrambo naše valute in vidi urejene gospodarske razmere. V zadnjem času so zato tudi najhujši nasprotniki današnjega režima spoznali, *da je rešitev samo v tem, ako sledimo angleškemu vzoru, in da bomo dobili vzorno gospodarstvo le takrat, ako bomo vsi kakor en mož podpirali vlado.*«

Elitni Kino Matica

Samo še danes poje naš ljubljenec

WILLY FORST

najnovejše popevke in šlagerje Roberta Stolza

iz najnovejšega filma

Rop Mone Lise

Krasna muzika, melodije in šlagerji, kateri bodo čez noč osvojili srca vse Ljubljane!

Najnovejši Foxov tednik

Predstave danes v nedeljo ob 3, 5., 7. in 9. zvečer

Tel 2124.

Volitve so dolžnost!

Iz predavanja bivšega poslanika in pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja v ljubljanskem radiju

Snoči je predaval g. minister Hribar v ljubljanskem radiju o zgodovinskem pomenu sedanjih volitev. Iz predavanja posnemamo:

Pridobitni stanovi tvorijo v naši državi večino prebivalstva. Oni so kraljev manifest z dne 6. januarja 1929. leta radostno pozdravili. Le predobro so videli in vedeli, kako je pod neblagim vplivom napačno pojmovanega demokratizma in v pravo narodno sramoto izrodivšega se parlamentarizma propadal naš ugled v tujini in je ginila pravna sigurnost doma.

Zato je tem stanovom šestojanuarski manifest prišel kakor odrešenje. Oddahnili so se. In ko bi jih bil kdo vprašal, če si žele zopet prejšnje stanje, bila bi se ogromna večina izjavila proti temu. Saj so se po 6. januarju v miru in nemoteno po strankarskih agitacijah mogli posvečati svojim poklicnim opravilom.

Poleg tega so vedeli, da vlada po poti, ki jo ji je jasno začrtal naš narodni kralj, strumno in vztrajno koraka k izboljšanju zakonodaje in uprave in s tem k notranji konsolidaciji države. Tudi se je v svetu dvignil zopet ugled naše države, ki nam ga je bil s tako grešno lahkomiselnostjo zapravil parlament.

Vendar je bilo vsemu **svetu in predvsem** nam Jugoslovenm jasno, da je to izjemno stanje, ki je nastalo iz državne nujnosti, le prehodno. Kralj sam je v svojem manifestu svečano izjavil, da se povrne k demokratični vladavini, čim prestanejo razlogi, ki so dovedli do ukinitve ustave. Ves narod je trdno zaupal tej besedi. In res: 3. septembra t. l. je bilo zopet uvedeno ustavno stanje. **Posledica tega pa so volitve poslancev za narodno skupščino.** Poklicani smo k njim dne 8. novembra t. l.

Predavatelj je nato omenjal nekatere najvažnejše določbe nove ustave. Poudarjal je zlasti velik **pomen senata** in orisal škodo, ki smo jo imeli v prvih desetih letih ravno zato, ker ni bilo senata, ki bi lahko blagodejno vplival na delo poslanske skupščine. Da vidovdanska ustava ni poznala senata, je tem bolj obžalovati, ker je to **izvirna slovanska ustanova, saj so pri Slovanih starešine vedno imeli uvaževano besedo v stvareh občega blagra.**

Zakaj se ne more vrniti staro stanje

Predavatelj je nato nadaljeval:

Utegnilo bi se komu čudno zdeti, **da se ustavno stanje ni kar enostavno vzpostavilo z uveljavijenjem vseh ustavnih določb izpred 6. januarja 1929. leta.** Mnogi pravijo, da bi bilo to politično logično. Vendar pa ni tako! Logika je tukaj v tem, kaj se je z začasno ukinitvijo ustavnega stanja hotelo doseči in kaj se je doseglo.

Vsi vemo, kakšne nepopisno žalostne prilike so vladale v naši Narodni skupščini. Mesto blagra države in naroda, ki naj bi bil vsem narodnim poslancem edini smoter in zvezda vodnica, vladala je v njej le strankarska strast. Volilci se niso odgajali v narodnem in splošno državnem smislu, temveč le po strankarskih vidikih. Oni niso pričakovali izboljšanja svojih življenjskih pogojev od države, temveč le od strank. Zato ni Narodna skupščina bila že skoro nič drugega kakor sejmišče za razne tako imenovane politične kravje kupčije. Na narod in državo se je spomnila Narodna skupščina sem ter tja, le tako mimogrede.

Zato ni čudo, da se izenačenja zakonov celih deset let skoro ni lotila, dasi bi bila to takoj po uedinjenju morala biti njena glavna naloga. Zakonodajno delo je sploh počivalo. Mesto tega pa je divjal v njej strankarski in plemenski boj, ki je naposled pripeljal do ubijanja na tleh, ki bi morala biti sveta.

Zgodovina nam je namenila važno nalogo. Na Balkanu imamo v mogočni, vsega zemeljskega blaga obilujoči državi tvoriti moč, ki naj jamči za mir in ga skrbno straži. A kako smo se te zgodovinske naloge zavedali? Ves svet je našo državo, kakor da je to samo po sebi umljivo, takoj po svetovni vojni krstil za Jugoslavijo. Naša ustavodajna skupščina pa je hotela dokazati, da je ves svet v usodni zmoti: predstavila nas mu je za »Srbohrvatsko-slovenijo«! In vendar bi morala biti vsakemu Jugoslovenu Jugoslavija ne samo ime, temveč tudi program!

Naš narodni kralj nam je sedaj dal novo državo. Staro po mejah, novo po imenu.

Ali ni naravno, da želi novo tudi po duhu? Takšno, da bo odgovarjala zgodovinsko ji namenjeni nalogi in dala svetu dokaz, da je za njo tudi usposobljena?

Iz vseh teh ugotovitev je jasno, **da je obnova stanja pred 6. januarjem nemogoča in da ne bi bila logična. Ako bi se to zgodilo,** bi bilo iluzorno nad triletno delo **za** novo državno usmerjenje. **In to mora biti jugoslovensko, le jugoslovensko, nič ko jugoslovensko! Ta cilj nam mora vedno in povsod biti pred očmi.**

Javno glasovanje

Predavatelj je nato orisal volilne rede in način volitev v prejšnjo Narodno skupščino. Pokazal je, da je bil volilni red prikrojen interesom strank, in opozoril, **kako** so kandidate postavljali le strankarski poglavarji in so ljudje morali voliti mnogokrat osebe, ki jih mnogokrat še po imenu niso poznali. Omenil je tudi slabe strani glasovanja s kroglicami. *Kroglice so se dale presipati!*

Ako bi volili tudi danes na stari **način, bi** dobili zopet Narodno skupščino v nesrečni stari obliki. To se ni zgodilo. Zato smo *dobili nov volilni zakon,* ki naj prepreči povratek v prejšnjo nesrečo. Našli se bodo ljudje, ki ga bodo proglašali za reakcijonarnega. Ugotavljam le, da te *plod izrednih razmer in v njih upravičen.*

Pa tudi tak, kakor je, je v marsičem boljši od prejšnjega. Pred vsem je odpravil glasovanje s kroglicami. Mesto njega je vpeljal *ustno glasovanje.* Ne vem, kaj je bilo povod za to. Mislim si pa, da ta odločba odgovarja srbski miselnosti, da naj vsakdo junaško in brez pridržka odgovarja za vsako svoje delo in tudi za svoje politično prepričanje. *Le narod takih poslancev more vzbujati spoštovanje in iti nevzdržno od zmage do zmage.* Srbski narod je to dokazal na krvavih bojnih poljanah: *jugoslovenski državni narod naj to dokaže na vseh toriščih državne uprave.*

Ti glasovi pa se tudi ne dajo več potvarjati. Odpravljeno je presipavanje kroglic. *Moško izgovorjeni glas se bo pred polno javnostjo zapisal v zapisnik in je odslej vsako potvarjanje glasovalnega izida izključeno.*

Naj se me **na razume napačno.** Nikakor necem poveličevati javnosti volitev. Če se Narod. predstavništvo prepriča, da bi bolje odgovarjale tajne volitve, izpremenilo bo v tem smislu tudi volilni zakon. *Vsekakor pa so javne volitve dostojnejše in častnejše, ko prejšnje tajne volitve s kroglicami.*

Vi boste torej lahko mirne vesti in ponosno stopili na volišče, da izvršite svojo volilno pravico. Ravno tako kakor bom stopil jaz, *ki to pravico smatram celo za dolžnost.*

Ni še davno tega, ko sem dopolnil svoje osemdeseto leto. Vsa slovenska javnost brez izjeme je pri tej priliki spontano priznala, da so glavni napori mojega življenja šli za tem, da se našemu narodu zagotovi večja veljava v svetu in srečnejša bodočnost. V posebno srečo si zato štejem, da sem — potem, *ko sem učakal narodno vstajenje,* po tolikih bridkih prevarah, zadnjih let mogel priti do prepričanja, da je naša državna politika končno krenila na pot ustvarjajočega dela. To je zasluga našega modrega kralja in pa onih mož, ki so kot ministri po 6. januarju 1929. leta njegove zamisli izvrševali. *Najmanje, kar smo jim v zahvalo dolžni, je, da se odzovemo vabilu teh mož in stopimo dne 8. novembra na volišče in s tem pripomoremo k nadaljnji izgraditvi države za velike naloge celokupnega jugoslovenstva.*

Letaki s podpisom g. dr. Antona Korošca

Glede na to me je silno iznenadilo, ko mi je te dni prijateljska roka prinesla pokazat letak, s katerim se volilcem priporoča, naj se volitev ne udeleže. Še bolj me je osupnilo, *ko sem pod besedilom tega letaka čital ime dr. Antona Korošca.* A le za trenotek. Potem sem spoznal, da mora to biti potvora in da se imena tega spoštovanega političnega voditelja brez njegove vednosti poslužujejo ljudje, ki so l. 1914. besneli proti Srbiji in se zato še vse do danes ne morejo prav ogreti za Jugoslavijo.

Dr. Anton Korošec se je leta 1918., povabljen k cesarju Karlu v Baden in naprošen, da se v imenu Jugoslovenskega državnozborskega kluba izjavi, da Slovenci žele ostati v Avstriji, tej insinuaciji možato uprl. *S tem je rešil Slovenijo Jugoslaviji.*

Dr. Anton Korošec je po 6. januarju 1929. leta pomagal kot aktivni minister našemu kralju, da po novo vpeljanem kurzu izpremeni državo zares v *Jugoslavijo.* On naj bi torej sedaj, ko se na tej poti v ta veliki namen delajo zadnji napori, odsvetoval državljanom udeležbo pri teh naporih? — Jaz tega nikakor verjeti ne morem. To pa tem manje, ker mi je omenjeni prijatelj pokazal še drug volilni letak brez *dr. Koroščevega* podpisa, ki pripoveduje, da je »vlada z volilnim zakonom namenoma preprečila, da bivša SLS pri sedanjih volitvah ne more postaviti svojih kandidatov« in ki končuje s stavkom: »Kdor se volitev udeleži, ta postane izdajalec naše slovenske stvari.« Ta drugi letak me je šele prav trdno potrdil v veri, da pri tej stvari *dr. Korošec* ni mogel ime ti svojih rok.

Volilni zakon namreč resnično onemogoča »divjakom« in neznatnim strančicam, ki nimajo v narodu zaslombe, da bi postavljali kandidate: *neresnično pa je, da bi jih onemogočal tako spretno zasnovanim strankarskim organizmom, kakršnega je imela Slovenska ljudska stranka.* Naloga jim le več takega dela, ki ima že naprej pokazati, da ima kandidatna lista, ki se iz tega dela porodi ,res izdatno zaslombo v narodu.

Slovenci in volitve

Ravno mi Slovenci smo poklicani, da se živahno udeležujemo vsega državnega življenja. Prava sreča je, da se to čedalje bolj in bolj godi. Omenjam na primer, da gre našim članom Vrhovnega zakonodajnega sveta izredno velika zasluga za hitro in zakonodajno tehnično dovršeno redakcijo zakonov zadnjih dveh let. Na enak način bi morali Slovenci sodelovati v vseh panogah **državne uprave.** Zgodilo se bo to pa le tedaj, če se ljudstvo oprime miselnosti, ki vlada pri zrelih narodih, kakor so Angleži, Francozi, Čehi, pri katerih je *samo po sebi umevno, da ne vrše do države le dolžnosti, temveč se poslužujejo tudi vseh državljanskih pravic. In med temi je vendar najpoglavitnejša volilna pravica!* Kdor se je ne poslužuje, ta s tem molče naznanja, da nima nobenega zanimanja za državo in zgodi se prav lahko, da se tudi država neha zanimati zanj. Kaj bi bilo z nami Slovenci, ako bi po naši krivdi prišlo tako daleč!

Volitve 8. novembra naj pokažejo, da v politični zrelosti napredujemo tudi mi! *Čeprav volilne dolžnosti nimamo, zavedajmo se je sami in stopimo v strnjenih vrstah na volišče,* da tam oddamo svoje glasove *kandidatom, o katerih imamo prepričanje, da sveto prisegajo na sveto našo jugoslovensko zastavo, pod katero edino moremo biti Slovenci samosvoji, svobodni in srečni.*

Zedinjena *Slovenija je bila nekdaj naš ideal.* Naši najboljši možje so se ogrevali za njo in zahtevali smo jo od leta 1848 dalje neprestano. Vsi napori, da se dokopljemo do izpolnitve te naše najgorečnejše srčne želje, pa so bili zastonj. *Avstrija ni imela srca za nas.* Šele po hrabrosti naših srbskih bratov in po odločujoči volji zmagonosnih njenih zaveznikov smo dosegli svoj ideal, čeprav ne v celoti, ker so dragoceni deli našega telesa ostali še zunaj. Naše strupene strankarske strasti pa bi nam bile komaj doseženi ideal skoro zopet uničile. Rešil nam ga je naš kralj s tem, da je rešil Jugoslavijo.

In danes smo lahko zadovolini. *Vsa uprava v Sloveniji je v naših rokah. Na vseh uradniških mestih — in to tudi na najvišjih — so sinovi našega naroda. Slovenci smo tudi v državnopravnem smislu suveren narod in naš jezik je državni jezik. Vsaka občina ima svoto šolo, v kateri je pouk za vso deco brezplačen in obvezen. Poleg tega imamo obilico meščanskih, strokovnih in srednjih šol. Kar je največ vredno in s čimer še le postajamo polnoveljavni v družbi kulturnih narodov, pa je da imamo v Ljubljani vseučilišče s petimi fakultetami, ki nosi ponosno ime našega velikega kralja.*

Vse je torej urejeno tako, da morajo, če pokažemo zrelost za to, poleg duševnih tudi vse materijalne dobrine, ki so jih v Sloveniji imeli doslej v posesti samo tujerodni ljudje, v času, ki ni več daleč, preiti v naše roke.

Ob vso milost Božjo moral bi biti Slovenec, ki bi ne mogel ali celo ne hotel spoznati, kaj smo v okvirju velike Jugoslavije dobili. Zlasti še, ako obrne oči okoli sebe in vidi kako se godi našim bratom preko mej.

Spoštovani poslušalci! *Poklicani smo, da pokažemo in dokažemo svojo zrelost.* Dne 8. novembra imamo za to priliko. *Ta dan bo glasovanje za Jugoslavijo in glasovanje tudi za našo slovensko stvar. Nad njo, nad njeno srečo se pregneti, kdor ne bi pri volitvah pogumno stopil na plan!*

Ves svet stoji te dni pod mogočnim vtisom občudovanja vredne politične zrelosti velikega angleškega naroda. Kako je do te politične zrelosti prišlo, pa nam dajo najznačajnejše poučilo izjave njegovih voditeljev. Tako je voditelj konservativcev, ki so od 612 mandatov dobili 472 mandatov, v svoji zahvalni izjavi do volilcev, ne da bi se morebiti prevzel, kakor bi se v podobnem primeru prav rado prigodilo kje drugje, poln državniške modrosti izjavil, *da ne gre za zmago konservativne stranke, temveč za zmago angleškega naroda, ki je zopet pokazal, da je politično zrel in da zna dobro ločiti strankarske interese od višjih interesov države in naroda*

Zakladni minister Snowden pa je ugotovil, da so milijoni mož in žena glasovali za kandidate, s katerimi ne dele političnih nazirani, zato da pokažejo svetu, da je Velika Britanija pripravljena premostiti vse težave.

Narod, ki ima take voditelje, mora doseči politično zrelost. *Naj bi se v njih ogledali in naj bi jih posnemali naši politični voditelji! Ako to store, bodo z ogorčenjem zavrnili one brezvestneže, ki pri nas z izmišljotinami in natolcevanjem poizkušajo odvrniti volilce od glasovanja.*

Sicer pa, tovariši volilci, pokažimo da smo spoznali, kako izredno težke prilike, v katere je našo državo pripeljal politični fanatizem nekdanjih strank, zahtevajo od nas izrednih odločb. *In te naj prineso popolno zmago državne misli* in s tem složno delo za kulturno in materialno povzdigo države.

Zato dne 8. novembra vsi na volišče!

Evropska Direktrisa

Barbara Gould

slovite ameriške čudotvornice za nego štirih desetletij ženske lepote, bo v svrho individualnih posvetovanj sprejemala velecenjene dame dne 5. novembra 1931 od 10. do 13. ure, dne 6. in 7. novembra t. l. pa od 10. do 13. ure in od 16. do 19. ure v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti.

Dne 5. novembra ob pol 17. uri se vrši v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti predavanje o najnovejšem sodobnem negovanju lepote. Direktrisa Barbare Gould si šteje v posebno čast, da sme pri tej priliki ponuditi ljubljanskim damam čašo čaja ob spremljanju godbe. Pri predavanju bodo velecenjenim damam brezplačno na razpolago vzorčne zaobale.

BG

Brezplačne vstopnice se dobe pri Barbara Gould depôt:

Drogerija 1300

Gregorič

Ljubljana

Prešernova ul. 5

(V dvorani Delavske zbornice se ne bo prodajalo nikako blago)

Živahni volilni pokret v kamniškem okraju

Kamnik, 30. oktobra.

Volilna agitacija, ki jo vodijo v našem okraju vsi trije sreski kandidati, postaja vsak dan bolj živahna. »Jutro« je že poročalo o nekaterih shodih, zlasti o obeh lepih shodih g. ministra Puclja v Kamniku in Domžalah. Celo vrsto lepo obiskanih shodov in sestankov je priredil tudi sreski *kandidat dr. Ivo Potokar;* najvažnejši sta bili v četrtek zborovanji v Krtini in v Dobu.

V *Krtini* se je vršilo zborovanje v gostilni Narad. G. kandidat, ki je v kraju znan že od svojih prejšnjih predavanj, je bil živahno pozdravljen. Shod je otvoril g. učitelj Hvatal, nakar je g. dr. Potokar v priprostih besedah orisal današnje stanje v državi in dolžnosti vseh zavednih državljanov. Ko je naslikal, kako je prišlo do 6. januarja in kako se je država po tem energičnem činu našega vladarja zopet okrepila in uredila, tako da se sedaj zopet lahko vračamo v parlamentarno življenje, je nadaljeval: *»Sedaj smo vsi poklicani, da soodločujemo pri vodstvu državnih poslov. Pogrešna in škodljiva je agitacija nekaterih nezadovoljnežev proti volitvam. Nasprotno je potrebno, da gremo vsi prav vsi na volišče.«* S svojimi jasnimi argumenti je govornik prepričal vse navzoče kmečke fante in može, da je popolna udeležba pri volitvah najboljša pot za izhod iz sedanjih težav. Za njim je govoril še g. dr. Karba iz Kamnika, nakar je predsednik zaključil zborovanje z zahvalo govornikoma in vsem zborovalcem za tako lepo udeležbo.

Tudi shod v *Dobu* je bil lepo obiskan. Otvoril ga je učitelj g. Urbančič s krasnim, v srca segajočim nagovorom, nakar sta govorila sreski kandidat g. dr. Potokar in dr. Karba. Po govorih se je razvila zanimiva debata, ki se je zavlekla pozno v noč. Zborovalci so sprejeli svojega kandidata iskreno in z veseljem, ker ga pozna že od prej kot velikega prijatelja kmečkega prebivalstva in izvrstnega predavatelja o kmečkih vprašanjih, pa tudi kot domačina iz sosednih Radomelj.

Vsem državnim uslužbencem in upokojencem

Svetovna vojna z vsemi svojimi grozotami in strahotami je prinesla našemu jugoslovenskemu narodu ujedinjenje v skupno državo, svobodo in osamosvojitev. Vendar nam prva leta skupnega življenja niso prinesla onega, kar smo lahko z vso pravico pričakovali v svoji svobodni domovini. Razne politične stranke so v medsebojnih borbah prezrle skupne državne interese in z zaslepljeno strankarsko zagrizenostjo priklicale nevarnost, da jugoslovenski narod v sponah teh strank in medsebojni borbi zaigra vso - državo, svobodo in samostojnost.

V najtežjem političnem momentu je Nj. Vel. kralj Aleksander I. z energičnim ukrepom napravil konec brezplodnim strankarskim borbam in je z manifestom z dne 6. januarja 1929 začrtal enotne temeljne smernice državne skupnosti na osnovi nekompromisnega jugoslovenskega naroda. Temu najvišjemu postulatu se ima podrediti vse, to mora biti in ostati za vse čase najsvetejše načelo vse naše državne politike

Nikdar več ne smejo strankarski interesi biti nadrejeni državnim! Obstoj, razvoj in napredek Jugoslavije in jugoslovenskega naroda ne smejo nikdar več biti igrača v rokah strankarske oligarhije in zagrizenosti, ki jo je ob vsaki izpremembi izmed vseh stanov najtežje občutilo državno uslužbenstvo in ki je pretila ugonobiti vsako stvarno in objektivno državno upravo.

Napori našega prevzvišenega kralja so že rodili uspehe. Nastopilo je obče pomirjenje, država je dosegla prepotrebno spoštovanje, pravica je po zakonih enaka za vse in vsakogar. S proglasitvijo ustave, zakona o volitvah v narodno skupščino in z razpisom istih se kliče narod na odločitev — ali je za tako enotno jugoslovensko državo, za narodno edinstvo, slogo in enakopravnost!

Zato ne smemo volitev 8. novembra 1931 smatrati po raznih strankarskih geslih ali delitvi naroda po verskem in svetovnem naziranju, nego morajo te volitve biti obča manifestacija vsega jugoslovenskega naroda za svojo državo in svojega narodnega kralja. Morajo biti najsvečanejša prisega nas vseh, da stojimo enodušno za svojim kraljem in da hočemo po svojih najboljših, po izvoljenih poslancih, z vsemi svojimi močmi sodelovati pri velikem delu popolne duhovne obnove samega sebe!

Volitve pa morajo biti tudi mogočna manifestacija pred vsem svetom, da hočemo Jugoslavijo, enotno na znotraj in zunaj ter gospodarsko, kulturno, prosvetno in socialno tako urejeno, da ostane za vse večne čase spoštovan, neodvisen in ponosen predstavitelj svobodnega in enotnega jugoslovenskega naroda.

Država nad vse! Brez lastne, samostojne Jugoslavije ni bodočnosti našemu narodu! Z neštetimi žrtvami pridobljeno samostojnost in svobodo moramo čuvati vsi brez izjeme!

Slovenski državni uslužbenci vseh panog in kategorij, aktivni in upokojeni, smo z vsem svojim življenjem in delom vedno in povsod bili ni ostali zvesti sinovi svojega naroda. S samozatajevanjem in žrtvami smo dajali in dajemo svojemu narodu in državi vse svoje najboljše duševne in telesne sile! Nikdar se tej svoji najvišji dolžnosti nismo izneverili. Nikdar se ji izneveriti ne moremo in nočemo, ker smo in ostanemo sestavni del svojega naroda, močan stan v močnem narodu!

Nova narodna skupščina ima nadaljevati in dokončati od Nj. Vel. kralja določeno in započeto delo duhovnega preporoda našega naroda, z zakoni utrditi popolno enakopravnost ter zagarantirati mirno in složno življenje vseh stanov na podlagi socialne pravičnosti, pravilnega spoštovanja in priznanja dejanskih potreb posameznika in celote. Če torej hočemo, da se vsa pereča vprašanja nas, državnih uslužbencev in upokojencev, rešijo tako, kot to zahtevajo državni interesi in obstoj, razvoj ter napredek našega stanu, potem moramo vsi brez izjeme storiti svojo dolžnost ter s skupnim in enotnim nastopom manifestirati za enotno, nerazdružno močno in pravično Jugoslavijo. Še več — dolžnost nas državnih uslužbencev in upokojencev je, da povsod odločno zastopamo smernice kraljevega manifesta ter da s svojim delom pripomoremo k dokončni zmagi jugoslovenske miselnosti med vsemi sloji našega naroda.

Državni uslužbenci, aktivni in upokojeni! Podpisane strokovne organizacije, ki so po zakonu priznane predstaviteljice posameznih strok aktivnih in upokojenih državnih uslužbencev, stopajo pred Vas z iskrenim in tovariškim pozivom, da se vsi brez izjeme udeležite velike narodne manifestacije.

Pred novo narodno skupščino pridejo tudi vsa vprašanja nas državnih aktivnih in upokojenih uslužbencev. Vsi vemo, kaj danes tišči slehernega od nas! Zato se omejimo samo na poudarjanje potrebe spopolnitve zakonov o aktivnih državnih uslužbencih in železničarjih pri polnem priznanju stalnosti ter na absolutno in neodložljivo potrebo izenačenja pokojnin vseh staroupokojencev po določbah sedanjega zakona. Nova narodna skupščina ima nalogo in dolžnost, da z ustreznimi zakoni osigura življenski obstanek vseh onih, ki živijo od dela svojih rok in duha ter da s pravično ureditvijo cen poglavitnih življenskih potrebščin, posebno stanovanjskih najemnin, omogoči mirno in vzajemno sožitje vsem slojem!

Vsa ta vprašanja so strokovne organizacije že obravnavale in jih bodo predložile novi narodni skupščini. Strokovne organizacije bodo mogle stopiti pred njo in izvoljene poslance s čisto drugačnimi argumenti, ako bodo podprte od enodušnosti vseh državnih uslužbencev, aktivnih in upokojenih, ki so ob volitvah v polni meri storili svojo dolžnost, kakor pa, če bi državni uslužbenci pokazali razdvojenost ali malodušnost. Skupni interesi našega stanu nas kličejo in nam kažejo pot, po kateri moramo iti. Naša ljubezen do rodne grude in naroda, katerega sestavni del smo in hočemo ostati, nam bodi zvezda vodnica pri našem delu in vseh naših žrtvah za domovino in kralja, da v srečni in zadovoljni Jugoslaviji za svoj stan dosežemo lepšo in boljšo bodočnost.

Z enodušno udeležbo pri volitvah 8. novembra hočemo vsi državni uslužbenci in upokojenci manifestirati za smernice kraljevega manifesta v korist zdrave, enotne in močne Jugoslavije. Z enodušno udeležbo pa hočemo tudi opozoriti novo narodno skupščino na njene dolžnosti, da ustvari državnim uslužbencem in upokojencem vse potrebne moralne in materijelne življenske pogoje.

*

Društvo državnih uprav. pisarniških uradnikov v Ljubljani. — Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani. — Društvo jugoslovanskih geodetov Ljubljana. — Društvo orožniških upokojencev. — Društvo profesorjev, sekcija Ljubljana. — Društvo sodnih izvršiteljev kraljevine Jugoslavije v Ljubljani. — Društvo sodnikov kraljevine Jugoslavije, sekcija Ljubljana. — Društvo zemljiškoknjižnih uradnikov in izprašanih aspirantov v Ljubljani. — Jugoslovensko učiteljsko združenje JUU, sekcija za Dravsko banovino v Ljubljani. — Klub državnih inženjerjev v okrilju Udruženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov, sekcije Ljubljana. — Savez nastavnika gimnastike, sekcija za Dravsko banovino. — Sekcija Saveza finančne kontrole. — Udruženje državnih činovnika računske stroke za kraljevino Jugoslavijo, sekcija Ljubljana. — Udruženje jugoslovenskih nacionalnih železničarjev in brodarjev, Oblastni odbor Ljubljana. — Udruženje monopolskih uradnikov in uslužbencev, poverj. Ljubljana. — Udruženje nastavnikov jugoslovanskih državnih obrtnih učilišč. — Udruženje porezkih činovnika kraljevine Jugoslavije, poverj. Ljubljana. — Udruženje p. t. t. uslužbencev kraljevine Jugoslavije, Dravska sekcija Ljubljana. — Udruženje učiteljstva meščanskih šol v kraljevini Jugoslaviji, sekcija za Dravsko banovino.

Tudi v Franciji narašča brezposelnost

Pred dnevi je v Curihu predaval profesor pariške pravne fakultete Roger Picard o gospodarskem stanju Francije s posebnim ozirom na brezposelnost. Francija se zdi marsikomu srečna dežela sredi svetovne gospodarske krize in svetovne brezposelnosti. Res je sicer, da je še danes Francija v primeri z drugimi državami v privilegirani situaciji, vendar vlada tudi tu kriza in brezposelnost. Francoska meščanska uradna statistika obsega le majhen del brezposelnih delavcev, ki dobivajo podporo, dočim celotnega števila na podlagi uradnih podatkov ni mogoče ugotoviti. Na podlagi raznih metod in upoštevajoč vse potrebne korekture je **prof. Picard postavil cenitev, ki pravi, da je v Franciji trenotno okrog 700.000 docela brezposelnih delavcev, in še več nepopolno zaposlenih.** Te številke kažejo, da Francija ni ostala obvarovana tega socialnega gorja.

Če pa je gospodarska situacija v Franciji navzlic temu ugodnejša kakor drugje, je to pripisovati okolnosti, da je francosko gospodarstvo uravnano (na polovico je agrarno, na polovico industrijsko), da ni toliko navezano na izvoz kakor ostale industrijske države in da se ni nikdar spuščalo v riskantne investicije ali v pretirano racijonalizacijo. Sredi najtežje svetovne krize pa se Francija navzlic temu ni mogla ubraniti krize, ki se kaže zlasti v nazadovanju prometa. V prvih 9 mesecih t. l. je tovorni promet zaostal za 1.5 milijona naloženih vagonov. Trgovinska bilanca se je precej poslabšala, kajti uvoz se je v 9 mesecih t. l. zmanjšal nasproti lanskemu letu za 5.8, izvoz pa kar za 9.2 milijarde frankov. Tudi povišane carine ne morejo v tem pogledu prinesti zboljšanje. Končno pa daje tudi finančno stanje povod za skrbi. Dohodki od davkov naglo nazadujejo in prof. Picard napoveduje že za tekoče leto znaten deficit. Velike količine zlata, ki se stekalo, pa ne predstavljajo za gospodarstvo nikako ugodnost, ker so mrtev kapital. Navzlic temu računa prof. Picard, **da bo v doglednem času uspelo prebroditi svetovno gospodarsko krizo.**

Sreski kandidati v dravski banovini

Evgen Lovšin

kandidira v srezih Črnomelj in Metlika, ki tvorita skupen volilni okraj. Gosp. Lovšin je belokrajinski rojak, doma iz Vinice pri Črnomlju, kjer je bil njegov nedavno umrli oče 40 let učitelj. Pravi ljudski učitelj je bil tudi zunaj šole, tako da je bil znan in spoštovan daleč na okrog, povsod tudi na glasu izvrstnega gospodarja. Gospodarskemu delu se je posvetil tudi sin Evgen, sedanji kandidat, ki je znan kot prvovrsten gospodarski strokovnjak. Zlasti se zavzema za dograditev belokrajinske železnice. Med drugimi funkcijami je tudi podpredsednik Pokojninskega zavoda v Ljubljani. Na Belokrajino ga vežejo tudi bolj tesne vezi, ker je prevzel očetovo posestvo v Vinici. — Njegov namestnik v kandidaturi je g. Josip Šmalcelj, trgovec in posestnik v Predgradu.

Poleg g. Lovšina **kandidira v Belokrajini** tudi g. Dako Makar, **posestnik in** gostilničar **v Metliki.**

Matija Goričar

kandidira v gornjegrajskem **okraju.** Doma je v Mozirju iz stare in znane narodne Goričarjeve rodbine. Na glasu je kot požtrvovalen gospodarski in narodni delavec, znan ne le po vsem okraju, temveč tudi po ostali Slovniji. V Mozirju je že več let župan. — Njegov namestnik je g. Anton Sem, posestnik v Ljubnem.

V gornjegrajskem okraju kandidira tudi. g. Rasto Pustoslemšek, znani slovenski novinar, savinjski rojak iz Luč.

Ivan Kirbiš,

posestnik v Prepolah, **kandidira v okraju Maribor desni breg.** Gosp. Kirbiš je znan organizator kmečkega pokreta, se udejstvuje v mnogih gospodarskih organizacijah in je bil že tudi poslanec v Narodni skupščini. Vsi, ki ga poznajo, cenijo njegove odlične sposobnosti in njegovo neumorno delavnost. — Njegov namestnik je g. Josip Rajšp, posestnik v Spodnji Polskavi.

V istem okraju kandidirata tudi g. dr. Miloš Vauhnik, odvetnik v Mariboru, in g. Anton Krejči, ravnatelj tovarne v Rušah.

Ivan Majcen

kandidira v krškem srezu. Doma je v Št. Janžu, kjer ima obrt in posestvo. Od leta 1912. do 1920. je bil župan, potem pa je bil izvoljen za državnega poslanca. Župan je sedaj njegov brat Nace. Gosp. kandidat je zelo priljubljen, ker vsakemu rad pomaga, ako le more. Ustanovil je v domačem kraju Sokola, gasilsko društvo, največ je pomagal zgraditi Gasilski dom in v veliki meri pripomogel, da se sedaj gradi vodovod za Št. Janž in Češnjice. Njegov namestnik je g. Ivan Globevnik, posestnik v Škocijanu.

V krškem okraju kandidirajo še gg. Maks Vale iz Št. Jerneja, Anton Grebenc iz Brezja pri Krškem, Alojzij Drmelj iz Boštanja.

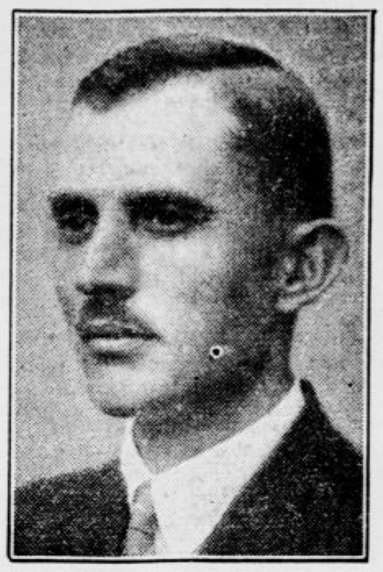

Anton Hajdinjak

kandidira v dolnjelendavskem srezu. Prekmurski domačin je, kovač in posestnik v Odrancih ,izredno delaven tudi v javnem življenju in zato v celem okraju znan in priljubljen. S posebno vnemo se je posvetil vprašanju agrarne reforme in organiziral agrarne interesente v dolnjelendavskem okraju. — Njegov namestnik je g. Nikolaj Križanič, župan in posestnik v Kotu.

V dolnjelendavskem okraju kandidira tudi g. župnik Fran Faflik, znani borec za koristi prekmurskega ljudstva in član banovinskega sveta.

Alojzij Drmelj

kandidira v krškem srezu. Posestnik in župan je v Boštanju ob Savi, znan in cenjen pa daleč na okrog. Dovršil je kmetijsko šolo na Grmu, izpopolni pa svoje znanje tudi v inozemstvu. Sloves, ki ga danes uživa boštanjsko sadje, je v veliki meri njegova zasluga. S svojo vplivno besedo je storil marsikaj dobrega za naše lepo Posavje in ni čuda, da zavzema vodilna mesta v domačih gospodarskih zadrugah. — Njegov namestnik je g. Anton Polanc, mlinar in župan v Radečah.

V krškem srezu so poleg g. Drmelja še trije kandidati: g. Ivan Majcen iz Št. Janža, g. Maks Vale iz Št. Jerneja in Anton Grebenc iz Brezja pri Krškem.

Spomini na tragedijo Milka Nagliča

Ljubljana, 31. oktobra.

Ni obletnica, je le otožen prebridek spomin...

Sestanejo se nocoj v Ljubljani enoletni prostovoljci letnika 1913-14. nekdanjega 27. pešpolka. Letnik, ki je šel prvi v ognjeni krst, na Kalvarijo strašnega svetovnega klanja. Mnogo jih je šlo, redki so se vrnili. In med tistimi, ki jih ni več, nam lebdi

pred očmi podoba poročnika Milka Nagliča. Padel je. Ne na fronti. V neomajnem svojem verovanju v propast Avstrije in v vstajenje Jugoslavije je postal žrtev ovaduhov, a preden bi mu bili morali soditi žalostni varuhi avstrijske vojaške justice, je raje sam z železno voljo končal idealizem vsega svojega mladostno kipečega življenja.

•

V avgustu 1915 je prispela v Ljubljano nepričakovana vest, da je na italijanski fronti umrl nenadne smrti poročnik pehotnega polka št. 27, jurist Milko Naglič. Prav hitro se je nato razširila govorica, da ta simpatični mladenič ni umrl naravne smrti. Nič gotovega se ni moglo dognati. Edino očetu, ki je pohitel v zaledje fronte k pristojnemu poveljstvu, je bila razodeta vsa tragedija njegovega sina, kratko vsebovana v naslednjem:

Poročnik Milko Naglič tudi kot častnik ni hotel zatajiti svojega jugoslovenskega prepričanja in je po denuncijaciiah prišlo tako daleč, da bi mu bilo moralo soditi vojno sodišče. Ker se je le predobro zavedal, da je spričo takratnih, zlasti na fronti vladajočih razmer izgubljen, pri tem pa ostal neomajen v veri vse svoje čiste jugoslovenske duše, je kot mož in značaj raje posegel po morilnem orožju in sam napravil konec mlademu, toliko obetajočemu življenju.

Njegovo tragedijo, ki pa je obenem epopeja značajnosti mladega Jugoslovena, vsebuje sodni akt, ki je po zaslugi slovenskega vojaškega sodnika, zaposlenega takrat pri avstrijskem vojnem sodišču, prišel v prave roke in je danes ohranjen pokojnikovim staršem. V njem so zapisane vse denuncijacije štabnega narednika Gašperja Maierja, ki je bil svoječasno baje celo državni poslanec, četovodij Irowtza in Karnerja ter praporščaka Koberja. Vse njihove navedbe, kakor so bile peklenske hudobno izrečene po takratni zlobnosti denuncijantskih natur, podajajo danes samo prelepo sliko svežega, čistega, neomajnega jugoslovenskega idealizma, s katerim je bil prežet Milko Naglič.. Še lepše svedočanstvo o tem pa je bil Milkov dnevnik, čegar prepis je takisto ohranjen.

Dne 18. avgusta — to je baš na dan smrti — je poročnik Milko Naglič zapisal v svoj dnevnik to-le: »Danes so me pridelili k pohodni stotniji. Pri bataljonskem raportu sem izvedel o denucijaciji štabnega narednika Maierja, ki me dolži panslavističnega mišljenja. Tudi praporščak Kober je izdal vsebino razgovorov, ki baje dokazujejo isto«... Popoldne istega dne je zapisal: »Prerekanje s stotnikom Weissom o ravnopravnosti Slovanov. **Jaz imam samo eno prepričanje v civilu in kot častnik**»... Slednjič ob pol 8. zvečer poslovilne besede v dnevniku: **»Ker nočem menjati svojega prepričanja, odhajam. V eni uri bom mrtev. Meni je ta pot lahka, ker imam železno voljo. Ako bo moja smrt povzročila bol mojim roditeljem, jih prosim, naj ne pozabijo, da sem raje žrtvoval svoje življenje kakor svoje mišljenje in prepričanje. Naj sočustvujejo z mano in to jima bo v tolažbo. Jaz grem« — ...**

•

Tragedija, **vredna močnega peresa! Ali** predvsem: našega globokega spoštovanja. Javnosti je le malo znana. Edino »Slovenski Narod« je v letu po našem osvobojenju v toplem članku obudil nanjo prve spomine in jo opisal po zapisnikih, ki so prišli v domovino. Oče pokojnega Milka Nagliča je naš uredniški tovariš. Izgubil je v vojni dva sina, tretji se je komaj rešil s potopa dreadnoughta »Viribus unitis«. Sklanja se sivolasi oče nad papirje in tolažbe išče v delu. Ali rani, dve globoki rani v srcu ne zacelita nikoli.

Klic iz dr. Krekovega groba

Ljubljana, 31. oktobra.

V jeseni, ko listje veni in pada, zlasti pa ob prazniku, ki je posvečen spominu mrtvih, človeka kar nehote zanese tja, kjer so poslednja domovanja znanih in neznanih ljudi, ki so ravno tako kakor mi živeli in umirali za ideale ali pa so ravnodušno prenašali vso dobo, ki jim je bila usojena na zemlji. Ni čuda, da sem gnan od te, vsakemu zemljanu dane težnje zašel tudi na grob velikega Jugoslovena dr. Janeza Kreka. Že njegovo celo ime: dr. Janez Evangelist Krek mi je nenadoma vzbudilo misli, s katerimi se nasem bavil, ko sem kar tako slučajno zašel na mrtvo njivo.

Evangelist... da, to je bil pokojni dr. Krek, Evangelist Jugoslavije, Evangelist dobe, katero je on želel, čustvoval z vsem svojim bitjem, katere pa žal ni doživel, da bi se v njej udejstvoval kot tolmač svojega evangelija in če bi bilo treba tudi kot Mesija, kot človek, ki bi brez vsakih ozirov na desno in levo zbral okrog sebe k složnemu delu vse, ki so se enako njemu z vso dušo posvečali tej ideji v časih, ko je bilo tako malo nad, da bo ta ideja zmagala.

Ko jesenski veter trosi vse na okrog listje dreves, je nam že priučeno, da rečemo: Vse je minljivo; ko pa človek združi misli o prirodi in o človeškem življenju, mu pa pridejo tudi druge misli. Slavni pesnik Lenau je spisal ciklus sonetov o jeseni, o umiranju in propadanju. Veliko pesimizma in še več resigniranosti je v teh pesnitvah, so pa vmes kitice, ki baš iz odpadlega listja in ob grobovih drugih pokojnikov izpričujejo veliko življensko silo. Pesnik Lenau je v enem sonetu govoril, da mu je smrt po jesenskem uvelem listju, ki ga je veter odnesel bogzna od kod, poslala svojo posetnico, v drugem pa je že dejal, da si je tak listič ogledal in ko je videl njegove žive barve — rdeče, modre, bele, sinje — je uvidel, da to ni posetnica smrti, temveč napoved novega življenja, ki si mora baš iz jesenske dobe usmeriti nove cilje za življenje v dobrobit skupnosti, za življenje in delo, ki daje svojim dobrim sotrudnikom nesmrtnost.

Pestro barvani listi, sicer uveli po zakonu prirode, odtrgani od vejic padajo tudi na dr. Krekov grob. Iz tega groba pa doni glas: Mi jugosloveni moramo živeti — —

Nešteto dobrot je dr. Janez Evangelist Krek izkazal svojemu slovenskemu ljudstvu, to pa vedno v zavesti in hotenju, da bo to koristilo celokupnemu jugoslovenskemu rodu in celokupnemu Slovanstvu. Njegovo prosvetno delovanje je imelo vedno izrazito jugoslovensko tendenco in tudi vse, kar je deloval na političnem polju, je bilo v tem pravcu. Velikanske so njegove zasluge, da so Slovenci ohranili svojo narodno individualnost. Pri vseh svojih intelektualnih silah pa svojim rojakom ni mogel vcepiti dovolj smisla za samostojno narodno in državno življenje. Ker Slovenci med Jugoslovani predstavljajo najmanjši del, je bil popolno naraven njegov ideal: narodna in državna skupnost vseh Jugoslovenov v eni državi od krajev nad Dravo, ki jih je pred nemško invazijo z vso žilavostjo in požrtvovalnostjo branil in obdržal naš rod, pa tja dolj do Djevdjelije pod skupno, v bratskem sporazumu sestavljeno vlado in pod žezlom narodnega vladarja. Rod, ki je toliko trpel pod tujim jarmom, bi moral biti po mnenju velikega Evangelista brez vsakih premislekov sposoben, da si to uredi brez vsakih težav.

Če bi veliki Evangelist danes vstal iz svojega groba, ne bi bilo mogoče napačno tolmačiti pesnikovih besed: »Vse je vihar razdjal, narod pa zmeraj stal,« kajti veliki Evangelist še danes z vsem, kar je kdaj delal, in celo s svojim grobom poziva narod, naj stoji samozavestno, naj se ne da begati, naj živi v svoji svobodni državi. Dr. Krek, ki je večkrat povzročil, da so bili pravi plebisciti za iskreno jugoslovenstvo, bi pozival tudi dandanes, da se vsi iskreno in zvesto udeleže plebiscita, ki ga nudijo volitve 8. novembra. Veliki pokojnik ni bil človek kompromisov. Na političnem in prosvetnem polju je večkrat stavil vprašanje: »Ali smo ali nismo Jugosloveni?«

Evangelist dr. Krek je v svojih delih nesmrten in njegov grob nam je sveta oporoka, da zamorejo Jugosloveni živeti samo v složni Jugoslaviji.

Živo rdeči jesenski listi padajo na njegov grob in v srcih vseh poštenih Jugoslovenov, zlasti pa njegovih rojakov in posebej še onih, ki so z njim delovali, je živa njegova sveta oporoka.

Nadškof dr. Sedej zapušča goriško nadškofijo

Papež ga je razrešil nadškofijskih funkcij in ga imenoval za titularnega nadškofa v Egini

Rim, 31. oktobra r. Goriško-gradiščanski nadškof mons. Frančišek Sedej je zaradi svojega slabotnega zdravja in starosti prosil papeža, da ga odveže škofijskih funkcij. Papež je njegovo prošnjo sprejel in ga imenoval za titularnega nadškofa v Egini.

•

Ta brzojavka je napravila porazen vtis na vse goriško ljudstvo, ki mu je bil nadškof dr. Sedej v sedanjih najtežjih časih velika opora. Vsi se s skrbjo vprašujejo, kaj jim bo prinesla bližnja bodočnost. Primorskemu ljudstvu je ostal edinole še tržaški škof Fogar, ki še razume njegov položaj in mu skuša lajšati neznosno tujerodno breme. Ali ne bodo morda sedaj na Goriškem zavladale enake razmere kakor v Istri in okrog Reke.

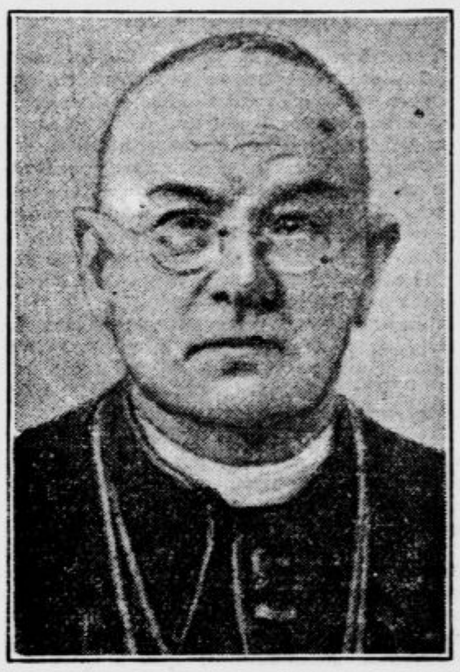

Goriški knez in nadškof dr. Fran Sedej se je rodil 10. oktobra 1854. Studiral je v Gorici, kjer je bil posvečen v duhovnika 26. avgusta 1877. Kot kaplan je služboval eno leto v domačem kraju, nato je odšel na Dunaj. Vrnil se je kot doktor sv. pisma in nastopil službo profesorja v goriškem centralnem semenišču. Po nekaj letih je bil imenovan za ravnatelja »Augustinea« na Dunaju. L. 1898. ga je kardinal Missia imenoval za stolnega kanonika in dekana v Gorici, leta 1906. je bil imenovan za nadškofa. Letos je 25 marca praznoval 25-letnico svojega škofovanja.

Dr. Sedej je bil Cerkljan in že kot tak mož jeklenega značaja in mehkega srca. Poleg vsega pa je bil izredno naobražen. Ta njegova svojstva so mu na mah osvojila srca ne le Slovencev iz Goriške, marveč tudi sosedov iz Furlanije.

V zadnjem času je bolehal. Doživel je sedem križev in sedem let. Starček je le s težavo in največjim samozatajevanjem vršil med svojim ljudstvom svojo težko službo. Sedaj je odložil svoje breme. Ljudstvu je dal vse svoje moči, kar bi mu najrajši dal, ni mogel. To je bilo poleg starosti in bolezni vzrok, da si je zaželel miru in pokoja.

Novi grobovi

V Sv. Juriju ob j. ž. je preminila 30. oktobra v visoki starosti 87 let gospa Antonija Kavčičeva, posestnica in bivša trgovka. S svojim prerano umrlim soprogom je stala pred vojno vedno v prvih vrstah borcev za slovenske narodne svetinje. Bila je dolga leta predsednica podružnice CMD in se je sploh udejstvovala v narodnih in dobrodelnih društvih. S tem svojim delovanjem je mnogo pripomogla, da je trg Sv. Jurij obdržal tudi v časih najhujšega nemškutarstva slovenski značaj. Za reveže je imela vedno odprto srce in roke. Svoje otroke je vzgojila v strogo narodnem duhu in zavzemajo danes odlična mesta v naši javnosti. Najstarejši sin je trgovec, drugi sin dr. Josip Kavčič je bil dolgo dobo načelnik v ministrstvu pravde in je sedaj predsednik okrožnega sodišča v Novem mestu. Kakor je bila sama vzorna mati, žena in gospodinja, tako je vzgojila tudi svoje hčerke. Bila je do zadnjega večera, ko jo je zadela možganska kap, duševno čila. Za svojo babico, kakor so jo splošno imenovali, žalujejo ne le sinovi in hčerke, veliko število vnukov in pravnukov, temveč tudi vsi oni, ki so jo poznali.

V Rečni ulici 8. v Ljubljani je umrla gospa Marija Stanonikova, vdova po nadučitelju. Pogreb blage pokojnice bo jutri ob pol 15 izpred hiše žalosti k Sv. Križu.

V starosti 56 let je preminila včeraj zjutraj v Mariboru na Frankopanovi cesti 7, soproga upokojenega strojevodje Elizabeta Taurerjeva. Pogreb bo v ponedeljek ob pol 15. na magdalenskem pokopališču.

V starosti 75 let je umrl v Škofji Loki hišni posestnik g. Karel Breznik, zaposlen sicer v kamnolomu pri Suhi. G. Breznika je v ponedeljek zjutraj naenkrat postalo slabo. Že nezavestnega so prenesli v posteljo, kjer je po nekaj urah izdihnil.

V Mali Nedelji pri Ljutomeru je umrl g. Anton Spindler, eden najstarejših tamošnjih posestnikov oče g. Spindlerja Martina, pomočninka finančnega ravnatelja v Ljubljani Pokojni je bil priden gospodar z obilno družino Bil je večletni župan in mnogoletni sodnijski cenilec velike občine ter vedno narodno delaven domoljub. Pobrala ga je kratka bolezen Zemske ostanke pokojnega so v lepem spremstvu položili pretekli ponedeljek k večnemu počitku na domačem pokopališču. Domači moški zbor mu je zapel ginljivo nagrobnico.

Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Vsak je lahko srečen

le prilike ne sme zamuditi

Prilika je dana. Ta teden so naprodaj naše srečke drž. razr. loterije v vseh podružnicah »Jutra« in v podpisani hranilnici. Ne zamudite jih pravočasno kupiti. Brez srečke ni blagostanja.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Župnik Barle med volilci na vasi

Kranj, 30. oktobra.

Idilično zatišje pod gorami, znana premožna vas Šenčur je sinoči nad vse lepo sprejela v svoji sredi sreskega kandidata, svojega rojaka župnika g. *Janka Barleta*. Nad 350 volilcev se je zbralo na Gašperlinovem skednju in z vso pozornostjo poslušalo svojega kandidata in druge govornike Pogosta odobravanja so večkrat presekala mirno in odločno besedo »Zarnikovega gospoda«, ki je med drugim izvajal:

»Lep je prostor našega zborovanja Na podu v domu dela, kjer se suče cepce in loči zrno od plev smo se zbrali, da manifestiramo za kralja in domovino Vsako leto pridem med vas, da se oddahnem in poveselim proste ure. Danes pa sem prišel po čudnih potih nikdar nisem mislil, da bo tod stopala moja noga ker sem star in truden Zove pa nas naš kralj ki je vzrastel iz naroda, da mu pomagamo pri delu in obnovi zgradbe, katero nam hočejo nekateri podreti. *S šestim januarjem je bil presekan vozel groze, z osmim novembrom pa bo postavljen trden temelj, na katerem bomo samo gradili, gradili in nič več podirali* Ni mi do časti, ne do denarja; le ena misel me vodi povsod: koristi svojemu narodu po svojih močeh, delaj za veliko, močno Jugoslavijo«.

Za g. župnikom je govoril njegov namestnik tržiški župan g *Ivan Lončar*, ki je poudaril pomen volilne udeležbe Naša država je bolnik, ki se počasi zdravi, pomagati ji moramo vsi Širjenje neresničnih vesti naj vas ne odvrne od važnega koraka.

Z napetostjo so poslušali volilci tudi znanega narodnega borca industrijca gospoda *dr Šemrova*, ki je na živih vzgledih in na drastičen način pobijal neosnovane govorice, ki jih širijo nezadovoljneži med narodom. Tudi domačinu županu g *Jakobu Šteru* in šolskemu upravitelju iz Cerkelj g. *Lanajnetu* so številni volilci z večkratnim odobravanjem pazljivo sledili.

Lepo uspeli volilni shod je zaključil predsednik krajnega akcijskega odbora gospod *Matej Sušnik* z zahvalo vsem govornikom, volilcem in priljubljenemu domačemu župniku g. Pibru.

Kmalu nato, ob 8. uri, se je vršil drugi shod v neposredni bližini Kranja na *Primskovem* v Gasilskem domu. Nad 100 volilcev je tudi tu navdušeno poslušalo govornike, med katere sta se uvrstila tudi tukajšnja rojaka gg. obč. svet. Likozar iz Ljubljane in ravnatelj kranjske gimnazije Ivan Košnik.

V ponedeljek so se vršili nad vse lepo uspeli shodi v *Križah*, v *Mavčičah* in *Smledniku*. Lepo obiskan je bil tudi zadnji shod v *Trbojah*.

Volilni shodi v novomeškem srezu

Pomembnejši shodi so se vršili v vsakem večjem kraju in sedežih občin. Shode sta imela oba kandidata, g. Anton Kline in dr. Niko Zupanič, sodelovali pa so tudi mnogi drugi odlični javni delavci. Nad vse pomemben shod se je vršil pretekli ponedeljek v Novem mestu v veliki dvorani hotela g. Windischerja Udeležili so se ga zastopniki vseh slojev Navzoča sta bila tudi oba sreska kandidata. Shod je otvoril z uvodnimi besedami predsednik zbora g. Martin Matko, šol. upravitelj v p., in podal besedo mestnemu županu g. dr. Režku, ki je uvodoma orisal razliko med novim in starim volilnim zakonom

Prvi je dajal možnost, da so prišli v narodno skupščino ljudje, katerim je bila javna korist in blaginja deveta briga, pač pa stranka in osebni dobiček prvo Kvarne posledice tega zakona so se pojavile v onih dneh, ko so počili v skupščini streli, nakar je moral slediti kot nujna posledica 6. januar.

Novi volilni zakon pa je prinesel dve bistveni spremembi: javno glasovanje in samo velike, vso državo obsegajoče stranke. *Ker zagovorniki abstinence na svojih skrivnih sestankih najbolj ropotajo proti tej bistveni spremembi, zato povemo javno in na ves glas: Mi, ki smo pripravljeni braniti to v krvi porojeno in z žrtvami stoletnih najboljših jugoslovenskih borcev ustvarjeno domovino, se ne bojimo za njo javno glasovati; mi, ki smo odločeni slediti kralju vseh Jugoslovenov, kadar zahtevajo to interesi države, izpovedujemo to vdanost in pripravljenost pred vsem svetom, da nas vidijo in čutijo lahko tudi naši sovražniki izven državnih meja, pa tudi oni doma, katerim povemo, da nas pri tem ne morejo ovirati in nas ne bodo na usmerjeni poti zadržali, pa če jih je treba tudi s silo odstraniti, da postane prosta pot za uresničenje naših državljanskih idealov.«*

Abstinenca je najnesrečnejši način političnega boja Najmanj nevolje pa bi snel stresati g. dr. Korošec, ki je sam s svojim podpisom pozdravil v »Slovencu« razpust političnih strank in poudarjal, da narekuje to državni interes. Do zadnjega časa je bil sam v vladi.

Udeležba pri volitvah je državljanska dolžnost, katero mora brezpogojno izpolniti vsak Jugosloven. S čisto slovenskega stališča pa moramo zavrniti kot našega škodljivca, slepca in sleparja vsakogar, ki meni, da je boljše, ako se upravlja država brez nas V teh težkih časih gospodarske depresije hočemo sodelovati. Dali bomo domovini, kar je njenega, Bogu kar je božjega kralju, kar je kraljevega in za to bomo volili

Govor dr Režka je bil pozdravljen z živahnimi medklici in z gromkim odobravanjem Po govoru dr Režka je povzel besedo kandidat dr Niko Zupanič, ki je izjavil, da nima k govoru dr Režka ničesar pripomniti Govorili so še dr Josip Trošt, vladni svet prof Seidl in obrtnik Matko Malovič, nakar se je nad vse lepo uspeh shod zaključil z geslom »Na dan 8. novembra vsi na volišče«.

Prerokujejo

hudo zimo. Zato si preskrbite tople suknje, obleko, suknjiče in kar še rabite,

takoj !

Prodajam moško konfekcijo zaradi prevelike zaloge skoro za polovične cene.

Prepričajte se!

JOSIP IVANČIČ

Ljubljana, Dunajska c. 7,

Sport

Pred nogometnim derbyjem Ilirija : Primorje?

Iz zanesljivega vira smo doznali, da je ASK Primorje te dni poslalo Iliriji dopis, v katerem jo vabi k odigranju prijateljske nogometne tekme, ki naj bi naši sportni javnosti nudila priliko manifestacije resničnega sportnega znanja in moči obeh klubov v prijateljski formi. Poslednji medsebojni nastopi so bili odigrani le v okviru prvenstvenih tekem podsavezne in savezne lige ter so zaradi tega bili pod vplivom borbe za točke in ne propagande za lepi sport. Ne vemo, ako bo Ilirija sprejela ta poziv, vsekakor bi bilo za našo javnost to v najkrajšem času nad vse interesanten dvoboj.

Občni zbor ASO

V petek je bil na univerzi občni zbor v zadniem semestru ustanovljene zimsko sportne sekcije Zveze slušateljev Aleksandrove univerze v Ljubljani, A. S. O., t. j. Akademske smučarske organizacije.

Številne smučarje je pozdravil predsednik A. S. O. docent med. fakultete dr. Klinc. V lepem govoru je podal izčrpen pregled delovanja odbora, ki zaradi pozne ustanovitve A. S. O. (koncem januarja 1931), ni mogel izvesti vsega začrtanega dela v polnem obsegu.

Kljub slabim vremenskim prilikam je imela A. S. O. dva smuška tečaja za novince. Vodil ju je na Golovcu tov predsednik dr. Klinc. Tečajniki so bili z uspehom nad vse zadovoljni.

Tekma za prvenstvo Aleksandrove univerze v Ljubljani je v prvem terminu zaradi slabega vremena morala odpasti, kasneje pa so bili tekmovalci okupirani z zimskosportnimi prireditvami v Bohinju.

Splošne jugoslovenske akademske smučarske organizacije ni bilo mogoče ustanoviti. Organizacija v Zagrebu je kljub ponovnim intervencijam ljubljanske A. S. O. zaspala, iz Beograda pa ni bilo niti odgovora. Zato tudi ni bilo mogoče misliti na tekme za akademsko smuško prvenstvo države.

Nameravana družabna tura na Koroško se je zaradi mnogih težkoč pretvorila v lep izlet na Polhograjske dolomite. Na vsak način pa se mora ta krasna tura čez Zelenico na Koroško izvesti letos; A. S. O. je prepričana, da ji bo dovolil g. baron dr Born prehod po svojem obširnem planinskem posestvu, kjer so idealni smuški tereni!

Akademska smučarska organizacija je kot že rečeno zimskosportna sekcija Zveze slušateljev Aleksandrove univerze v Ljubljani. A. S. O ni vojaška organizacija z vojaško disciplino, v njej vlada svoboden akademski duh. Zato je vsakemu članu dana možnost, da se udejstvuje v kateremkoli drugem zimskosportnem klubu, bodisi kot navaden smučar ali drsalec ali pa kot tekmovalec. Če pa ni verificiran za tekmovanja pri kakem drugem klubu, lahko tekmuje za A. S. O. Jasno pa je, da more tekmovati na vseh akademskih smuških in drsalnih tekmah v tu- in inozemstvu le kot član A. S. O

V vseh državah podpirajo svoje akademike, ki reprezentirajo svojo domovino na internacionalnih zimskosportnih akademskih prireditvah. Zato je A. S. O. prepričana, da bo kljub splošni gospodarski krizi mogoče dobiti primerne kredite za reprezentanco jugoslovenskih akademskih smučarjev in drsalcev v inozemstvu. (Omenimo tekmovanje akademikov v Cortini d' Ampezzo in lani v Davosu, kjer so dosegli častne uspehe v smučanju, v drsanju pa beležimo znane uspehe akademika tov Avčina.)

Tov predsednik je zaključil svoje poročilo, se obenem zahvalil za dosedanje zanimanje obžalujoč, da letos ne bo mogel sodelovati, ker bo nadaljeval svoj študij v Švici. — Po kratkem poročilu tajnika tov tehn Rotha, ki je prečital tudi blagajniško poročilo, ki izkazuje nekaj dinarjev aktiva je bila staremu odboru podeljena zaupnica.

Novi odbor je: Predsednik: Iskra, jurist, podpredsednik: Rupnik, tehn., tajnik I.: Roth tehn, tajnik II.: Andree, tehnik, blagajnik: Turnšek, tehn, odbornik: Osterman, tehnik, tehn ref.: Bervar, jurist Revizor bo v bodoče vsakoletni predsednik Zveze slušateljev Aleksandrove univerze v Ljubljani Odbor je povabil k sodelovanju tehnika Zidarja kot referenta za tisk.

Občni zbor je sklenil članski prispevek 10 Din na sezono.

Po nekaterih slučajnostih je novi predsednik tov Iskra zaključil lepo uspeli občni zbor s pozivom na vse akademike smučarje, da se včlanijo v A S O in nastopajo v bodoče kot enotna akademska smučarska družina, ki bo svojim članom nudila vse mogoče ugodnosti pri nakupih opreme, smučarskih izletih in nadaljevalnih tečajih itd. — Na skorajšnji smuk!

Ustanovni občni zbor Sekcije zbora plavalnih sodnikov JPS. Upravni odbor LPP sklicuje za soboto dne 7 novembra ob 18.30 v posebni sobi restavracije Emona ustanovni občni zbor Sekcije zbora plavalnih sodnikov JPS Prosimo vse plavalne sodnike področja LPP, da se zbora sigurno udeleže.

Ilirija A : Ilirija B igrata danes ob 10.30 Moštvi v včeraj objavljeni postavi naj bosta točno ob 10 v garderobi Strogo obvezno za vse igrače! Trening-tekma brez vstopnine. Vstop dovoljen članstvu in prijateljem kluba

ASK Primorje (nogometna sekcija) Danes ob 10. obvezen trening za prvo moštvo in rezervo na igrišču.

TKD Atena (hazenska sekcija). Danes ob pol 10. strogo obvezen trening: Fanči, Pipsi, Olgeš, Malka, Francka, Snela, Nela, Zdena, Ica, Neta, Majda, Elza, Gerta, Mara, Zora, Vida, Ida, Mica naj se udeleže zanesljivo zaradi predstoječih tekom.

Od Figga do Schmelinga

Med vsemi sportnimi panogami ima gotovo boksaški sport najpomembnejšo preteklost. Zgodovina svetovnih prvenstev v težki teži sega celih 212 let nazaj, s kakršno tradicijo se gotovo ne more ponašati nobena druga panoga v sportu. Pest je bila pač prvo in najbolj priročno obrambno sredstvo človeka in tako je več ali manj razumljivo, da so se ljudje najprej ogreli za smotreno izpopolnitev znanja v boju s pestmi in združili s koristmi za svoj telesni razvoj tudi prednosti, ki so jih imeli — če je bilo treba — v obrambi samih sebe.

Prvi početki boksaškega sporta so znani že iz starega veka. Po daljšem presledku se je boks najprej — nekako sredi 15. stoletja — udomačil v Angliji. L. 1719. je imela Anglija v tej panogi že svojega državnega prvaka (Tom Figga), ki ga je treba obenem smatrati za prvega svetovnega prvaka, ker pač drugod sploh ni bilo boksačev. Angleži so kot propagatorji boksa ustvarili zanj posebna pravila, ki so omilila njegov sprva brutalni značaj. Okoli leta 1800 so uvedli boj z rokavicami kakor tudi ostale norme glede obsega »ringa« itd., ki so po večini še sedaj v veljavi. Od tedaj so se tudi pričeli oficijelni prvenstveni boji za boksače težke teže.

V teh okoliščinah je seveda več kot jasno, da so Angleži za dolgo dobo let imeli najboljše predstavnike v tej panogi in odnašali do l. 1869. tudi vse najvišje prvenstvene naslove. Takrat je stopil v areno prvi Američan (Mc. Coole), ki je Angležom tudi odnes l lovoriko. Pozneje je romal naslov prvaka zopet iznenoma iz Amerike v Anglijo in obratno, dokler se v novejšem času ni mnogo jačje uveljavila Amerika, ki je tudi do zadnjega prednjačila staremu svetu. V nedavni preteklosti se je pojavil mladi Nemec Schmeling, ki je prekrižal njeno zmagoslavno pot.

Med znanimi nosilci velikega naslova — svetovnega prvaka v boksu — bi bilo omeniti Jamesa Jeffriesa, tudi zastopnika zvezdnatega prapora, ki je branil svoj naslov celih 6 let, do l. 1905. Za njim se je — po nekaj manj stalnih veličinah — pojavil l. 1908. zamorec Jack Johnson, ki je še celo prekosil svojega po vsem svetu slavljenega predhodnika in opravil serijo bojev, iz katerih se je do l. 1915. vračal vedno kot zmagovalec. Šele takrat je zadel na ameriškega orjaka Jessa Willarda, ki ga je v 26. rundi položil k. o. Novi prvak je z lahkoto nosil svoj naslov, ker pač med vojno v civilu ni bilo pravih tekmecev. L. 1919. je prišel Jack Dempsey in Willard je moral kapitulirati.

Dempseeva zvezda je blestela 7 let; v tej dobi so padli kot žrtve njegovih fenomenalnih zmožnosti Miske, Brennon, Carpentier, Gibbons in Firpo. Nato je nastopil Gene Tunney, ki je l. 1926. Dempseva odpravil v 10 ‚rundah' po točkah. Leto dni pozneje sta se prijela za revanžo in zopet je zmagal Tunney — tudi z rekordnim dohodkom v blagajni (nad 2 in pol milijona dolarjev!). Obogateli prvak je leta 1929. prostovoljno odložil orožje in naslov; kot naslednika sta se zani udarila Nemec Schmeling in Američan Sharkey: Evropec je imel srečo in prinesel to največjo trofejo v boksu res s seboj v Evropo. Američani se mrzlično pripravljajo, da bi jo čimprej dobili zopet nazaj! Zaenkrat stvar je ni dozorela; boji se vrše šele za zeleno mizo, dočim si Schmeling v domovini v božjem miru popravlja nemirne živce in leči poškodovano oko!

Velika boksaška revija »The Ring« v Newyorku objavlja v svoji zadnji številki vsakoletno oceno najboljših boksačev na svetu, po kategorijah, kakor sledi:

V *muhi* teži: 1. Midget Wolgast; 2. Frankie Gennaro (svetovni prvak), 3. Tobias;

v *bantam*-teži: 1. Al Brown (svet. prv.); 2. Pete Sanstol; 3. News Boy Brown;

v *peresni* teži: 1. Batling Battalino (svet. prv.); 2. Freddie Miller; 3. Earl Maestro,

v *lahki* teži: 1. Tony Canzoneri (svet. prv.); 2. Manuel Quitere; 3. Suarez;

v *welter*-teži: 1 Jack Thomson (svet. prvak); 2. Mac Larnin; 3. Young Corbett;

v *srednji* teži; 1. Marcel Thill; 2. Dundee; 3. D Shade;

v *srednje-težki* teži: 1. Rosembloom (svetovni prvak). 2. Maloney; 3. Slattery;

v *težki* teži: 1. Schmeling (svet. prv.); 2. Sharkey; 3. Mikey Walker; 4. Tommy Loughran; 5 H Schaff, 6. V. Campolo; 7. Primo Carnera; 8. Y. Shribbling in šele 11. Paolino Uzcudum.

(Kakor znano, se delijo boksači po svoji telesni teži v 8 razredov, in sicer počenši s 50.802 kg in zaključivši s 79.378 kg.)

Dr. Živko Topalović:

Pred sezono

Drugod so že pričeli, po snegu in po ledu! Snega in ledu tudi tamkaj še nimajo v ravnini, toda pripravljajo se lahko v sportnih palačah. Letos je trening posebno važen, ker bo treba v dobrih treh mesecih že v Ameriko na III. olimpijado. Lake Placid je sicer preveč oddaljen za marsikaterega udeleženca iz Evrope, toda »kanoni« bodo gotovo vsi zbrani tamkaj. V Berlinu, Parizu in Milanu so že otvorili dvorane — za hockey in drsanje.

Francija bo baje v Ameriki zastopana zelo številno Obe zimskosportni organizaciji nameravata poslati tjakaj 12 igralcev hockeya, dvanajst vozačev za bob, zakonski par Brunet za umetno drsanje in najmanj 10 smučarjev Spričo gospodarske krize bi bila ta udeležba res impozantna!

Za njo menda ne bodo mnogo zaostajali Japonci (čujte, iz dežele solnca!), ki bodo odpravili čez Pacifik najmanj 25 mož, 15 igralcev hockeya in 10 smučarjev »Rumena« nevarnost je torej tudi na »belem« polju vedno večja!

Avstrijo bo v Lake Placidu zastopal znani smučar Harold Paumgarten, če bo imel sredstva za pot in povratek. Oficijelno se Avstrija iz razlogov varčevanja ne bo udeležila ameriške sportne parade.

Vozači boba bodo lahko ostali v Lake Placidu še po končani olimpijadi. Američani bodo namreč svoja državna prvenstva v tej disciplini določili na dneve po olimpijadi in prvič dopustili start na njih tudi inozemskim tekmovalcem

Evropsko prvenstvo v umetnem drsanju se bo končnoveljavno vršilo od 8. do 10. januarja, in sicer zaradi tega, da bodo najboljši lahko še pravočasno odjadrali čez lužo in jim bo tudi še ostalo nekaj časa za prilagoditev in treninge v Lake Placidu. Termin so Švicarji preložili na željo Norvežanov, ki pojdejo gotovo na olimpijado, dasi se je dosedaj trdilo, da jim razdelitev drsalnih disciplin — po amoriškem okusu — ni po godu.

Za evropsko prvenstvo v hockeyu na ledu se bodo udarili pozneje, in sicer v Parizu od 15 marca dalje Tu bodo imeli močno besedo Angleži Z univerze v Oxfordu in Cambridgeu bodo igralci hockeya prebili svoje božične počitnice v Švici, kjer se bodo srečali z najmočnejšimi švicarskimi, pa tudi italijanskimi moštvi.

Sonja Hennie, ta večna »17 letna« svetovna prvakinja na ledu, je že zopet v ospredju vsega zanimanja. Nedavno je gostovala v Angliji pri otvoritvi raznih sportnih palač, sedaj pa je na turneji po Franciji in Nemčiji. Verjetno je, da pride tudi še v Švico, kjer bo menda nastopila tudi v paru o čemer dosedaj sploh ni hotela slišati Njen partner bo znani profesijonal Nicholson Takoj nato pa se začenja zanjo zopet nova doba zmag in slave, ki bo dosegla v Lake Placidu najbrže višek Konkurence skoraj gotovo še ne bo imela prave!

Šved G Grafström, ki je, ko je ni bilo mladega Avstrijca Schäferja, odnesel lovorike z dveh olimpijad, se bo po angleških vestih zopet vrnil v sportno življenje. Njegov prvi nastop bo menda na novem umetnem drsališču oxfordske univerze. Schäfer mu bo gotovo povsod v napoto!

MILIJONI in milijoni ljudi uporabljajo

ŽE VEČ KOT 30 LET po spodaj navedenem navodilu za uporabo

LEVJE FRANCOSKO ŽGANJE

in blagoslavljajo njegov neprekosljiv čudovit učinek!

Pri revmi, protinu, ishiasu natrite boleče mesto. — Pri zobnih bolečinah vdrgnite dlesno, izperite ustno votlino in grgrajte! — Pri glavobolu, nervoznosti in nespanju vdrgnite čelo in vse telo in vzemite, predno ležete spat, mlačno kopelj z dodatkom levjega francoskega žganja. — Pri utrujenosti za masažo vsega telesa Pri želodčnih bolečinah vzemite košček sladkorja z 10 kapljicami tega žganja. Pri izpadanju las in prhljaju za masažo kože na glavi Kot ustna voda itd. — Pri potenju pod pazduho, potenju nog, rok ali telesa umijte znojene dele zjutraj in zvečer.

LEVJE FRANCOSKO ŽGANJE je pristno le v tu naslikani in plombirani ORIGINALNI STEKLENICI

Zahtevajte izrecno LEVJE FRANCOSKO ŽGANJE in zavrnite odločno vsak nadomestek!

LEVJE FRANCOSKO ŽGANJE

dobite v vsaki drogeriji, lekarni in boljši trgovini po Din 10, 26, 52.

Varujte se pred potvorbami!

Centralni biro: LAVJA MENTOL - DROZDJENKA, Zagreb, Marulićev trg 5. Telefon 73—52.

Damske plašče zastonj

Vam ne moremo dati, pač pa jih prodajamo po neverjetno nizkih cenah, in sicer po Din 350.— do Din 650.—. Oglejte si plašče v izložbah v Šelenburgovi ulici štev. 1 in v Prešernovi ulici štev. 54. — Najfinejša izdelava, velikanska izbera. 12876

JOSIP IVANČIČ, Prešernova ulica štev. 54.

Iz življenja na deželi

GORNJA RADGONA. S prav dobrim uspehom je bil v sredo zaključen krojni tečaj, katerega je na željo obrtnikov in na prizadevanje agilnega načelnika tukajšnje Obrtne zadruge g. Franca Jančarja priredila banska uprava. Osem tednov trajajoči tečaj je posečalo 28 krojačev in krojačic. Obiskovali so ga tudi iz daljnega okoliša, kakor od Sv. Jurija ob Ščavnici, iz Negove in Apačke kotline. Tečaj je vodil strokovni učitelj od banske uprave g. A. Knafelj. Ob zaključku so se udeleženci zbrali v posebni sobi gostilne pri »Ledenici«, kjer se je vršil tečaj. V imenu vseh udeležencev je g. Jančar izrekel zahvalo banski upravi in predavatelju g. Knafilju. Pomen strokovne izobrazbe je nato v daljšem govoru orisal učitelj g. Knafelj, ki je posebno opozarjal na konkurenco onstran Mure in na dejstvo, da imajo dandanes bodočnost le kvalificirani obrtniki.

RADEČE. Volilno gibanje v Radečah je prav živahno. Sreski kandidat g. Lojze Drmelj priredi v četrtek 5. t. m. shod, na katerem bo poročal tudi minister g. Pucelj. Pridite! — Banovinska cesta Radeče—št. Jurij—Litija je poleg volitev predmet splošnega razgovora. Te dni so namreč že pričeli z delom na novi cesti, ki bo za Radečane velikega pomena, ker bo s tem vzpostavljena zveza z Ljubljano. — Po deževju je voda precej narasla, tako da smo se bali povodnji, sedaj pa se je vreme zjasnilo in menda se za letos ni treba več bati poplav. — Za reveže v Črni gori je nabrala mestna občina 890 Din. — »Stilmondski župan« na sokolskem odru je uspel nad vse pričakovanje. Vsi igralci so se dobro izkazali Posebno je treba omeniti s. Danico Pavčičevo, br. Milivoja Prvanovića, br. Bogomira Trenečnika, br. Žana Pešca, br. Rupreta Tručlja, s. Francko Pucljevo Roberta Premersteina in dr., ki so dokazali, da odrsko umetnost pravilno pojmujejo Režiral je br. Jože Pečnik. Prav posrečeno scenerijo je napravil br. Ivo Pešec, ki je v tem res mojster. Sokol se najlepše zahvaljuje vsem, ki so posodili rekvizite. — V pripravi je »Cerkvena miš« v režiji s. Danice Pavčičeve. — Kino »Jadran« bo imel odslej predstave ob pol 5. in pol 9. Na sporedu je avanturistični film »Pat in Patachon«

ZAGORJE. Poverjenik Vodnikove družbe g. Šulin bo zaključil naknadne prijave v četrtek 5. t. m., zato naj stari in novi naročniki, ki nameravajo pristopiti, do tega termina vplačajo članarino 20 Din. Ker izidejo knjige v najkrajšem času, se na zamudnike ne bo mogoče ozirati.

VERŽEJ. Bralno društvo je 25. t. m. priredilo štiridejanko »Zaklad«. Igra je stala g. režiserja gotovo mnogo truda. Namerval nam je z njo nuditi obilo užitka, ker bi se mu gotovo tudi posrečilo, če bi bile vse vloge res starosti primerno razdeljene, zlasti ženske. Kje pa so Veržejke že znane igralke? Pretežno so igralske moči gotovo bile na svojih mestih. Upoštevajte našo pripombo in pokažite nam kmalu zopet kaj!

VIŠNJAGORA. Vnetje slepiča, ki je vse premala upoštevana bolezen, je te dni zahtevala svoji žrtvi. Podlegel ji je trden kmečki gospodar Anton Steklačič iz Vrha pri Višnji gori, v najlepši moški dobi. Šel je sicer v ljubljansko bolnico, a ni bilo uspeha. Minili petek so pokopali pokojnika na farnem pokopališču v Višnji gori. Ista bolezen je napadla minilj teden tudi našega odvetnika g. Miroslava Kvasa, ki je v petek umrl v ljubljanskem Leonišču, kakor je »Jutro« že poročalo. — Volilno gibanje je oživilo tudi našo Višnjo goro. Najavljen je za sredo ob 8. zvečer že prvi volilni shod, na katerem bo poročal sreski kandidat g. Vinko Zorc. Ker imamo v našem srezu tri kandidate, se pričakuje v prihodnjem tednu prav živahna agitacija.

VOJNIK. V nedeljo 25. p. m. je priredilo pevsko društvo Svoboda iz Celja tukaj koncert s svojim moškim zborom. Na sporedu je bilo 5 umetnih in 5 narodnih pesmi, slednje harmonizirane od pevovodje g. Cirila Preglja, učitelja iz Celja. Omeniti moram, da je harmonizacija Pregljevih narodnih pesmi ljubka in polna krasnih nians. Melodija pride pri vseh glasovih do veljave in, kar je glavno, ohranil jim je narodni značaj. Posebno sta ugajali poslušalcem »Prišel sem tja pod okence« in »Ko so fantje proti vasi šli«. Tu moram posebno poudariti, da je bil pianissimo izveden prav precizno. Veliki aplavz je žel g. Telč s svojim temperamentnim, lepo donečim tenorskim solom v pesmi »Gorski kraji« (Hajdrih). Krepkost in polnost zbora se je pokazala zlasti v himni: »Slava delavstvu« od Zajca. Ob koncu je bila še dodana ruska pesem »Dvanajst razbojnikov«, peta v ruščini. Tu smo imeli priliko, slišati lep, čisto doneč nizek barton. Poudariti moram še izvrstno disciplino zbora, enotnost nastopa in brezhibno enakomerno izgovarjavo. Dirigent pevovodja g. Pregelj diridira mirno in s kratkimi kretnjami in gibi vpliva na pevce s veliko preciznostjo. Pevci so nanj skozi in skozi pozorni Čestitam delavskemu zboru k tako lepemu uspehu. Le pridite še to zimo enkrat v Vojnik! Upam da bo tedaj dvorana do zadnjega kotička napolnjena. — Milan Vauda

Spominjajte se slepih!

Naši kraji in ljudje

Naši v Nemčiji in na Nizozemskem

Lepe proslave desetletnice jugoslovenskih društev — Delovanje Jugoslovenske jednote na Nizozemskem — Skandalozno početje hujskačev

Na vinski trgatvi, prirejeni od Jugoslovenske podporne jednote v Holandiji, podružnice Brunssum pri Heerlenu, dne 18. oktobra. Slika predstavlja viničarje in viničarke, župana, stražnika vinograda in druge ob sprevodu skozi Brunssum. Predsednik Jednote g. Zupanc Ivan je na sliki v sredi, odkrite glave

Essen, 31. oktobra.

V oktobru so se nadaljevale w Westfaliji in Porenju proslave 10letnic posameznih jugoslovenskih delavskih in podpornih društev. V Buer - Hasslu so obhajali ta lepi jubilej na nedeljo 4. oktobra. Predsednik društva je Niko Šentjurc iz Trbovelj. Obisk je bil prav lep, prispeli so pozdravi tudi iz domovine. V izbranih besedah so bodrili k vztrajanju in nadaljnjemu napredku izseljenski komisar dr. Deželić iz Düsseldorfa, nadalje vodja Pavle Bolha in predsedniki društev iz drugih revirjev, ki so prišli v goste. Preteklo nedeljo pa je bila proslava 10letnice v Erkenschiwcku, kjer je predsednik društva že od njega ustanovitve gosp. Alojzij Petek iz Št. Jurja ob južni železnici. Tudi tu sta prisostvovala gg. dr. Deželić in Pavle Bolha. Na obeh omenjenih proslavah so bili obema dvema delovnima možema izročeni zelo lepi šopki v priznanje zahvale za dosedanji trud. Dr. Deželić pa je predsednikoma izročil večjo vsoto kot podporo za obdaritev siromašne slovenske rudarske dece ob božičnih praznikih. Slab Božič bo letos, kriza je huda! Vendar naši rudarji ne obupajo in so polni vere, da se bo vendarle obrnilo na bolje.

Kakor v zapadni Nemčiji, se živahno gibljejo jugoslovenski rudarji tudi na Nizozemskem. Vodja Pavle Bolha je tam bival nedavno štiri dni ter so se vršila s predstavniki naših rudarjev posvetovanja glede najrazličnejših zadev, tičočih se naših rojakov na Nizozemskem. Na nedeljo 18. oktobra je priredila centrala Jugoslovenske podporne jednote za Holandijo vinsko trgatev v Brunssumu. Ta prikupna prireditev je zaradi svoje originalnosti tudi med tamošnjimi domačini vzbudila mnogo pozornosti. Obisk je bil izredno lep in se je nabralo precej prebitka, ki je izključno namenjen za podporo revnim rudarskim družinam in za božično obdarovanje dece, nekaj pa bo ostalo tudi za Sokolsko društvo, ki ga bodo v kratkem ustanovili. Predsednik Holandske Jednote je delovni Ivan Zupanc, po čigar zaslugi si je Jednota že zelo lepo opomogla ter je tudi že izplačala prav lepe podpore. Le žalostno je, da idealnemu prizadevanju Jednote povzročajo mnogo zgage društva sv. Barbare, ki zavedne jugoslovenske rojake še vedno preganjajo in zmerjajo s komunisti in prodanci. Take razmere so nevzdržne! Tem boli, ker baš ti hujskači dobivajo celo podporo iz domovine. Marsikateri izmed naših rojakov na Nizozemskem okleva s pristopom v Jugoslovensko jednoto zgolj zato, ker hujskači vplivajo nanj z grožnjo, da bo »iz Holandije izgnan«, ako se včlani pri Jednoti. Prav slično rovarijo nekateri nasprotniki jugoslovenstva tudi v Franciji in Belgiji. Treba bo z njimi temeljito obračunati!

Zatonska mati gospodinji 50 let

Krško, 28. oktobra.

Mama iz Zatona — kdo je ne pozna? Zaradi njenega predobrega srca so ji dali pridevek »zatonska mama«, kajti če le kje, je bil revež oblagodarjen, popotnik nasičen in napojen tam v krškem Zatonu, v gostilni pri Vaniču, v kateri se že pol stoletja trudi gostoljubna gospa Marija Vaničeva.

Pol stoletja je minilo, odkar je prišla iz krepke rodbine Rumpretove k Vaničevi hiši, ko se je poročila s pokojnim g. Ivanom Vaničem, usnjarjem in gostilničarjem v Krškem. Nič ne bo vzela za zlo, če jo malo opišemo, saj taka dobrotnica res zasluži nekaj priznanja. Rodila se je v Krškem 15. oktobra 1864. in je torej prav mlada prišla v Vaničevo hišo Časi so bili težki, dela mnogo! Takrat je bila tudi gostilna še v stari hiši. Z mravljično pridnostjo je podpirala v delu svojega pokojnega soproga Pri njej je res vedno veljalo, da podpira tri ogle. Že 1885 je bila zgrajena nova hiša. S podvojeno močjo je skrbela vestna gospodinja za napredek domačije, pri tem pa ni nikdar pozabila na reveže, ki so se v nesreči vedno zatekali k njej. Gostilna je kmalu zaslovela daleč na okrog in postala zbirališče tovornikov, ki se še sedaj radi oglašajo, ravno tako splavarji iz Gornje Savinjske in Zadrečke doline. Prav vsi se radi spomnijo na gostoljubno, dobro mamo iz Zatona, ki se bliža že sedmemu križu. Želimo blagi gospodinji še mnogo let krepkega zdravja in zadovoljstva v krogu družine.

Po natečaju Kodaka

Nedavno je bil zaključen veliki mednarodni Kodakov natečaj za fotoamaterje. Namen tega natečaja je bil, popularizirati fotoamatersko umetnost, dvigniti smisel za umetnost in so se končno zbrale slike in posnetki zanimive vsebine in tehnične dovršenosti.

To dokazuje dejstvo, da so se natečaja lahko udeležili posnetki, kakršnegakoli fotografskega aparata in s katerokoli vrsto filma ali plošče. Tvrdka Kodak je s tem zbrala vse fotoamaterje.

Nacionalno nagrado in prvo nagrado svoje kategorije je dobila slika g. Ljudevita Vidasa iz Zagreba. Slika kaže mačko in rogača, ki se ji bliža. Mačka ga pazljivo motri ter ima dvignjeno eno nogo, kakor da je pripravljena na vse in da se tudi brani, če bo treba. Rogač pa mirno leze naprej — ne boji se.

Pobudo za to sliko je dobil g. Vidas, ko je gledal otroke, ki so se igrali na dvorišču. Na dvorišču je tudi napravil to sliko. Z dobljeno nagrado pa bo lahko šel na počitnice s svojo družino.

Dražesten posnetek je napravil tudi gospod Velimir Stegu iz Ljubljane, ki je posnel malo dete, ki koraca s svojim dedom. Da bi deda dohajalo in pa da ne pade, se z ročicami upira ob zid.

G. MarijaSzabo iz Zagreba je dobila prvo nagrado kategorije B s sliko z našega Primorja. Slika kaže kmetsko hišo, košček od vetra izbrazdanega morja, v daljavi pa del otoka. Vsa slika izraža mir.

Zelo impresivna je slika g. Janeza Korenčana iz Ljubljane. Delavci kuhajo na cesti katran v kotlu. Eden ga z naporom meša, drugi zliva v posodo, tretji pa na te posodo čaka, da jo odnese na delo. Iz kotla se dviga para.

V kategoriji D. Mrtva narava je dobila prvo nagrado slika g. Olivera Szele iz Zagreba. Na oknu leži v pripravljenosti pribor za razvijanje fotografskih posnetkov Slika je zelo uspela.

Nenavadno ljubka je slika dekleta dr. inž. Andreasa Messingera iz Velike Kikinde, ki spominja malo na Greuzea.

Vsi ti posnetki so dobili prvo nagrado in odposlani so na mednarodni natečaj v Ženevi kjer bodo tekmovali s posnetki, ki so dobili prvo nagrado v drugih deželah. Mi se nadejamo in želimo, da bo vsaj eden od teh naših posnetkov tam izbran in da se tako naša fotoamaterska umetnost afirmira v zunanjem svetu.

Celjske občinske zadeve

Celje, 31. oktobra.

Na sinočnji seji mestnega občinskega sveta je bil odobren obračun nove hladilnice v mestni klavnici v znesku 1,996.325 Din. Mestna občina bo vložila na vlado v Beogradu prošnjo, da se ji povrne za uvožene naprave in stroje plačana carina 76.000 Din. Od brnske strojne tovarne, ki je izvršila vse instalacije, pa bo zahtevala plačilo penala, ker stroji niso bili dobavljeni in montirani v pogojenem roku.

Obnova hodnikov bo stala 144.463 Din. V Razlagovi ulici, v delu Kapucinske ulice in na Masarykovem nabrežju bodo hodniki asfaltirani, v glavnem delu Kapucinske ulice in na Slomškovem trgu pa betonirani.

Banska uprava je obvestila mestno občino, da mora v l. 1932 ukiniti pobiranje najemninskega vinarja, vodarine in kanalske pristojbine. Vodarina in kanalska pristojbina se bosta v bodoče pobirali le po stvarni uporabi. Občinsko trošarino na vino bo pobiral tudi v bodoče oddelek finančne kontrole. Odklonjenih je bilo več prošenj za odpis občinskega kuluka.

Ob preční cesti pod cekvijo na hribu sv. Jožefa bodo nasajena dekorativna drevesa, izpopolniena pa bosta tudi drevesna nasada ob okoliški šoli in na Masarykovem nabrežju. Glede raznih drugih novih drevesnih nasadov na nekaterih novih celjskih cestah in ulicah je bilo sklenjeno, da bodo pozvani k izvršitvi načrta strokovnjaki po zaslišanju prizadetih hišnih posestnikov.

K rekonstrukciji banovinskih cest na teritoriju mestne in okoliške občine bo prispevala mestna občina le 209.860 Din. Dela na Bregu so v polnem teku, za betoniranje pa je pripravljena tudi že Ipavčeva ulica od Vrazovega trga do konca bolnice. Cestno - gradbena dela so oddana tvrdki »Obnova«. Odobren je bil tudi obračun mestne elektrarne in plinarne. Vprašanje zgraditve Krožne ceste, projektirane od Ipavčeve ulice za bolnico in Pečarjevo hišo v Kersnikovo ulico, se odloži za nedoločen čas. Glasbeni Matici se odobri za kurjenje šolskih prostorov običajnih 5 sežnjev drv, gasilnemu društvu pa 5 sežnjev drv in 50 met. stotov koksa. Savinjski podružnici SPD se podaljša zakup Celjske koče in pripadajočega posestva do konca 1936 za letno najemnino 1350 Din.

Na prošnjo celjske poštne uprave bo na Krekovem trgu pred vhodom v kolodvorske poštne lokale in v glavno poštno poslopje zgrajen položnejši dovoz iz rebrastega železa. Posestnici Pauli Rischnerjevi se povrne 1200 Din škode, ki ji je bila povzročena na ograji pri izpeljavi kanalizacije od javne bolnice do Zrinjskega ceste. Izvršena bo tudi parcelacija zemljišča med Ipavčevo, Kersnikovo in Jenkovo ulico, last Občekoristne uradniške stavbne zadruge. Odobri se nujno potrebno popravilo strehe na vojaškem municijskem skladišču na Golovcu poleg okoliškega pokopališča. Odkloni se prošnja avtobusnega podjetja »Bistrac«, ki bi rado uvedlo direktno avtobusno zvezo Lukovica - Vransko - Celje, ker na tej progi že obratujejo nekateri zasebni in celjski mestni avtobusi.

Na podlagi ankete dne 27. oktobra glede ustanovitve dečjega zavetišča za obe celjski občini je bilo sklenjeno da se ustanovi poseben kuratorij, ki naj sestavi potrebni pravilnik, hišni red in poslovnik za osobje, tako da bo pričel novi dečji dom, ki bo nameščen v renoviranem poslopju Zdravstvenega doma v Gregorčičevi ulici, čim prej poslovati. Kuratorij bodo sestavljali po trije zastopniki obeh celjskih občin, upravnik Zdravstvenega doma, 2 od države nameščeni zaščitni sestri - učiteljici, pedagoška voditeljica kot tajnica, upravitelji in upraviteljice mestnih in okoliških narodnih šol ter po 1 zastopnik Krajevne zaščite dece in mladine, Kola jugoslovenskih sester, Vincencijeve konference, Gospejinega društva in cerkve. Mestni občinski svet je delegiral v novi kuratorij obč. svetnike gg. dr. Voršila, Ivaja Ravnikarja in Miloša Čepina.

Gdč. Anta Kovačičeva

nastopi drevi prvič kot subreta v ljubljanskem opernem gledališču. Pela bo ulogo Riquette v Abrahamovi opereti »Viktorija in njen huzar«. Gdč. Kovačičeva je bila več

let članica mariborskega ansambla in je z lepim uspehom absolvirala celo vrsto večjih in glavnih dramskih ulog. Tudi v ljubljanski drami je že ponovno uspešno gostovala; v dobrem spominu je zlasti njena uloga v »Scampolu«.

Kupujmo domače blago

Ljubljana, 30. oktobra.

Lahko bi se naslednje poglavje imenovalo škodljivo delovanje inozemskih potnikov ali pa nezavednost domačih podjetij in kupcev. Pred nekaj dnevi je aretirala policija dva potnika dunajske tvrdke Kartro-Werke, ko sta prodajala pri nekem tukajšnjem podjetju pisarniške potrebščine. Naša domača podjetja se pred inozemskimi ne znajo sama ščititi in je še sreča, če v mnogih primerih grdega izkoriščanja naših domačih podjetij in kupcev posežejo vmes oblasti. Obrtna oblast je v tem primeru potnika kaznovala s precejšnjo globo ter jima odvzela komisijske knjižice, da bi tako preprečila pobiranje naročil. S tem pa zadeva še ni urejena, kajti mnogi inozemski potniki še vedno kršijo vse naše obrtne predpise ter z neverjetno drznosto vsiljujejo svoje blago ne samo privatnikom, temveč tudi raznovrstnim ustanovam in podjetnikom.

Povsod sera zpravlja o gospodarski krizi in je zelo čudno, da ni pravega razumevanja za njeno praktično omejitev. Celo večja podjetja naročajo svoje potrebščine v tujini ter se ne zavedajo pri tem, kako pospešujejo brezposelnost doma in kako se ubija s tem davčna moč raznih domačih podjetij. Oni, ki se ravnajo po geslu: »Svoji k svojim!« bodo morali zaradi samoobrambe v prihodnjih primerih navesti imena in opozoriti oblastva na one, ki z naročili v tujini delajo škodo domačim podjetnikom. Tuji potniki večkrat celo izzivajo, ker se zavedajo lahkovernosti in pomanjkanja prave odločnosti pri naših ljudeh. Po vsej državi se razlega krik: Kupujmo domače blago! — in to geslo se mora na vsak način uveljaviti tudi v Ljubljani.

Kolački spomin na šolsko slavje

Lepa šolska proslava je bila nedavno v prijaznem naselju Vrh pri Sv. Trojici. Šolarji so praznovali 10letnico vladanja Nj. Vel. kralja in 40letnico ustanovitve šole. V spomin na to proslavo je dobila šolska mladina prapor, ki ima na eni strani državni grb z napisom: »Za kralja in domovino«, na drugi strani pa sliko apostolov sv. Cirila in Metoda. Slika nam kaže pred šolo goste in šolarje z zastavo.

Na potovanjih, pri sportu in igri

NIVEA-CREME -OLJE

Ker vsebujeta Nivea-Creme in Nivea-Olje Eucerit, ki je soroden koži in ki ga nima nobeno drugo sredstvo za gojitev kože, prepojita kožo globoko in popolnoma ter jo okrepita in hranita. Tako varujete svojo kožo pred vremenskimi neprilikami, Vaša polt ostane mladostno sveža in mehka. Dobili boste zelo zdrav, sijajno porjavel videz, kakršnega imajo sportniki.

Nivea-Creme: Din 5.00—22.00. Nivea-Olje: Din 25.00, 35.00

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor

Jugoslovenska udeležba VI. solunskega velesejma

Poslovivši se od slovenskih kolonistov na postaji Demirkapiji na Vardaru sva stopila s prijateljem v vlak, da se popeljeva na velesejem v Solun

Po dobri uri vožnje smo bili že v Djevdjeliji na grški meji. Skoro enouren odmor, da so se opravile vse formalnosti prehoda. Nato smo nadaljevali pot po Vardarski dolini proti jugu Črede ovac in druge živine oživljajo to dolgočasno dolino, zagorelo od solnca, in brda, gola in posekana od Turkov ki so se bali hajdukov v gori. Oljkin vonj nam prijetno sili skozi okno. Mrači se. Izsušeno barje na obeh straneh železnice, po njem par angleških traktorjev pogumno orje ledino in že smo v Solunu.

Da čimprej dospemo v mesto, jo urežemo s kočijo v Grand hotel, last našega človeka gosp. Atanasijevića, ki nas osebno spremlja in uslužno razkazuje večerno solunsko življenje. Vzdolž obale se mimo velikih novih palač približujemo velesejmskemu prostoru, kjer od daleč blišči nad krasnim vhodom napis: »VI. ekthesis« (VI. velesejem). Nebroj električnih žarnic v vseh barvah razsvetljuje sejmski prostor.

Ob vhodu blizu jugoslovenskega paviljona so bili izloženi izdelki železne industrije, razni stroji, avtomobili, lokomobile in drugo, po večini angleškega, francoskega in nekaj italijanskega izvora. Blizu je izložila na verandi podobnem prostoru v pravokotu sovjetska Rusija raznovrstne kmetijske stroje. Ozadje, okrašeno s slikami iz kmetskega delovanja je napravljalo ugoden utis. Vid. se, da se Rusi mnogo trudijo, da pridobijo tudi z lepo zunanjostjo odjemalce. Tudi Češkoslovaška je imela velik paviljon. Enako Švica. Videla sva nekaj avstrijskih in madžarskih razstavljalcev in precej nemških, poseben paviljonček nürnberških igrač, francoske tvrdke, nekaj turških in par drugih pomešanih med grškim blagom. Otok Ciper je bil v lastnem paviljonu zastopan po večini s kmetijskimi pridelki in južnim sadjem. Po drugih paviljonih so bili po večini grški kmetijski pridelki, tako da je sličil velesejem nekaki razstavi pokrajin in raznih otokov. Nekaj domačih tekstilij, usnja, pohištva, čevljev, naprav za centralno kurjavo, medicinskih aparatov, krzna, mila, parfumerije, testenine, sardin, olja in drugega je polnilo precej prostorne paviljone. Turistični paviljon nam je lepo predočeval Grško v slikah in relijefih. Tudi sosedne države so bile lepo zastopane po slikah in propagandnih brošurah. Za konec pregledovanja sva si pustila naš paviljon, kjer se blesti na pročelju v latinici velik napis »Jugoslavija

Spričo velikega števila jugoslovenskih razstavljalcev, zastopanih v paviljonu naj navedem samo slovenske, oziroma tudi one, ki nas posebno zanimajo: Valentin Noč iz Škofje Loke (kranjski med), »Putnik« z raznimi lepimi slikami in brošurami naših letovišč in zdravilišč, industrija usnja iz Šoštanja, tekstilna podjetja iz Kranja, Kočevja, Jarš, Kamnika, Tržiča in Tacna, Ljubljane in Radeč, tvornica dušika iz Ruš, razne kemične tvornice, »Zlatorog« iz Maribora, rudnik iz Mežice, tvornica šamotne opeke iz Štor, železni izdelki »Titanka« iz Kamnika, živinski zvonci iz Viselnice pri Bledu, naša papirna industrija iz Sladkega vrha, iz Ceršaka pri Št. Ilju, iz Ljubljane in iz Maribora, naši mineralni vodi iz Slatine Radencev in Rogaške Slatine. Tudi slovenske čipke z Bleda niso manjkale. Na koncu paviljona je bila izložena lepa slika našega kralja in kraljice, med tema pa umetniško izdelana karta Jugoslavije z markantnimi slikami sedežev banovin in prestolnice.

G. Nikola Kosovac, uradnik iz ministrstva trgovine in industrije, ki je dajal informacije v paviljonu, nama je vse podrobno razkazal in raztolmačil in ga je najina pohvala o izvrstni organizaciji našega paviljonskega aranžmaja prav razveselila. Pridno so pri tem delu informiranja publike pomagale tudi gospodične iz naše vrlo agilne solunske kolonije.

Res zadovoljna sva bila s posetom jugoslovenskega paviljona, saj sva videla, da Jugoslaveni tudi ob Egejskem morju nekaj veljamo. Pohitel sem s prijateljem še na našo razstavo plemenske živine, svinj in perutnine v našo solunsko svobodno cono. Pod zidanimi lopami bilo je izloženo mnogo lepe perutnine vseh vrst in krajev naše države, ki je vzbujala splošno občudovanje. Tudi plemenske svinje raznih pasem so imele kupce. Rogata žival je bila prav močno zastopana po tvrdki Predović iz Zagreba, ki je na to izložbo spravila najlepše eksemplarje.

G. dr. Vrvić, veterinar v naši svobodni coni, nama je prav ljubeznivo razkazal razstavo . Videla sva, da se g. dr. Vrvić mnogo prizadeva, da bi pridobil kupce. Naša Zbornica za TOI v Solunu in njen agilni tajnik g dr. Dragoslav Mihajlović zaslužita prav gotovo največje priznanje za uspeh.

Obiskal sem drugega dne s prijateljem še naš trgovinski muzej v zborničnem palači, kjer nas je g. tajnik prav ljubeznivo sprejel in nam vse razkazal.

Solunski listi med njimi tudi »L' Independant« ki izhaja v francoskem jeziku, je obravnaval v daljšem članku udeležbo Jugoslavije na solunskem velesejmu in prinesel večjo sliko našega paviljona. Izrazil se je zelo pohvalno o vsem aranžmaju in je poudaril da je število razstavljalcev poskočilo letos od 39 na 149, kar je vsekakor velik napredek.

Vesela jugoslovenskega lepega uspeha na vratih orijenta v daljnem Solunu, rojstnem kraju naših prosvetiteljev svetih Cirila in Metoda, kjer sva izhajala skoro le z našim jezikom, sva zapustila Solun, živahen po ulicah, pester v običajih, agilen v trgovini ali sigurno mnogo bolj zanemarjen, kakor so naša večja mesta Ljubljana, Zagreb ali Beograd.

Željko Vižintin, Zagreb.

Ob svežem grobu mornarja Staneta Tiča

Litija, 31. oktobra.

V petek opoldne je z vlakom dospela v Litijo krsta s truplom mornariškega podnarednika Staneta Tiča, ki ga je v Splitu pred dnevi ubil električni tok, kakor je naš list podrobneje poročal. Pokojnika je spremljal do Litije zastopnik podoficirskega zbora. V Splitu so mu poklonili tova-

riši, starešine in razne vojaške edinice devet krasnih vencev. Tudi v Litiji so okitili Stanetovo krsto številni venci in šopki. Med drugim so mu poklonili venec z državno trobojnico tukajšnji orožniški vod in naši rezervni oficirji.

Ob 15.30 je opravil župnik g. Lovšin obredne molitve, pevci so zapeli žalostinko, Staneta pa je spremila vsa Litija do njegovega zadnjega doma. V sprevodu je korakal tudi litijski župan g. Kunstler, žandarmerijski vod, rezervni oficirji v uniformah, častno stražo pa so tvorili Sokoli. Ob grobu je spregovoril v slovo rez. poročnik g. Župančič, pevci so zapeli žalostinko in sokolski prapor se je nagnil nad krsto svojega bivšega marljivega naraščajnika. Naj bo lahka domača zemljica ponesrečenemu stražarju Jadrana!

Da osvežite kri, pijte nekaj dni zapored zjutraj čašo naravne »Franz Josefove« grenčice. Od mnogih zdravnikov zapisana »Franz Josefova« voda uravnava delovanje črevesa, krepi želodec, izboljšuje kri, pomiri živce, povzroči, da se človek splošno dobro počuti in da ima jasno glavo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Težnje naših akademikov v Pragi in češkoslovaško-jugoslovenska vzajemnost

Ljubljana, na dan češkoslov. narodnega praznika.

Preveč bi bilo povedati o tem, kar pravi naslov. Na tem mestu ali mogoče potanko razgrinjati tega, hočem le opozoriti na napake, ki se lahko odstranijo v splošno veliko korist.

Pred nekaj dnevi šele sem se vrnil iz slovanskega žarišča zlate Prage, pred par tedni še sem kot študent stopal čez prag njeni hvizokih šol, kjer sem preživel vsa svoja akademska leta. Nisem stremel le za golim strokovnim študijem ampak se zanimal za obča vprašanja in delo v akademskih društvih.

Zakaj bi ne bil odkrit in takoj v začetku povedal, da se večina naših akademikov ne vrne s takimi ideali v domovino, s kakršnimi so odhajali tja gori. Naš študent v Pragi nima one zaslombe in ne najde onega razumevanja, ki bi ga za svoje čeprav skromno delo zaslužil. Krivda leži v tem, da mu ravni oni ljudje, ki bi mu morali biti največji oporniki, najbolj grene veselje do dela. Ne samo to, iz istega vira izhaja tudi današnja razdvojenost, ki vlada med študenti samimi Marsikdo, ki ne pozna praških razmer našega študenta, bo mislil, da to ni važno vprašanje. Kdor pa ve, da je v Pragi danes še vedno okrog 300 naših akademikov, bo tudi vedel, da to ni vseeno, kako se vzgoji ona duševna garda, ki naj bi bila nekoč med vodniki svoji domovini. Res je, da imamo doma dovolj visokih šol, vendar kdor zna pravilno presojati, mu ne bo težko spoznati, kako velikega pomena je še danes, da zahaja naša mladina po duševno hrano v širši svet; posebno važno pa smatram ravno Prago — metropolo češkoslovaškega naroda, ki ga tako radi ob najrazličnih prilikah imenujemo brata po krvi in duhu. Jasno je to, treba pa bi bilo izogibati se besedam in priti na dan bolj z dejanji.

Že ko sem odhajal v domovino, sem se trdno odločil, da bom na prigovarjanje tovarišev opozoril o tem našo javnost in one merodajne faktorje, ki bi jim moralo biti to na srcu.

Stopite med zastopnike naših akadem. društev v Pragi in zahtevajte, da Vam obrazložе svoje težnje, ki naj se preštudirajo objektivno! Spoznali boste, da ni malega pomena, kje in zakaj študira naš visokošolec, ali na nemški ali češki visoki šoli, kakšne in zakaj so take razmere v Jugoslovenskem kolegiju, ko bi bile lahko povsem drugačne in končno zakaj so take diference med našimi in češkoslov. učilišči iste stopnje. Posebno to zadnje vprašanje bridko izkusi marsikak naš študent pri prestopu iz naših visokih šol na češkoslovaške ali pa obratno. Toliko se govori o kulturnem zbližanju in enaki ureditvi kulturnih ustanov, vendar cela ta zadeva ne rodi zaželjenega uspeha. Dovolj je znan in spoštovan razvoj in ustroj češkoslov. šolstva ne samo pri nas ampak tudi v drugih državah. V marsičem nam je za vzgled. Ravno zato se človek čudom čudi, da se pri nas ne nostrificira vsem z enako pravico na istem zavodu dosežene diplome, predvsem diplome češkoslov. tehniških visokih šol, ki se jih danes stavlja med vodilna in najtežja tehniška vseučilišča v Evropi. Imam v mislih tu v prvi vrsti abituriente tehniških srednjih šol. Vprašajte vodstva visokih šol, vprašajte njihove tovariše z gimnazijsko in realčno maturo same po uspehih in zmožnostih teh akademikov! Niti malo ne dvomim, da bo odgovor laskav za njih. Zakaj potem se ravno tej mladini meče polena pod noge?!

Mnogo anket se je vršilo in mnogo memorandumov napisalo o teh vprašanjih in poslalo na pristojna mesta, žalibog vse do danes je ostalo le pri besedah in popisanem papirju, ki je obležal bog ve kje.

Kot epidemija se vlečejo iste težave in kot mora tlačijo že skozi po vojni naše študenstvo v Pragi isti vzroki. V tem tiči tudi ne mala krivda, da je medsebojno delovanje našega in čsl. študentstva ne samo z našimi akademiki v Pragi ampak tudi z akademskimi društvi v domovini daleko pod nivojem pred vojno. To je žalostno dejstvo. Pravi se, da so danes docela drugi časi kakor pred vojno. Resnica je, vendar ne taki, da bi bilo ožje in trdnejše sodelovanje odveč. Meni se zdi, da je ravno v današnji dobi, ko eden narod preži na drugega, potrebno močno in složno Slovanstvo, ki si mora priboriti tako besedo v svetu kot mu pristoja. In kje so lepša tla, če ne v Pragi — slovanski Meki, za ustvaritev generacije, ki se bo tega zavedala. Sicer kar se zadnjega vprašanja tiče, bi si morali eni kot drugi zapisati v srce in glavo besede velikega pokojnika pesnika Otakarja Březine, ki je ob gotovi priliki dejal: »Nimajo se ljudje prikazovati svetu v njihovih napakah in slabostih ampak v njih krasoti!« — S tem bi bila, po mojem mnenju, ostranjena glavna ovira tega vprašanja.

Odlične može nam je vzgojila predvojna Praga. V ponos so lahko njej in domovini. Prepričan sem da nam današnja z električno naglico vzcvetajoča Praga svobodnega čsl. naroda še z večjo lahkoto vzgoji še zavednejše javne delavce kakor kedaj popreje. Ti ravno bi morali biti v prvi vrsti poklicani, da tolikrat izpregovorjeni kulturni in gospodarski odnošaji dobe resnično konkretni izraz. Toda tudi temu je treba posvetiti primerno pažnjo.

Da je k temu v prvi vrsti poklicana akademska omladina je uvidel sam čsl. narod, ki je v minulem študijskem letu ob raznih čsl.-jugoslov. manifestacijah kulturnega in gospodarskega značaja pozval k sodelovanju. v prvi vrsti ravno jugoslovenske akademike, ki so se z radostjo odzvali. Nepozabne ostanejo slavnosti zlasti v provincijalnih mestih n. pr. v prijaznem Kouřimu in Kutni Hori pa tudi številni večeri v Pragi, predvsem v sokolskih društvih in organizacijah legionarjev.

Še mnogo več bi se doseglo na tem polju in še s spontanejšim veseljem bi se naša omladina poprijela takega dela, če bi se vsaj deloma vpoštevale njene upravičene želje pri onih, na katere se je s prošnjami obračala in se obrača še danes.

Spomnil sem se na ta važna in akutna vprašanja ravno danes, ko slavi češkoslov. narod praznik svojega vstajenja. Mi, ki smo v njegovi sredi dozoreli, mu želimo od srca še večjega napredka, saj se zavedamo, da ni to le v njegov blagor ampak tudi v blagor naše domovine.

Ing. Jože Rus.

Naša koroška povest

Ivan Matičič: Moč zemlje — Pripoved vasi

Izdala Vodnikova družba. V Ljubljani 1931. Str. 128.

Ko sem prečital to povest, sem se spomnil na neki dogodek l. 1918. Bilo je to v tisti mračni jeseni, ko se je zdelo, da se je zgrudil sam v sebi utrujeni svet, ko so se razhajale armade in zapustile za seboj plen in razdejanje, ko je od nekod daleč odmevala beseda »zmaga«, pa smo stali in strmeli v resnico pred seboj, kakor da ne razumemo, kaj se je zgodilo. Gostilne so se napolnile in v oblakih slabega dima so se izgubljale glave, padale besede, dvigale roke. Saj smo v Jugoslaviji. In toliko novega je bilo vsak dan! In koliko je bilo še neznanega iz preteklih let, ko se ni moglo svobodno govoriti! Nekega takega večera sta me ustavila pred hišo dva vojakašarža. Iz Koroške sta prišla. Kaj želita? Govorila bi rada z menoj. O čem? O tem, kar se godi tam gori. Ni vse prav. Vojaki so nezadovoljni. Zakaj?... Zaradi nekega oficirja. A kako je sicer? Slabo. Vojakov manjka. Vse je odšlo domov. Če bodo taki oficirji, pojdejo še drugi. Pritožiti se nimajo kam. Vojašnice v Ljubljani so prazne. Kaj naj store?... Vzdržite, bo že bolje! — A radi bi vsaj zaradi tega oficirja.

Tako je tekel pogovor. Bila sta prava naša fanta, iz tistih, ki so odločili vojno. Saj vemo, da je na zadnje imel glavno besedo šarž. Morda k večjemu še rezervni častnik. Le spomnimo se na dogodke, ko so prinesli našemu polku na Piavo tisti srebrni rog! Koliko ponosa in zavesti je vzrastlo v njih, ko so začutili, da se maje v ozadju trhla avstrijska zgradba! To so bili oni, ki so šli branit Maribor in Koroško. Matičič jih je poznal. Živel je med njimi na krvavih poljanah in preživel z njimi koroške boje. To so junaki naše povesti. Rodili so se na Otavah, se borili in umirali zanje.

Doslej še nimamo knjige, ki bi nam natančno podala vse, kar se je godilo za Karavankami od prevrata do plebiscita. Samo v spominu bojevnikov še žive ti dogodki. Bila bi to zanimiva knjiga. A mi rajši molčimo o tem... Saj vemo, da nismo zasedli svoje zemlje, deloma zaradi »aprovizacije«, deloma pa zato, ker smo se bali, da bi nas ne smatrali za »aneksioniste«. Bog se usmili! Bodoče generacije bodo nekoč z ogorčenjem odprle to z devetimi pečati zapečateno knjigo. Čakali smo pravice iz Pariza in, če bi nas ne bili rešili drugi, bi bili propadli. Tako je propadla Koroška. Borila se je sama in končno omagala. Pisatelj nam je podal del tega boja. Naravno, resnično, bolestno in vendar z vero v zmago zemlje in kmeta.

Povest se začenja v času pred vojno, ko še samozavestno odmeva domača pesem okoli Otav po Rožni dolini. Čudovito lep je popis koroške košnje, tistega domačega življenja in ljudstva, ki se ni izpremenilo stoletja. Šele zadnja leta so Otave začutile bližino tujega sveta. Stekla je železnica in tujec Šporn si je opomogel. Njegova gostilna je središče onih, ki sovražijo slovenski rod. Toda hiše stoje trdno, župnik Silan vodi zvesto svojo čredo, narod se drži svoje zemlje in mladina raste krepka in zdrava. Kakor lep planinski šopek so Otave sredi Rožne doline. Fantje so dorastli, morajo v vojake. Tuja mesta slabo vplivajo — vendar: zvesti so domu in zemlji. Naenkrat: vojna! Vihar je segel na Otave in odnesel fante v svet. Sovražniki imajo besedo. Divjajo, bijejo, uničujejo. Župnika Silana odpeljejo žandarji. Uboge Otave! Nemško zmagoslavje vas je zakrilo popolnoma. Toda vojna traja. Traja predolgo. Odločilne zmage od nikoder. Trpljenje drži ljudi. Nemci popuščajo. Otave vstajajo. Vojaki se vračajo. Naenkrat: konec! Zmaga je odločena, Nemci pobiti. Kaj bo z Otavami? Vse čaka... Nenadno je izbruhnilo iz predora. Rutarjev Tine s kozaško kučmo na glavi je pripeljal četo in zasedel Otave. Otave so naše!... In vsi so bili naši. Tujci so zbežali, njih pristaši so se potuhnili. Otave zopet čakajo. Kaj bo?... Od Celovca se je bližala nemška vojska. Zasedla je Otave. Naši so se morali umakniti v predor. Od nikoder pomoči. Pač, mladi vojaki so prišli — skoraj še otroci. Komaj puško so znali prijeti. (Poznal sem jih. Bili so sedmošolci ljubljanske realke. Nekoč sem prišel v razred in razred je bil prazen. Kam so šli? Na Koroško. Zvečer sem jih videl na kolodvoru, ko so odhajali. Hoteli so dati zgled onim, ki bi morali iti.) Otave so bile izgubljene. Nemci so se maščevali nad onimi, ki niso pobegnili. Padali so naši ljudje. Tudi Rutarjev. Strah je zavladal po deželi. Pa se je obrnilo. Srbi so prišli. Prepozno. In vendar. Plebiscit bo. Vadljalo se bo za Otave. Za one lepe naše Otave v Rožni dolini! Preveč je že trpel narod. O, da je bilo prej, da je bilo takoj! Deželo so napolnili agitatorji. Boj, kletev, zmerjanje.. Delovanje skrivnih sil. Toda Otave bodo naše. Prišel je dan glasovanja. Glasovale so za nas. A komaj so se zavedle — ne, Otave niso naše. Plebiscit je odločil drugače. Vse je propadlo. Nemci slavijo zmago. Otave so zamrle v lastni bolesti. Živele bodo še, ne več v solncu. Mrak jih je pokril. Nje in tiste čudne dogodke in grobove žrtev. Gospodovali bodo na njih Šporni in Štihi in Frici — Jozeji in Mohorji bodo živeli s svojimi Toncami in Mojcami težko življenje in pod tujim pastirjem, kajti župnik Silan ne sme k njim. Le zemlja je ostala, ta jih veže nase a njih rod bodo pograbile tuje roke...

To je naša koroška povest. Vmes se prepletajo povesti ljudi — skoraj cele vasi, od starcev do otrok, živa slika življenja, kakor se je resnično dogajala na Otavah... Matičič je dober pripovednik, ki zna podajati te vrste snovi. Zdi se, da so mu bile Otave posebno pri srcu. Dasi ni Korošec, se je tako vživel v ta kot slovenske zemlje, da nimamo v našem slovstvu bolj resnične slike naše Koroške. Zato si je prilagodil tudi jezik in je pustil v razgovorih domače izraze kakor: kamra, štola, gmajna, šiša, čej, tkaj, boršt, druge barti, marnvati, rajtati, sprepovlati, tača dičva itd. Koliko bomo pustili tega regionalizma v svoj književni jezik, to je vprašanje. Pri naših n. pr. bosanskih pisateljih ga najdemo mnogo. Enako pri Čehih (n. pr. moravski in hanaški dialekt), pri Nemcih in drugod, posebno v novejšem času. Za nas je to morda nekaj nenavadnega. Res je, da je s tem povest pridobila na svojem koroškem koloritu, res je pa tudi, da bo to nekatere motilo. A ne pozabimo, da nam je hotel podati pisatelj Koroško takšno, kot je. Tudi dogodke iz časov bojev in plebiscita nam podaja pisatelj z besedami in vzkliki, ki so bili takrat v navadi. S tem pridobi pripovest na resničnosti, dasi je ta resničnost včasih neestetična in surova. Gotovo je, da je ta knjiga nekaj posebnega, dokument dobe, ki je prehitro izginila izpred oči, ker smo jo hoteli sami prikriti... Oni, ki so jo preživeli, bodo stali kakor pred ogledalom in zagledali v njem tudi sami sebe. Oni, ki je niso doživeli, naj spoznajo vsaj iz te povesti, kako je bilo. Morebiti bo trpko to spoznanje, a ljubezen do trpečih Otav bo bolj zavestna. Povojno svetovno slovstvo je bogato del, ki se dotikajo vojne. Radi posegamo po tej tujih delih in jih prevajamo. Z njimi obnavljamo in preživljamo grozote vojne, ki bi jih sicer radi pozabili. A nimamo še domačega vojnega romana. Matičičeva knjiga je del naše velike vojne povesti iz krajev, kjer se je najbolj odločevala naša narodna usoda. To je knjiga za zrelega čitatelja, ki se ne boji gledati resnici v obraz in bo rad gledal iz daljave na žitje in bitje zemlje in ljudi, ki ju je podal pisatelj koroških Otav.

Dr. I. L.

KMETIJSKI VESTNIK

Pomen sadnih sejmov

Sadni sejmi, kakršne prireja Sadjarsko in vrtnarsko društvo za dravsko banovino že 4. leto v glavnih centrih sadonosnih krajev, predvsem v Ljubljani, Ptuju, Celju in Mariboru, manj obsežne pa v raznih manjših krajih, imajo glavni namen seznaniti domače in tuje interesente s sadnimi sortami in s vsakoletnim pridelkom posameznega kraja v svrho povzdige sadne kupčije, ki utegne postati že v najbližnji bodočnosti eden najglavnejših virov kmetijskih dohodkov.

Taki sejmovi povzročajo pa tudi direktno izboljšanje sadjarstva za veletrgovino z izločitvijo neprikladnih sort in silijo sadjarje k strokovnim organizacijam, osobito glede eksporta sadja.

Da se v tem oziru napreduje in da se je dosegel v tej kratki dobi smotrenega delovanja velik uspeh, sta pokazala jasno letošnja jesenska pokrajinska sadna sejma v Ptuju in pravkar zaključeni sejem v v Ljubljani na katerem je 35 prijavljencev razstavilo skupno le 30 raznih sort.

Posebno jasno se je na teh sejmih pokazalo nazadovanje, oziroma skrčenje krajevnim in trgovinskim razmeram neprikladnih sadnih sort, ki so povsod že preveč razširjene. Dočim smo videli še pred štirimi leti na takih sejmih in razstavah nebroj raznih, po večini domačih, pomološko neoznačenih malo vrednih sort, vidimo sedaj le malo teh, zato pa v večji množini in po večini s pravim pomološkim imenom označene boljše sorte.

To je pravilno, ker tako zahteva današnja sadna trgovina, kateri se morajo vsi umni sadjarji podvreči. Današnji sadni veletrg zahteva lepo, zdravo, ne drobno in po možnosti enotno sadje. Doseglo se bo pa to najuspešneje po podružnicah Sadjarskega in vrtnarskega društva in sadjarskih zadrugah, ki se v dravski banovini že tako lepo razvijajo in tako uspešno delujejo. Vzorno delovanje takih organizacij spričujeta na primer Štajerska sadjarska zadruga v Mariboru in sadjarska podružnica v Boštanju ob Savi.

Poslednja vidno napreduje od leta do leta in se je posebno izkazala na sedanjem sadnem sejmu v Ljubljani s svojimi 300 ameriškimi, pravilno opremljenimi zabojčki najlepšega sicer malosortnega, toda enakomernega sadja.

Nastane sedaj še vprašanje, ali je Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani doseglo s to prireditvijo zaželjeni smoter že popolnoma ali le delno. Kratek odgovor bi bil, da popolnoma še ne, kajti pri vsaki taki prireditvi se pokažejo nepredvidene pomanjkljivosti, ki dado pobudo za poznejšo boljšo ureditev. V splošnem je pa sedanja prireditev prav dobro uspela.

Kot malo hibo na tem zadnjem sejmu, ki je nekatere obiskovalce spravila iz ravnotežja, bi bilo omeniti nezadostno zasedbo z izrazito zimskimi finookusnimi sortami jabolk (ananas, tafelček, parmena, mošančgarji, boskoopski kosmač itd.) in hrušk (dekanke, hardenpahtovke, dilovke itd.). Premalo je bilo tudi najdalje vztrajajočega (do junija-julija) bobovca. Zato pa so bile prav dobro zastopane izvrstne kanadke in voščenke. Za voščenke ni bilo takega zanimanja kakor ga te zaradi svojega prijetnega okusa in zadostne vztrajnosti (december-januar) zaslužijo. Škoda, da se niso prodajali tudi posamezni komadi še nepoznanih sort za pokušnjo, s čimer bi bilo mnogim prav ustreženo, zlasti tujcem.

Tako prireditev bi bilo treba označiti le z enim imenom, namreč s sejmom in ne tudi z razstavo. Za to priredbo je bila označba sadni sejem pravilna in prikladnejša, ker ni bilo vse sadje prvovrstno, kakor se zahteva za razstavo, marveč je bilo tudi nekaj takšnega, ki absolutno ni spadalo v zaboje tako po zunanjosti in dobroti kakor po načinu pakovanja. Dotični zaboji slabega sadja so vsakogar zbodli v oči in so dali povod neprijetni kritiki.

Krivda, da se je prijavljencu dovolilo razstaviti tudi tako sadje, je iskati v izostanku prijavljenih 100 zabojev prvovrstnega štajerskega sadja, s katerim bi se bil dotični izložbeni prostor napolnil, navedeni zaboji z neprikladnim sadjem pa škartirali. No, razstavljalec je pa vseeno vse razprodal, seveda po prav nizki ceni.

Mnogo se je povpraševalo kot po orehih, lešnikih in maronih, katerih žal ni bilo prav nič razstavljenih. Vsem zahtevam društvo pač ne more ugoditi, toda na take reči morajo razstavljalci sami misliti in doma preudariti, kaj jim najbolj kaže postaviti v tem času na trg. Če tudi dotičnik na taki prireditvi vsega ne proda, obrne pa vsaj nase pozornost zanimancev.

Ako bo kazalo, se pa priredi decembra še sejem za orehe, lešnike in kostanje.

Fr. G.

ZA INTIMNO TOALETO DAMA SAMO

Važnost perutninarstva v našem gospodarstvu

Neštetokrat se je poudarjala važnost perutninarstva za naše kmetijsko gospodarstvo. Kljub temu pa naši starejši gospodarji ne morejo trpeti teh živalic. Ženske imajo kolikor toliko smisla za to rejo in pozorno negujejo kokoši, toda vseeno prav počasi napredujemo. Po mnenju gospodarjev so kokoši škodljive in se reja kokoši še drži le bolj iz navade.

Da pa dokažemo koristnost perutninarstva, hočemo navesti nekaj statističnih podatkov o izvozu jajc in perutnine, ki jo je izdalo ministrstvo za trgovino v letu 1930.

Do lanskega leta je zavzemal les pri izvozu prvo mesto, saj se ga je izvozilo v raznih oblikah za nič manj kakor eno in pol milijarde dinarjev. Takoj za lesom je na drugem mestu izvoz perutnine in perutninarskih pridobitkov. Izvozilo se je v l. 1930. za 785.000.000 Din jajc in perutnine. Za vso živino (konje, goveda, teleta, svinje in drobnico), izvoženo v živem stanju, se je skupno prejelo 781.000.000 Din — za 4 milijone manj kakor za perutnino in jajca. Koruze se je izvozilo za Din 547.000.000, pšenice za Din 474.000.000, sadja (grozdja, suhih sliv brez jabolk), vina in masla za 392.000.000 Din. Človek ne bi verjel da je prav perutninarstvo v naši živinoreji tako važna izvozna postavka. Neupoštevana in malo ocenjena kokoš nam donaša več denarja kakor s trudom gojena goveja in druga živina.

Za nas je tudi važno dejstvo, da je povpraševanje po tem blagu vedno večje in da ni padlo prav nič v ceni zaradi gospodarske krize. Perutnina in jajca se spravijo navadno lahko v denar pri nas kakor v tujini.

Res pa je tudi, da so nas v tem pogledu druge države prekosile, posebno kar se tiče debelosti jajc, in tako nas izpodrivajo z naših najboljših trgov. Naj navedemo, kako se ta trgovina vrši. Največ uvaža jajc od nas Italija, in to za skoro 300 milijonov Din, za tem Nemčija za okoli 200 milijonov Din, Avstrija za 150 mil. Din in Švica za 130 milijonov Din. Značilno je tudi, da dobimo za izvoženo perje nad 24,000.000 Din letno.

S tem je povedano, da bomo morali tudi pri nas posvetiti večjo pažnjo gojitvi dobrih gosi in rac, posebno v krajih, kjer je voda in so pašniki na razpolago.

Iz navedenega sledi, da se moramo poprijeti pri nas z večjo vnemo umnega perutninarstva. Sicer redimo po statistiki okoli 17,000.000 kljunov, a to je še vse premalo. Na Danskem, Holandskem, Madžarskem gojijo dvakrat, trikrat več perutnine kakor pri nas, vendar kljub temu vlada še veliko pomanjkanje perutninarskih pridobitkov.

Naši kmetje naj se pripravijo za pomlad, da bodo začeli gojiti perutnino v večji meri, predvsem dobre kokoši, pa tudi dobre race ,gosi in purane. Kakor znano se v naših podnebnih in gospodarskih razmerah obnese najbolje štajerska rjava kokoš (opis v 19. številki letošnjega »Kmetovalca«). Ta kokoš ustreza vsem zahtevam, saj je dobra nesnica in ima prvovrstno meso. Od rac naj navedemo kot dobre nesnice khaki campell, od gosi emdenske in od puranov bronasti purani, ki jih gojimo prve in druge za meso in perje, tretje pa samo za meso, ker postanejo zelo veliki. Dandanes imamo že tudi različna perutninarska društva in zadruge, ki gojijo smotreno perutninarstvo. Skrb vsakega naprednega gospodarja, odnosno gospodinje naj bo, da pristopijo k tem društvom, ker le na ta način bomo tudi v tej panogi mogli povoljno napredovati.

Naposled naj navedemo kot popolnilo še letošnjo približno cenitev izvoza živine in živinorejskih pridobitkov v tujino. Cenitev je bila podana na letošnjem gospodarskem kongresu v Beogradu. Skupni izvoz se ceni na 2.2 milijarde dinarjev. Najvišjo postavko zavzemajo zopet perutnina in jajca (717 milijonov dinarjev). Potem sledi sveže meso (331), žive svinje (303), goveda (247), drobnica (179) in razne kože (ovčje in kozje) (112 milijonov Din).

Fr. K.

Pristopajte k Vodnikovi družbi

Rudolf Kresal:

Grob

Umrla je kakor majhen, od vseh ljubljen otrok. Njen žalostni obraz je bil v življenju kakor neprenehoma se obletajoča vrtnica, ki nenehoma cvete v enem samem cvetu — ki ji cvetni listi nenehoma odmirajo in zmerom iznova poganjajo, kljub tihi, vsem ljudem prikriti želji: da bi se vse življenje v eni sami minuti obletelo — se pozabilo.

Zadnje dni pred svojo smrtjo je pogosto stala pri oknu. Včasih je stopila samo pred tenko prosojno zaveso in se zastrmela na cesto, na sivo, široko progo, ki se je na obzorju lomila in izginjala v vrhovih dreves.

Kdaj pa kdaj jo je kdo presenetil.

»Vanda!«

In Vanda se je zdrznila, se preplašeno ozrla in pol vprašujoče pol začudeno pogledala človeka, ki jo je zmotil v njeni tihi zamaknjenosti. Čez nekaj trenutkov pa je polglasno vprašala:

»Kaj je ?«

Človek se ji je nasmehnil. Tako dobro se ji je nasmehnil, da je Vando zgrabilo v prsih in bi bila najraje zavpila:

»Ven!«

Pa ni. Trudno je pobesila glavo, se oprijela stola in čakala, da bi oni izpregovoril. Sicer pa je vedela, kako se bo izteklo. Bil je domač človek. Pri njej so bili vobče vsi ljudje domači. Mati, oče, sestra, brat ali sestrična — ali znanka ali znanec. Vsi so si do nje lastili neke čudne pravice. Vsem se je zdelo, da so ji neskočno potrebni, da ji morajo pomagati — v nasprotnem primeru, da bi se ji utegnilo kaj neugodnega pripetiti. Vsi ti dobri ljudje so jo po prstih obiskovali. Tako tiho so trkali na njena vrata, da trkanja ni mogla slišati. Prav tako tiho so vrata odpirali, še bolj tiho vstopali — in iznenada, povsem iznenada, premišljeno in dobrohotno, s skoro usmiljenim nasmehom rahlo poklicali:

»Vanda!«

Tako so jo obiskovali dan za dnem v njeni sobi. — Pa v njihovih očeh je bil čuden ogenj, nekaj stražno čuječega, nekaj prežečega je bilo v njih — neprenehoma pričakujočega:

»Zdaj zdaj se bo ž njo nekaj zgodilo!«

»Ah,« se je Vandi pritajeno izvil vzdih. — »Ljudje!« — »Povsod samo ljudje!« — »Eden je bolj neumen od drugega!«

In ko jo je obšla ta misel o ljudeh, je pobesila glavo in se oprijela stola. — Žal ji je bilo obsodbe — ali sovraštva, neke nepremagljive odvratnosti do vsega živega okrog nje, brezupne praznote, ki je prihajala od človeka vanjo — v sebi ni mogla zatreti. —

»Ona sama v miru svoje sobe« — to je bil njen svet. Mračna v njej nenehoma bijoče misli in bolest zaradi vsega — želja: čim dalj od ljudi, ki venomer preže na vsak njen korak — neznosnost lastnega notranjega življenja — spor z vsem obstajajočim svetom — vse to ji je dajalo nestrpen obup, strahotno naveličanost.

— da ji je nekoč — pred leti — roka nehala drhteti — in je segla po majhni, po zelo majhni steklenki s prozorno belo tekočino, se z mrkim nasmehom dotaknila roba njenega vratu, jo nagnila in izpila vse do dna. —

In že takrat je bilo tako: neslišno trkanje, tihotapsko odpiranje vrat in rahlo vprašanje:

»Vanda?«

Ugledali so jo na tleh — zvito v klobčič, s spačenim obrazom, s široko odprtimi očmi...

»Vanda!«

Krčevit, tih stok. —

Po vsej hiši krik, zvonenje telefonskega zvonca. — Čez nekaj minut pretresajoče zategnjeni glas sirene reševalnega avtomobila.

Čez dva meseca se je spet povrnila v življenje.

V grob. V tisti njej lastni svet, iz katerega ni bilo nobenega izhoda... v katerem je bila le široka nepregledna ravan, po kateri je tavala brez najmanjšega namena iz dneva v noč, iz noči v dan, brez solnca in brez oblačnega neba.

Nič. Nič, ni bilo! —

Brez ljubezni, le s hladno mržnjo v srcu je hodila med hišami in v hiše — pa se ji je celo to zdelo neumno, nesmiselno.

Kaj? — Čemu toliko korakov, toliko napora, toliko zgibov, hrupa in besed — ko je vse, prav vse nepotrebno!...

Pa so ji prinašali rož. Nihče je ni nehal prinašati rož. Ljudje so jo imeli radi. Ta ali oni jo je blazno ljubil. Ona pa je sovražno govorila:

»Zakaj trgajo rože?«

Vendar — vsi so si šteli v svojo sveto dolžnost, da jo razveseljujejo — z rožami — in kdaj pa kdaj celo z veselimi besedami.

Vse zaman. — Vsak njen greh so ji odpustili, še preden je bil storjen. — Prinašali so ji rože — neprenehoma — vsak človek mora rože imeti rad — vsak dan so ji nosili sveže šopke — bele, sinje in rdeče cvetove — otožni, v neznane sanje zamaknjeni, z obupom obdarjeni vrtnarici.

Ona pa je videla:

Grozo in stud med rožami.

Kadarkoli jih je pogledala, je videla roko, ki jih je izročila. — Roko, ki jo je sovražila — roko, ki je rože trgala ali kupovala — delala oboje s trgovskim nasmeškom.

Vandi vsega tega izkazovanja pozornosti ni bilo treba. Vse to jo je nenehoma spominjalo svojega praznega obupnega življenja, v katerem si ni prav ničesar želela In šepetala je:

»Vsi samo kupujejo!«

Pogosto se ji je dogajalo, da je sanjala o teh rokah, ki so ji prinašale rože, da bi jo ž njimi razveselile. V sanjah se obupno dvigala v polsnu in govorila:

Stran! Stran!«

Ali so se iztezale proti njej, jo davile. Z razklenjenimi prsti in hotne so segale po njenem srcu, ji v obraz metale rože — bele, sinje in rdeče cvetove — in se je dotikale sive, koščene in tolste roke.

Mati, oče, sestre, bratje, sestrične, bratranci, tete, strici, znanke, znanci, o, koliko znancev, sto in sto ljubeznivih nasmehov, rok, nešteto drhtečih rok — v njih vse utelešeno, vidno pozelenje po živi, sveži, nežni in bolni tvari — z bolestnosanjavimi očmi...

»Vanda! Vanda!« kličejo od povsod.

Sto! Tisoč rok jo hoče!

In vsaka roka ima svojo zgodovino. Vsak roka je opečatena s sedmimi poglavitnimi grehi. V vsaki roki je skrivnost človekovega življenja. — Kako se vse — pehajo — Kako! — za prazen nič: da nekomu lahko z denarjem kupijo rože! — — da ga zakopljejo v marmo razkošje, da se vanj brezumno zarijejo, da zavladajo — da zavladajo!

Vanda kolne sebe žensko. Vse rože, vse skrbeče roke. — Mater, očeta — vse ji je tuje, povsem odveč. Vsak človek ji je ječar! — In pred seboj vidi nešteto nagubanih čel — ki se bijejo za Nekaj — pa se tega prav nič ne zavedajo — in grabijo — pa vedo, prav dobro vedo Čemu! —

Po prstih prihajajo k njej — k nežnemu, bolnemu bitju — da bi ga ne preplašili, — s tihotapskimi koraki. — Kako čudno je oprezovati tiste roke, katerih

En venec za počastitev dveh velikih mož

Z mogočne svečanosti odkritja nagrobnega spomenika velikemu dr. Gregorju Žerjavu ostane prav gotovo nepozaben spomin na prenos venca z groba dr. Žerjava na sosedni grob dr. Janeza Ev. Kreka. Ko je minister dr. Albert Kramer položil venec na grob med oba orjaška čuvarja Krekovih zemeljskih ostankov, so vsi navzoči spoznali in iskreno odobravali pomen tega dejanja: en sam venec za počastitev duha obeh velikih mož kot simbol ene in iste misli, velike jugoslovenske ideje, za katero sta se oba borila, žrtvovala in umrla, čeprav vsak na svoji poti.

Na sliki je prizor, ko neso venec z groba dr. Žerjava na grob dr. J. Ev. Kreka. — Z leve na desno so: minister Pucelj, zastopnik predsednika vlade višji inspektor Dunjić, ban dr. Marušič, zastopnik Nj. Vel. kralja divizijski general Bogoljub Ilić in minister dr. Kramer.

Kje je Valvazorjev grob?

Zgodovina in znamenitost krških pokopališč

Krško, 31. oktobra.

Krški okoliš je velik, zato ni čudno, ako govorimo kar o treh pokopališčih. V zadnjem času, ko je vsa pozornost upita v nove in prenovljene zgradbe, v zvezi s tem na novo pokopališče in staro pokopališče sredi mesta, je že od sveta popolnoma pozabljeno najstarejše krško pokopališče, ki ga je zob dobe zabrisal tako, da nanj nihče več ne misli. Prav to pozabljanje pa ni umestno, kajti brez tega pokopališča bi tudi zgodovina krškega mesta ne bila popolna. Še več! Pozabljamo namreč, da je ravno na tistem pokopališču poleg mnogih starih uglednih Krčanov našel svoj zadnji dom tudi največji naš zgodvinar **Valvazor**, katerega zemeljski ostanki so, po vseh znakih sodeč, še danes v Krškem

To najstarejše krško pokopališče je obkrožalo sedanjo župno cerkev v pasu z južne, vzhodne in severne strani. Prehoda ali ceste med vikarijatno cerkvijo in sedanjo hiralnico takrat ni bilo, ker je bila cesta speljana v ovinku od hiše trgovca Radanoviča mimo Dolinška in stare kapelice, odtod pa mimo pokopališča ob Savi. Danes je vse to zabrisano in pozabljeno, le dve kameniti plošči, ki sta ohranjeni, molče pričata o nekdanjem grobišču. Ena naznanja, da je bil tamkaj pokopan Andrej Kopriva (1648), druga pa je ostanek spomenika rodbine Dunkelsteinerjeve. **O Valvazorjevem spomeniku pa ni sledu!** Vprašanje je, ali ga je sploh kdaj imel, ko se vendar zatrjuje, da je umrl v najbednejših razmerah. Dejstvo je, da je bilo truplo slavnega zgodovinarja pokopano na imenovanem pokopališču. Z gotovostjo lahko rečemo tudi, da Valvazorju takrat nagrobni spomenik sploh ni bil postavljen in je in mu ostane večni spomenik njegovo delo, ki pa takrat ni bilo prav upoštevano. Gotovo je pa tudi, da Valvazorjevih zemskih ostankov niso nikamor prepeljali, temveč prenesli na sedanje staro pokopališče.

To naše drugo pokopališče je staro komaj dobrih sto let. Okrog l. 1825. so ga prenesli od vikarijatne cerkve na sedanji prostor, ki je še danes tako lep, da mu menda sličnega ni kmalu najti v naših mestih. Ta najlepši kraj za njivo božjo so si mogli poiskati le oni, ki so bili s srcem vezan na življenje in z ljubeznijo na rodno grudo. Samo železna vrata in k zemlji stisnjeni drevored cipres ga loči od glavne prometne žile z vzhodne strani, z južne pa ga objemajo griči dolenjskih goric. Notranjost pokopališča je izredno slikovita in zanimiva, da ni čudno, ako si sleherni Krčan želi, da bi tudi on počival po smrti v tem gaju.

Prvotno je stala na tem pokopališču cerkev sv. Florijana in to severneje od današnej cerkve sv. Križa. Poleg stare cerkve, to je na mestu, kjer so danes grobnice rodbin Turšič, Gregorič, Dijak in Lapajne, so bili v veliko skupno jamo pokopani preneseni pozemski ostanki z najstarejšega pokopališča, med njimi baje tudi Valvazorjevi. To se je moralo zgoditi, ker se je najstarejše pokopališče opustilo, svet prekopal in se je speljala nova cesta. Razpadajočo cerkev sv. Florijana so v letu 1890 podrli in s podporo krške dobrotnice ge. Hočevarjeve splanirali svet s svižem, deloma pa z materijalom podrte cerkve. Na tako umetno dvignjenem in planiranem svetu so Krčani postavili novo cerkev. Tisti čas pa se ni pazilo na stare kamne in plošče in so jih kratkomalo zazidali v zid. Treba bo pač v bodočnosti, ko se bo mejni zid podiral, tem bolj paziti, da se ohranijo zgodovinsko važni spomeniki. Poleg drugih pomembnih mož počivata tu dr. Janez **Mencinger**, znameniti slovenski pisatelj, in Leopold **Turšič**, župnik in pesnik. Na spominski plošči prvega stoji doslovno: »Tukaj vstajenja čaka dr. Janez Mencinger, advokat. Svojega življenja pravdo je začel 26. marca 1838 in nedovršeno končal 12. aprila 1912. Bodi mu sodba milostljiva!« Posebno mogočen vtis pa napravlja na obiskovalca mavzolej rodbine Hočevarjeve, ki je postavljen v krasnem smrekovem gaju.

Poleg imenovanih pokopališč je v Krškem še **bolniško pokopališče**, ki se nahaja v ravnini pod Leskovcem, kjer počiva tudi 41 žrtev svetovne vojne. Nekdanjo njivo ge. Hočevarjeve so l. 1900 izpremenili v božji vrt, ki bo odslej krško novo pokopališče. Tudi vojaški grobovi niso zapuščeni, ker jih oskrbuje meščanska in osnovna šola.

Praznik mrtvih na jeseniškem pokopališču

Jesenice, 31. oktobra.

Ne daleč od živahnega dnevnega vrvenja, tam zunaj na pričetku jeseniškega polja je naših trpinov poslednji dom. Tam jih v večnem snivanju ne moti vrvenje množic, pač pa škripanje vagonskih zavor in sikanje lokomotiv. Ta prostor so za dom mrtvih odbrali pred kakimi 50 leti, prej je bilo farno pokopališče ob mestni župni cerkvi, kjer so imeli pokojni več miru. Na sedanjem pokopališču ležijo pod rušo telesni ostanki preko 300 tisoč mrtvih, tako da se je moralo pokopališče razširiti že dvakrat, prvič pred 30, drugič pred tremi leti.

Mestno županstvo in župni urad polagata veliko pažnjo njivi mrtvih, uredila se je zadnja leta lepa pokopališka pot, ob njej pa se je zasadila na obeh straneh vrsta mladih cipres. Pred 3 leti se je sezidala na sredini novega dela pokopališča zelo lična kapelica v spomin v vojni padlim vojakom, katerih imena so vpisana na pročelni steni kapelice, a njihove kosti leže po zarastlih bojiščih... Tu sem pa so letošnjo pomlad prenesli telesne ostanke 28 tujih vojakov ter jih položili v skupno grobnico. Na naši božji njivi so redki oni, ki so živeli v izobilju, redki, ki jih je usoda obdarila bogato, pa jih je smrt izenačila z onimi, ki so živeli v pomanjkanju in trpljenju. Z redkimi izjemami so vsi nagrobni križi in spomeniki skromni, kakor so bili skromni in ubogi oni, ki leže pod njimi, pa so njih svojci dali v spomin svojih dragih vse kar so zmogli...

Na levi strani pokopališča napravlja mogočen, a turoben vtis mogočna skala, pod katero leže telesni ostanki **15 delavcev, ki jih je leta 1904. zasulo pri gradnji karavanškega predora na Hrušici.** Bili so Hrvatje in Slovenci, večina poslednjih, doma iz okolice Bovca, toda napisi na kamnu so samo nemški, znak žalostne polpretekle dobe. — Tam za velikim križem na starem delu pokopališča leže med mladim drevjem telesni ostanki ljudi drugih veroizpovedanj, poleg onih, ki so sami obupali nad seboj ter niso bili deležni cerkvenega pogreba. Vsi pa, ki jih je usoda zanesla na ta vrt z vseh strani, so našli svoj mir, smrt jih je združila brez razlike.

Zadnje dni so pohitevale proti domu mrtvih množice svojcev, največ žena in otrok, da okitijo grobove svojih dragih. Popolnoma te prevzame bogastvo barv in oblik, mehko ti postaja pri duši, ko vidiš, kako množice prinašajo cvetje, da bo čim lepša njiva mrtvih na njih »Veliki dan« posvečen ravno spominu nanje, ki so že dotrpeli, a jih štejejo svojci še vedno v živi družinski krog.

Na praznik mrtvih skoraj ni groba, ki bi ne bil okrašen in bi ne gorela lučka ob njem. Nadejo se skrita dobra srca, ki skrbe za gomile pozabljenih in zapuščenih.

Štiri struje med slovenskimi pedagogi

Znano je, da se je slovensko vzgojstvo skušalo od nekdaj orijentirati sodobno. Bežek, Schreiner in drugi pedagogi so v to svrho ustanovili že pred 30 leti »Slovensko Šolsko Matico«, ki je z uspehom izvajala svoj program. Ob njeni strani so se razvijale učiteljske generacije, čeprav so že tudi v starejši dobi nastopali učitelji s svojimi posebnimi nazori. Borbenost in revolucijonarnost je bistrila pojme in poglabljala delo v teoriji in praksi.

Oktoberski »Popotnik« prinaša kritična razmotrivanja zagrebškega profesorja Josipa **Demarina** o stremljenjih, sedanjem delovanju in strujarstvu v slovenskih pedagoških vrstah, predvsem v »Slov. Šol. Matici«. Izvajanja so zbudila med učiteljstvom veliko senzacijo in utegnejo zanimati tudi širši krog naše javnosti.

Med slovenskimi pedagoškimi poborniki v povojni dobi ni opažati edinstvenega pogleda na probleme pedagoške teorije in prakse. V glavnem so v zadnjih letih v »Slov. Šol. Matici« bile zastopane štiri struje.

Prvo strujo čistih t. j. teoretskih pedagogov zastopa **univ. prof. dr. Ozvald**, ki poudarja nadvlado duhovnih znanosti v pedagogiki. Pristaši te struje zastopajo stališče kulturne pedagogike s posebnim vpoštevanjem filozofije v določevanju vzgojnih ciljev. V praksi zavračajo moderno »delovno šolo« in skušajo v mnogočem braniti »staro šolo«.

Dočim je prva struja v veliki meri bolj konzervativna, je **druga struja** zastopnica radikalnih pedagogov s predstavnikom dr. **Žgečem** in **A. Ostercem**. Oni slede naturalizmu, zavračajo postavljanje vzgojnih ciljev s pomočjo filozofije in osporavajo obstoj objektivnih vrednot. Svoja vzgojna stremljenja fundirajo na Adlerjevi individualni psihologiji, s posebnim poudarkom vpliva otroške okolice na vzgojo. Baje stopajo v praksi po stopinjah odločnih šolskih reformatorjev v Nemčiji. Pred vsem jim je v ospredju načelo prirodne vzgoje in doživljanja, mnogo pa poudarjajo pedocentrično stališče in princip otrokove domorodnosti. Radikalno zavračajo staro šolo.

Enostransko usmerjenost obeh struj skušata izmiriti zastopnika **tretje struje Senkovič in Šilih**, zato se nazivajo »struja zmernih pedagogov« v smeri izmirjenja pedagoškega individualizma in pedagoškega socijalizma. Ne strinjajo se s preveč akademskim in spekulativnim načinom delovanja prve struje, niti z empirijsko metodo druge struje. Med obema polama: pedagoški idealizem — pedagoški naturalizem se vrivajo pristaši pedagoškega kriticizma. Zastopajo stališče zmerne delovne šole s sintezo dobrih strani stare in nove šole.

Četrta struja nima stalnega pravca, zato koleba sedaj na levo in desno in to iz tradicije ali iz drugih razlogov.

Borba navedenih struj je bila najostrejša v razdobju 1928-1931. V novem razdobju 1931-1934 se je odnos pedagoških struj v »Slov. Šol. Matici« spremenil, ker je prva struja dobila vodstvo in nadoblast (dr. Ozvald predsednik, dr Gogala tajnik). Druga struja je docela izločena, dočim sta ostali dve struji nespremenjeni. Ker ima vsaka struja svoje pripadnike med profesorji in učitelji, še ne moremo predvideti, kako se bo kulturna borba razvijala. Prof. Demarin prerokuje največji uspeh »zmerni struji« s Senkovičem in Šilihom, ki hočeta vpostaviti intimno vez s prvo strujo, če se ne bo ta preveč oddaljila od učiteljev osnovnih šol, ki so pripravljeni izvesti moderno šolo v praksi. Ker sta oba urednika glavnih pedagoških publikacij v Sloveniji, bosta skušala doseči tesno sodelovanje pedagoške teorije in prakse v smeri izmirjenja individualne in socijalne pedagogike.

Širša javnost je na vzgojnih vprašanjih zainteresirana, zato bo z zanimanjem opazovala potek kulturne borbe. —t.

Zlata poroka savinjskega para

Celje, 30. oktobra.

Pred kratkim je doživel prijazni trg Rečica ob Savinji nenavadno, redko svečanost. Vzoren zakonski par, 70letni g. Anton Jeraj in njegova 68-letna zvesta družica sta obhajala zlato poroko, oba še črsta in zdrava. Istočasno pa je slavil g. Jeraj v polni moči in čilosti tridesetletnico svojega službovanja pri škofijskem lesnem obratu v Nazarju pri Mozirju. Ob redkem jubileju so se zbrali pri slavljencih njuni deseteri otroci (6 sinov in 4 hčerke), ki so že vsi prav lepo preskrbljeni. Iz Amerike sta prihitela že 25 let odsotni najstarejši sin, obratovodja velike strojne tovarne v Milwaukee-u in njegova sestra, ki ima tam dobro uspevajoč modni salon.

V domači župni cerkvi je izvršil obred zlate poroke župnik g. Požar, nakar se je vrnila v Štigličevi dvorani in na domu slavljencev prava »ohcet«, n akateri je bilo izrečenih nebroj čestitk, prispelo pa je tudi veliko pismenih in brzojavnih. Po slavnosti sta jubilanta, kakor se tudi spodobi, v spremstvu svojih otrok nastopila v avtomobilih ženitovanjsko potovanje na Brezje, Bled in v Bohinj. V hotelu pri Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru je priredila slavljencev prava »ohcet«, na kateri je bivodi ta ugledni hotel že nad 10 let, veseli družbi bogato zakusko. Žal je potekel čas v stari domovini »Amerikancema« veliko prezgodaj in zopet sta morala na dolgo pot preko velike luže z nepozabnimi vtisi na rodno grudo. Zlatoporočenca pa sta se vrnila domov k bistri Savinji. S številnimi znanci in prijatelji jima iskreno želimo tudi mi, da bi učakala vedra in zdrava, kakor sta danes, najmanj še dijamantno poroko.

VABIMO VAS,
oblecite se pri nas!
Po svojem okusu si izberite oblačilnih potrebščin
ZA MAL DENAR.
Trenchcoate, suknje, obleko, perilo i. dr.
A. Presker
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Odkod lepota knjig Vodnikove družbe

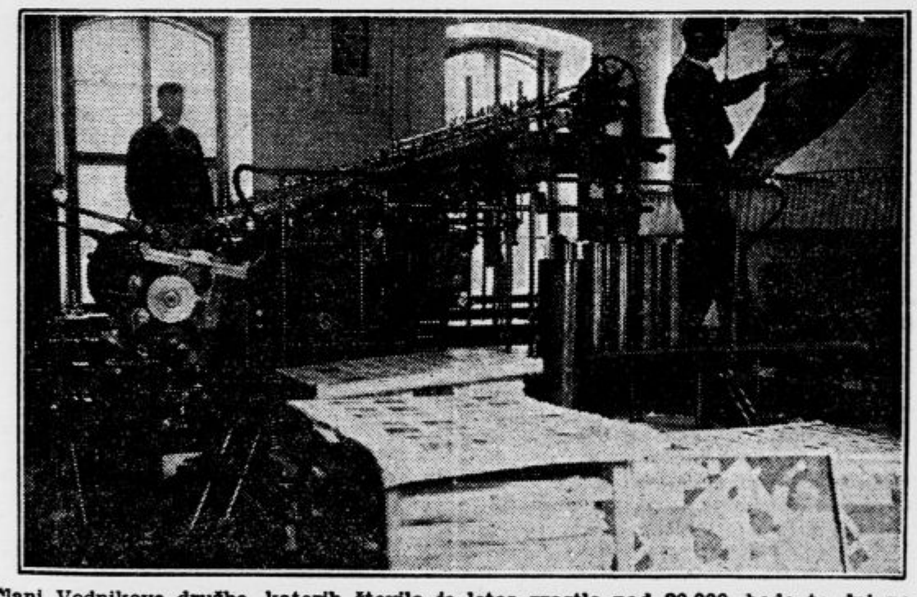

Člani Vodnikove družbe, katerih število je letos zrastlo nad 20.000, bodo te dni posegli po letošnjih štirih knjigah, in ne dvomimo, da jim bo ugajala že na prvi pogled lepa zunanja oprema. — Evo na sliki **brzotiskalni stroj za bakrotisk**, najmodernejši te vrste, s katerim tiskajo v Delniški tiskarni v Ljubljani vse lepe podobe za Vodnikovo pratiko, platnice, plakate, reprodukcije itd. v eni ali več barvah. Brez tega stroja člani Vodnikove družbe ne bi mogli prejemati vsako leto tako lepo opremljenih knjižnih darov.

Kje je zasedala balkanska konferenca

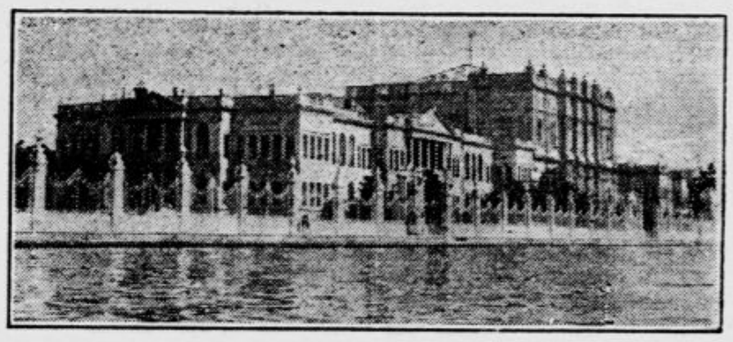

Palača Dolma Bagča z Bospora

Te dni se je zaključila v Carigradu balkanska konferenca, k ije bila otvorjena v serajlu Dolma Bagča, nadaljnje seje pa v kiosku Jildis.

Ker je konferenca odločala o bodočnosti balkanskih ljudstev, je vredno, da vržemo pogled v pretekiost palač, v katerih se je zasedanje vršilo.

Serail Dolma Bagča leži ob Bosporu in je bil prej sedež sultanov in njihovih haremov. Po osnovanju republike je postal poletno bivališče državnega predsednika gazija Mustafe Kemala paše.

Kiosk Jildis leži 45 minut avtomobilske vožnje od Istambulskega mostu za predmestjem Bešiktaš na griču, s katerega je čudovit razgled v dolino. Zgradil ga je sultan Abdul Aziz za svoje ljubezenske avanture. Po revoluciji ga je Italijan Mario Serra spremenil v igralnico po vzorcu Monte Carla. Vlada pa jo je zaprla, ker je prinesla mnogo nesreče. Nato so v enem njegovih delov osnovali policijsko šolo, v drugem pa je dobila prostor neka akademija.

Praznoverni ne smemo biti, kajti čeprav je Jildis, kar pomeni zvezdo, do danes prinašal le nesrečo, vendar je upati, da bo tokrat srečna zvezda. Turški listi so polni upanja o uspehu konference.

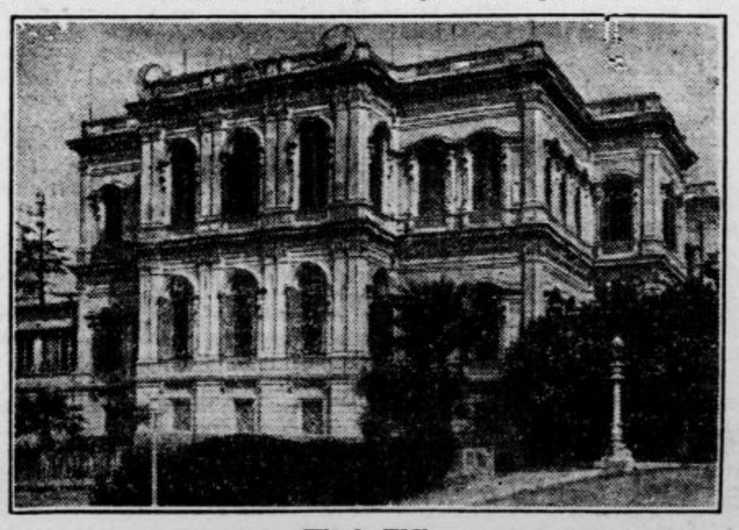

Kiosk Jildis

prsti so razklenjeni kakor kremplji roparice in je v njih strah, da bi ne napravile prevelikega suma. — Pa saj ni moči drugače — prav v tem so neskočno grabežljive, ker trkajo tam, kjer bi ne smele, ker motijo tistega, ki si prav nikogar ne želi blizu, ne ljudi ne rož s pobešenimi cvetovi.

•

Ob osmih zjutraj hiti Vanda v urad. Na cesti je vsem podobna. Z nasmeškom odzdravlja, z nasmeškom pozdravlja.

Pri pisalni mizi je neobčutljiv stol. Bela, malo drhteča roka drsi preko papirja.

Do dvanajstih.

In od dveh do šestih.

Ali Vanda komaj ve kaj dela. Zaradi nečesa popiše na dan nekaj listov papirja. Zdaj pa zdaj tipka. Nekdo ji z močnim osornim glasom narekuje. Kaj? Vanda tipka. O čem piše — ne ve. Tipke padajo in vstajajo. To je vse. Potem je prvega en tisoč dinarjev. Prav. — Zdi se, da človek, ki narekuje, nekoga terja za dve sto dinarjev.

Vanda piše.

Vmes je slišati psovko. Gre za dve sto dinarjev.

Tako ji teko dnevi.

•

Jesen se je nagnila v drugo polovico oktobra.

Vanda stoji ob oknu in gleda na cesto. — Tam, kjer se cesta lomi, na obzorju, kjer izginja v vrhovih dreves je bel kos neba, ki je omreženo. Drevesa so gola. Veje segajo druga v drugo.

Ni solnca ne oblakov.

Nebo je belo.

Zdaj pa zdaj motno posivi. — Potem zasije od nekod luč — in nebo je spet belo.

Vanda strmi v prazno. V njenih očeh je mir.

Vse je mirno.

•

V noč je divje vrisnila lokomotiva. — Odbojniki vagonov so obupno udarili drug ob drugega.

Na svetlih tračnicah se smehlja mrtev obraz.

Nihče ni s prežečim glasom poklical tiho:

»Vanda!«

•

Ljudje imajo vsako leto dan, o katerem pravijo, da je vseh mrtvih.

Vseh mrtvih.

Vsi živi se z bridkostjo v srcih spominjajo vseh tistih, ki so jih za življenja bili v obraz, jim trgali rože in trkali na vrata njihovih sob tako, da trkanja ni bilo moči slišati.

Človek hoče človeku zmerom nekaj preprečiti. Ah, kaj, vse mu hoče preprečiti.

Smrti mu ne more preprečiti.

In nazadnje je tako:

Pred Vandinim grobom ni nikogar —: To je bila njena poslednja želja — in: na njenem grobu ni nobenih potrganih rož.

Ona se je sodila sama.

Ljudje pa imajo časih do mrtvih čudno spoštovanje:

Mrtvim izpolnimo vsako željo. Jim damo mir vsaj tam — kjer nihče ne more nikogar motiti.

Enkrat na leto se jih spomnimo.

Zaradi praznika.

In ker je v tem prazniku veliko »estetike«.

Rože so v njem. Potrgane, darovane rože. Venci in šopki.

Smrt — ni — nič.

Vanda pa je v neposvečeni zemlji.

Le malokdo zaide tja.

Posvečena je s krvjo.

Kdo od nas — sme soditi!?

Kdo more dajati zakone tistim — ki čutijo v sebi svojo življensko pot! — —

Sleherni je sam svoj bič —

Vseh živih dan je.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

NAŠ ATELJE
STRITARJEVA ULICA
Izgotavlja gospodom po meri obleke, suknje, raglane in površnike. — Elegantna izvršitev. — Moderni vzorci. Poceni!
F. LUKIČ

Domače vesti

• **Naročnike »Jutra«, katerim je ravnokar potekla naročnina, prosimo, da jo plačajo s poštnimi položnicami, ki so jih našli v včerajšnji številki.** Hkrati naj poravnajo tudi morebitni zaostanek, vse pa že prve dni meseca, da ne bo presledka pri pošiljanju lista. To je važno tudi v interesu naročnikov samih, ker »Jutrovo« nezgodno zavarovanje velja le za one, ki imajo naročnino v redu plačano. — Uprava »Jutra«.

• **Levstikove proslave na naših šolah.** Te dni so dobile naše šole dopis prosvetnega oddelka dravske banovine, da mora prav vsak razred počastiti spomin velikega našega književnika Franceta Levstika. Ta odlok je vsekakor hvale vreden. Naša mladina in narod morata spoznati Levstika in njegova dela. Letos pa je še zlasti primeren čas, da se poglobimo v dela Levstika, ker praznujemo 100 letnico njegovega rojstva. Mnogi vestni in vzorni učiteljski zbori so že v pripravah, da bodo proslavili Levstika s prireditvijo v večjem obsegu. O Levstiku imamo na razpolago precej literature, nalašč za to priliko pa je izdal Učiteljski pevski zbor lično brošuro z življenjepisem retenjskega gospoda, g. Adamič pa je uglasbil nekaj ljubkih Levstikovih otroških pesmi. Vsaka šola, vsak zavod, vsako društvo bodo z materijalom, ki ga nudi knjiga »Levstik mladini« lahko izvedli dostojno proslavo. Brošura, ki stane le 10 Din, se naroča pri Jugoslovenskem učiteljskem združenju v Ljubljani v Frančiškanski ulici, dobi se pa tudi v knjigarni Tiskovne zadruge v Šelenburgovi ulici.

• **Vojaške vesti.** Za pripravnika v generalštabni stroki sta bila med drugim letos sprejeta inženjerski kapetan 1. razreda Dragotin Gaberščik ter artiljerijski kapetan 2. razreda Maksimiljan Makovec. Prideljeni so na službovanje: pehotni poročnik Ervin Rataj, absolvent višje šole vojne akademije, kot komandir 6. čete 2. pehotnemu polku; konjiški poročnik Vladimir Gradnik, absolvent višje šole vojne akademije, kot komandir 4. eskadrona 7. konjiškemu polku; artiljerijski poročnik Ivo Vidmar kot referent komandi I. armijske oblasti; inženjerska poročnika Maks Pahor, Anton Komel, Alojzij Šetina in Alojz Ravhekar kot vodniki I. bataljonu železniškega polka; inženjerski podporočnik Alojz Bohte kot vodnik II. bataljonu železniškega polka; pehotni kapetan 2. razreda Edo Delak kot komandir Drinski bolničarski četi; pehotni podporočnik Lazar Kolarac kot vodnik 13. četi 40. pehotnega polka »Triglavskega«; pehotni poročnik Peter Balog kot pilot 1. zrakoplovnemu polku; pehotni podporočnik Josip Rugale pa kot pilot 7. zrakoplovnemu polku. Izpit so položili: narednik Fran Košnik za čin aktivnega pehotnega podporočnika; kaplardijak Edvard Vrenčur za čin rezervnega lekarniškega podporočnika; za čin rezervnega nižjega vojaškega uradnika pa podnaredniki-dijaki Ludovik Šnuderl, Leopold Košenina, Franc Borko in Gustav Zupet. Ženitev je dovoljena konjiškemu poročniku ku Stanislavu Škobernetu z gospo Gjurgijjano ločeno soprogo poštnega uradnika Korbanjija, hčerko trgovca iz Čakovca, ter žandarmerijskemu kapetanu 1. razr. Stjepanu Tomiju z gospodično Ano Bergantovo hčerko železniškega uradnika v Sarajevu.

• **Imenovanje v šolski službi.** Za učitelja-pripravnika sta po odslužitvi kadrskega roka imenovana Anton Kosi v Beltince pri Dolnji Lendavi in Ivan Pinterič v Dobrnič v novomeškem okraju.

• **Iz šolske službe.** »Službene novine« objavljajo odlok, s katerim so upokojeni učitelji odnosno učiteljice: Anton Namestnik v Reki; Henrieta Kovačič pri Sv. Trojici; Roza Pirkovič v Radečah; Anton Kovačec v Gornji Radgoni; Ferdo Rajninger v Livoldu; Ivana Gerbac pri Sv. Petru; Marija Jelovšek v Liboju; Terezija Poljanec v Šmartnem; Antonija Brinšek v Mostah, Erna Kokot v Pišecih, Elza Lušin v Ljubljani in Janez Sep v Dolnji Lendavi. — Premeščen pa je suplent August Djug iz Požarevca na realno gimnazijo v Kočevju.

Kino Ljubljanski dvor
Telefon 2730

Otok strasti
film velepustolovščin
Nils Asther — Raquel Torres
Predstave danes v nedeljo ob 3., ½ 5., 6., ½ 8. in 9. zvečer.
Cene 4.— in 6.— Din

• Razpis zdravniške službe. Banska uprava razpisuje pri banovinski splošni bolnici v Mariboru službo šefa ginekološko-porodniškega oddelka. Prosilci za ta mesta morajo izpolnjevati splošne pogoje za sprejem v državno, odnosno banovinsko službo, in posebne pogoje, ki jih zahteva § 20. zakona o bolnicah za šefa oddelka. Lastnoročno pisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravilnim in zadostno kolkovanimi prilogami, je vložiti najkasneje do 25. t. m. pri kraljevski banski upravi v Ljubljani.

• **Strokovni izpiti davčnih pripravnikov.** V davčnem oddelku finančnega ministrstva se bodo v dneh od 16. do 25. novembra vršili državni izpiti davčnih pripravnikov. Doslej se je priglasilo 48 kandidatov. Predsednik izpraševalne komisije je g. Rudolf Poč, načelnik davčnega oddelka.

• **Zadnje naročnike na knjige Vodnikove družbe,** ki izidejo v kratkem, sprejema glavno poverjeništvo knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani, Šelenburgova ulica in njena podružnica v Mariboru, Aleksandrova 13.

• **»Službeni list dravske banovine« objavlja v 67. številki zakon o izpremembah in dopolnitvah v kaz. zakoniku, v zakoniku o sodnem kaz. postopanju o tisku in zakonu o izvrševanju kazni na prostosti, naredbo glede dokaza o zastopanju avtorjev, pravilnik o trošenju državne podpore, dovoljene Sokolu kraljevine Jugoslavije, pravilnik o oddajanju brezplačnega premoga iz državnih rudnikov za telovadnice Sokola kraljevine Jugoslavije in pravilnik o uvozu in tranzitu krompirja.**

• **Izpremenba rodbinskega imena.** Banska uprava v Ljubljani je dovolila Dragotinu in Antonu Požarju, pristojnima v Lajtersberg pri Mariboru izpremembo rodbinskega imena Požar v Žmavc.

• **Hišni posestniki, ki niso vložili prijav dohodkov od zgradb za leto 1932. v oktobru,** se opozarjajo, da jih vložé vsaj do 15. novembra in obenem v prijavi sami opravičijo zamudo, da se izognejo kazni po čl. 137. zakona o neposrednih davkih.

• **Veljavnost starih poštnih znamk.** Dravska direkcija pošte in brzojava objavlja, da ostanejo stare znamke v veljavi do 30. novembra t. l. Z včerajšnjim dnem so izgubile veljavnost dosedanje dopisnice za inozemstvo, dočim so bile one za notranji državni promet že prej zamenjane z novimi.

• **Največja loterija.** Poštarji dravske banovine igrajo loterijo na 600 dobitkov v vrednosti 66.000 Din. Dobitki prekašajo vse običajne loterije. Glavni dobitek je oprava za jedilnico, spalnico in kuhinjo v vrednosti 25.000 Din. Srečka stane 10 Din in jih prodajajo pismonoše. Vabimo cenjeno občinstvo, da hiti z nakupom srečk, ker bo 1. decembra že žrebanje. Dobiček gre za gradnjo Poštarskega doma v Ljubljani. — Zadruga »Poštni dom«.

• **Naročnicam lista »Žena in dom«.** Tiskarna ni mogla pravočasno izgotoviti tretje knjige »Kako naj kuham«, ki bo imela 116 strani. Zato bodo dobile naročnice »Ženo in dom« in knjigo 5. novembra. Prosimo potrpite!

• **Josef Müller: »Jindřich Fügner kot starosta«.** Mariborska tiskarna je v sporazumu z mariborskimi sokolskimi delavci tiskala in založila knjižico pod gornjim naslovom. Prevod je oskrbel g. dr. Maks Kovačič. Knjižico, ki stane 5 Din, toplo priporočamo Sokolom.

• **Za naš ženski svet.** Prejeli smo »Ženski list« za november z bogato vsebino in slikami. Modni del prinaša zelo okusne jesenske in zimske obleke, kostime in plašče, nadalje lepe večerne obleke in ogrinjala. V tej številki prinaša list tudi otroško garderobo in lepa moderna veziva za dom. V zabavnem delu se nahaja mnogo zabavnega štiva, novele, humoreske itd. Med poučnim štivom najdemo članke, ki koristijo vsaki ženi in gospodinji. V gospodinjskem delu prinaša list dobre nasvete za ureditev doma, razne recepte in navodila za pripravljenje jedi itd. Vsaki številki »Ženskega lista« je priložena krojna pola. Vsaka žena in gospodinja bi se morala naročiti na ta potrebni list za žene. Naročnina znaša četrtletno 45 Din, naroča se pri upravi »Ženskega lista«, Zagreb, Samostanska 2.

Deviški Jakob...?

• **Založba »Sejalec«** vljudno prosi vse ki so prejeli in obdržali I. ali II. serijo umetnostnih razglednic, da blagovolijo čim prej poravnati mali znesek, ako tega še niso storili. Izdajanje takih reprodukcij je zvezano z velikimi stroški in neredno plačevanje onemogočuje nadaljnje izdajanje.

• **Namesto venca na nagrobni spomenik dr. Gregorja Žerjava** je daroval odbor JNAD »Jadrana« 300 Din v Jadranov« fond za podporo revnemu študentu.

• **Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu** priredi plesni tečaj. Prosimo vse, ki se zanimajo za ples, da se pravočasno prijavijo v društvenih prostorih (Gundulićeva 29). Prijave se sprejemajo ob delavnikih od 20. do 21.

• **Slovenci v Braziliji.** Prejeli smo: Pogosto se v našem časopisju kaj čita iz Južne Amerike, vendar se iz Brazilije čuje zelo malo. Pred pol stoletjem se je naš svet začel naseljevati tudi v Braziliji. Največ sovenskih naseljencev je iz logaškega, črnomeljskega in iz bivšega postojnskega okraja in iz Prekmurja. Po odpravi suženjstva leta 1889. je Brazilija potrebovala mnogo delovnih moči. Zato je na stežaj odprla vrata vsem naseljencem. Tudi mnogo Slovencev se je podalo na dolgo pot za srečo v neznano Brazilijo. Prišli so celo do ozemlja in reke Rio dos Mortes prav v osrčje Brazilije, a doživeli so veliko razočaranje. Nekateri so pri velikem trpljenju nekaj prihranili, po večini pa so zaradi dolgov postali sužnji svojih gospodarjev. Spoznali so, da je bilo boljše doma v borni koči; radi bi se bili vrnili domov, a bilo je prepozno, ker sredstev za povratek ni bilo. Težko je reči, koliko Slovencev je v Braziliji, splošno pa se domneva, da jih je približno 3000, ki pa žive zelo raztreseno. Največ jih je pač v provinci Sao Paulo. V zadnjem času se je s pridnostjo in trudom mnogim posrečilo, zasigurati sebi in otrokom boljšo bodočnost, drugi pa se morajo boriti za kruh, ki je tako grenak v tujini.

• **Jesenske prirodne zanimivosti.** O raznih jesenskih »čudežih« nam pišejo ljudje. Pri Krajnikovih na Suhi pri Škofji Loki je zrasla hruška težka pol kg, na Godešiču pri Bizovičarju pa so dobili jabolko težko 50 dkg. Pri istem gospodarju imajo tudi bučo s težo 14 kg. Takih prirodnih darov je v loškem okraju več. — Iz Slovenskih goric smo zadnjič prejeli grozd z belimi in rdečimi jagodami žlahtnine. Zdaj nam je mestni gospodar g. Alojz Berlič iz Ptuja poslal zdravo jabolko, ki je zrastlo na njegovem vrtu in je točno na polovico belo, polovico pa lepo rdeče. Sicer se res da s papirjem preprečiti pigmentiranje na sadju, a ravno zato je to jabolko tem bolj čudno, ker človeška roka pri njegovi dvojni barvi ni imela opravka.

• **Redek primer prijateljstva.** V nekem zoološkem vrtu je slon Jumbo, ki predstavlja veliko redkost svoje vrste in še večji kapital za zoološki vrt, nekaj časa sem kazal resne znake slabosti. Takoj pozvani strokovnjaki veterinarji so ga vestno pregledali, niso pa mogli dognati vzrokov njegove slabosti in so se ljudje že močno začeli brigati za Jumbovo usodo. Ravnatelj vrta se je spomnil in poklical nekdanjega dolgoletnega čuvaja slona, g. Petroviča, rodom iz Jugoslavije, ki je bil pred nekaj meseci po 25 letni službi upokojen. G. Petrovič se je začudil posetu ravnatelja, pozivu pa ni mogel slediti, ker je zaradi revmatizma moral ostati doma. Direktor je poskušal na vse mogoče načine, da bi g. Petroviča odvedel s seboj. Naenkrat se je pa spomnil, da ima slučajno pri sebi nekaj tablet Togala. Ki jih je Petroviću ponudil in jih je ta zavžil, je lahko vstal in že v nekaj dneh je lahko pregledal bolnega slona. To svidenje je na slona vplivalo tako, da se je njegovo zdravstveno stanje takoj popravilo, kajti njegova navada na dolgoletnega dobrega čuvaja je bila močnejša od bolezenskih kali in živcev.

• **Rogaška Slatina** je ostala glasom najnovejših (letošnjih) analiz v svoji koncentraciji nespremenjena od najstarejše dobe do danes. O tej izborni zdravilni vodi je pisal leta 1687. Ioanne Benedicto Gründel phil. & med. Doctor dobesedno takole: (po navedbi nekaterih drugih vod) »Nichts destoweniger hat dannoch für allen diesen Vorzug unser in gegenwärtigen Tractätl beschribener Sauerbrunn, welcher eine halbe Meil von dem Marckte Roitsch in Unter Steyer auff den Croatischen Gränitzen auss den edlisten Brüsten der Erden hervorquellet in schon ein so grossen Namen in der Medizin bekommen, dass er nicht allein aus frembden Orten die Presshaffte, als wie ein Magnet an sich ziehet, sondern auch in weit entlegene Länder häuffig geführt wird, und alldorten vilfältige Krankken gesund machet«. (... slatina, ki izvira pol milje od trga Rogatec na Sp. Štajerskem iz najplemenitejših prsi zemlje, je dobila že tako znamenito ime v medicini, da učinkuje kot magnet ne samo na tuje kraje, ampak tudi na daljne dežele, kamor se razpošilja, in je že mnogo bolnikov ozdravila.)

• **Dober nasvet je zlata vreden.** V kinu Croatia je bil nedavno predvajan film »Visočanstvo zapoveduje«. V tem filmu je dejal minister dvora (Reinhold Schünzel) povodom zaupnega pogovora svojemu detektivu, ki je neprestano kihal: »Vzemite že enkrat aspirin tablete!« Pazljivi poslušalci so iz načina tega poziva takoj opazili začudenje ministra nad tem, da detektiv g. Pipac (Pavel Hörbiger) ni zavžil prejšnji večer aspirina v skodelici toplega čaja in je zaradi tega s svojim kihanjem ministra spravil v slabo voljo. Iz tega se vidi, da so za vsakega človeka današnje dobe ob prehlajenju postale tablete aspirina obrambno sredstvo.

• **Sporočilo.** Svojo pisarno bom imel od 6. t. m. naprej v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 7-I. Odvetnik dr. Goljar Srečko.

• **Smrt deteta v vreli vodi.** V Murski Soboti pri Rehnovih se je zgodila na nepojasnjen način huda nesreča. Pri sebi so imeli sorodnikovega 4 letnega fantka Banfijevih iz Veščice. Rehnovi so pripravljali posodo, da bi vložili zelje. Posodo so postavili na dvorišče, v njo nalili vrele vode in posodo pokrili z rjuho. Ko so se odstranili, je na nepojasnjen način prišel zraven fantek, ki je padel v posodo. Ko so ga našli, je bil sicer še živ, ali je po mučnem trpljenju izdihnil v bolnici, kamor so ga takoj zanesli.

• **Otrok je utonil v škafu vode.** V Lipovcih pri Geltovih so prali. V škafu, okrog katerega je hodil 2 letni sinček, so imeli za dobro ped vode. Perice so se odstranile in ko so prišle nazaj so našle v škafu fantka mrtvega. Deček je medtem padel v škaf in utonil.

• **Lokomotiva je usmrtila preglednika proge.** Na železniški progi Klis-Kose se je pripetila huda nesreča, katere žrtev je postal železniški preglednik Blaž Murat. V nekem tunelu ga je zagrabila lokomotiva osebnega vlaka. Strojevodja, ki je opazil nesrečo, je ustavil vlak in ponesrečenca v vagonu prepeljal v Split. Ponesrečenec je med vožnjo umrl zaradi notranje izkrvavitve.

• **Zasledovana tatica.** Varnostna oblastva zasledujejo 18 letno služkinjo Elzo Fritzovo ki je te dni ubežala od svojega službodajalca inž. Emila Hruške v Štorah, pri katerem je bila zaposlena kot sobarica. Fritzova je ukradla zlato ogrlico z briljantnim obeskom, zlato ogrlico z ametistovim obeskom in dragimi kamni, zlato zapestnico, staro damsko zlato uro in različno obleko ter vse pobasala v svetlorjav usnjat kovčeg in izginila. Skupna škoda znaša 15.000 dinarjev.

SPOROČILO
Svojo pisarno bom imel od 6. novembra 1931 naprej v Ljubljani, Gosposvetska cesta štev. 7 I. 13003
ODVETNIK
DR. GOLJAR SREČKO

Dr. Ljudevit Brence
si usoja vljudno naznaniti, da je
OTVORIL
advokatsko pisarno
V LJUBLJANI, Masarykova cesta 12
(v palači Vzajemne zavarovalnice, nasproti glavnemu kolodvoru). 12870

Damske plašče za zimo
v veliki in krasni izbiri že od Din 220.— otroške od 2 let dalje v vseh velikostih od 90 Din dalje nudi F. I GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.
Ker je blago izdelano v lastnem modnem ateljeju, se jamči za dober kroj kot tudi fino izdelavo. Predno kupite drugod, oglejte si pri nas brezobvezno. 12912

Hotel „Bellevue“
Naznanjam cenjenim gostom, da bo restavracija tudi čez zimo ob sobotah, nedeljah in praznikih v polnem obratu odprta. Ostale dneve, počenši z novembrom, pa le po prednaročilu za večje družbe, večerje, bankete, sestanke itd.
Vsako soboto in nedeljo domače koline, krvave in jetrne klobase, pečenice itd. Izborna vina, sladki mošt in opolo po Din 10, ljutomerčan Din 14 itd. 12871

• **Danes je priložena priloga znane bančne tvrdke komanditne družbe A. Rein in drug v Zagrebu,** katero priporočamo cenj. čitateljem v posebno pozornost. Točnost in solidnost te tvrdke je splošno znana in priznana in njej se tudi morajo pripisati sijajni uspehi odjemalcev. Ta tvrdka je največje in najpomembnejša v svoji stroki.

• **Sedaj je čas za kupiti.** Zakaj, glej današnji oglas.

• **Ljudska samopomoč v Mariboru** opozarja cenj. čitatelje na današnji tozadevni oglas.

Izvršujemo vsa fotoamaterska dela
v 12 urah. Drogerija Kanc, Ljubljana — Maribor 2

• **Ravnokar je došla velika pošiljatev** najnovejših snežk in galoš. Požurite se, dokler je izbira. — Žibert, Ljubljana, Prešernova ulica.

»ITO« zobna pasta najboljša.

• **Za razkuževanje sanitet.** V vseh lekarnah in drogerijah »Chemotechna« družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču tvrdke A. & E. Skaberne).

• **Nagrobne spomenike** v najmodernejših oblikah vam nud. najceneje kamnoseško kiparsko podjetje Franjo Kunovar, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana tel. 27-87.

• **Obleke in klobuke kemično čisti, barva plisira in lika tovarna Jos. Reich.**

• **Darujte podpornemu društvu slepih,** Ljubljana, Fod Tranča 2-III.

DIVJA KOZA
živi v čredah po Alpah. Je zelo oprezna. Kadar se pasejo, je ena od njih na straži in da znak, če so v nevarnosti. V divjem begu se rešijo preko skalnatih planot. Lov nanje je nevaren.
Sličice teh živali se nahajajo v mlečni čokoladi »MIRIM«. Za zbiranje teh sličic dobite v vsaki trgovini album za 4.— Din. — Kupujte ta krasni album in zbirajte sličice iz kraljestva živali!

Iz Ljubljane

u— **Komemoracija na grobu velikega dobrotnika dijaštva, blagopokojnega dr. Ivana Oražna** bo jutri v ponedeljek ob 15. uri na pokopališču pri Sv. Krištofu. Sodeloval bo akademski pevski zbor. Zbirališče ob 15. pred cerkvijo pri Sv. Krištofu.

u— **Na pokopališču pri Sv. Krištofu** bo cerkveni obred v spomin vseh mrtvih v ponedeljek ob 3. Kakor običajno, bo ob tej priliki pel žalostinke akademski pevski zbor v cerkvi, pri križu na pokopališču in na grobu dr. Oražna.

Deviški Jakob...?

u— **Vsi ljubljanski pevci naj se udeleže** polnoštevilno danes zjutraj ob pol 11. skupne vaje za nastop na grobovih pri Sv. Križu ob 15.

u— **Današnje predstave filma »Zapadna fronta 1918«.** Z ozirom na ogromno zanimanje, ki ga kaže Ljubljana do velikega filma »Westfront 1918«, ga bo ZKD predvajala danes pri dveh predstavah in to **ob pol 11. dopoldne v Elitnem kinu Matici in ob 11.15 dopoldne v kinu Ideal.** Današnje predstave niso dovoljene mladini, ker se bo predvajal film v celoti tako v dialogu kakor tudi v tonu. Priporočamo cenj. občinstvu, da si nabavi vstopnice v predprodaji. Blagajni v obeh kinematografih poslujeta eno uro pred predstavo. Cene nizke kakor pri ZKD filmih. To ogromno filmsko delo priporočamo vsakomur v ogled.

u— **Ravnateljstvo mestne ženske realne gimnazije v Ljubljani** vabi učiteljski zbor in gojenke, da se polnoštevilno udeleže pogreba matere gospodične učiteljice Stanonikove, ki bo v ponedeljek 2. t. m. ob pol 15. Zbirališče pred hišo žalosti, Rečna 8.

u— **Pevski zbor Glasbene Matice bo imel** vaje: danes ob pol 11. moški zbor, v ponedeljek ob 18. in pol ženski zbor, v torek ob 20. ves mešani zbor.

u— **Prosvetno društvo »Tabor«. Banska** uprava je odobrila spremembo društvenega naslova, ki se v bodoče glasi: Delavsko, prosvetno in podporno društvo »Tabor« v Ljubljani. Društveni delokrog se razteza na področje cele dravske banovine. O tem obveščamo vse rojake in prijatelje ter pozivamo tudi rojake izven Ljubljane, da v čim večjem številu pristopijo k društvu. Na akademiji, posvečeni spominu Simona Gregorčiča 21. novembra bo sodeloval orkester železničarskega glasbenega društva »Sloga«. Primorska mladina hoče dostojno počastiti spomin velikega pesnika domače zemlje, vsi rojaki in prijatelji pa se ji morajo ta dan v polnem številu pridružiti.

Naznanilo.
Naznanjam svojim cenjenim naročnikom, da sem se preselil v Šelenburgovo ulico 7/I. (Jadranska banka). Krojaški atelje Sušnik 12872

Gostilna in kavarna Zgonc
„POD KLANČKOM“
Pot v Rožno dolino štev. 36,
toči pod novim vodstvom prvovrstna vina. Topla in mrzla jedila vedno na razpolago. Sprejemajo se abonenti. Odprto dnevno do dveh zjutraj.
KAROL KOS

ELEGANTNA DAMA
naroča obleke in plašče v ateljeju
JOSIPINA IGLIČ, PALAČA VIKTORIJA
12880

Penkala
Cepne in anodne baterije dajejo jako svetlobo, trajajo dolgo in zato so najbolj zahtevane 320

u— **Kolo jugoslovenskih sester zbira darove za Miklavža.** Prejeli smo: S hribov že maha zima s svojo ledeno roko. Reveži se boje njenega obiska, ker so njihove shrambe prazne in ker so mrzli njihovi mračni domovi. Bolezen je vrgla že mnogo otrok na bolniško postelj. Da bi obvarovali bedne še hujšega, je sklenilo Kolo jugoslovenskih sester na zadnji seji, da bo letos namesto ob božiču obdarovalo dece že na Miklavževo. Pozivamo vse dobrosrčne ljudi, da nam pomagajo podpirati najrevnejše. Vsak najmanjši dar bo s hvaležnostjo sprejet.

u— **Obilica cvetja na trgu.** Zaradi praznika vseh svetih so poklicni vrtnarji in pa ljudje iz okolice mesta silno založili trg z najrazličnejšim cvetjem. Stojnice na trgu so bile polne krizantem, aster in drugega cvetja. Bele krizanteme so prodajali po 8 do 10 Din za komad, umetne košarice, šopke in vence pa po 25 do 100 Din. Poleg imenovanega cvetja so prinesli okoličani na trg tudi vence iz praproti, rododendrona in pa cele vozičke mahu. Ljubljančani, ki krasijo grobove svojih dragih, imajo res največjo izbiro.

u— **Darovi za stradajoče.** Pisarna Rdečega križa v Wolfovi ulici je prejela od oblastnega odbora Podmladka RK v Ljubljani 531.70 Din kot zbirko šol, in sicer iz Preserja 50 Din, iz Bučke 56 Din, iz Št. Vida nad Ljubljano 122.05 Din in iz Tezna 32.15 Din ter od gimnazije v Kočevju 271.50 Din izrecno za Belokrajino. Dalje sta darovali občina Jurjevica (srez Kočevje) 200 Din in občina Dolenja vas (srez Kočevje) 400 Din. Ta dva zneska sta bila nakazana oblastnemu odboru RK. Iskrena hvala!

u— **Društvo Skrb za mladino v Ljubljani** priredi kakor običajno vsako leto tudi letos štetje posetnikov grobov. Vse obiskovalce grobov prosimo, da darujejo vsaj po en novec, da se bo lahko ugotovilo število obiskovalcev. Ves nabrani denar se vporabi za božičnico najrevnejše dece.

u— **Omejitev voznega prometa v Šelenburgovi ulici.** V smislu sklepa občinske uprave od 17. julija letos je prepovedala uprava policije v Šelenburgovi ulici ves promet z vpreženimi tovornimi vozovi in tovornimi avtomobili s polnimi gumami. Istotako so prepovedani priklopni vozovi k tovornim avtomobilom. Izvzeta so pa vozila za lokalne potrebe v tej ulici. Postajanje v Šelenburgovi ulici je za vsa vozila prepovedano, razen v toliko, kolikor je za vstop in izstop nujno potrebno. Omejitev prometa na Aleksandrovi cesti se ukine. Prestopke te odredbe bo policijska uprava kaznovala po čl. 69. zakona o notranji upravi z globo od 10 do 500 Din, oziroma z zaporom od 1 do 10 dni.

u— **Prodana hiša.** Stiški redovniki so kupili te dni dvonadstropno hišo št. 6 na Poljanski cesti, ki je bila prej last Vaclava Hasla. Hiša je bila prodana za 1 milijon 300.000 Din. Redovniki, cisterijanci, bodo hišo preuredili in jo uredili za svoje namene.

Izvedeli smo, da se je vodstvo »Šestice«, Dunajska cesta 8, na željo mimoidočih gostov odločilo, da se bo v njeni točilnici na levo, točila kava in čaj à Din 3.—, beli in črni mošt liter Din 10.—. Dobila se bodo tudi vsa druga okrepčila in razni okusni prigrizki Din 3—4. Ta odlok naše staroznane gostilne in izvrstne restavracije srčno pozdravljamo. 12877

u— **Pomotna obdolžitev.** Kakor nam poročajo, je po pomoti prišlo do obdolžitve, da je g. Karel Iiner (ne češkoslovaški, nego avstrijski državljan) osleparil svojega delodajalca, ljubljansko tvrdko za izdelavo finih usnjenih izdelkov A. Orehek. V teku preiskave se je namreč izkazalo, da g. Iiner ni zakrivil nepoštenega dejanja, ki ga je bil obdolžen. S tem popravljamo zadevno vest, ki smo jo priobčili zadnjo nedeljo.

u— **Pobegel tat.** V stanovanje prevžitkarja Andreja Jukata na Viču je vdrl tat in odnesel razno obleko, perilo in okrog 100 Din gotovine. Kot vlomilca zasledujejo varnostna oblastva 26-letnega Antona P., ki so ga videli potepati se zvečer okrog hiše. Kam je P. izginil, še ni znano.

Za Vaše zdravljenje prehlada, bronhitisa, nahoda in hripavosti — ni dobro vsako sredstvo, niti ni pametno taka obolenja zanemarjati, ker znajo imeti tudi zle posledice. Zelo hitro in uspešno ozdravite razne prehlade dihalnih organov na ta način, da grgrate in v požirkih pijete ogreto znano Radensko mineralno vodo. Dokazano je, da zdravilne mineralne snovi, ki se v velikih količinah nahajajo v Radenski mineralni vodi, čudovito hitro očistijo ter ozdravijo obolele in zasluzene organe. 12928

Za negovanje telesa
za jačanje udov in zaščito pred obolenjem je Fellerjev Elsafluid priznano domače sredstvo in kozmetikum, že 35 let splošno priljubljen. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 62 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 245. Savska Banovina.

ZDRAVO SADNO DREVJE je velike vrednosti in dostikrat vir blagostanja. — Varujte torej sadno drevje pred škodljivci, škropite in mažite z
ARBORIN-om
zdaj, ko je listje odpadlo!
»CHEMOTECHNA«, družba z o. z. — Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču tvrdke A. & E. Skaberne). 12993

NAJNOVEJŠI
SENČNIKI
M. TIČAR
LJUBLJANA

L. N. Tolstega nesmrtni roman

Ostajenje

v prekrasnem zvočnem filmu v nemškem jeziku!

JOHN BOLES

nepozabni pevec iz operete »RIO RITA«

LUPE VELEZ

Predstave danes v nedeljo ob 3., ½ 5., 6., ½ 8. in 9. zvečer.

Zvočni kino Ideal

u— Iz Galjevice je priobčil včerajšnji »Slovenec« dopis, ki je sicer podpisan v imenu Galjevčanov, v resnici pa je zgolj slobna spletkarija nekega znanega delomrzneža. Galjevica šteje 120 hišnih posestnikov in od tega jih je doslej še nič manj kakor 96 podpisalo prošnjo na mestno načelstvo, da privoli v odkup zemljišča, da si na ta način lažje odpomorejo pri dograditvi hiš. S tem bi dosegli amortizacijsko posojilo, saj je osebni kredit predrag in je težko dobiti jamce. Akcija je zamišljena iz treznih prevdarkov in bo ob složnosti, ki so jo pokazali vsi podpisniki peticije, gotovo tudi rodila željeni uspeh. Toliko v informacijo javnosti in vsem prebivalcem Galjevice, ki naj jih nikakor ne zbegava brezvestno početje znanega zakulisnega spletkarja.

Prvovrstna dolenjska

žametna črnina

Vsako nedeljo domače krvavice in jetrnice, štajerski purani, divjačina i. t. d. priporoča

gostilna KOŠAK

LJUBLJANA, KREKOV TRG 11

u— Dobre in poceni nogavice dobite pri Ferdo Kobaldu, Miklošičeva cesta, palača »Grafika«.

u— Telefon 2708 se priporoča za prevoz blaga z avtomobilom in konji. Cene konkurenčne.

u— Ceneje nego v razprodaji, pri tem pa prvovrstno blago za suknje, plašče, obleke in vso ostalo manufakturo vam nudi tvrdka NOVAK na Kongresnem trgu št. 15 (nasproti nunske cerkve).

RAZPRODAJA MANUFAKTURE

Najceneje se oblečete, ako si nabavite vse zimsko blago v manufakturni veletrgovini

JOS. RAVNIKAR,

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7/I

13000

u— »Centra«, trgovina gramofonov, šivalnih strojev itd., se je preselila na Miklošičevo cesto št. 38, palača Grafike.

u— Pisni zavod Jenko v Kazini prične novembrski začetniški tečaj jutri v ponedeljek ob 20. Vabijo se še dame in gospodje. Nadaljevalni tečaj je vsak četrtek in soboto. Popoldanski vsako nedeljo. Posebne pisne ure in informacije dnevno od 10. do 20.

ANT. KRISPER

Mestni trg

SNEŽKE: Din 75.—

349

Iz Maribora

a— Iz mestnega sveta. Na včerajšnji seji je bil imenovan za okrajnega predstojnika IV. okraja lesni trgovec g. Anton Brecelj.

a— Pevci! Za pevski nastop na mestnem pokopališču na Pobrežju se zbero pevci združenih pevskih zborov ob 14.45 pri kapelici. Peli bodo pri vojaškem obredu kakor običajno vsako leto.

a— Pomožna akcija za prizadete po vremenskih neprilikah je našla odziva med vsemi sloji prebivalstva, ki se pridno prijavljajo in pošiljajo svoje prispevke. Mestna hranilnica je darovala 3000 Din, Rotary-klub 5000 Din. Nadalje so priglasili svojo pomoč Sokoli, naši vrli skavti in druga društva.

a— Ljudska univerza. V ponedeljek 2. t. m. bo predaval univerzitetni profesor Dvorniković iz Zagreba o zanimivi temi: Kakšna je rasna duševna vsebina južnih Jugoslovenov, enakost ter razlika med Srbohrvati in Slovenci in o kulturni bodočnosti Jugoslovenov.

a— Sanatorij v Mariboru, Gosposka ul. 49, telefon 2358, lastnik in vodja kirurg dr. Mirko Černič, je najmoderneje opremljen za operacije. Diatermija, višinsko solnce, tonizator, žarnica »Halac«, »enterocleaner«.

a— Odredba predstojništva mestne policije od 28. oktobra glede voznega prometa po Pobreški cesti v Mariboru na dan vseh svetnikov se v toliko izpremeni, da smejo uporabljati navedeno cesto tudi v času od 12. do 19. ure avtobusi podjetnikov, ki izvršujejo po tej cesti svojo koncesijonirano obrt. Vozila pa se smejo voditi samo s skrajno previdnostjo, popolnoma počasi in je vsako prehitevanje prepovedano.

a— Izpremenba v gostilničarski obrti. Znani in priljubljeni restavrater, nekdanji plačilni natakar v kavarni »Centralu« in »Astoriji«, g. Franček Trafenik izroči 1. novembra svojo dosedanjo restavracijo »Pri Frančku« na Meljski cesti gospe Pristavčevi. Sam pa prevzame restavracijo pivovarne Uniona na Aleksandrovi cesti. Njegovi številni prijatelji bodo to izpremembo gotovo z veseljem pozdravili.

a— Smrt v policijskih zaporih. Stara dobra znanka policije Julijana G. se ga je predvčerajšnjim kakor po navadi zopet nasrkala in obležala na tlaku pred Vlahovičevo gostilno. Od tam so jo spravili v policijske zapore da prespi svojega mačka. Nekoliko pred polnočjo pa ji je postalo zelo hudo in malo pozneje je izdihnila. Poklicani zdravnik dr. Zorjan je mogel samo ugotoviti smrt zaradi zastrupljenja s preobilno zaužitim alkoholom.

a— Poizkušen vlom. V pisarno tvrdke Merkur na Meljski cesti so prejšnjo noč skušali vlomiti neznani svedrovci. Navrtali so že blagajno, vendar pa je ropot slišal sosed, ki je nato opozoril goste v bližnji kavarni. Ti so pohiteli gledat, kaj je, medtem pa so se svedrovci z naglimi skoki preko ograje izgubili v črno noč. Na mestu so pustili različno vlomilsko orodje.

a— Tatvina kolesa. Izpred Vrečkove tiskarne na Aleksandrovi cesti je odpeljal nekdo Francu Kovačiču, trgovskemu potniku, kolo vredno 1000 Din.

a— Razne nesreče. Pri Sv. Kungoti so se ženske med seboj sprle in je soseda sunila sosedo Heleno Puklovo, ki je tako nesrečno padla, da si je zlomila desno nogo nad kolenom. — Točaj Fran Lorber iz Grajske ulice je imel pri izbijanju čepa iz soda nesrečo, da mu je čep priletel v desno oko in ga močno poškodoval. — V Prepoljah se je delavec Ivan Kirbiš tako hudo urezal v roko, da se je moral zateči v bolnišnico.

Radio Maribor r. z. z o. z., Miklošičeva ul. 2. Zaloga: žarnice, radioaparati, zvočniki, sestavni deli, drobni materijal po najnižjih cenah. 12842

a—. Nočne lekarniške službe ima ta teden Vladovičeva lekarna pri Zamorcu v Gosposki ulici.

a— Kinematografske predstave. Grajski kino samo do vključno nedelje »Mamselle Nitouche«. — Union kino do vključno nedelje »V tajni službi«.

Iz Celja

c— Važno opozorilo občinstvu. Mestno načelstvo razglaša: V dvorcu g. Stigerja ob Ljubljanski cesti 18 je bila uradno ugotovljena pasja steklina. Ker so psi imenovanega lastnika v zadnjem času večkrat nezavarovani begali v okolišu njegovega posestva, je možnost, da so ogrizli kake osebe ali živali, ki so sedaj izpostavljene nevarnosti obolenja po steklini. Glede nato poziva celjsko mestno načelstvo vsakogar, ki ve za kak tak primer, da to nemudno javi mestnemu načelstvu. V ostalem pa se vsi lastniki psov opozarjajo na razglas mestnega načelstva o uvedbi poostrenega pasjega kontumaca v območju mesta, ker le tako je mogoče preprečiti, da psi ne morejo grizti ali ubežati in da do njih ne morejo drugi psi in mačke. Steklina je zahtevala v neki bližnji občini že človeško žrtev. Kljub vsem varnostnim meram pa steklina še ni ponehala. Upravičen je torej apel na prebivalstvo, da se izdanih naredb točno drži, ker edino po tem potu je mogoče zatiranje te za ljudi in živali tako nevarne kužne bolezni.

c— Moški zbor CPD bo imel zaradi Rupovega koncerta vajo še v ponedeljek zvečer. Vsi in točno!

c— Volišča v okoliški občini bodo tri: v Dečji stanici v Gaberju za volilce iz Gaberja in Sp. in Zg. Hudinje, v občinski hiši na Bregu za volilce z Brega, Miklavževega hriba, iz Polul, Košnice, Lisc, Zagrada in Zavodne, tretje volišče pa v poslopju ge. Karlovškove na Lavi za volilce z Lave, Ostrožnega, Ložnice, Babnega, Lopate, Dobrove, iz Lokrovca in Medloga.

c— Petje na pokopališčih. Združena moška zbora Celjskega pevskega društva in Katoliškega prosvetnega društva bosta pela danes ob 15 nagrobnice na mestnem, ob 16. pa na okoliškem pokopališču. Pevsko društvo »Oljka« bo pelo ob 15. na okoliškem in ob 16. na mestnem in vojaškem pokopališču. Kot tretji bo pel tudi moški zbor »Svobode«.

c— Pevci CPD in KPD udeležite se polnoštevilno skupne vaje za nagrobnice. Vaja bo ob 13.30 v Narodnem domu.

c— Šopek svežih vijolic je prinesel v našo celjsko podružnico naš naročnik g. Emil Toman iz Creta pri Celju. Vijolice je natrgal na domačem vrtu.

Trajna ondulacija

Damski frizerji v Celju začno s 1. novembrom t. l. uporabljati epohalni izum preparata za trajno ondulacijo. V zvezi s tem preokretom so določene enotne cene in sicer

od 150·- Din naprej

Celjski damski frizerji

12985

c— Neresnične govorice krožijo po deželi z ozirom na nizke cene mojemu blagu. Ponavljam ponovno, da so cene v moji trgovini tako urejene, da popolnoma odgovarjajo zahtevam časa. Moja konfekcija za gospode in gospe zavzema velik obseg zaradi nizkih cen in solidnosti. Kdor potrebuje obleko, blago za obleko, perilo, čevlje, naj si ogleda mojo zalogo in izložbe in prepričan bo o nizkih cenah. Trgovski dom Stermecki, Celje.

c— Nesreča pri delu. 26 letnemu klapcu Jerneju Rigi z Marijinega grada pri Nazarju je v petek padel hlod na desno nogo in mu jo zlomil. Ponesrečenca so prepeljali v celjsko bolnišnico.

c— Mestni kino bo predvajal drevi ob pol 17., pol 19. in pol 21. veličastni zvočni velefilm »Atlantik«. Predigra zvočna enodejanka. Jutri ob pol 21. bo premijera zvočnega filma »Gospodična tajnica«.

c— Pohitite z nakupom novih sreček, ker je zaloga zelo majhna, povpraševanje pa veliko. Dobite jih v celjski podružnici »Jutra«.

Iz Prekmurja

pm— Prekmurski drobiž. V Lakošu je Koprivec Štefan splezal na jablano, da bi si nabral sadja. Po nepriliki je zletel z drevesa in si pri tem močno poškodoval hrbtenico. Pripeljali so ga v Mursko Soboto v bolnišnico. Iz Kroga pri Murski Soboti javljajo, da je pri selitvi mlatilnice prišla Vörösu Alojziju prišla roka pod kolo, ki mu je prste popolnoma zmečkalo, enega pa odtrgalo. — Židinja Rozalija Fürstova v Crncih je bila te dni krščena in se je kmalu nato poročila z nekim trgovcem.

Iz Kranja

r— Prihodnji sejemski dan bo 9. novembra, ker je ta ponedeljek dan Vernih duš.

Z Jesenic

s— Načelstvo Kolektivne obrtne zadruge in Obrtnega društva za sodni okraj Kranjsko goro ter Zadruga krojačev in krojačic za srez Radovljica, vsi s sedežem na Jesenicah, sporočajo članstvu, da se preseli z današnjim dnem skupna obrtna pisarna v prostore, kjer je bil doslej okrožni urad ekspoziture, to je v hišo mestnega županstva. Uradne ure bodo kakor dosedaj redno od 9. do 14., ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 11.

Deviški Jakob...?

Iz Krškega

kr— Volilni shodi in sestanki. Danes v nedeljo bo volilni shod v Leskovcu na trgu pred cerkvijo takoj po prvi maši. Ob 9 dopoldne bo volilni shod v Krškem. Volilci, udeležite se obeh shodov polnoštevilno!

kr— Odhodnica. V četrtek 22. m. m. je priredilo Kolo jugoslov. sester pri Jermanu ob obilni udeležbi prisrčno odhodnico ge. Anici dr. Š i š k o v i, soprogi sreskega načelnika, ki zapušča svoje rodno mesto, da sledi svojemu g. soprogu, ki je bil nedavno prestavljen v Beograd. V imenu Kola jugoslovenskih sester se je odbornica ga. Marija Erženova, soproga sodnika, v prisrčnih verzih poslovila od splošno priljubljene članice, ki jo bo društvo zelo pogrešalo. Želimo sestri ge. dr. Šiškovi v prestolnici vso srečo in prijetno bivanje.

kr— Trte v cvetju. Dobili smo v roke poganke trt, ki kažejo docela pomladno lice, namreč cvetje, ki je dodobra razvito. To je posledica one strašne toče na Dolenjskem, ki je popolnoma oklestila trte, pa je narava priklicala novo pozno cvetje. To nikakor ne more biti razveseljivo, ker bodo posledice vidne prihodnje leto.

Kako postanem dober godbenik?

To brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbil MEINEL & HEROLD v Mariboru štev. 101-B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izvežbanemu. Zahtevajte knjižico takoj z navadno dopisnico! 311

Iz Laškega

l— Sreski kandidat g. Juvan bo imel v laškem okolišu naslednje volilne shode in sestanke: 2. t. m. ob 16. pri Štokavniku pri Sv. Jederti in ob 18. pri Kozoletu na Breznem, 3. t. m. ob 14. pri Videčniku v Hudi jami in 4. t. m. ob 20. v hotelu »Savinji« v Laškem. Pridite!

l— Gostilničarska pivovarna. Tvrdka Štuhec in Božič iz Trbovelj je začela te dni gradnjo stanovanjskega in upravnega poslopja, takoj nato pa se bo začela gradnja pivovarne same, za katero so načrti že izdelani. Za uspešen napredek gre v prvi vrsti zahvala upravnemu svetu, ki ga sestavljajo možje, katerih osebnost nam je najboljše jamstvo za uspeh. Dokaz temu je tudi vedno večje povpraševanje po akcijah družbe. Ker ni mogoče vsakemu posamezniku odgovarjati, bodo obiskali prihodnje dni družbini zaupniki delničarje in jim dali vsa zaželjena pojasnila.

l— Savinja, ki je narasla za 3 m čez normalo, je zopet padla, tako da je nevarnost poplave za letos najbrže odpravljena.

Deviški Jakob...?

Iz Trbovelj

t— Sportne vesti. Danes dopoldne ob 10. t. m. na igrišču SK Trbovlje prijateljska tekma med SK Trbovlje in SK Retje. SK Trbovlje bo imel v ponedeljek ob 19. v klubski sobi članski sestanek, obvezen za vse člane, zlasti za igrače.

t— Kino Sokol predvaja danes ob 16. in 20. zvočni film »Dva svetova« in Foxov tednik.

t— Za burke »Pred porokoc, katere uprizoritev bo 8. t. m. ob 20. v Sokolskem domu, vlada veliko zanimanje. Predprodaja vstopnic v podružnici »Jutra« v Trbovljah. Preskrbite si jih pravočasno.

Iz Hrastnika

h— Pogreb g. Likoviča je bil veličasten. Udeležili so se ga mnogoštevilni delavci in tudi drugi prebivalci, ki so pokojnika zelo cenili. Upravo rudnika sta zastopala ravnatelj g. inž. Drolc in obratovodja g. inž. Burger. Žalostinke so peli člani »Svobode« in rudniški nameščenci pod vodstvom gospoda Podlogarja, svirala pa je rudniška godba.

h— Na dolskem pokopališču bodo danes zapeli združeni pevski zbori Hrastnika in Dola pod vodstvom g. Čandra nekaj žalostink.

h— Gradba vodovoda se je zaradi zadnjega deževja malo zakasnila, če pa bo ugodno vreme, bo glavni vod brez dolskega odcepa srodi prihodnjega tedna gotov. Za dolski odcep pri Volkovi koloniji se nihče več ne briga.

h— Kino Narodni dom predvaja danes filmsko veseloigro »Amor na smučih«. Zaradi obiska pokopališč bo prva predstava šele ob 17.

Iz Škofje Loke

š— »Užitkarji« je globoka drama iz kmečkega življenja. Trodejanska igra se uprizori drevi v loškem Sokolskem domu. Ljubitelji odra pridite!

Iz Slovenjgradca

sg— Omejitev dela v tovarni meril. Glede na govorice, da se je v tovarni meril g. Ivana Mikolича omejil del obrata, se resnici na ljubo poroča naslednje: Res je, da je majhen del tovarne omejil svoje obratovanje, a to samo zaradi montaže novih strojev, dočim je pretežni del tovarne v polnem obratu. Kakor hitro bodo novi stroji montirani, bo zopet vsa tovarna v normalnem obratu.

sg— Novost pri naših gasilcih. Da se v primeru požara člani gasilskega društva čim prej obveste, so se v stanovanju posameznih gasilcev napeljali električni alarmni zvončki, ki v primeru potrebe stopijo v akcijo.

sg— Preselitev odvetniške pisarne. Odvetniška pisarna g. Hinka Schreinerja se je preselila v prvo nadstropje rojstne hiše Huga Wolfa.

Iz Ptuja

j— Iz francoskega krožka. Z jesenjo je oživelo delo v krožku. Vodja francoske arheološke misije v Albaniji profesor g. Rey je v sredo zvečer prikazal v mestnem gledališču francosko kolonijalno razstavo, ki se letos vrši v Parizu. Pozdravil ga je profesor g. Fortuna, ki je v lažje razumevanje tudi podal nekaj glavnih misli o predmetu. Profesor g. Rev je izbral prav tipične skioptične slike. Da je bilo občinstvo zadovoljno v vsakem oziru, je ob zaključku pokazalo z navdušenim ploskanjem. Obisk je bil velik: dokaz, da je imel krožek prav srečno roko. — Krožkovi tečaji se vrše v gimnaziji. Nadaljevalni tečaj deluje že ves oktober, konverzacijski se prične z novembrom; njegove ure bodo vsako sredo od 19 do pol 21. Želeti pa je, da se obudi tudi začetni tečaj, ki je pred vsem namenjen staršem, ki pošiljajo otroke v šolo. Vsak čas lahko pristopite v katerikoli tečaj, oglasite se kar pri gimnazijskem slugi. — Občni zbor društva bo v sredo 4. t. m. v krožkovi sobi. Pričetek ob 18. Odbor vabi člane in prijatelje k čim večji udeležbi.

j— Popravek. V notico v »ptujskem srezu«, objavljeno 30. oktobra, se je vrinila neljuba pomota in bi se moral glasiti stavek: Novi ptujski ž u p a n g. Ladislav Jerše (ne župnik).

j— Trio Brandl bo igral 4. t. m. v dvorani Glasbene Matice v Ptuju Schubertov trio v Es-duru op. 100, nato Kolleritschevo sonato za gosli in klavir v G-molu in trio Rusa Tanejeva v D-duru op. 22. Pridite!

j— Prihodnja občinska seja bo v četrtek 5. t. m. ob 18. pod vodstvom novega župana g. Ladislava Jeršeta. Na dnevnem redu bo med drugim tudi proračun za upravno leto 1932.

Drago Gorup & Co.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 16

KONFEKCIJA

DAMSKA IN MOŠKA PO NAJNOVEJŠIH MODELIH

EN GROS — EN DETAIL — 12815

SOKOL

Naša sokolska društva v Ljubljani

Vsemite Ljubljano kakorkoli, ena je vdelka našega Sokolstva na jugu. Je pa v resnici sokolsko mesto. Ne samo v mestu samem, temveč tudi v njegovi okolici je danes prav zadovoljivo število sokolskih društev, ki vsa več ali manj z uspehom delujejo, četudi ni vedno vse prav tako, kakor bi lahko bilo, namreč še bolje, kakor je. Prav za prav moramo danes pod pojmom Ljubljana brez oklevanja smatrati ne samo mesto kot tako, temveč tudi vse okoliške občine, pa če so že ali še niso priključene mestni občini. Izven vsakega dvoma je, da bodo v doglednem času.

To sicer Sokolstva prav mnogo ne briga, vendar bodi mimogrede poudarjeno. Posmatrajoč Ljubljano iz sokolskega stališča, si jo moramo predstavljati kot strnjeno celoto z okoliškimi naselji vred. Za nas v udejstvovanju našega programa ni poteznjenih mej. Pa koliko je sokolskih društev v tej Veliki Ljubljani? Vredno je, da jih naštejemo: Matično društvo »Ljubljanski Sokol«, dalje Sokol I na Taboru, Sokol II. na realki, Sokol III. za Bežigradom, Sokol IV. na dolenjskem koncu mesta z odsekom na Lavrici, Šišenski Sokol v bivši Spodnji Šiški. Imamo nadalje še sokolska društva Moste, Štepanja vas, Vič, Zgornja Šiška, Št. Vid in Ježica, ki leže prav ob periferiji Ljubljane in jih torej brez nadaljnjega lahko prištevamo k Sokolstvu Ljubljane. Skupno je 12 društev in 1 četa. Izmed njih zavzemajo nekatere edinice centralno lego v mestu in so seveda temu položaju odgovarjajoče močna po pripadnikih in tudi po telovadečem članstvu, naraščaju in deci.

Koliko pripadnikov Sokolstva pa je v Veliki Ljubljani? Na to vprašanje nam daje lep odgovor zadnja statistika Sokolstva, ki navaja za Ljubljano sledeče številke:

Ljubljanski Sokol	2305	pripadnikov
Sokol I. Tabor	1843	»
Sokol II.	691	»
Sokol III.	591	»
Sokol IV. z Lavrico	552	»
Šiška	525	»
Moste	486	»
Štepanja vas	194	»
Vič	440	»
Zg. Šiška	272	»
Št. Vid	185	»
Ježica	156	»

Skupno štejemo torej v Ljubljani, ki ima okrog 80.000 prebivalstva pripadnikov sokolske organizacije okrog 8240 oseb, kar izda nad 10.5 odst. vsega prebivalstva celega mesta. Gotovo pa bo vse zanimalo, koliko oseb izmed teh pa je dejansko deležnih sokolske telesne vzgoje po telovadnicah in na telovadiščih. Predvsem pa bi bilo potrebno, da ugotovimo, kakšne so razmere glede telovadnih prostorov za ljubljanska sokolska društva. Svojo lastno streho, ki ima vse prilike za razvoj, ima sokolsko društvo na Taboru, dobro opremljene so telovadnice matičnega društva v Narodnem domu, ki pa po velikosti ne zadošča navalu telovadcev in tudi drugače več ne ustreza zahtevam moderne dobe. Lepo telovadnico ima Sokol II. na realni gimnaziji v Vegovi ulici, Sokol III. vežba zaenkrat v zasilni telovadnici, Sokol IV. pa v šolski vežbalnici na Prulah. Sokolsko društvo Šiška si gradi svojo streho, v Mostah je dom za telovadbo neuporaben in vežbajo v šolski telovadnici; Štepanjci so si zgradili primitiven dom, ki ga nameravajo kasneje razširiti in izpopolniti, na Viču pa stoji lep Sokolski dom. V Št. Vidu nad Ljubljano se vrši telovadba v šoli, na Ježici pa v Sokolskem domu, ki ga nameravajo v kratkem razširiti. Glede letnih telovadišč je prav za prav bolje preskrbljeno. Lastno telovadišče ima Ljubljanski Sokol podarjeno od mestne občine ljubljanske, Sokol I. na Taboru, Sokol II. na Prulah in Sokol III. za Bežigradom. Sokol IV. vežba poleti na vojaškem strelišču, vsa ostala društva pa imajo lastna telovadišča ali pa šolska dvorišča na razpolago. V splošnem stanje telovadnic v Ljubljani sicer odgovarja, vendar pa marsikaj ni tako, kakor bi moralo biti. Predvsem postajajo tesni prostori vsepovsod, pa tudi vsega orodja ni na razpolago.

Telovadečih štejejo ljubljanska sokolska društva:

Ljubljanski Sokol telovadečih	808
Sokol I. Tabor	548
Sokol II.	280
Sokol III.	142
Sokol IV. z Lavrico	200
Šiška	234
Moste	384
Štepanja vas	61
Vič	196
Zgornja Šiška	173
Št. Vid nad Ljubljano	116
Ježica	82

Skupno število znaša 3219 oseb, kar je približno 4 odst. vsega prebivalstva Ljubljane. To je odločno premalo. Sicer moramo računati z dejstvom, da je v večjih naseljih vedno naval splošnega članstva velik, toda tudi telovadečih bi moralo biti vsekakor mnogo več, kakor jih je. Kje tičijo vzroki temu, nočemo danes razmotrivati na tem mestu. Poudariti pa moramo, da bi bilo lahko mladine še mnogo več, akoravno tudi doraslim telovadba ne bi prav nič škodovala, temveč samo koristila. Osobito velja pa posebej še o ženskah, da se mnogo premalo udejstvujejo v telovadnicah in znano je, da tudi v ostalih telesnovzgojnih društvih žensko članstvo ni zastopano baš najsijajneje.

Sicer pa o ljubljanskih sokolskih društvih drugič zopet kaj več.

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Nedelja, 1. novembra: Brez tretjega. Znižane cene. Izven.

Ponedeljek, 2.: Vest. Znižane cene. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob 20.

Nedelja, 1. novembra ob 15.: Viktorija in njen huzar. Izven. — Ob 20.: Aida. Znižane operne cene. Izven.

Ponedeljek, 2.: Zaprto.

Na praznik Vernih duš zvečer bo v drami predstava Rostandove drame »Vest«, ki je doslej še pri vseh uprizoritvah napolnila gledališče in ki jo je občinstvo vedno spremljalo z globokim razumevanjem in sočustvovanjem. Delo je idejno globoko zasnovano ter prikazuje trpljenje in pokoro človeka, ki je v vojni brez lastne volje umoril svojega nasprotnika. Predstava je posvečena spominu padlih vojakov in nanjo posebno opozarjamo. Vrši se izven abonmaja po znižanih dramskih cenah.

Premijera Golarjeve izvirne igre »Dve nevesti« bo v sredo 4. novembra. V glavnih ulogah nastopijo: gg. Cesar, Kralj, Levar, Gregorin, ga. Juvanova, Vida Juvanova, Rakarjeva in Boltarjeva. Režiser je g. Fran Lipah. Scena se bo uredila po osnutkih akad. slikarja Gasparija, ki so razstavljeni v izložbenem oknu knjigarne Tiskovne zadruge. Premijera bo izven abonmaja.

»Viktorija in njen huzar« se ponovi po znižanih cenah v nedeljo 1. novembra ob 20. uri v opernem gledališču. Zasedba ista, kakor pri vseh dosedanjih uprizoritvah, le vlogo Riquette, sobarice Viktorije, igra to pot gdčna. Anta Kovačičeva, bivša članica mariborskega gledališča. Za predstave veljajo znižane operne cene.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Nedelja, 1. novembra: Cirkuška princesa. Prvič v sezoni.

Ponedeljek, 2.: Zaprto.

Torek, 3.: Mayerling. C.

Praznik Vseh svetih v mariborskem gledališču. Danes ob 20. se bo prvič uprizorila melodijozna operета »Cirkuška princesa«. Nastopi okoli 50 oseb, konec po 23. uri. V torek se bo ponovila zgodovinska žaloigra »Mayerling« za ab. C. — »Konec poti«, pretresljiva angleška vojna drama, ena najboljših dramskih predstav, se bo prvič ponovila v sredo. V četrtek pa se bo uprizorila Jonsonova klasična komedija, ki se odlikuje po svojem satiričnem in zabavnem dejanju »Volpone« za ab. B. — Dramatična šola danes od 9. do 13. Sprejemajo se še novinci.

Lepo uspeli prekmurski rodovniški razstavi

V torek 20. oktobra se je vršilo pomiranje rodovniške živine v Dolgi vasi. Na sejmišče v Dolnji Lendavi, kjer se je razstava vršila, je bilo prignanih nad 200 glav rodovniške živine. V komisiji za ocenjevanje živali so sodelovali zastopnik banske uprave, sreski kmetijski referent, veterinarski referent, predsednik sreskega kmetijskega odbora in zastopniki rodovniških organizacij. Prigon krav je bil precej polnoštevilen. Krave so bile dobre do prav dobre. Tudi telice so bile delno prav odlične. Naraščaj bikov je bil prav dober. V splošnem je razstava prav dobro uspela.

Posestnikom najboljših živali so bile razdeljene nagrade. Razdelilo se je 98 nagrad. Ia nagrado v znesku po 350 Din sta prejeli krava Meseliča Janoša iz Dolge vasi in krava Kulčarja Štefana iz Dolge vasi. Dolgovaški bik originalec je prejel Ia nagrado v znesku 400 Din.

V Tešanovcih se je vršila razstava rodovniške živine iz Moravcev in Tešanovcev v sredo 21. oktobra. Prigon rodovniške živine je bil kljub jutranjemu dežju polnoštevilen. Prignanih je bilo 114 glav rodovniške živine (tu niso vštete teleta, ki so bila prignana s kravami).

Uspeh razstave je bil proti pričakovanju odličen. Ocenjevalna komisija je priznala 70 nagrad za najboljše živali. Ia nagrado v znesku 350 Din sta prejeli krави Dubana Franca iz Moravcev in Kuharja Štefana iz Tešanovcev. Prvo nagrado med biki v znesku 400 Din je prejel tešanovski originalec, drugi nagradi v znesku po 350 Din pa moravski bik originalec in bik Legena Štefana iz Tešanovcev.

Na obeh razstavah je zastopal bansko upravo in predsedoval komisijam g. inž. Wenko, višji kmetijski pristav.

GOSPODARSTVO

Obrestna mera

V zvezi s splošno denarno krizo v Evropi se je tudi pri nas letos obrestna mera, ki je prejšnja leta stalno nazadovala, zopet občutneje dvignila, kar je med dolžniki, trgovci in industrijci povzročilo razumljivo nezadovoljstvo. V zadnjem času se delovanje naših denarnih zavodov v trgovskih in industrijskih krogih znova ostro kritizira, češ da podražitev kreditov le poostruje gospodarsko krizo. Množijo se tudi trditve da je znižanje obrestne mere eden glavnih pogojev za rešitev sedanje krize. Mnogi pravijo, kapitala je dovolj, celo mnogo več kakor pred vojno, zato ni nikakega razloga, da bi bil dražji. Predvojni krediti so se gibali v višini 5 do 6 odst. in so bili še takrat predragi. Pravijo da kapital umetno vzdržuje visoko obrestno mero in da izkoristi vsak položaj, ki mu omogoči, da to obrestno mero dvigne.

Seveda stvar z obrestno mero ni tako enostavna, kakor si jo mnogi predstavijo. Trgovci in sploh dolžniki denarnih zavodov vidijo samo večja bremena in si večinoma ne znajo tolmačiti pojavov v gospodarstvu, ki so posledica medsebojne povezanosti vseh gospodarskih elementov. Obrestna mera je cena za kapital ki je prav tako kakor vsaka druga cena odvisna od ponudbe in povpraševanja. S karteli in sličnimi dogovori je sicer mogoče vplivati na cene in zlošči vpliv ponudbe in povpraševanja, vendar le do gotove meje: ko je ta meja prekoračena se morajo tudi karteli in sindikati podvreči zakonu ponudbe in povpraševanja. Za višino obrestne mere nikakor ni odločilno koliko je kapitala v državi. Kajti obrestna mera za kredite se ravna le po razmerju povpraševanja in ponudbe mobilnega kapitala. Čim je kapital trajno investiran, ne more le-ta igrati nikake vloge več na gibanje obrestne mere.

Visoka obrestna mera je vedno le znak, da je tekoča tvorba novega kapitala v obliki štednje in drugih prihrankov premalo v primeru s povpraševanjem po kapitalu. V naši državi so investicije zaradi nezadostne tvorbe domačega kapitala vedno presegale tvorbo novega kapitala in smo morali razlike kriti bodisi z najetjem inozemskih posojil ali pa z drugimi inozemskimi kratkoročnimi krediti. Lani se je v tem pogledu položaj zboljšal, zato je tudi obrestna mera padala. V zvezi z denarno krizo pa se je to nesorazmerje v zadnjem času silno poslabšalo. Iz naše države je odteklo več sto milijonov kratkoročnega inozemskega kapitala, kar je v zvezi z imobilizacijo številnih kreditov povzročilo občutno napetost na denarnem trgu.

Nikakor nimamo namena ščititi višjo obrestno mero v korist denarnim zavodom, napetost med vložno obrestno mero in obrestno mero za kredite pri denarnih zavodih se ne sme povečati, temveč edino zmanjšati. Toda višja obrestna mera za kredite je vsaj za prehodno dobo potrebna, ker povzroča večjo vzdržljivost pri najemanju kreditov in tako avtomatično zmanjšuje povpraševanje po kreditu. Iz današnje denarne krize se ne bomo mogli sami (brez zonetnega dotoka inozemskih kreditov) nikdar rešiti, če ne bomo primanjkljaj v prometu mobilnega kapitala nadomestili iz nove tvorbe domačega kapitala. Začasno vzdržnost v najemanju novih kreditov in v investicijah pa je mogoče le doseči pri višji obrestni meri. Taka operacija sicer boli in povzroča razne težave, vendar je potrebna, kajti za najemanje kreditov ni drugega regulatorja kakor obrestna mera. Če bomo to prehodno dobo preboleli, se bomo prej lahko povrnili v normalne razmere, kakor pa če zadržujemo naravni razvoj zdravljenja, kar so pokazali baš letošnji dogodki v svetovnem gospodarstvu. Če priznavamo, da je višja obrestna mera v sedanjem položaju potrebna, tedaj seveda nočemo delati nikake propagande za to, da bi se obrestna mera za kredite pri denarnih zavodih še nadalje povečala. Že izvršeno povišanje obrestne mere za kredite bo za naravno ozdravljenje brez dvoma zadostovalo. Pač pa moramo odločno zahtevati da pridejo večji dohodki od obresti pri denarnih zavodih v prid edino vlagateljem v obliki začasnega povišanja obresti za hranilne vloge, kajti tako povišanje je za potrebno ozdravljenje enako potrebno, ker podžiga štednjo in s tem tvorbo novega kapitala. Če bomo tako postopali, se bomo prej rešili trenutnih težav in bomo prej zopet prišli do nizke obrestne mere za kredite, kakor pa če ozdravljenje ovi- ramo in zavlačujemo. Kakor se more posameznik le z vzdržnostjo in štedenjem rešiti iz trenutne stiske, tako mora isto pot iti tudi vsaka višja gospodarska enota. Če bi naš narod znal enako šteditI in obračati vsak novčič, kakor to znajo Francozi, bi tudi mi lažje in z manjšimi žrtvami preboleli posledice svetovne gospodarske krize. Za posameznega dolžnika so morda te ugotovitve neprijetne, toda žal ni drugače. —g.

Kontrola poslovanja mlinov in prodaje moke ali pšenice

Za točno izvajanje zakona o prodaji pšenice in njegovih odredb je oddelek za davke finančnega ministrstva izdal ta-le odlok. Nad mlini se bo vodila stroga kontrola v svrho ugotovitve, ali so se prijavili in registrirali pri Privilegirani izvozni družbi Mline, ki se niso prijavili, je treba takoj zapreti, lastnike pa prijaviti. Nad prodajalci moke se bo vodila prav tako stroga kontrola glede vodenja knjig za moko, da se na ta način prepreči kupovanje moke, ki ni bila zmleta v trgovskih mlinih. Občinski organi mestnih in tržnih občin ter drugih občin morajo preprečiti dovažanje kmečke moke v mesta in trge za prodajo. Čim kdo pripelje moko v vrečah brez plombe Privilegirane izvozniške družbe na trg, so občinski organi dolžni ustaviti ga in obvestiti o tem organe finančne kontrole. Na promet z žitom in moko morajo paziti tudi policijski organi in orožništvo. Prepovedano je privatnim osebam in nepooblaščenim trgovcem kupovanje pšenice na trgu. Vsak trgovec, ki želi kupovati pšenico, naj se javi Privilegirani delniški družbi, kjer dobi koncesijo kot komisijonar. Vsakogar, ki kupuje na trgih pšenico brez pooblastila, je treba takoj prijaviti pristojni oblasti. Za domačo potrebo ni dovoljeno pšenice kupovati na trgu. Ta odlok je oddelek za davke finančnega ministrstva poslal vsem finančnim in upravnim oblastem v državi, ki ga bodo na običajen način razglasile prebivalstvu. Finančne direkcije morajo v smislu zgornjega odloka izdati takojšnja potrebna navodila organom finančne kontrole in občinskim upravam.

— **Dvoje pojasnil k pravilniku o prometu z devizami in valutami.** Na podlagi čl. 21 pravilnika o reguliranju prometa z devizami in valutami od 7. oktobra t. l., je finančni minister izdal naslednji odlok: 1.) Pooblaščene banke in menjalnice lahko našim državljanom, kakor tudi tujim državljanom, ki stalno živijo v naši državi, prodajajo tuja plačilna sredstva za njihove osebne potrebe do največ 500 Din enkrat mesečno brez posebnega odobrenja finančnega ministrstva. Te prodaje se bodo beležile v posebne legitimacije kupcev. 2.) Minimalna vrednost blaga, čigar izvoz je prost zavarovanja valute, se zniža od 5000 na 1000 Din. Praktično se mora zavarovanje valute izvršiti za vsak izvoz in le slučajne pošiljke blaga v inozemstvo v vrednosti do 1000 Din so proste od zavarovanja valute.

— **Fakturiranje blaga v tuzemstvu.** Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja vse interesente, da je minister za finance dne 23. oktobra t. l. pod št. 115.682 odredil, da se fakturiranje blaga v tuzemstvu ne sme vršiti v smislu veljavnih zakonov v tuji valuti niti se sme vezati na tujo valuto, temveč se mora fakturirati samo v dinarjih brez kake klavzule. Prestopki te odredbe se kaznujejo po zakonu o kazenskih odredbah z dne 8. oktobra 1931.

— **Češkoslovaška in preferenčne pogodbe.** V zvezi z uveljavljenjem nemško - rumunske in nemško - madžarske preferenčne pogodbe (za žito) se je Nemčija obrnila tudi na Češkoslovaško zaradi pristanka, ki je za uveljavljenje teh dveh pogodb potreben od vseh držav, ki uživajo v prometu z Nemčijo največje ugodnosti. Kakor poročajo iz Berlina, je Češkoslovaška načelno pristala, da se uveljavi žitna preferenca med Nemčijo na eni strani ter Rumunijo in Madžarsko na drugi strani, istočasno pa je postavila zahtevo, da Nemčija prizna preferenco tudi za češkoslovaško žito. Praktično pride v poštev seveda le vprašanje preferenčnega postopanja pri uvozu češkoslovaškega pivovarskega ječmena v Nemčijo.

= **Poravnalno postopanje** je uvedeno o imovini Juharta Mihaela, trgovca v Meži (poravnalni upravnik dr. Lavrič Josip, odvetnik v Slovenjgradcu; narok za sklepanje poravnave pri okrajnem sodišču v Slovenjgradcu 2. decembra ob 9., oglasitveni rok do 21. novembra).

— **Sistem gospodarstva po načrtu.** V včerajšnjem članku pod gornjim naslovom se mora zadnji stavek drugega odstavka pravilno glasiti tako-le: Mnogi ne spoznavajo, da sedanja kriza ni nikaka kriza prostih sil, temveč kriza vezanega gospodarstva po načrtu, ki se da najbolje označiti kot šepajoče (ne izhajajoče) gospodarstvo po načrtu in ki ovira ozdravljenje baš v svojih tvorbah.

= **Trgovinsko politični konflikt med Nemčijo in Švico.** Ob priliki pogajanj za revizijo nemško - švicarske trgovinske pogodbe, ki naj bi se na švicarsko zahtevo spremenila kar glede 140 carinskih pozicij, je prišlo te dni do nevarnega konflikta. Švica je na ultimativen način zahtevala od Nemčije, da pristane na omejitev nemškega izvoza v Švico bodisi v obliki carinskih kontingentov ali pa v obliki prepovedi za uvoz gotovih vrst blaga v Švico, sicer bi bila Švica prisiljena v nedeljo 1. novembra odpovedati obstoječo pogodbo. Švica je Nemčiji ponudila kontingente za uvoz, ki so pa po mnenju Nemčije mnogo premajhni. Vrh tega zahteva Švica, da se izkupiček za uvoženo nemško blago ne sme nakazati nemškim dobaviteljem, temveč se mora izročiti švicarski Narodni banki, ki bi iz teh sredstev krila najprej obveznosti nemških uvoznikov švicarskega blaga, iz ostanka pa bi krila nemške obveznosti iz dogovora o postopnem povračilu švicarskih kratkoročnih kreditov nemškemu gospodarstvu. Nemčija je švicarske zahteve odločno odklonila z motivacijo, da mora inozemstvo dati Nemčiji možnost izvoza, ker drugače ne more vrniti najetih kratkoročnih kreditov in kriti potrebnih izdatkov za obrestovanje in amortizacijo najetih dolgoročnih posojil. S pristankom na predlagan način kritja obveznosti, ki izhajajo iz medsebojne trgovine, pa bi Nemčija vrh tega ustvarila precedenčni primer, ki vsebuje mnogo nevarnosti, če bi tudi druge države prišle z enakimi zahtevami. Glede na odločno odklonilno stališče Nemčije je računati z nadaljnjo poostritvijo konflikta.

= **Dogovor glede uvoza rumunske živine v Avstrijo.** Po daljših pogajanjih med rumunsko in avstrijsko delegacijo je prišlo na Dunaju do sporazuma glede uvoza rumunske živine v Avstrijo, ki velja za šest mesecev. Rumunija dobi kontingent za uvoz v Avstrijo v višini 365 glav goveje živine in 900 svinj tedensko, vrhu tega pa še za 2 vagona mesa. Za celo leto bi znašal ta kontingent 19.000 glav goveje živine in 46.800 komadov svinj. Rumunija je s svoje strani pristala na znižanje nekaterih industrijskih carin, predvsem na rotacijski papir.

Borze

Devize

Curih, Beograd 9.05, Pariz 20.18, London 19.77, Newyork 514, Bruselj 71.75, Milan 26.40, Madrid 45.50, Amsterdam 207, Berlin 121.25, Stockholm 114.70, Oslo 111.25, Kobenhavn 112.50, Sofija 3.71, Praga 15.18, Varšava 57.40, Budimpešta 90.025, Bukarešta 2.05.

ŽITO

Novosadska blagovna borza (31. oktobra). Tendenca nespremenjena. Promet: 28 vagonov. Pšenica: dolnjebaška 78 kg. 235 zaključek; dolnjebaška, 79 kg težka 235 zaključek; potiska, 80 kg 250 zaključek. Oves: sremski, slavonski 130 — 132.5. Ječmen: baški, sremski, 63/64 kg 120 — 125. Koruza: baška stara 99 — 101; gornjebaška 95 — 97.5; južnobanaška, slavonska 90 do 92.5; sremska, Indijija 99 — 101, sremska Šid 101 — 103; baška nova umetno sušena 78 — 80; sremska nova sušena 79 do 81, banaška nova sušena 71 — 73. Moka: baška, banatska »0« in »00« 355 — 375; »2« 335 — 355; »5« 300 — 310; »6« 250 — 260; »7« 190 — 200; »8« 122.5 — 127.5.

Iz službenih objav

V Murski Soboti 12. nov. ob 9. na licu mesta v Budincih: hiša z gospodarskim poslopjem, travniki, gozdovi, zemlj. knj. Budinci, vl. št. 42, ena oseminka vl. št. 18, 68, 153, 154, 155, ena četrtinka vl. št. 23, 31, 43, 45, 75, 92, 157, cenjeno 104.409 Din, najmanj 69.611 Din. — Prav tam 13. nov. ob 9. njiva, travnik, pašnik, zemlj. knj. Lucova, polovica vl. št. 23., šest petintridesetink vl. št. 86 ter 44 stoosemdesetink vl. št. 388 k. o. Čepinci, cenjeno 8597 Din, najmanj 5732 Din. — Prav tam 14. nov. ob 9. na licu mesta v Tešanovcih, dve hiši s pritiklinami, njive, travniki itd., zemlj. knj. Tešanovci polovica vl. št. 695, 264, celi vl. št. 266, 537, 580, 581, 582, 971, 79, polovica vl. št. 87, 510, 668, 823, 824, 825, 73, zemlj. knj. Mlajtinci vl. št. 179. — Prav tam 17. nov. ob 9. zemlj. knj. Radovci njive in travniki, 25/784 ink. vl. št. 111 in 26/113 ink. vl. št. 193, cenjeno 3148 Din, najmanj 2100 Din. — Na Vranskem 18. nov. ob 11. zemlj. knj. Tešova polovice vl. št. 39, cenjeno 97.253 Din, najmanj 64.840 Din. — V Slovenjgradcu 21. nov. ob 9. dražba polovice neprem. čnin, obstoječih iz enonadstr. stanovanjske hiše, gospodarskega poslopja, svinjakov, hlevov, žage manjše hiše s pekarno in pogorelega dvonadstropnega umetnega mlina in več vrtnih, gozdnih, njivskih in travniških parcel, zemlj. knj. Otiški vrh vl. št. 31, 32 in 100. Cenjeno 143.209 Din, najmanj 95.472 Din. — V Brežicah dne 12. nov. ob 10. hiša št. 63 v Pavlovi vasi, p. Pišece, z gospodarskim poslopjem in 13 zemljiškimi parcelami, zemlj. knj. Pavlova vas vl. št. 23, cenjeno 18.538 D.n, najmanj 12.359 Din. — V Kranjski gori 14. nov. ob 10. zemlj. knj. k. o. Dovje vl. št. 471, cenjeno 8144 Din, najmanj 5430 Din. — Na Vranskem 18. nov. ob 10. zemlj. knj. Sv. Jeronim vl. št. 87 in 97, cenjeno 101.188 Din, najmanj 67.460 Din. — V Konjicah 25. nov. ob 8. zemlj. knj. Brezje vl. št. 55, cenjeno 12.733 Din, najmanj 8516 Din. — V Ribnici 28. nov. ob 10. zemlj. knj. Retje vl. št. 349, cenjeno 83.143 Din, najmanj 55.430 Din. — Prav tam 28. nov. ob 10. zemlj. knj. Travnik vl. št. 8, cenjeno 78.321 Din, najmanj 56.460 Din. — V Mariboru 30. nov. ob 10. zemlj. knj. k. o. Sv. Martin vl. št. 134, cenjeno 23.400 Din, najmanj 15.600 Din.

Novost!

Izdelujem, barvam in preoblikujem vse vrste moških in ženskih klobukov.

Specijalno preoblikovanje moških trdih klobukov samo pri

352 a RUDOLF PAJK

Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 51.

Izredni nakup!!

Začasno globoko znižane cene pri vsem manufakturnem blagu.

Jos. Snoj, Ljubljana

Knjiga o vzrokih kmetskega siromaštva

V 247. štev. Vašega uglednega lista z dne 25. oktobra je pod gornjim naslovom pri kritikovanju moje knjige gosp. Janko Kač navedel stvari, h katerim mi blagovolite nekaj popravkov.

Predvsem želim poudariti, da moje delo ni bilo započeto v želji, da bi današnje gospodarsko stanje glorificiral, nego v želji, da bi po svoje pripomogel k graditvi boljše bodočnosti. Pri tem me ni moglo motiti dejstvo, da je današnje naše kmetijsko pridelovanje nerentabilno in bi zato ne upal misliti na boljše čase. Kriza ni od vekomaj in ne bo vedno. Ona je časna in bo prešla. Kako kdaj — to bo rešil čas.

Kritiku sem za vsako pohvalno besedo posebej hvaležen, vendar pa ne morem iti preko podtikanja, da ne odobravam dejstva, da pri nas obično kmetija ostane prvorojencu in tudi ne preko očitka, ki daje sklepati da trdim kakor bi se temu prevzemniku predobro godilo. V vsej moji knjigi ni take trditve, nasprotnih pa. Pa tudi sicer ne vem iz česa bi kritik mogel sklepati, da bi jaz bil za to, da kmetijo dobi drugo- ali makari poslednje-rojeni. Pač pa sem omenjal neugodnosti, ki so posledica dejstva, da se pri nas več ne vrši naturalna delitev kmetij. V knjigi izrečno omenjam, da je ta delitev spričo današnjih razmer in zaostalosti skoraj nemogoča in je to znamenje pomanjkanja zemlje ali pa ljudske izobrazbe. Kritik sodi, da doslej tudi od skrajne socialistične levice še nihče ni pisal o kmetu tako narobe. No, potem sem pač jaz prvi ki je storil ta greh. Na uho pa povem, da nisem jaz iznajditelj te »formule«, nego da tako trdijo tudi agrarni politiki učenjaki kapacitete svetovnega slovesa. Ker pa sem morda prvi Slovenec, ki je napisal to resnico, se seveda name ni zanesti, saj je domače blago itak zanič in domače znanje menda tudi!

Glede raziskavanja konjunkture kritik trdi, da je »Harvardov barometer« (dasi teh dveh besed v moji knjigi sploh ni) doživel popolni polom in so ga resni gospodarstveniki shranili v arhiv, ter s tem in s pogrešenimi navedbami o prognozah nemškega drž. zavoda za raziskavanja konjunkture vstvarja čitatelju dojem, da je raziskavanje konjunkture prazen nič. In vendar je kmetijsko ministrstvo Zedinjenih držav s sodelovanjem univerz tudi za letošnje leto (začetkom leta) izdalo svoj običajni konjunkturni outlook (izgled, pogled v bodočnost), katerega potem v podrobnostih kmetovalcem tolmači cel štab posebnih strokovnjakov. — V letošnji oktobrski številki »Československo-Jihoslovanske Revue« piše generalni tajnik Masarykove Akademije Dela g. dr. A. Žmavc, da v tej Akademiji m. dr. delujejo posebno člani narodnogospodarskega in socialnega odseka v odboru za raziskovanje gospodarskih kriz sedaj na tem, da se čimprej ustanovi češkoslovaški institut za raziskovanje konjunkture.« Take institute imajo tudi v drugih državah.

Kritik pravi dalje da se motim, ko navajam v knjigi da je namizno olje, ki ga uvažamo, pač sojino olje, in trdi, da je tako olje iz bombaževega semena. To ni res. Zaradi tega očitka sem si poiskal informacij pri uglednih oljnih veletrgovcih, ki pravi, da se kotonovo (bombaževo) jedilno olje po vojni k nam ni več uvažalo, pač pa sojino in sezamovo jedilno ali namizno olje. Največ se je konsumiralo sojino namizno olje (za industrijo pa se ni porabljalo v nikaki obliki). Prav v zadnjem času pa na našem trgu bolj konvenira sezamovo namizno olje.

K mojim navedbam, da bi bilo že davno stremeti za tem, da bi se bilo bolj razvilo pridelovanje kakih industrijskih rastlin, pravi kriti, da bi bilo umestno, če bi te rastline tudi navedel. Ako bi bil kritik pozornejši, ne bi prišel s to zahtevo, saj sem pisal o »pridelovanju kakih industrijskih rastlin«. Iz tega in iz mojih izvajanj, da smo v našem gospodarstvu sploh še neraziskani in da v mnogočem ne vemo, je-li prav ali narobe — bi bil lahko sklepal, da bi jih navedel, če bi le vedel, katere so to. Spričo naše neraziskanosti pa jih tudi nihče drugi ne more navesti kar samo po občutku, ker bi lahko svetoval narobe in v škodo. Ako kritik o stvari ne ve več ko jaz, tedaj je bolje da me ne poučuje.

Glede reje pršutnikov, špeharjev in vnovčevanja sira je objasnilo podano že po prejšnjih navedbah. Kritikove navedbe niso stvarne.

Tudi mi kritik očita pomanjkanja kmetske miselnosti in pravi, da ni umestno z dvomljivimi doktrinami ljudstva begati. Res je. Moje navedbe so stvarne in so utemeljene, kritik pa je lokazal, da je neinformiran in vsak njegov udar izpodrsne. Obžalujem, a moram reči da imam utis, da je pri pisanju kritike menda bolj gledal nato, da bi bil članek interesanten, makari na škodo resnice, dejanskega stanja in mojega dobronamernega dela.

Nestvarno je moje navedbe glede prednosti uporabe žitočistilnikov (trijerjev) speljavati na tak tir, kakor je storil kritik. Čitatelj ne more dobiti drugega vtisa, kakor, da čiščenje žita od kokalja končno vendarle ni potrebno, oz. da je to celo na škodo pridelka. Kak posebno pravoveren »špispurgar« bi mogel celo misliti, da nam je v tem našem težkem času kritik primesel novo rešilno iznajdbo, namreč: strojni industriji možnost novega udejstvovanja s tem, da bi gradila trijerje, ki bi čistili kokalj od žitnih primesi; kmetijstvo bi pridobilo v kokalju novo kulturno rastlino ali pa vsaj imenitno sredstvo za povečavanje pridelka in konsument bi končno utegnil dobiti nove žemlje, kokaljeve ali pa mokaljeve, kakoršne bi mu pač bile bolj všeč.

Tako bi mogel kritiku odgovoriti nekaj resno, nekaj šaljivo na vse, a to bi šlo predaleč. Saj za svoje delo nisem reklamiral absolutne dovršenosti. Kar sem napisal, sem storil v dobri nameri, kakor sem pač v danih razmerah mogel. Vse to je kritik vedel, zato bi bilo želeti, da bi bil knjigo pozorno prečital in da bi bil umerjenejši, objektivnejši, točen in stvaren. Sicer pa dvomim, da bi se bil mogel on kot botanik v agrarne probleme, ki sem jih načel bolj poglobiti kakor jaz.

Drugače pa ostaneva prijatelja.

Dipl. agr. A. Jamnik.

Ne pozabite še danes

srečke kupiti-naročiti, ker se prične novo žrebanje 19. in 20. novembra, pri glavnem pooblaščenem prodajalcu »Bristol«, Novisad, Željezničke 27. 12984

Ženski:

Okno

Včasi sedim pri oknu in gledam po ulici. Takrat vidim v svojo dušo, in rad bi videl tudi, kako je v njej, ki jo ljubim.

Spoznala sva se na plesu, ko sem prvič sedel za klavirjem in igral, da je ona plesala. Večkrat je prisedla k meni; čudno mi je bilo takrat, a prenehati nisem smel. Smel?! Zakaj ne? Zahotelo se mi je, da bi jo prijel za njeno drobno roko in zbežal z njo daleč, daleč. O polnoči je izginila. Kje je? sem mislil in hodil po dvorani. Kadar človek tako sam hodi okrog in premišljuje, se nenadoma zdrzne in bi najrajši ubežal samemu sebi. Zagledal sem jo v bufetu za pijače. Pomagala je.

»Pridi!« mi je pravil njen pogled in stopil sem k njej. Samo pregraja naju je ločila; vem, vse te girlande okrog pregraje je ovila ona in tisti papir na polici in steklenice, vse je ona uredila. Nalila mi je likerja, zapored je natakala iz treh steklenic, znova in znova.

»Kateri je najboljši?« me je prekinila sredi opazovanja.

»Vsak, ki ga ti natočiš!« sem rekel in jo pogledal. Zardela je in hipoma pogledala v prazno šilce. Spet je nalila. Potem je stopila v ozadje in prinesla velik kozarec predme.

»Prosim te, ni potrebno, vina ne bom pil!«

»Saj ne!« se je nasmehnila bolj sladko, ko bi bile sladke vse tri polne steklenice likerja.

»Pa kaj potem?« sem jo vprašal. Brez odgovora je nagnila dve steklenici in zvrhala kozarec.

»Na zdravje, ti, ti...!«

»Tu je vroče!« Stresla je glavico. Potegnila si je z dlanjo preko čela.

Stopil sem k oknu, da odprem. Zunaj je drhtelo zvezdnato nebo. Vetrc je lahno zavel v dvorano. Ona pa je stopila po ogrinjalo in mi dejala, da pojde.

»Ali te smem spremljati?«

»Prosim!«

Tikala sva že od bufeta naprej, a nekaj še ni bilo urejeno in zato sva morala iz dvorane.

Naprosil sem prijatelja, naj me nadomešča. Obljubil je. Bilo je že pozno, menda dve čez noč. Še sem se ozrl po dvorani. Tako bi storil vsakdo, ki bi ga navdajalo veselo pričakovanje. Ljudje pri mizah so se smejali in peli s pojemajočimi glasovi. Zazdelo se mi je, da zdaj pa zdaj utonejo v svojem veselju.

Noč nama je zadihala v obraz. Ona je drobila krai mene; prijel sem njeno plaho roko in jo prevesil čez svojo. Šla sva po poti med drevjem, mesec je gledal od daleč in delil sence lepo enakomerno na levo in desno.

Hkrati sva obstala, ozrl sem se nanjo in videl, da drhti.

Od mraza?

Noč!...

Ena sama senca se je nagnila na levo. Dolgo se nisva spustila: držala sva se drug drugega v tesnem objemu in od časa do časa sva se še tesneje prižela. Strnila sva se v dolg poljub. Potem je popustila: vzel sem njeno roko med svoje dlani in šla sva: takrat menda nisva vedela da sva dva.

Ustavil sem se pred njenim dvoriščem. Tiho, kakor iz sanj mi je položila roko okoli vratu. Tako sva šla čez dvorišče. Stegnila je roko izpod ogrinjala, da poišče ključ, ki je bil skrit med lončki dehtečih nageljčkov. Sedi, sem ji: hkrati sva prijela, naslonil sem glavo na njeno rame, ona je nagnila svojo nazaj in poljubil sem jo spet; poljubljal sem jo znova in znova, sam ne vem, kolikokrat. Skočila je po stopnicah in naglo odklenila vrata. Pomahala mi je in ni je bilo več. V njeni sobi se je zasvetlilo, prijetno, rožnato. Tiho sem jo poklical. Zganila se je med zavesami in pogledala ven.

»Tako lepe nageljčke imaš!«

Nasmehnila se je in utrgala temnordeči cvet. Podala mi ga je in se skrila za zavesami.

Danilo se je. Zvezde so se pomikale nekam daleč. Gledal sem za njimi. Kadar gledam v tako-le jutranje nebo, se mi zdi, da se odpira okno, skozi katero bomo videli en sam dan. Tisto jutro pa se je okno odpiralo tako čudovito, da sem videl pred seboj mnogo, mnogo dni.

I. Ribičič:

Moč tiska

Zaročil se je in stal takorekoč pred vhodom v novo življenje. Ko je skuša uganiti, kaj je za zaveso, ki mu zastira pogled v to novo življenje, mu ni bilo prav za prav nič kaj prijetno. Res ni človeku dobro samemu biti, ali človek ima vsai čas, s katerim razpolaga, in neodvisnost in pa vežni ključ. In če bi mu nevesta ne bila tako prikupna in razumna in fina — ne ve, ali se ne bi v zadnjem hipu premislil. Pred vsem, fina! In iz fine rodbine! Grobih besed ne pozna, govori, kakor bi rožice sadila. Če te zavrne, se ti zdi, da te boža z rokavicami. In njena mati! Pozna se ji, da je rojena na parketu. Le to večno poljubovanje rok mu ne ugaja. Ali če se spomni nevestinih ustnic, ki ga čakajo v sobi, prenese tudi to. Sicer je poljubovanje rok stvar navade.

Nocoj se oficielno proslavi zaroka. Sedaj je ura sedem. Ob osmih se sprejemajo gostje. Hitro površnik, da pokramlja z nevesto, še preden začno gostje prihajati. In da darila ne pozabi! Zaročnega darila za nevesto. Nekdo mu je bil namreč povedal, da se spodobi dati nevesti darilo ob zaroki. Pol svojih dohodkov je dal za prstan. No da, če se spodobi, mora biti. Bo pač moral varčevati v tem mesecu.

In se je odpravil proti nevestinemu domu. Tam je bilo še vse v neredu. Sprejela ga je služkinja in ga odvedla v sprejemnico. Nevesta in njena mati in troje nevestinih sester še niso napravljene, pa bodo vsak čas. Naj izvoli nekoliko potrpeti in počakati.

On sede na fotelj, bobna s prsti po mizi in se ozira po sobi. Pa mu pade pogled na list na mizi. Bil je odprt zvezek ženskega lista. On se zadovolino nasmehne, zakaj človeku dobro de, če mu je družica literarno naobražena in če je vedno tako rekoč na tekočem glede slovenske kulture. List je odprt in par vrstic v njem je nekdo podčrtal z rdečim svinčnikom.

Radovedno se on premakne na stolu, potegne list k sebi in se skloni nadenj. Pa vidi, da so v poglavju, ki uči čitatelje lepega vedenja, podčrtane besede, ki govore, da mora dostojen ženin obdariti ob zaroki tudi nevestine sestre, ne le neveste.

On neha bobnati s prsti po mizi in zvezek mu zapleše pred očmi. Nevestine sestre? Troje jih je! Morda mater tudi? Ne, to pa — to — in sploh —

Kakor podzavestno vstane, se po prstih splazi skozi vrata na hodnik, sname površnik in prav po tatinsko smukne skozi vežna vrata na stopnišče. Požene se po stopnicah navzdol in že ga ni nikjer več.

Ura bije osem. Sorodniki že prihajajo. Sprejema jih mati. Nevesta se posvetuje s sestrami. Kje je neki on? Morda je še kaj pozabil doma? Ali saj bi se bil lahko že vrnil! — To vendar ni taktno! — Vsaj služkinji bi bil lahko povedal!

Sredi skrbi pozvoni. On? Ne, postrešček je. Pismo je prinesel. Nevesta ga hitro odpre in omedli. Odnesejo jo na zofo, kjer si opomore. Med tem je pismo prečitala mati in vse tri sestre. V pismu se on opravičuje. Pravi, da je ni vreden, pa da ji daje prostost. Vsi zmigujejo z glavo. Ne razumejo. Le najmlajša spozna. Našla je odprt ženski list s podčrtanimi vrsticami in ga odnesla pokazat nevesti.

Sedaj razume tudi nevesta. Vstane in pade materi okrog vratu. Sam vraget jo je pravočasno obvaroval vsega hudega. Tak nesramnež! Kaj že bi ga spoznala šele po poroki? Moj Bog, moj Bog!

In nevesta gre ter iz hvaležnosti plača vse zaostanke za ženski list in naročnino za vse leto naprej.

KRALJESTVO MODE

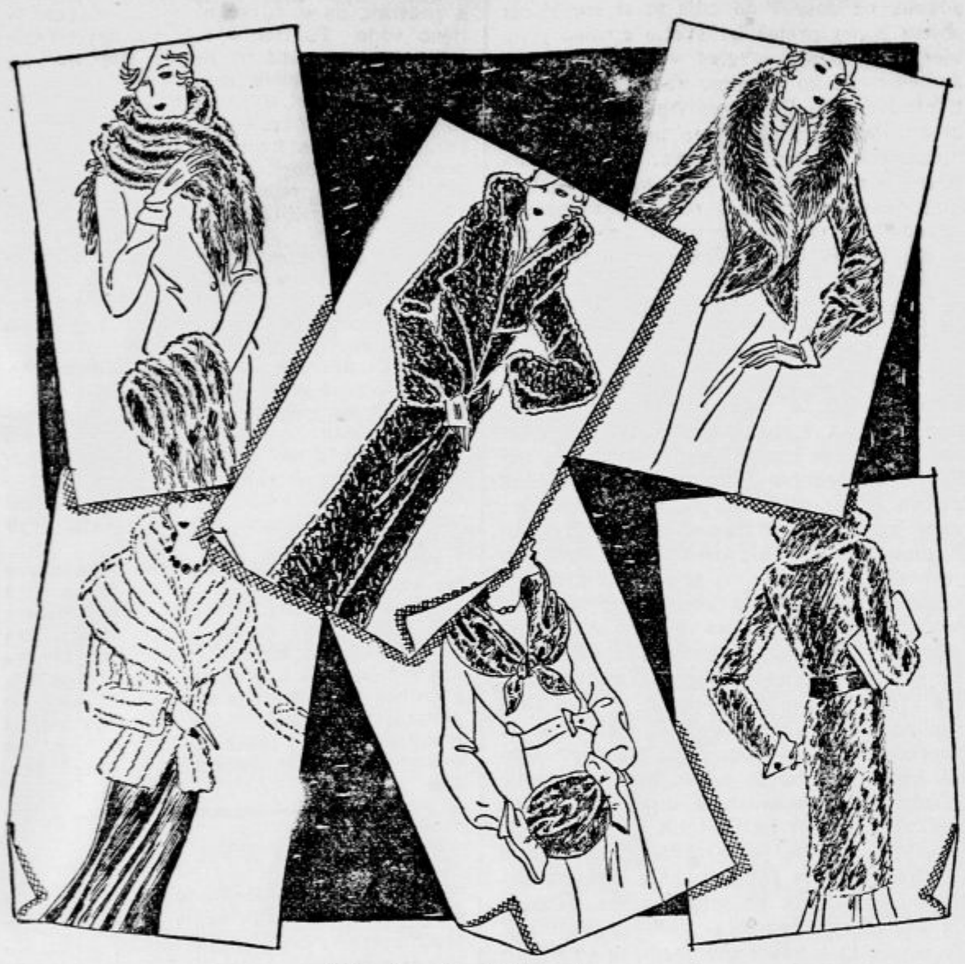

Moda kožuhovin

Vsakdo, ki se zanima za modna vprašanja, se je letos moral zavedati, da bo veliki preokret v dnevni modi odločilno vplival tudi na modo kožuhovin. Zato smo letos s posebnim zanimanjem pričakovali novih modelov na tem polju. Tako smo letos dočakali v vseh ozirih in tako temeljito prenovljeno modo kožuhovin, kakor že dolga leta ne pomnimo. Seveda ne leži preokret v krznu samem, temveč v načinu izdelave. Tudi tu namreč opažamo vpliv bidermajerskega sloga, ki ga dopolnjujejo razne varijacije modnih motivov iz poznejšega devetnajstega stoletja.

Modni umetniki so izvrstno umeli stilizirati najnovejše modele, vendar pa so jim znali ohraniti moderen značaj, tako da nas nenavadna sprememba nikakor ne moti. Da popolnoma razumemo posebnosti te mode, se moramo predvsem seznaniti z največkrat rabljenimi krzni. Seveda bomo našli izrazito razliko med trotteurnim slogom in popoldansko opremo, prav tako pa uporablja večerna moda posebne vrste krzna.

Športni slog zahteva predvsem nevtralno barvana krzna, ki jih moremo nositi tudi k živo barvastim trotteurnim oblekam. V tem slučaju se bomo torej odločili za žrebčjo kožo ali za bizam, pa tudi razne predelave mačkine kože so prav dekorativne. Seveda se tu izogibamo vsakršne tuje krznene opreme- ker so ta krzna že sama po sebi zadosti učinkovita. Najraje jih ukrojimo v obliki dolgega paletota, ki ga prepasamo z usnjenim živobarvnim pasom, v skladu s klobučkom in torbico (zadnja skica).

Žrebčje krzno se je lani uporabljalo predvsem za plašče, letos pa iz njega izdelujemo predvsem male »spencer« jopice, ki so silno apartne, zlasti po zanimivi obliki svojih rokavov. Tako jopico opremimo s širokim ovratnikom iz lisičjega krzna (zadnja skica zgoraj).

Zvečer nosimo jopico iz hermelina (iz pravih ali imitiranih kožic), ker bleščeča belina tega krzna izvrstno pristoja k vsaki barvi, najelegantnejše pa učinkuje preko črne večerne toalete (prva skica spodaj).

Popoldanska moda stoji odločno v znamenju perzijanca, novi plašči te vrste z visokim ovratnikom in balonasto nabranimi rokavi so izredno zanimivi (srednja skica).

Najbolj značilno za novo modo pa so mali krzneni komadi. Tu vidimo kratko, iz malih kožic izdelano štolo z odgovarjajočim mufom, pri katerih posebno originalno učinkujejo krzneni repki (prva skica). Apartne so tudi ovratne rute iz tankega krzna, h katerim spada okrogel muf, obrobljen s suknenim volanom (druga skica spodaj).

Nove torbice

so iz tako zvanega eksotičnega usnja, ki je izredno plastično. Ker je usnje že samo po sebi tako apartno, na teh torbicah ne po-

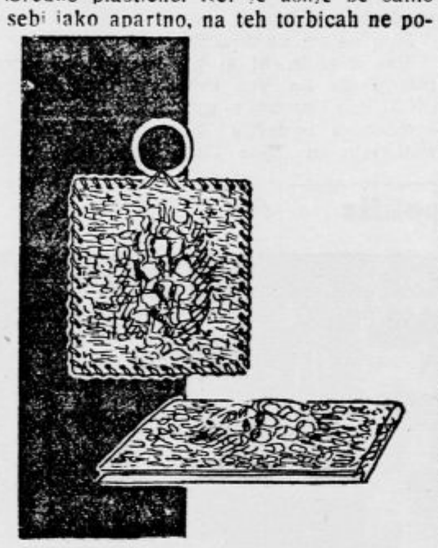

znamo nikakega okrasa. Zato vidimo tak komad najčešče v navadni listični obliki, včasih pa je tudi opremljen z večjim kovinastim obročem mesto držaja in po robu prešit z usnjenim trakom.

Avtomatično rdečilo za ustnice

pomeni zanimivo novost na kozmetičnem polju. Konstrukcija kovinastega orodja je taka, da rdečilo avtomatično izstopi, kakor hitro odpremo pokrov. S tem je vsaki dami zagotovljena izredno gracijozna uporaba rdečila, ker odpade prejšnje neugodno privijanje in odvijanje.

LJUBLJANA
Mestni trg 9.

Iz obilne zaloge nudim v ugoden nakup moderne krznene plašče, ovratnike, boe itd.

Radio

Izvleček iz programov

Nedelja 1. novembra

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10.30: Versko predavanje. — 11: Koncert salonskega kvinteta. — 12: Govor ministra Pucija, nato napoved časa, poročila in plošče. — 19.30: Prenos Verdijevega »Requiema« iz Budimpešte. — 21.30: Igra »Slava in njeni mešetarji«. — 22.45: Napoved časa in poročila.

Ponedeljek 2. novembra

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13 Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Koncert salonskega kvinteta. — 18.30: Iz anatomije in fiziologije človeškega telesa. — 19: Češčina. — 19.30: Higijenska ura. — 20: Samospevi g. Gostiča. — 20.45: Salonski kvintet. — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 11.05: Plošče. — 12.05: Koncert radio-orkestra. — 16: Plošče. — 17: Schubertove pesmi. — 17.30: Mandoline. — 18: Lahka glasba. — 21.10: Veseloigra. — 21.40: Poročila. — 22: Plošče in lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Prenos zvočnega filma. — 20.30: Koncertni večer. — 22: Prenašanje tujih postaj. — PRAGA 17.55: Plošče. — 19.20: Mrtvaške pesmi in plesi. — 19.55: Dramski večer. — 22.20: Lahka glasba iz Bratislave. — BRNO 18.30. Plošče. — 19.20: Prenos vsega programa iz Prage — VARŠAVA 17.35: Popoldanski koncert — 19.30: Plošče. — 20.15: »Strahovi« — 22: Plošče. — DUNAJ 11: Koralni requiem. — 11.30: Lahka godba orkestra. — 13.10: Nadaljevanje koncerta. — 17: Dunajski simfonični orkester. — 20.25: Arije in pesmi — 21.45: Vsesvetski program. — BERLIN 19.10: Koncert lahke glasbe. — 20.40: Otroške smrtne pesmi Gustava Mahlerja. — 21: Brucknerjeva simfonija št. 9. — 22.15: Prenos programa z Dunaja. — Koncert lahke glasbe. — KÖNIGSBERG 16.45: Koncert gledališkega orkestra. — 19: Zabaven program. — 21: Kompozicijski večer Kurta Thomasa. — 22.15: Prenos programa z Dunaja. — MÜHLACKER 17.05: Popoldanski koncert orkestra. — 19.45: Koncert na citre. — 20.15: Lirika — 20.40: Koncert ruske glasbe. — 22.15: Prenos programa z Dunaja. — BUDIMPEŠTA 17.30: Koncert solistov. — 18.30: Plošče. — Večerni program odpade. — RIM: Ves program odpade.

Torek, 3. novembra.

LJUBLJANA 11.30: Šolska ura. — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče borza. — 17.30: Otroški kotiček. — 18.30: Koncert salonskega kvinteta. — 19: Nemščina. — 19.30: Etika in sociologija evangelijev — 20: Uvod v radijsko tehniko. — 20.30: Prenos programa iz Zagreba. — 22.30: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 12.05: Koncert radio-orkestra. — 16: Plošče. — 17: Narodne melodije. — 17.30: Pevski koncert. — 18: Koncert lahke glasbe. — 20: Pevski koncert. — 20.30: Prenos programa iz Zagreba — 22.30: Poročila in lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Koncert ciganske kapele. — 20.30: Prenos koncerta hrvatskega pevskega društva »Zora« iz Karlovca — 22.10: Lahka glasba. — PRAGA 17.55: Plošče. — 19.20: Koncert orkestra mandolin in kitar. — 19.35: Violinski in klavirski koncert. — 20: Prenos koncerta Jarmile Novotne. - 21: Orkestralen koncert. — 22.20: Lahka glasba. — 17.35: Simfoničen koncert. — 19.30: Plošče. — 20.15: Orkestralen in pevski koncert. — 22.10: Lahka glasba. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Koncert kvarteta. — 12.40: Plošče. — 17: Koncert francoske glasbe. — 19: Prenos Meyerbeerove opere »Hugennoti« iz gledališča. — 22.40: Lahka godba orkestra. — BERLIN 20.30: Radio-revija. — 21.30: Koncert mednarodnega društva za novo muziko. — KÖNIGSBERG 16.45: Popoldanski koncert orkestra. — 20: Komorna glasba za violino in klavir. — 20.30: Lovske zgodbe in godba na pihala — MÜHLACKER 17.05: Popoldanski koncert orkestra in solistov. — 20.15: Zabaven večer. — 21.45: Sportna tekmovanja, revija na ploščah. — 0.30: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.30: Madžarske narodne pesmi — 19.30: Koncert ženskega in mešanega zbora. — 20.30: Koncert solistov. — 21.45: Pevski in klavirski koncert. — 22.50: Koncert ciganske kapele. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalen koncert. — 20.10: Plošče. —

Lepa knjiga je zrcalo duše, zato sezite po romanu velikega bengalskega pesnika Tagoreja:

Dom in svet

ki ga je izdala Tiskovna zadruga v mojsterskem prevodu V. Levstika.

Križaljka „Zlata Jesen“

Vodoravno: 2. svoboden, 6. posoda za grozdje, 7. pridevek za nekatere ptice in ribe, 10. krilati konj, 11. modrina nad nami, 13. jarem, 16. kratica, 17. gledališki komad lažje vsebine, 20. kača, 23. življenjska tekočina, 24. naziv za rastlino zajedavko, 25. četverokotno polje z reliefom pri dorskem gradbenem slogu, 27. poklic, 31. slavni nizozemski slikar †, 33. skladba, 34. papiga, 35. velika gospodarska prireditev, 36. življenjska moč, 40. naselbina, 41. soba v kolodvorskem poslopju.

Navpično: 1. način, kako se seznani otroka z neko stvarjo, če mu primanjkuje fantazije, 2. pot velevažnega prometnega sredstva, 3. poljski sadež, 4. knjižna značka, kratica, 5. francoski filozof (1828-1893), 6. obala, 8. vrsta hrasta, 9. Adamov sin, 12. Krpa za brisanje, 14. prišitek na obleki, 15. prostor v gledališču, 18. svečenica v Delfih, 19. celina, 21. otroški naziv za očeta, 22. prijeten duh, 23. skup plodov, 26. kratica, 27. del celote, 28. medmet, 29. žensko krstno ime, 30. vprašalnica, 32. pridevnik, 33. spanje, 37. pijača, 38. japonska mera, 39. prijateljski naziv.

Rešitev križaljke „Hruška“

Navpično: 1. dar, 2. boa, 3. rana, 4. klorit, 5. nižava, 8. Ramon, 11. er, 13. ara, 14. Eshil, 15. kokos, 16. kir, 18. sak, Iran, 21. kri, 22. Poe, 25. naš, 27. kor, 29. d. d., 30. Re. — Vodoravno: 2. bar, 4. koran, 6. la, 7. ni, 8. ro, 9. laž, 10. Ares, 12. mir, 13. ave, 15. kot, 16. kras, 17. on, 18. sia, 9. hi, 21. kar, 22. Pir, 23. sek, 27. volan, 28. na, 29. Dor, 23. sadrenec.

Plašče, obleke

za vsako priliko, priznano okusne izvršbe po vsaki ceni preskrbite pri

P. Magdič, Ljubljana

Vladimir Levstik:

Celestin in njegova nesmrtnost

Ali veste, kdo je bil Celestin Nepotrebnik? Kar priznajte, saj ni smrtni greh. Dandanes ima spodoben človek druge skrbi. In tistih nekaj pesmi in romanov in dram, nu, prava reč. Deloval je, kakor si slovenski literat že od nekdaj ne more kaj, da ne bi. Vobče pa narod ne napreduje samo od literature, ampak prav od vsake najmanjše figice, ki jo zakopleš v ljubljena rodna tla. Skratka — punktum!

Razen tega so bile s Celestinom še posebne istorije. Zgodilo se mu je bilo, ujedljivcu da je stopil trem, štirim očetom domovine na kurja očesa. Premislite to nesrečo, če bi bili voditelji naroda izgubili luč kurjih oči! Vsa poštena javnost se je zgrozila. Poklicani ljudje so jeli raziskovati življenje, pomen in značaj Celestina Nepotrebnika. In vesoljna nesnaga, ki jo je bilo moči nabrati z belih slovenskih cest, je priredila na Celestinovem obrazu in njegovi edini suknji manifestacijski zbor.

Takrat so odkrili, da je Celestin Nepotrebnik pijanec — o Bog, o Bog, v taki trezni deželi! Zvedelo se je, da je bi nekoč razuzdano uščenil neko natakarico v zgornji konec gnjati. Razen tega je bil »sploh« kanalja, »v vsakem oziru«, sumljiv element, »nesporno« narodni izdajalec, in tako dalje, in tako dalje. Neverjetno kako žilava je vztrajnost in kako bister duh našega človeka v plemenitih skupnih naporih!

Posrečilo se je. Ko so kaznovalci omagali, je ostal Celestin taka garjava ovca, da so se dobre duše na smrtno uro izpovedovale za vsak košček kruha, ki so mu ga bile odrezale. Noben cucek iz boljše familije se ni kompromitiral ob vogalu, ki je dišal po njem. Kjerkoli se je pokazal, so odmikali stole in stikali glave... Celestin se je zprva branil, a listi so mu »zaprli svoje predale«. Besnel je, pa so mu »prišli v okom«. Nazadnje se je vdal o usodo. Še nekaj let so ga videli, kako je prihuljen lazil po samotnih krajih in mrmral sam s seboj. Zatrjevali so, da moli očenaš v pokoro za svoje grehe.

In potem je prišlo tisto jutro, ko mu je gospodinja prinesla cikorijo in ga našla mirnega in potolaženega, s smehljajem odrešenja na obrazu. Njegov šiljasti nos je nepremično kazal pot v rajske višave, kjer ni — tako upajmo — ne očetov domovine ne svetih kurjih očes. Celestin Nepotrebnik je bil mrtev.

In glejte, tisti mah se je pokazalo, da naš človek ni le maščevalec oskrunjenih svetinj, ampak da je tudi blag in zna odpuščati. Zjutraj so ga našli, zvečer so bili listi že polni nekrologov o »našem«, o »velikem« in celo o »nesmrtnem« Nepotrebniku. Njegovi najhujši nasprotniki so šli za pogrebom, lastniki užaljenih kurjih očes vsem na čelu: taka žalost je bila ob jami, tak hudournik solzá je brizgal z jezikov in iz oči, da se je mrtev eksekutor v sosedniem grobu od sočutja trikrat obrnil. In kdo ve, kdo ve, ali bi brez tistih govorov sedanjost tako dobro vedela, kaj nam je bil Celestin Nepotrebnik!

Društva in občinski sveti širom domovine so imeli žalne seje; dnevniki so živeli ob Celestinu teden dni; »Literarne orglice« in drugi ugledni mesečniki so mu posvetili posebne številke, v katerih so se vsi imenitnejši prebivalci dežele hvalili s prijateljstvom Celestina Nepotrebnika in svojimi zaslugami zanj. Da, v teh številkah so se že vidno kazala prva znamenja Celestinove kanonizacije za narodnega svetnika: izdajatelji so zmagoslavno odgrinjali zastor izpred pokojnikovega zasebnega in najzasebnejšega življenja in ga predajali vedeželjnosti nas vseh. Nepozabni so ostali bralcem računi njegovega krojača in čevljarja, z natančnimi podatki, kak slab plačnik je bil, kako umetno ga je bilo treba terjati in koliko je komu odnesel na oni svet. Rozine v potici češčenja so bila pa Celestinova zaljubljena pisma. Zorne sodobnice, katerim jih je bil pisaril, so jih ponosno tiščale urednikom pod oči in vdovci po tistih, ki so bile že umrle, so odpirali skrinje relikvij in sipali zarumenele liste v svet, češ, prosim, tudi tod se je ponujal eros našega velikana!

In plaz se je valil. V pet in dvajsetih letih, ki so morala miniti, da je Celestin Nepotrebnik popolnoma strohnel in da se je vsebina njegovih del do dobra pozabila, je spravila mravljinčja vnema izdajateljev in raziskovalcev sleherni atom njegovih skrivnosti na beli dan. Od tistih dob se blešči na našem nebu gosto ozvezdje imen, ki so zaslovela edino s tem, da so njih nosilci neutrudno prepisovali Nepotrebnikova zasebna pisma, jih objavljali v »Literarnih orglicah« in drugih uglednih mesečnikih, se pričkali med seboj o dejstvih, pomenih, pikah in vejicah v teh zasebnih pismih, odirali pokojniku kožo in razkazovali, kod, koliko in kako je bil pod njo krvav. In ker so dobivali pri »Literarnih orglicah« in drugod za to prepisovanje Celestinovih zasebnih pisem pisateljski honorar, lahko »smelo trdimo«, da se naš veliki Nepotrebnik ni samo ovekovečil s svojimi pesmimi, romani, dramami in tistim takim, ampak nam je dal pred vsem tudi pokolenje duhovnih velikanov, ki je že naprej spisal njihova dela, zaslužil njihov kruh in prižgal njihove slave sijaj. Mislim, gospoda moja, da bi bil grdo nesramen, kdor bi pričakoval od ubogega literata bolj trajnih in nesebičnih sadov.

A narod je hvaležen. Nekaj let po Celestinovi smrti si že videl njegov spomenik, kamorkoli si se ozrl. Nepotrebnikovo ulico ima dandanes skoraj vsaka vas; zaradi tega se je že marsikateri nepotrebnik opekel meneč, da je v tej mili deželi doma... In ko so pred nekaj leti izračunali, da je minilo četrt stoletja — da, to sem hotel povedati.

Tedaj: Celestin Nepotrebnik je bil že pet in dvajset let mrtev. Po tem takem je bil dosegel najlepšo mladeniško dobo večnega življenja. To reč je bilo treba proslaviti. Vse je šlo po sreči. Govornikov se ni manjkalo, člankarjev tudi ne — ali: kaj je še taka proslava brez »obelodanjenja« novih zasebnih in najzasebnejših podrobnosti? Pri Celestinu ni bilo v tem pogledu nikakega upanja več. Vse popaseno, vse golo, postržek njegovih skrivnosti zdavnaj vzidan v življenjsko delo raziskovalcev! Malodušje je zavladalo v dolini šentflorianski. Prezgodaj. Zakaj, ko so bili vsi obupali, se je mahoma raznesla vest, da je nekje spravljen nekakšen kovčeg Celestina Nepotrebnika, z določbo, da ga morajo odpreti pet in dvajset let po njegovi smrti...

Nikoli ne bom pozabil razburjenja, ki je takrat nastalo. Kovčeg je bil pri hčeri ranjke Celestinove gospodinje; a kdo ga je smel odpreti? Kateri je bil tisti, ki naj izda dragoceno vsebino? Ko je bilo vendar že ustanovljeno, kako in kaj, se je napotila komisija učenih mož k stari devici in v njeni navzočnosti odklenila kovčeg Celestina Nepotrebnika. Kovčeg je zazijal, lakomne roke so segle v njegovo drobovje. Kaj so privlekle na dan?

Namestu rokopisov in pisem se je pokazal očem kup starega, plesnivega, očividno neopranega perila. Srajce z okroglimi zapestnicami; ponošeni ovratniki; staromodne, dolge spodnje hlače z belimi trakovi; bombažaste nogavice z luknjami na petah, luknjami spredaj, luknjami na podplatih... Obrazi komisije so se daljšali kakor advokatski računi. Nekdo je klel. Nekdo je nekaj godel o mistifikaciji. A tedaj — —

»Pozor!« je zaklical tisti, ki je izkladal. »Tu je pismo.«

Na dnu kovčega je ležalo pismo. Petkrat zapečateno. Beseda našega velikega Celestina Nepotrebnika, namenjena častilcem, da jo začujejo ob petindvajsetletnici njegove smrti!

»Raziskovalcem mojega življenja« je bil naslov.

Učeni možje so slovesno odpečatili pismo in brali:

»Možje Galilejci!

Izračunal sem vas po vaših očetih. Vi-

Naši grobovi na Olšanih

Praga, konec oktobra.

Kadar koln sem se poleti sprehajal po največjem praškem pokopališču Olšanih, nisem nikoli imel občutka, da sem med grobovi. To pa zato, ker je olšansko pokopališče podobno bolj parku kot pokopališču. Posebno spomladi, ko se zelene vrbe žalujke, topoli, platane in kostanji, ni mogoče, da bi človek na olšanskem pokopališču mislil na smrt. Saj v vejah dreves pojo ptiči in grobovi so prostrti z rožnatimi preprogami. Po belih poteh, ki se križajo v obliki zvezd, pa hodijo stotine mladih ljudi. Če sem se kdaj spomnil smrti, sem si želel, da bi ležal tako kot tukaj: pod zelenim dresevom, med rožami in ptiči.

Krematorij na Olšanih

V jeseni je seveda tudi tu bolj žalostno. Vrbe žalujke povešajo nad grobove od megle mokre veje in kakor starke objemajo spomenike nad njimi. S platan in kostanjev pa tudi tu pada rjavo listje pod noge.

Ko se sprehajaš po olšanskem pokopališču, spoznaš, da je Praga vedno bila mesto, kamor so zahajali ljudje iz vseh slovanskih dežel. Praga jih je gostoljubno sprejela in marsikomu je še po smrti dala tihi kotiček, da se odpočije. Marsikdo pri nas ne ve, da imamo tudi Slovenci na olšanskem pokopališču dosti naših ljudi. Naj omenim enega naših največjih Slovanov, enega prvih navdušenih in prepričanih Jugoslovenov — **Matijo Marjana - Ziljskega.** Davno je že pri nas pozabljen. Ko bi ne bil pozabljen, se ne bi njegov železni križ povesil in zarjavel, ne bi iz železne tablice dež izpral njegovega imena. Pred tremi leti sem prvič obiskal njegov grob. Ko sem stal ob njem in gledal travo, ki ga je prerastla, mi je bilo hudo pri srcu. »Slovenec si in zato je tako s teboj. Da nisi Slovenec, bi ti bil vsaj enkrat na leto okrašen grob, bi ti vsaj križ pošten nad glavo stal.« Vsem Slovencem je hotel dobro, za njih je delal vse življenje, hodil v Rusijo in Škofu kazni plačeval — ubogi slovenski duhovnik — in pisal knjige in se upiral državi in cerkvi, a sedaj leži tu skrit med tujimi grobovi, sam — pozabljen. V Prago — v slovansko Meko — se je bil zatekel, ni hotel v Odeso, kjer so mu ponujali mesto vseučiliškega profesorja, ne, v Pragi je hotel zadnje sile napeti, da doseže svoj cilj: Čim ožjo jezikovno in narodno zbližanje med Slovani. Vdova B. Šidová mu je stregla, s slavno češko pisateljico Boženo Nemcovo pa je bil prijatelj. V njenem in Majarjevem značaju je bilo mnogo podobnega: oba sta bila duhovna revolucionarja, in oba zaradi tega preganjana. Že zdavnaj bi bil Majarjev grob prekopan, da se ni našel neki ubogi češki vratar, ki je po cerkvah zbiral krono za krono, da je vsaj za par let odkupil tisti kos zemlje, kjer Majar leži. Sedaj bo prav kmalu še ta doba pretekla, — in Majar bo zadnjič pregnan.

Ko sem hodil po široki poti med grobovi, sem se ustavil tudi pri spomeniku s plemiškim znakom na vrhu, ki je tudi ves zapuščen. Le s težavo sem prečital, kdo počiva pod njim: **Josef Philipovitsch,** K. K. Feldmarschal... Nisem vedel, da tukaj počiva, zato me je malo čudno iznenadilo. Slavni izvojevatelj Bosne, najvišji avstrijski častnik, plemič, Radecky iz l. 1878. Tudi on počiva pozabljen, tudi njegov spomenik pokriva mah in na grobu ni rož. Pa kaj hočemo: bil je junak iz Like — ponosnega Gospića, sin — veren Avstriji. Sedaj ni ne njega, ne Avstrije. Do svoje smrti (1889) je bil generalni vojni zapovednik Češke — sedaj se Čehi še ne ozrejo na njegov grob, saj lahko svobodno obračajo glave.

Tudi na vojaškem delu olšanskega pokopališča imamo svoje rojake. Cele vrste malih lesenih križev nosijo imena jugoslovenskih fantov in mož, ki so v svetovni vojni umrli po praških bolnicah. Mnogi imajo še matere, žene in otroke in ti ne vedo za njih. Pa kdo bi vedel za vse grobove, ki jih je vojna izkopala! Tiho sem šel med njimi, sam, in tako hudo mi je bilo: zaradi njih, njihovih mater in otrok.

In še mnogo drugih naših grobov je na Olšanih in v vsakem je žalostna usoda pokopana. Naj omenim še tistega mladega akademika iz Bosne, ki je bil edinec staršem, in kateremu slovenski fantje prinašajo vsako leto venec na grob, ker je bil njihov prijatelj. Vb njegovem grobu mislijo na vse naše, ki so tu v bratski zemlji pokopani. Venec na njegovem grobu velja vsem našiu grobovom na Olšanih.

Med zapuščenimi grobovi ruskih emigrantov sem našel tudi grob ruskega pisatelja Arkadija **Averčenka.** Vsem »Jutrovim« čitateljem je dobro znan, saj vedno čitajo prevode njegovih del v podlistkih »Jutra«. Tudi na njegovem grobu je lesen križec, ubog kot so ubogi vsi ruski emigranti.

Stotisoči bodo v teh dneh romali na Olšane, vsak izmed njih bo tam nekoga našel. Ob gorenju sveč bo mnogo misli romalo za grobove...

Praga pa bo letos počastila spomin onih, ki so našli grob v valovih Vltave. Velika ladja s črnim katafalkom in velikimi gorečimi svečami bo plula iz dvajset kilometrov oddaljenega mesta v Prago. Spremljajo jo bo stotine čolnov z onimi, ki so izgubili v Vltavi svoje drage. Na ladji bodo trobili lovski rogovi in zbor bo pel žalostinke. Saj so tisti, ki so v Vltavi iskali rešitve, bili še bolj nesrečni od onih, ki so umrli v mehkih, belih posteljah. Tisoči bodo na Vseh Svetnikov dan prosili, naj da Bog tudi njihovim nesrečnim dušam mir.

Oton Berkopec.

VELIKA IZBIRA, NAJUGODNEJŠI NAKUP

la ČEŠKEGA PORCELANA

kuhinjske emajl- in aluminijaste posode, genochromalpaca, rjeprostega jedilnega pribora kakor tudi vse vrste jeklenega orodja pri

„JEKLO

LASTNIK ALBERT VODNIK
STARI TRG 296

Oglejte si brezobvezno zalogo!
ZAHTEVAJTE CENE!

SELITVE

prevoze vseh vrst blaga, v Ljubljani, na deželo in obratno Vam oskrbi z izurjenim osobjem po zmerni ceni

„BRZOPROMET“

avtoprevozniška družba z o. z.
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 4.
TELEFON ŠT. 2182. 12756

Flaubertov

Salambo

v prevodu A. Debeljaka je mojstrovina pripovedništva, ki razgrinja vso barvitost stare poganske Kartagine. Zato ga berite!

Ob samotnem grobu pod Pohorjem

Pod Pohorjem, na njega severnem vznožju gozdička stoji, skromen po dimenzijah svojih sten in svojih vrat; še skromnejši, če ga primerjaš s strmim in po hudournikih razjedenim visokim pohorskim pobočjem, ki mu tvori veličastno ozadje; veličastno v vsakem letnem času, a najkrasnejši in najslikovitejši v pozni jeseni, ko se že bliža zima in rdeče, zlasti rumene in oranžaste barve listnatega drevja in grmovja glasno in jasno vriskajo izpod temnozelenih streh in oken obširnih smrekovih, jelovih in borovih nasadov gori do sv. Bolfenka in preko široke Dravske doline do cerkvice na Pekerski gori; do sv. Magdalene pri Mariboru, do sv. Jgžefa na Studencih. Skromen samo po dimenzijah; po črtah in potezah svojih posameznih delov in pa po duhu, ki ga razodeva v svoji celotni kompoziciji in kakršnega mu je znal po svojevrstnem načrtu vdahniti dunajski arhitekt Flescher-Brunningen, sama resnost, svareča in opominjajoča zamišljenost v vse one, človeku včasi neprijetne stvari, ki si brez napisa nad vhodom in morebiti baš zato še silneje kličejo v spomin besedi: Memento mori!«

V velikih mestih, kjer so žuljave roke delavcev - trpinov, brzih strojev in njih genialnih izumiteljev v srečnih rokah nekaternikov nagromadile bogastvo, grade prave mavzoleje in jih postavljajo na razkošna mestna pokopališča, da kljubujoč vekom in njihovim viharjem še poznim rodovom pričajo o posvetnem bogastvu onih, kojim na čast so bili zgrajeni; grandijozne ponosne stavbe, izrazi umetniškega čustvovanja in izražanja; predmet občudovanja vseh onih, ki vsaj enkrat na leto trumoma hodijo mimo njih, tako dolgo, dokler se ne porušijo v prah in pesek, kakor se je že davno v prah in pesek sesul oni, ki ga je maloazijska halikarmaška kraljica Artemizija postavila svojemu dragemu možu kralju Mavzolu. Morebiti so tudi oni pradavni prebivalci vzhodnega Pohorja in njegovega vznožja, ki so se s »Poštele« vlastelinsko ponosno ozirali doli na Dravsko polje in na Slovenske gorice, postavili po svojih močeh in zmožnostih kak mavzolej kateremu izmed svojih prvakov. Zdaj zagrinja ves ta bajeslovni svet tajinstvena gozdna senca v nerazrešljive uganke in na mesto mavzoleja vidiš blizu Robnike, z brazdami obdane kmetije pri »Habakuku« samo še nizke kupe kamenja z raznovrstnimi črepinjami. Če vprašaš, kaj naj to pomeni, izveš, da so to ostanki homilastih grobov onih starih pohorskih prebivalcev, ki so svoje mrliče sežigali in njih ostanke v skupnih grobovih spravljali.

Sedaj tam gori ni več nobenih posameznih stavb, ne svetišč, ne mavzolejev. Toda iz starih grobov, iz nekdanjega mesta rase, z novimi gozdovi novo človeško življenje in oznanja, da na tem našem svetu ni smrt stalna in vekovita, temveč življenje, ki se sicer za mah da prekiniti, a nikdar ne ukiniti, ki kakor živi vrelec, ki izpod pohorske granitne skale sili na beli dan, najde vedno zopet in zopet izhod, pa naj ga še tolikokrat in še tako temeljito zamašiš...

Vse to vidiš živo pred sabo, ko dospeš pred gornjeradvanjski mavzolej. Težko ga izslediš in najdeš, tudi če ti je prijatelj še tako vestno povedal, kje in kod je treba hoditi. To je prava življenjska pot človeka, ki jo moraš prehoditi, da prideš do njega. Včasi moraš navzgor in se truditi, če ti upade pogum, ne dospeš do cilja in si izgubljen; potem zopet prideš na svetlo gozdno jaso, kjer se ti odpre razgled v lepo in veselo življenje. Pa ko si mimo znamenite lipe, ki ti pred nekdaj Rosmanitovim gradom kaže preko Radvanjščine pravo pot in smer do njega, res srečno dospel tja, si tudi že na mah ves v objemu in v moči njegove omahljive resnosti, postaneš resen in začneš se zavedati da je treba napraviti čez tri nizke stopnice samo še en korak; vrata se odpro in nikdar ne moreš več nazaj.

Toda zeleni gozd okoli in okoli, vedno živ in živahen, bodisi kadar po njegovih žilah vro novi sokovi k novemu življenju, bodisi kadar lisica in kuna oživljata zimsko noč in zimsko jutro, te vleče z vsemi svojimi silami nazaj v življenje. Pritlikava lavorikasta črešnja, tu komaj napol udomačena, nekoliko sramežljivo boža tvoje noge, vedno zelena kakor zimzelen, in ti, ovijajoč dve nizki groblji,šepeče na uho, da je tudi v hudi zimi njej življenje pred tem mavzolejem prijetno in ljubo. Ko pa se ozreš k pročelju, obstrmiš nad silnim vtisom, ki ga mora na vsakega narediti Kristus, v nadčloveški velikosti, izklesan iz celega kamna z železnimi žeblji pribit na velikanski kameniti križ. Narava je vse te resne poteze v toku časa omilila in ublažila. Granitni kamen se je omehčal, tenek mah ga obrašča; noge, žebelji, brada in rane so olesenele in asimilirale gozdu, ki je njihov stalni sosed.

Olajšan stopiš na najvišjo stopnico in se skozi vrata ozreš na grobnico. Skozi vrata in skozi majhno gotsko okence pada svetloba na črne trake, na šopke cvetlic, na darila hvaležnega domačega ljudstva. Kajti oni, ki bivajo tu v pokojnem gozdičku na pohorskem vznožju oče, mati in sin rodu Rosmanitov, nekdanjih graščakov Gornjeradvanjskih, so bili vsi vse svoje življenje največji dobrotniki domačega ljudstva, ki zato še vedno skoz celo leto, ne le na vseh vernih duš dan, krasi njihov mavzolej s svojo hvaležnostjo in s pohorskimi cvetlicami.

Dr. Fr. Mišič.

Vraže na Kozjaku

Kakor ima božična in kresna noč tod gori svojo bajno in čudežno moč, tako jo ima tudi noč med Vsemi svetimi in vernimi dušami. Tudi tej noči se pripisuje čudežna moč. Povečini se nanašajo vraže te noči na pokojne, seveda pa igra tudi tukaj, kakor povsod med priprostimi ljudmi, važno vlogo denar.

Hribovec, ki vse svoje življenje težko dela, malo zasluži in slabo živi ter sameva po redko naseljenem pogorju, instinktivno čuti ob takih praznikih neko čudno, skrivnostno razpoloženje ,kateremu da duška v vražah, ki so zrcalo njihove duše in odsev njihovega hotenja po boljšem, lepšem. Skoro nikjer pri vražah ne zaslediš, da bi si želeli ljudje sreče in zveličanja onkraj groba, dasiravno so drugače verni in pobožni. Glavno vlogo igrajo le zemeljske dobrine.

Da so vraže na Kozjaku tako ukoreninjene v ljudstvu je vzrok povečini v tem, da ljudje ne pridejo pogosto v stik s prebivalstvom po dolini ter, da žive sami za se in tako ohranijo vse kar so jim njihovi predniki izročili.

Evo nekaj najznačilnejših!

Vse svečke, ki si jih prižgal na grobu pokojnega na Vse svete in niso dogorele do konca, vzemi z groba ter jih nesi po končanem opravilu domov. Med večerno molitvijo za rajne jih postavi na mizo in prižgi. Daj zraven tudi križ in blagoslovljeno vodo. Če pustiš sveče na grobu, te pride še tisto noč pokojni strašit.

Na Vse svete zvečer daj, preden se vležeš k počitku, na mizo kruh, nož in blagoslovljeno vodo. Po tleh v sobi pa natresi pepela. Zjutraj vidiš na pepelu stopinje vernih duš, ki so prišle ponoči jesti.

Zvečer postavi na mizo tri goreče sveče, ki predstavljajo tri božje osebe. Zraven pa položi pol hleba kruha in nož. Točno opolnoči pridejo umrli jest.

Ko ješ kruh pobiraj tudi drobtinice. Kar pa ne moreš pobrati pa daruj vernim dušam.

Ti običaji odnosno vraže datirajo gotovo že v našo najstarejšo dobo. Saj vidimo že pri naših prednikih starih Slovanih nekaj popolnoma sličnega, da so nosili na grobove svojih umrlih najboljša jedila.

Ko bije ura polnoči pojdi na pokopališče. S seboj vzemi svinčnik ter list papirja. Vse to položi na grob pokojnika, ki si ga poznal. Ves čas, ko to delaš, pa imej v roki rožni venec in moli. Zjutraj bodi na pokopališču točno ob solnčnem vzhodu. Na listu boš videl številke, ki ti jih je zapisal umrli. Na te številke stavi v loterijo prav gotovo zadeneš.

Pojdi opolnoči na domače pokopališče ter vzemi iz najbližjega groba lesen križ in ga nesi domov Doma ga imej sedem dni. Vse te dni moraš moliti. Sedmi dan odreži od križa majhen košček lesa ter ga daj v denarnico k denarju. Tako dolgo, dokler boš imel v denarnici košček lesa, ti denarja ne bo zmanjkalo. Križ pa moraš nesti nazaj na pokopališče, drugače boš vse svoje življenje nesrečen. — Stane Terčak.

Komarjeva usoda

Pred svojim petnajstim letom je bil deček da je malo takih. Takrat pa je padel po nesreči s senika na glavo in potem ostal norec za vse svoje življenje. Do začetka vojne so ga imeli v umobolnici. V tem času so mu umrli starši. Na domu je zagospodaril brat, ki pa ni hotel zanj več plačevati in Frane — tako mu je bilo ime — je prišel domov. Nekaj časa je bil miren. Pomagal je na polju, snažil hlev, nanesel je nevesti drv za štedilnik. Kadar pa ga je »prijelo«, je presedel po več dni zaporedoma na svojem ležišču pod streho, molčal in strmel predse. Včasi ni po ves teden okusil hrane in je zapodil vsakogar, ki se mu je približal. Domači so skrbno pazili, da se jim ni zmuznil na vas — posebno so ga imeli zaprtega ponoči — pa se je zdelo, da ga nekaj vleče med ljudi. Zgodilo se je, da je gospodinja morala nesti možu večerjo, pa je Frane ostal sam doma. Toliko pameti je imel, da se je tega zavedel. Komaj je nevesta odnesla pete, jo je Frane pobrisal na vas, kjer so fantje zborovali pod hruško sredi vasi.

Otroci so se ga po navadi ustrašili: Bil je zaraščen, dolgi lasje, motne oči, navzven rastoči zobje, bos pa močan kot medved. Kar je bilo otrok na cesti, kjer so se igrali v prahu ali plezali na cerkvene lipe, so se razbežali in Frane je odcopotal do fantov. Ti so ga pozdravili z glasnim smehom, ki so ga po navadi deležni vsi taki reveži po vaseh, in ga povabili k sebi. Nekaj časa je mencal okoli njih, a oni: »Frane, ali greš nocoj z nami vasovat? Počakaj, da pridejo mimo dekleta, ti jih bomo pokazali!« Tako so nespametniki dražili norčevo domišljijo, da je začel kar na svojo roko laziti za dekleti in ženskami. Skrival se je po samotah in oprezoval, od kje bi prišla katera. Lovil in zasledoval jo je tako dolgo, da se je srečno kam zatekla.

Postal je nekako strašilo in dovolj je bilo reči: »Komar gre, Komar!« — pa se je vse razbežalo. Doma ga je brat pretepal kot živino in niti ponoči ga niso mogli več obdržati v hiši. Večere je prebil med fanti, ki so mu vedno bolj podžigali domišljijo, da je prežal na ženske po vseh mogočih zasedah.

Poletne in jesenske noči je prespal zunaj. Zakuril si je ogenj, stegnil bose noge in se grel do jutra. Spal je le malo. Najhujše mu je bilo, ko se je mešalo vreme. Takrat je kolovratil ob vodi po ves dan. Vlačil se je skozi robidje, trnje, vrbičevje — pa je bil za vse neobčutljiv. Če ga je kdo vprašal, kam mu je pot, je odvrnil: »Čevlje nesem h kovaču; mi jih bo popravil.« Hodil je bos tudi pozimi.

Tako je strahoval sam sebe in druge nekaj let, pa so mu končno od nezavednega stradanja, od pretepanja, ki ga je vžil doma in od vsega slabega sploh, jele pešati moči. Dolgo ga ni bilo iz hiše na spregled, in nekega dne so poklicali duhovnika, ki ga je del v sveto olje. Proti večeru so mu že zazvonili... Ljudje so se križali, mu želeli večni mir in pristavljali: »Bog ga je rešil — eden izmed revežev manj na svetu.«

M. S.

Dvojni poklic

Gospa Jolivet v Muroisu (Francija) raznaša dopoldne pošto, popoldne pa brije svoje kliente v uradu

dim vas, kakor da bi stali pred menoj. In vem:

V trenutku, ko berete te vrstice, je vse, kar sem kdaj skrival, sedemdesetkrat sedemkrat razmazano. Pa niste siti. Če bi upali, da je v moji mrtvi lobanji pokopana le ena tajna misel, ki jo morete zgrabiti, bi prerili moj grob.

Kaj naj ti dam, o požrešnost, da se razpočiš?

Morda vam ustrežem s tem starim perilom. Slovesno potrdim, da sem ga nosil na goli koži, in upam, da mu glede na to priznate nekaj izvirnosti in duha. Bolj intimnih ostankov svojega življenja nimam. Imel sem nočno posodo, pa sem jo na žalost ubil.

Bodite velikodušni in ne zamerite!

Vaš veliki, nesmrtni (he, he!)
Celestin Nepotrebnik.

P. S. — Za krasne prispevke ob svoji petindvajsetletnici se vam naprej zahvalim. Ganjen sem. Presrečen. Najbolj zato, ker jih ne bom bral.«

— — — — — — — — — — — —

Da, da.

Tako je Celestin še pet in dvajset let po smrti napravil škandal. Ne rečem da bi bil s tem koristil svojemu ugledu. Narobe: njegova slava se od tistega dne maje. V ** so mu lani že vzeli ulico in jo posvetili plemenitemu koniskemu mešetarju, ki je poklonil someščanom velikomesten pisoar v bližini svoje stalne gostilne.

A narod je prizanesljiv. Pozabil bo, da je Celestin Nepotrebnik iz hudobije, samo da bi zmanjšal sijaj rodoljubnega slavja, herostratsko ubil svojo onegá.

In Bog je velik. Bog skrbi, da večkrat kak pisatelj umre. Zato imajo prepisovalci zmerom dosti dela.

Pokopališča

Praznik Vseh svetih je oni dan v letu, ko se spodobi, da se vsak človek spomni grobov in smrti. Pokopališča ožive in jesenska priroda siplje na grobove orumenelo listje. Tudi ona se presnavlja, zakaj v vsej prirodi, ne izvzemši človeka, je zakon presnavljanja najsplošnejši in največji izraz življenjske volje. Presnavljanje pa pomeni minevanje. Izmed vseh živih bitij se človek edini jasno zaveda svoje minljivosti. Ta zavest, spojena z mislijo na smrt, je najtežja odkupnina za njegovo inteligenco.

Pokopališče je vsekdar vzbujalo temačne privide in težke misli. Samo tu človek celo v svojem namišljenem veličastju občuti neizpodbitno resnico, da smrt vse izenačuje in nikogar ne pozna. Stremljenje po splošni enakosti je v svoji kruti doslednosti uresničeno samo pod grobno rušo. Zato se zdrav, življenja poln človek rad ogiblje pokopališč. Črnogledci in svetobolni ljudje, ki često razmišljajo o smrti, niso hvala Bogu nikdar imeli večine. Življenje in zdravje je vedno tudi preko grobov sijalo kakor jesensko solnce nad njivami: kljubujoče, vedro, da se ti vidi, kakor da vse skupaj ni res: da je samo pomlad in samo življenje, vse ostalo je nekje daleč, zastrto, napol sanjsko, komaj resnično.

Iz takega občutja, ki zakriva ledenomrzlo resničnost grobov, je vzrasla tista pokopališka kultura, ki jo posebno srečujemo v romanskih deželah. Pokopališča se spajajo s parki in cvetličnjaki. Življenje naj skrije smrt. Zakaj vse, kar hoče človek in z njim človeštvo, in kar hoče narava, je življenje, samo življenje. Zato je treba tudi smrt olepšati in na domovanju mrtvih kar moči zabrisati gorjupo resnico, da se par pedi spodaj neizprosno in za vsakogar enako izvršuje kemični proces presnavljanja. Da se tu vse telesno mirno vrača v »božjo delavnico«.

Poezija pokopališč! Svojevrstna lepota obdaja slavna, skrbno negovana pokopališča kot so v Parizu Pére Lachaise, pa v Milanu, Genovi in v mnogih drugih romanskih mestih Živo se spominjam beneškega pokopališča, ležečega na otoku sredi lagun, vsega v cipresah, v rožah, v rožmarinu in mirti. Gondole, črne, podobne krstam nosijo mimo zaljubljene pare in le včasi se priziblje katera, ki nosi krsto. Življenje in smrt se srečujeta na zrcalni gladini vode, ki v nji odsevajo barve večernega neba, med tem ko iz mesta pritrkujejo zvonovi starih benečanskih cerkva.

Tudi naša pokopališča so po večini lepa, čeprav je v našem podnebju že težje zakriti celoten dojem, da je to vendarle svet, ki s svojimi kamni in križi kliče večni pozdrav mrtvih: »Memento mori.« Najlepša pa so v vsej svoji preprostosti pokopališča v hribovskih vaseh, okrog cerkve. Tu, v solnčni legi, s krasnim domačim svetom vsenaokoli, izgublja pokopališče tisto hladno odtujenost, ki jo ima v mestu. Trava bujno poganja preko nizkih gomil, ki ji označujejo skromni leseni križi. Sem prinašajo ljudi, ki so se po večini rodili v tem okolju, obdelovali zemljo svojih prednikov, preživljali v domačem kraju vesele in nesrečne dni: utrujene od zemeljske hoje, prinašajo drugega za drugim na lepi prostor pod varstvom domače cerkve. Tako pokopališče je zares počivališče: domači ljudje, ki so se vsi poznali med seboj, leže tu v sosedstvu, in rod se menjava za rodom. Tu čutiš, poleg večne luči, ki jo nad grobovi zažiga vera v nesmrtnost duše, pomirljivo harmonijo s prirodo in svetlo domačnost, ki človeka ne zapusti niti v grobu V domačo zemljo zakoreninjeni ljudje so tudi v varstvu zemlje, pod grobno rušo, spojeni z vsem domačim življenjem: celo najbolj skromni in revni niso nikdar docela pozabljeni. Na vratih nekega vaškega pokopališča sem čital napis: »Počivajte mirno, orači domače zemlje, v večnem božjem naročju.« Zemlja, nje obdelovanje, skrivnost njenega roda in ploda je tu tesno spojena z vero, z večnim, neminljivim, ki se vzpenja nad nami kakor nebo, posuto z bleščečimi zvezdami.

Samo na vaških pokopališčih sem vedno občutil pomirjenje med človekom in naravo, med minljivostjo posameznika in njegovim občestvom, med smrtjo in življenjem. To je ona preprosta, a pristna poezija zadnjega domovanja, ki je toplejše in bližje srcu nego blesk marmornih spomenikov in prisiljena kultura tujih rastlin. Trava, v nji poleti poljske cvetlice, vmes leseni križi in nad vsem pokojna vedrina prirode, to je svet, v katerem najlepše izginja človekov »jaz«, potapljajoč se v večnost božjega in izročajoč svoje poslednje, mrtve sile zemlji, ki je človeka dala in ki ji je ostal zvest od zibeljke do groba V mestu se razbije ubranost med naravo in človekom: človeška družba, ki obdaja poedinca, je docela ravnodušna nasproti njegovi usodi, neznan, skoraj brezličen za večino ljudi, zaprt samo v svoj najožji krog, hodi med zidovi, ki nimajo osvežujoče lepote svobodne prirode. Njegova smrt je povsem zaseben dogodek, ne pa zadeva občestva, fare, vsega kraja. Neznan gre k počitku med neznane ljudi.

Zato je v naših vaških pokopališčih še vedno največ prave poezije. Vsa naša mestna pokopališča so mračna, mrzlo lepa: pesimizem veje od njih Samo v tesni domačnosti, v pomirjenju med zemljo in človekom, je grob dom, tih in ozek dom, a še vedno dom, ne pa jama poslednjega izgnanstva in brezno pozabljenja.

(B—o).

Bata — **ČUVAJTE SI ZDRAVJE!** — **Bata**

49.-

Št. 6-8 (23-26) **Vrsta 2861-01**
Vašim otročičkom smo pripravili te tople gumaste galoše. V njih jim bodo njih nožice najbolj obvarovane mraza in vlage.
Št. 9-1 (27-33) Din 69.—

49.-

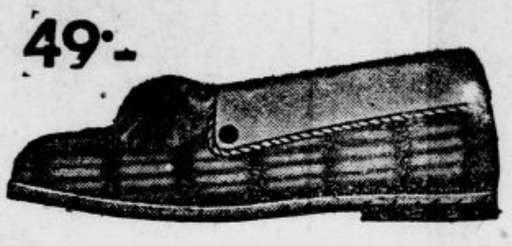

Mikado. **Vrsta 7045**
Kadar ste doma, kadar delate v kuhinji in hodite iz sobe v sobo, nosite te copate. Obvarujejo Vas prehlada. V njih se Vam bodo noge najbolj odpočile.

79.-

Vrsta 1865-01
Gumaste snežke, črne ali rjave, in obšite z žametom. Jako so praktične in udobne. Pripravne so za nošo vsaki nogi, ne glede na velikost.

69.-

Moška galoša. **Vrsta 9817-61**
V največjem dežju in največjem blatu boste v njih vedno imeli suhe noge. Ženske galoše z nizkim in visokim podpetnikom za Din 59.—.

Sodba o aferi črnomeljske hranilnice

Kastelic je zaradi prevare obsojen na 2 leti in 1 mesec zapora, Jakša pa je oproščen

Novo mesto, 31. oktobra.

Ob nezmanjšanem zanimanju se je danes nadaljevala razprava pred novomeškim sodiščem v aferi črnomeljske hranilnice. Snočnja razprava je trajala vse do polnoči ter so bile zaslišane vse priče. V bistvu ni zabeležiti v teku razprave nobenega novega momenta. Zaslišavanje blagajniških uradnikov se je vrtelo zlasti okrog izginulih knjig, vendar pa se ni dalo jasno ugotoviti, ali so obstojali tako zvani conti separati, s katerimi bi obtoženi Kastelic kril izgube in primanjkljaje. Glavna priča gospa Hagerjeva je ponovila svoje obremenilne izjave. Nadaljnja priča gdč. Švajgerjeva, uradnica hranilnice, je med drugim izpovedala, da je Hagerjeva podpisala na nekem potrdilu o bilančni nagradi Kastelica, da pa je pozneje to potrdilo raztrgala. Bivši predsednik upravnega odbora Janko Puhek je izjavil, da so imeli vsi člani upravnega odbora do Kastelica popolno zaupanje in da zaradi tega niso sumili v njegovo poslovanje. L. 1926. je prišel na sled nekim nerednostim in je zaradi tega zahteval od sreskega poglavarja, da po strokovnjaku revidira celokupno poslovanje hranilnice. Za revizijo pa se je izvedelo v Črnomlju mnogo prej, predno je bila izvršena in tako so bile knjige v najlepšem redu. Sedanjemu predsedniku hranilnice g. Müllerju je nato predsed. senata predložil več dokumentov z njegovim podpisom. Müller pa ni mogel točno ugotoviti, ali so ti podpisi vsi njegovi. Član upravnega odbora hranilnice Papež Janko je izpovedal, da so pri zadnji bilančni seji ugotovili primanjkljaj in da je takrat Kastelic priznal, da je denar zaspekuliral. Nato so bile vse priče razen gospe Hagerjeve zaprisežene in razprava ob polnoči prekinjena.

Danes so bile posamezne priče zaslišane še o posameznih podrobnostih, nakar so podali svoje mnenje izvedenci. Ravnatelj Šalopek je izjavil, da je pregledal po obtožencu sestavljeno rekonstrukcijo, iz katere sklepa, da so morali obstojati conti separati, ne ve pa, v kakšen namen. Lahko so obstojali samo zaradi vknjižbe izgub, lahko pa so služili tudi kakemu drugemu namenu. Borzni senzal Dereani je izpovedal, da so po njegovem mnenju morali obstojati conti separati, s katerimi je obtoženec brškone kril račune, za katere ni imel kritja. Vse knjige, ki bi dale o tem pojasnila, so izginile. Naposled je podal slično mnenje še sodni izvedenec g. Sujer, nakar je bilo dokazno postopanje zaključeno.

Za tem je povzel besedo državni tožilec, ki je za oba obtoženca zahteval kaznovanje v smislu obtožnice. Njegovi zahtevi se je pridružil zastopnik zasebne udeleženke dr. Malnarič, nakar so govorili zagovornik Kastelica dr. Lokar ter zagovornika Jakše, dr. Česnik in dr. Žvokel.

Ob 9. zvečer je bila razglašena sodba, s katero je bil Kastelic obsojen zaradi prevare (§ 334 k. z.), ker je kot tajnik Mestne hranilnice črnomeljske v letih 1920 do 1930 na podlagi nerednega in lažnega knjiženja dovedel hranilnico v zmoto, da je izplačala v celoti neugotovljeni znesek, ki je presegal vsoto 3000 Din, in zaradi oviranja službenih poslov pregledujočega sodnika bivšega predsednika okrož. sodišča dr. Polenška na 2 leti in 1 mesec strogega zapora, 300 Din kazni in izgubo častnih pravic za dobo treh let. Ostalih dejanj je bil oproščen.

Obtoženi Jakša Stane pa je bil oproščen v celoti.

Razmah jeseniškega prosvetnega dela

Jesenice, 30. oktobra.

Razvoj industrije in železnic, s katerimi je zvezan mogočen dotok tujcev, je dal našemu kraju kulturen razmah. Jeseničani starejših letnikov niso čutili posebne potrebe po prosveti. Dotok tujih delovnih moči, osobito inženjerjev, uradnikov in mojstrov, pa je zdramil Jeseničane iz letargije. Na eni strani dotok Bohinjcev, na drugi strani Koroščev in Štajercev, ki so se preselili iz tamkajšnjih železarn v naše železarne, je dal Jeseničanom pobudo za ustanavljanje raznih društev. Pred dobrimi 30 leti se je ustanovilo KDD, katerega početki so bili prav skromni. V mali dvorani pri Marku je idealni Janez Ferjan nastopal na diletantskem odru, kar je številnim gledalcem silno ugajalo. Kasneje so začela rasti tudi druga društva. Koroščí in Štajerci so v naš kraj prinesli Marxove in Engelsove nauke in poleg tega širili tudi nemški duh. Začela so se ustanavljati tudi druga društva: Sokol, Orel, Svoboda, Sava in nešteto drugih društev narodno - obrambnega, stanovskega in gospodarskega značaja.

Tako imamo danes na Jesenicah blizu 50 društev in organizacij. Ogromno je delo, ki so ga izvršile te organizacije v zadnjih desetletjih. Bilo je nešteto predavanj, tečajev, telovadnih ur, izletov, koncertov, gledaliških predstav in akademij, dalje zborovanj, skupnih obhodov in manifestacij. Medsebojno trenje je jeklenilo ljudi, postavilo oblikovalce našega lokalnega javnega življenja, vzgojilo iz prejšnjega mehkega in z vsem zadovoljnega domačina novega, večno nezadovoljnega človeka, zmožnega vsakih življenjskih borb, stremečega k stalnemu samoizpopolnjevanju.

Vse kulturno delo je na Jesenicah usmerjeno v tri tabore, ki imajo svoje trdnjave v Sokolskem, Krekovem in Delavskem domu. Mladina je vsem tem naukom dostopna, starinom pa so španska vas.

Na Jesenicah je danes več močnih in dobrih pevskih zborov, tri kompletne godbe na pihala, več orkestrov in tamburaških zborov, pet gledaliških odrov, dva kina, več dobro založenih knjižnic, močno telovadno društvo, več sportnih klubov in cela vrsta drugih stanovskih, narodnoobrambnih in kulturnih organizacij.

Življenje v tovarniških delavnicah in v društvenih lokalih pa je postalo za mladi svet preteesno. Zato se je uredilo več sportnih in telovadnih igrišč, smuška skakalnica in planinske koče. Nastala so društva, ki goje turistiko in prirejajo izlete v krasno naravo po geslu: »Nazaj k prirodi!« Danes imamo v našem kraju bataljone smučarjev, nogometašev, lahkoatletov, telovadcev, kolesarjev, plezalcev in prijateljev prirode, ki jih je dobiti povsod in vedno dobre volje.

Pretepov v naših krajih ni, kakor je to bilo nekoč. Vlomov, ubojev in umorov tudi ne. Društva so storila svoje, mladina je poštena, močna in zdrava, trezna in dela voljna, a se nerada da vplivati in voditi od slabičev, ki jim je zrasla čez glavo.

Največ se udeistvuje v večini jeseniških društev delavstvo, mnogo manj obrtništvo in drugi sloji. Med delavstvom dobiš prave talente, osobito dobre pevce, godbenike, telovadce in lahkoatlete, a tudi govornike, podkovane v vsem. Delavstvo, ki skupaj dela, se kreta v družbi, zato ima največ prilike za samovzgojo, a se žal razceplja na razne dele in skupine, ki v medsebojni borbi uničujejo svoje moči. Delavstvo, ki si je v delavnicah tako blizu in se udeistvuje zunaj v sorodnih društvih s popolnoma enakimi cilji, trati po nepotrebnem svojo energijo. Vse si je tako blizu, a vendar tako zelo daleč narazen. Ali bi ne mogli imeti skupnih predavanj, skupnih strokovnih organizacij, skupnih godbenih in pevskih monstre - koncertov, pri katerih bi nastopalo po več sto oseb, skupnih učiteljev, skupnih trenerjev. Ali bi se ne mogli veseliti skupnih uspehov in prenašati skupne žrtve? Delo zadnjih desetletij v prosvetnem pogledu je bilo ogromno in je ustvarilo popolnoma drugega človeka. Starega Jeseničana, ki bi v nedeljah zadovoljno sedel pod lipo in pušil tobak, skoro ni več. Vzgojila se je nova napredna generacija.

Blago za zimske sukenje

kamgarn in sportni levijot za obleke. Plii in volneno blago za plašče in obleke. Najnovejši baržuni in flanele.

NAJUGODNEJŠI NAKUPI

A. Žlender

LJUBLJANA, Mestni trg 22

1-001

Jugoslavija v nemški luči

Veliki in vplivni düsseldorfski dnevnik »Deutsche Bergwerks - Zeitung«, prominentno glasilo industrijcev in trgovcev zapadne Nemčije, je prinesel v številki z dne 28. oktobra posebno prilogo o Jugoslaviji pod naslovom »Gospodarstvo kraljevine Jugoslavije«. Priloga obsega nič manj kakor 40 strani, v katerih je nagromadenega, a — kar moram predvsem poudariti — silno spretno in pregledno razvrščenega mnogo informativnega materijala o gospodarskem, prosvetnem in socijalnem življenju naše mlade kraljevine.

Uvodno besedo pod naslovom »Jugoslavija in Nemčija« je napisal dr. Walter Hoffmann iz Dresdena, profesor na montanistični akademiji v Freibergu. Sledi zanimiv članek dr. Jurja Tomičića, ravnatelja zavoda za pospeševanje vnanje trgovine v našem ministrstvu trgovine: »Kako se lahko dvigne izmenjava blaga med Nemčijo in Jugoslavijo«. Posamezni jugoslovenski ministri so podali izjave iz svojih resorov. Kratko, a precizno. Kurt Stahl, gospodarski zaupnik nemškega poslaništva v Beogradu, je prispeval članek: »Kaj pridobiva Jugoslavija iz Nemčije.« O Jugoslaviji in nemški kemični industriji razpravlja dr. Ungewitter iz Berlina. Trgovinsko politiko naše države obravnava dr. Rudolf Steinmetz - Sorodolski. Novo ustavo kraljevine Jugoslavije analizira prof. dr. Walter Hoffmann. O jugoslovenskem denarništvu poroča dr. Branko Pliverić, o naši Narodni banki posebej pa guverner Ignjat Bajloni. Beograjski vseučiliški profesor dr. Trivunac obširneje razpravlja o kulturnih odnošajih med Nemci in Jugosloveni. Nadalje piše o srbski literaturi Veljko Petrović, o upodabljajoči umetnosti pa Milan Kašanin. Zelo pregledna je stran z opisi našega šolstva in ljudske izobrazbe.

Dr. Adolf Cuvaj opisuje naše trgovske in obrtniške zbornice; Maks Mautner iz Zagreba pa naše šumarstvo in lesno industrijo. S. Bošković je prav natančno obeležil gospodarstvo okrog Splita, dr. Niko Ljujić pa rudništvo v Dalmaciji. Dr. Ciril Žižek je prispeval zelo zanimiv in na točno statistiko oprti članek o bodočem razvoju hotelirstva v naših krajih. Sledi kratek, zelo informativen članek Alberta Köhlerja: »Jugoslavija, dežela modernih potovanj v Evropi«. O meničnem in čekovnem podjetju v Jugoslaviji piše Adolf Stengel iz Düsseldorfa. Prav tehtne so navedbe ministerijalnega svetnika dr. Milorada Gjorgjevića v razpravi o finančnem položaju Jugoslavije. Cele tri strani so nato posvečene opisu naših državnih rudniških podjetij. Sledijo lepi opisi zgodovinskih in krajevnih zanimivosti posameznih banovin, med katerimi je dravski banovini odločeno posebno odlično mesto. Na dveh velikih straneh so opisana naša zdravilišča in letovišča, celotni opis pa krasijo dobre slike. Vobče moramo poudariti, da so v vsej prilogi zelo smotreno razporejeni dobri posnetki iz naših krajev, ki morajo že na prvi pogled privabiti tujca.

Priloga v tej obliki, kakor jo je izdalo uvaževano glasilo nemških industrijcev, ustreza tehnično in vsebinsko popolnoma, zato pa tudi ni dvoma, da bo poslužila svojemu namenu. Podana je bila v pravem času, saj ravno poteka obletnica našega osvobojenja. Namenjena pa je tudi pravemu krogu, ki je živo interesiran na poglobitvi stikov z Jugoslavijo. Baš ta velika priloga je prvi plod letošnjega obiska nemških industrijcev in gospodarstvenikov v Jugoslaviji.

Ali si že obnovil članarino Vodnikove družbe za leto 1931?

LJUDSKA SAMOPOMOČ v Mariboru

Aleksandrova cesta štev. 14 — Telefon interurban štev. 21-31

Podporno društvo za slučaj smrti in doživetja

sprejema

vse zdrave osebe v starosti od 1. do 90. leta, in sicer v naslednje do danes obstoječe oddelke:

Odd. A	(A/I, A/II, A/III, A/IV)	po 1000	Din podpore
» B	(B/I, B/II, B/III, B/IV)	» 2000	» »
» C	(C/I, C/II, C/III, C/IV)	» 4000	» »
» D	(D/I, D/II, D/III, D/IV)	» 10.000	» »
» E	. . . . .	20.000	» »

V oddelke A, B, C, D, E se sprejmejo vse osebe od 1. do 50. leta z 2-letno čakalno dobo, v ostale oddelke vse osebe od 51. do 90. leta s 4-letno čakalno dobo. Komur gmotne razmere dopuščajo, lahko pristopi tudi v več teh oddelkov do največ 54.000, oz. 51.000 Din. Poleg enkratne majhne vpisne pristojbine, ki znaša od 18 Din do največ 150 Din, se plača za vsak smrtni slučaj v odd. A po 50 par, v odd. B po 1 Din, v odd. C po 2 Din, v odd. D po 5 Din in v odd. E po 10 Din na posmrtninah. — Mladoletni od 1. do 16. leta lahko pristopijo v oddelek A in A/I po 1000 Din podpore za slučaj smrti in doživetja; to se pravi, ako doživijo 21. leto, se jim izplača na roko po 1000, ozir. po največ 2000 Din podpore, istotako v slučaju poprejšnje smrti njihovim staršem. Za odd. D in D/I je potrebno v dvomljivih slučajih zdravniško spričevalo, za E pa vedno.

LJUDSKA SAMOPOMOČ šteje danes že skoraj 30.0000 članov in je izplačala tekom prvih 4 let že nad 2,500.000 Din na podporah. Ako še niste član LJUDSKE SAMOPOMOČI, zahtevajte takoj brezobvezno in zastonj pristopno izjavo.

Poverjeniki se sprejemajo za vsak kraj Slovenije!

OBLAČILNICA Sto in sto novih odjemalcev

13007

hočemo pridobiti in prijateljem »Ilirije« hočemo vnovič dokazati, kaj zmoremo kot eno največjih podjetij, ki dovoljuje dolgoročno odplačevanje. Prosimo Vas samo, da nas obiščete.

»ILIRIJA«

NA OBROKE! LJUBLJANA MESTNI TRG 17/I

ZASTOPNIKE (CE)

sposobne prodajalce za nov množinski predmet, nemški patent, brez konkurence, potreben vsaki hiši, hotelu, gostilni ali kuhinji, IŠČEMO za takoj.

Pisati na Jugoslovensko Rudolf Mosse d. d. Beograd, pošt. pret. 409, pod šifro »Ušteda goriva 562«. 12999

KURIVO:

PREMOG in DRVA nudi po konkurenčnih cenah Rudolf Velepič, trgovina s kurivom Ljubljana VII., Sv. Jerneja cesta 25.

Edina slovenska tedenska revija »Življenje in svet«. — Posamezna številka 2.— Din.

Hrastove parkete

v vseh dimenzijah, dobavlja najceneje tvrdka

JOSIP KOŠČAK

tovarna parket

STIČNA. 12990

Žlahtne kanarčke

v istini fine pevce znamenite harške mojstrske šole Mark 6 in višja. Predpevce, pare za pleme, kletke, krmo, ptičja zdravila. Velezanimiv cenik z dragocenimi navodili pošlje brezplačno Grosszucht Heydenreich, Bad Suderode 150, Harz.

SEDAJ JE ČAS ZA NAKUP! ZAKAJ?

1. Ker so cene vsled padca angleškega funta znižane tako, kot še nikoli.
2. Uvažujemo današnjo krizo in prodajamo za vsako sprejemljivo ceno.
3. Vrednost našega blaga je višja kot cena.
4. Vsled preselitve.

V dokaz, da je danes res pravi čas, da kupite, navedemo nekaj primerov:

Angleško sukno za moške suknje 140 cm	meter	Din	150.—
Angleška flanela v vseh barvah	»	»	10.—
Angleški poplin za perilo v vseh barvah	»	»	18.—
Fino sukno za damske plašče 140 cm široko	»	»	55.—
Volneni poplin za damske obleke 100 cm	»	»	28.—
Črni palmeston za moške sukne 140 cm	»	»	68.—
Linderer žamet 70 cm širok	»	»	58.—
Prima angleški kamgarn za obleke	»	»	185.—
Crepp za obleke	»	»	15.—
Šifon prvovrstni 80 cm	»	»	11.—
Težak Creppe de Chine	»	»	65.—

Na vse te cene in na vse naše blago damo še posebej

10 % popusta!

Vsi, ki ste kupili že na spomladanski prodaji, veste, kako dobro in cene ste kupili. Zimska prodaja pa doseže

vrhunec nizkih cen!

DELNIŠKA DRUŽBA — **COMMERCE PRVO NADSTROPJE** — TAVČARJEVA ULICA 2

12994

†

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš soprog, oče, stric in svak, gospod

Vidmar Matija

posestnik in sprevodnik drž. žel. v pokoju

v petek, dne 30. oktobra ob 1. popoldne, previden s tolažili sv. vere, po mučni bolezni umrl.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v nedeljo ob ½2. uri iz hiše žalosti Ob Zeleni jami št. 1 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 30. oktobra 1931 — 12991

Žalujoče rodbine: VIDMAR, KUSOLT, ING. REKMAN.

Pogrebni zavod Ivan Gajšek, Vodmat-Moste.

Iz življenja in sveta

Velika narodna zmaga na Angleškem

Množica v Londonu pozdravlja nacionalno zmago pri parlamentarnih volitvah

Zloraba alkohola

Spremembe v možganih zaradi pijančevanja

Zloraba alkoholnih pijač je združena s tako težkim oškodovanjem zdravja, da je čisto naravno, če se pokaže tudi v spremembah na raznih organih, na srcu, želodcu, jetrih, možganih itd. Tako zvana »Wernickejeva bolezen«, ki jo je opažati zlasti pri pijancih iz navade in se pojavlja s tresenjem, čutnimi prevarami, omrtvelostjo očesnih mišic itd., je zvezana s spremembami tkiva določenih možganskih delov. A takšne spremembe nastopajo tudi zavoljo drugih vzrokov in često sploh ne.

Pač pa ima moderna medicina prav zanesljiv znak za alkoholiziranje pacienta v spremembah, ki se javijo v tako zvanih sesnatih telescih (corpora mammilaria) v določenem delu možganov. Ta telesca otrdijo in se zmanjšajo, pod mikroskopom pa se pokaže, da se je zgodilo to zaradi močne rasti podpornega in veznega tkiva v njih. Že s prostim očesom se da opaziti ta razlika med telesci normalnega človeka in pijanca po barvi, kajti normalna telesca so sivkasto bela, pijančeva pa svetlorjava do temno rjava. Nemški raziskovalec dr. K. Neubürger, ki se je bavil dalj časa z raziskovanjem teh sprememb, pravi, da so pri pijancu tako pogoste, da so najzanesljivejši znak za ugotovitev, ali je kakšen pacient alkoholik ali ne, dočim se spremembe na drugih organih čestokrat ne pokažejo ali pa jih je povzročila lahko druga bolezen.

V ostalem pa še ne vemo gotovo, zakaj se alkohol loti baš teh telesc najbolj, kakor ne vemo, zakaj ta prav za prav rabijo.

Letalci na visokem severu

Pustolovščine vsepovsod, a le kot stransko zanimanje

Znani kanadski geolog E. A. Broadway pripoveduje:

Krožili smo nad jezerom, ki ga ne zaznamuje nobena karta v ozemlju Zaliva kronanja, v kanadski Arktidi. Pod seboj smo opazili šotor in signalno zastavo dveh mož, ki sta v teh krajih iskala zemeljskih zakladov. V Kanadi in Zedinjenih državah imenujejo takšne ljudi prospektorje. Ostavili smo ju tu dva tedna prej, ko smo odleteli na raziskovanja v sosedno ozemlje. Moja naloga je bila, da ju posetim, čujem njiju poročilo, preiščem njiju poskusne izkopanine in odločim, ali naj ju pustim tu ali pa ju z vso opremo naložim v letalo in ju odpeljem v kraje, ki bi obetali več uspeha.

Že tri leta sem izvrševal to nalogo kot pilot in geolog ene največjih kanadskih raziskovalnih družb in v tem času sem slišal o mnogih letalskih doživljajih v teh ozemljih, ki bi bili vredni opisa; a nikoli nisem doživel večje senzacije od te, kadar se kot letalec približuješ taborišču svojih prospektorjev.

Kajti leteči geolog se udeležuje nekakšne ogromne hazardne igre, v kateri gre za kraljestva sto in sto tisočev kvadratnih kilometrov, za kraljestva, ki se osvoje, čim se prepričaš, da njihovi zemeljski zakladi to osvojitev opravičujejo. Ko se približuješ takšnemu taborišču, čutiš zato v sebi razburjenje in napetost partije pokerje. Kaj so dosegli prospektorji? Veliko imetje? Ležišče rude, ki bo nekega dne stotero povrnilo investirani kapital? Ali absolutno ničesar, tako da bo treba porabiti še več bencina — galona približno 300 Din — da se možje prenesejo v druga, še neodkrita ozemlja?

Delavec na severu je le tedaj zadovoljen, če ima njegovo delo uspeh. Uničenje, viharji in druge nezgode pomenijo neprijetne zadržke.

Majhna skupina prej imenovanih družb je izvedla v severni Kanadi v nekoliko letih program, ki ga je šteti med največja raziskovalna podjetja vseh časov. Prospektorji so preiskali ogromno površino arktične Kanade, ki je bila v svojih 75 odst. še neraziskana. V zadnjih treh letih je izvedlo v »sezoni« okrog 20 letalcev z isto toliko letal do 12.000 poletov z 1,700.000 funtov živil in kuriva.

Pri povprečnem vremenu je Sever idealno letalsko ozemlje in varno. A varnost je relativen pojem, norec ali idiot se ne počuti nikoli varnega. Letalci so tu na severu po tradiciji previdni.

Treba je pristajati na neznanih jezerih in v neugodnih vremenskih okoliščinah in to ni delo za novince. Byrdova ekspedicija je odkrila, da obzorje izgine očem, če so tla pokrita s snegom in je nebo oblačno. Zrak, zemlja in sneg se ne razlikujejo med seboj in letalec ima le malo opore, da najde tla pod seboj. Pomaga si s tem, da leti pozimi nizko in ne izgubi nikoli tal iz oči.

V gorah Herschelovega otoka so morala pristati tri letala. Pod seboj so gledali globoke soteske, močan veter je pihal, zrak je bil zamegljen, tla je pokrival sneg in nikjer drevesa, po katerem bi ocenili svojo višino. Ko so skrbno preiskali neko sotesko, je eden izmed letalcev pristal varno, ostala dva sta se pri pristanku držala natanko sledu, ki ga je ostavilo njegovo letalo v snegu. Tedaj so odkrili, da so pristali na ozki skalni plošči. Raztovorili so svoje zaloge, potem so svoja letala preprosto okrenili in se spustili z njimi kakor s sanmi po pobočjih, ne da bi zavrteli motorje. Seveda je bila potrebna prav posebna spretnost, da se je ta manever posrečil.

Neki letalec je kratko pred začetkom pomladi moral pristati na tenkem ledu, da vkrca neke može. To se pravi: z letalom se na ledu ni smel ustaviti, ker bi se ta pod težo vdrl, vozil ga je počasi naprej, možje so tekli za njim in drug za drugim splezali v kabino.

Letalec v Arktidi je v potrebi navezan vedno na pomoč Eskimov. Eskimi so prijazni in radi pomagajo, spoštujejo belega moža, a zahtevajo isto spoštovanje zase, ker vedo, da ga na visokem prekašajo v marsičem. In zato je dobro poznati šege in navade Eskimov, predvsem njih verske navade, ker v teh so zelo občutljivi.

Katastrofalne poplave na Kitajskem

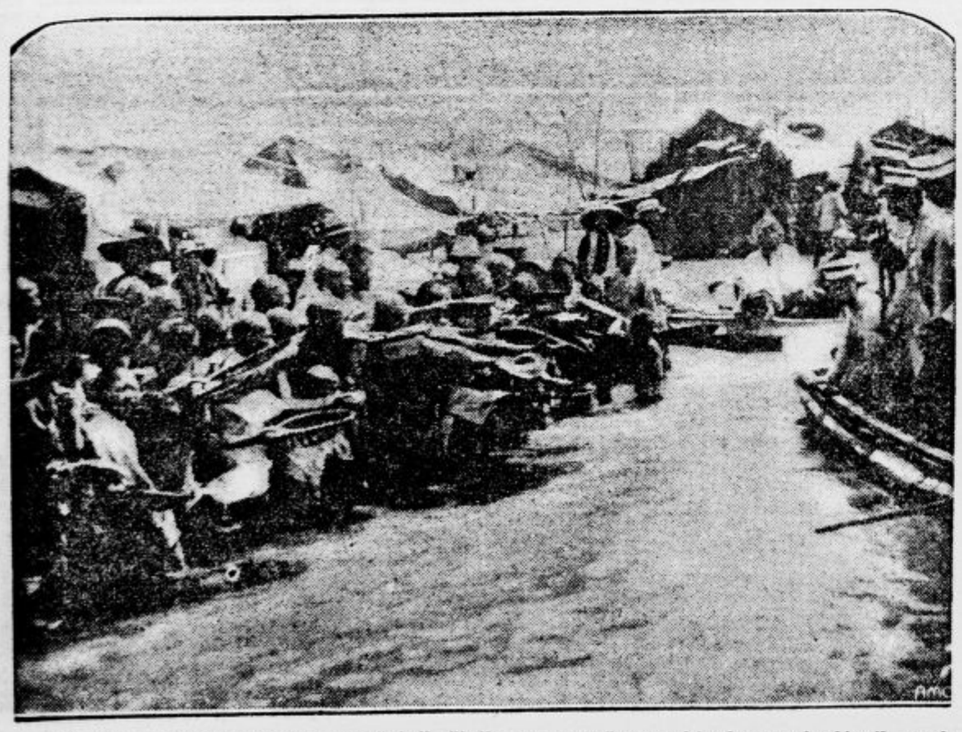

Kitajsko vojaštvo prevaža na čolnih živila za nesrečne prebivalce poplavljenih vasi

Nobelova nagrada

Prof. dr. Bernhard Zondek, znani ginekolog in raziskovalec hormonov, je predlagan za letošnjo medicinsko Nobelovo nagrado

Ali ste že naročnik slovenske ilustrovane tedenske revije „Življenje in svet“?

»Samostojne brivnice«

Neki A. Novikov napoveduje v »Večerni Moskvi« važno retormo, ki je povzročila mnogo preglavic mestni komuni, t. j. moskovskemu magistratu. Slednji ima oddelek za javno higieno, ki med drugim vzdržuje vse javne brivnice. Samostojni frizerji so pod sovjeti izumrli kakor skoraj vsi mali zasebni obrtniki.

Ta centralizacija je povzročila mnogo neprilik. Mesto ima premalo brivcev in prostorov. Ljudje, ki bi se radi obrili, redno čakajo »eno, dve ali tudi več ur, dokler pridejo na vrsto«. Marsikdo bi se najrajši obril doma, a tu so zopet težave. Zaradi pomanjkanja kuriva obratujejo do prvega decembra samo štedilniki pri onih strankah, ki kuhajo doma. Številni na javne kuhinje navezani uradniki, uslužbenci in drugi sploh ne smejo doma pogreti za britje potrebno vodo. Razen tega ni mogoče kupiti britve ali rezila.

Zaradi tega je sklenilo mesto ctvoriti nove »samostojne brivnice«, ki se bodo poznale po izveskih z napisom »Obrij se sam!« Tu bodo dobivali obiskovalci stol pred ogledalom, varnostno ali navadno britev, brisačo, posodico s kropom in zavitek milnega praška, da se potem lastnoročno obrijejo. Mesto je prepričano, da bodo imele slične brivnice dosti obiskovalcev in na ta način olajšale prezaposlenost osobja po navadnih dosedanjih brivnicah.

Za mednarodno kreditno banko

Francqui belgijski finančni minister, je dospel v Washington, kjer se pogaja z vodilnimi ameriškimi finančniki za ustanovitev mednarodne kreditne banke

Zora voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Zak. zašč. Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793—20 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh sigurен in trajen. Cena steklenici brez poštnine Din 35.—.

ZORA VODA I. OREL, Zagreb

Radićeva (Duga) ul. 32.

Pošljemo po povzetju, in to samo na čitljive naslove.

V Varšavi se pripravljajo

V poljski prestolici so se vršile velike vežbe vojaško organiziranih društev za obrambo proti plinskim napadom. Društva imajo tudi posebne ženske oddelke

Zaščita ptic

Ptice — najboljše jamstvo proti rastlinskim škodljivcem

Čim dalje večje število rastlinskih škodljivcev v zadnjih letih je v prvi vrsti posledica močnega nazadovanja števila naših ptic, ki jim škoduje predvsem tako zvano »racionalno« gospodarstvo v poljedelstvu in gozdovju. Žive mejice in nižje lesovje na polju in v gozdovih iztrebljajo, ker menijo, da bo bolje raslo drugo rastlinje — a s tem se škoda vrši le na pticah, ki jim zmanjkuje priložnosti za gnezdenje. Ptice so pa najhujši sovražnik škodljivcev.

Kako ogromne množine raznega mrčesa pokončujejo ptice, je vse premalo znano. Tako sne sinica, ki tehta le 12 g, dnevno isto množino žuželk ali 2000 jajc metuljev. Ker je pozimi čestokrat navezana samo na to hrano, si lahko izračunamo, kako blagodejno učinkuje jata sinic. To nam postane še bolj očitno, če pomislimo, da 1000 gosenic lahko uniči visoko smreko. Ena sama sinica obvaruje torej lahko za cel gozd dreves.

Mlada lastovka sne vsak dan preko 1000 muh v velikosti navadne muhe do brenclja. Rdečerepka pita svoj zarod približno od 4. zjutraj do 21. in prinese svojim mladičem v tem času povprečno 1200 žuželk, med njimi gosenice 2 do 3 cm dolžine. Dvojica rdečerepk s 4 mladiči pokonča tako od maja do septembra preko 100.000 škodljivcev.

Pri poskusu v nekem rastlinjaku je drobna penica v 3 minutah pokončala 351 rastlinskih uši, sinica v nekoliko urah na tisoče uši, tako da je temeljito očistila tri grme vrtnic.

Dvojica dolgorepk preskrbi svojim mladičem dnevno okrog 2000 škodljivih gosenic.

Vse te številke, ki se vidijo naravnost fantastične, je s posebnim aparatom, tako zvanim teragrafom, ugotovil lovski pisatelj Hegendorf in nam najbolje kažejo, kakšno korist pomenijo ptice za poljedelstvo in gozdarstvo kakor tudi za vrtnarstvo. Umen gospodar bo torej v prvi vrsti skrbel za varstvo in sistematično razmnožitev ptic, če bo hotel na najbolj ekonomičen način tako glede denarja kakor glede časa zaščititi svoje polje, svoj gozd, svoj vrt pred tisoči malih škodljivcev.

Dež podaljšuje življenje - na Angleškem

Zanimiva tolažba ljudi v deželi megle in dežja

Londonski vremenoslovci poročajo, da je bilo letošnje poletje »prav tipično za Angleško«, ker je deževalo vsak dan. A prav tako vlažno je bilo tudi lani in sploh vsako leto, počenši od leta 1861. Redna vremenska poročila so namreč pričela izhajati šele pred 70 leti. Seveda tudi poprej ni bilo drugače. Angleži so ponosni na to, da odvrže pri njih hrast suho listje šele januarja meseca. A vsi, ki niso rojeni na tem večno vlažnem otoku, se kmalu naveličajo neprestanih dežja in megle.

V sivi preteklosti je priredila angleška duhovščina posebne javne molitve, če so se ljudje preveč namočili. Prosila je Stvarnika, da bi »verno Angleško rešil novega vesoljnega potopa«. A istega zgodovinskega leta 1861 je pogumno izjavil duhovnik John Kingsley da so slične molitve nespodobne in grešne. Gospod Bog prvič boljše kakor ljudje ve, kaj je koristno ali škodljivo. Drugič pa je dež potreben, ker naravi nadomešča krvotok živega organizma. Brez dežja ne bi bilo rastlinstvo in živalstvo zmožno življenja. Cerkveni dostojanstveniki so osvojili to boguvdano stališče.

Od tedaj trdijo Angleži, da je dež bolj zdrav kakor solnce. Zračunali so celo, da umira v posebno mokrih letih dvakrat manj ljudi kakor po navadi. »Dež razkuži in opere zrak.« Komarji in muhe poginejo od mraza. Tudi bakterije se množijo bolj počasi. Hladno in vlažno poletje je za človeško zdravje najbolj priporočljivo.« Tako tolažijo angleški listi občinstvo. A na tihem seveda misli marsikateri Anglež drugače in pri prvi priliki pobegne na solnčno obalo Sredozemskega morja, ne da bi se zmenil za komarje, muhe in bakterije, ki tako bujno uspevajo pod vročimi žarki.

Japonci v Mandžuriji

Japonsko vojaštvo zaslišuje kitajskega civilista

Največji zaklad staršev

je zdrav, lepo razvit otrok. Zdrav razvoj otroka si zasiguramo s skrbnim in razumnim negovanjem. Pri poglavitnem delu otroške nege, pri kopanju in umivanju uporabljajte vedno Palmira-Baby Milo, ki ne vzdržuje telo malega otroka samo čisto temveč ohranjuje tudi zdravo svežost občutljive kože, obvaruje jo pred infekcijami, pekočih izpuščajev, vnetij in mazulov. Za dame, ki imajo posebno občutljiv teint je najbolj priporočljivo odlično Palmira-Baby Milo.

Trenchcoate

dežne plašče, Bajazzo obleke za motocikliste v veliki izberi in najcenejše pri

Drago Schwab, Ljubljana

Ločitvena afera bivšega kitajskega cesarja

Kakor smo pred nedavnim poročali, se je bivši kitajski cesar nameraval ločiti od svoje žene ker jo je nekoč videl pljuniti. Ta ločitev se je sedaj izvršila. Bivša cesarica dobi 50 000 kitajskih dolarjev odškodnine in se vrne k svojim staršem v Peking. Bivši cesar se vseeno ne sme znova poročiti.

Iz uredniškega koša

Senov grad. Družba turistov je posetila stari grad nad našim krajem. »Tu je umrl slavni vitez in vojskovodja Janez Porenta,« je dejal vodnik v neki sobi. »No, čujte,« se je oglasil neki gospod začudeno, »lansko leto ste pa to rekli v čisto drugi sobi.« Vodnik je odvrnil pokojno: »Oprostite, gospodje, pravo sobo sedaj belijo, pa kaženo začasno drugo.«

Vsak dan ena

»Ali lahko dobimo dva kuhana jajca?«
»Ne, pač pa lahko dobite kolač — kajti za kuho sta jajca že prestara!«

Radi odpovedi lokala popolna odprodaja z 20% popustom

raznega modnega blaga, svile, crepe de china, čipk, moškega in ženskega perila, kravat, nogavic in rokavic ter vseh potrebščin za šivilje in krojače itd.

A. Persche

Pred Škofijo 21

12868

Glej, glej, saj res!

Ker je konec vročine in se bliža zima, pregledjte Vaše snežke in galoše in jih dajte pravočasno prvi strokovni delavnici, ki jih popravlja v vseh modnih barvah gumija. 12723

AVGUST ŠKOF, Igriška ulica št. 10

Letos znatno znižane cene.

Samoprodaja NORA radio aparatov

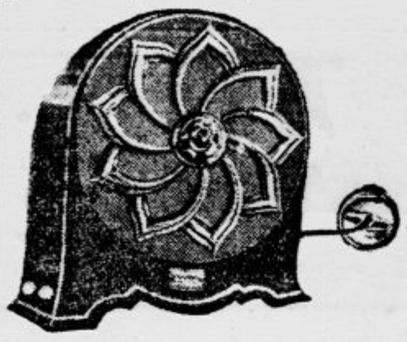

Velika zaloga gramofonov vseh svetovnih znamk, 25 cm plošče že od Din 30 naprej

Prodaja na obroke! Zahtevajte cenike!

„Tehnik" Josip Banjai Ljubljana Miklošičeva cesta 20.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da nas je zapustila naša dobra mama in teta gospa

MARIJA STANONIK

nadučiteljeva vdova

dne 31. oktobra po dolgem, mukepolnem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v ponedeljek, dne 2. novembra ob ½ 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Rečna ulica 8. 12995

Ljubljana, dne 31. oktobra 1931.

Žalujoči hčerki: JOSIPINA in MARIJA.

PIANO

kakovostni instrument svetovnega slovesa!

Tovarna: Hradec Králové, ČSR.

Ugodne cene in plačilni pogoji. Zastopstva z vzorčnimi skladišči v vseh večjih mestih Jugoslavije. (Naslovi na vprašanja.) 129

VELOUR, MODNI ŠEV. JOT, RIPS in PLIŠ za damske plašče. Velika izbira, nizke cene

R. MIKLAUC

»Pri škofu« — Ljubljana Lingarjeva ul. — Medarska ul. — Pred škofijo.

ZASTOPNIK

ki je dobro vpeljan pri tekstilni industriji in obiskuje stalne kupovalce in ki razpolaga s prvovrstnimi referencami dobi mesto za prodajo vsakovrstnega bombaža 12863

Plašče

Vam nudim za iste reklamne cene kot sem jih imela na velesejmu.

Oglejte si cene!

I. Tomšič, Sv. Petra cesta 38

12981

Moč osebnega vpliva

Danes najkoristnejša knjiga!

v 10 dneh se naučite sugerirati, hipnotizirati i. t. d. Uspeh garantiran. Prospekte pošlje »Veda in Znanost«, Celje Razlagova ulica št. 8 12648

Lepota nog

Nogavice iz gume lepo nogi vitko in dražestno obliko. Današnja moda zahteva lepo in graciozno obliko noge a to se doseže samo s nošenjem gumastih nogavic. Noga se ne utrudi v obenem so pokrite vse napake takoreč tudi krčne žile. »Kramidadern«. Nogavice s šestimi »merski« gumi brez šiva tenke popolnoma prozorne da se lepo vitko nogi do kolena. Brez šiva v barvi kože (Fleischfarbe) par 180 Din. Pletene gum nogavice iz najfinejšega trikoja za krčne žile do kolena par 190 Din. nogavice čez koleno in stegno samo pr. mat. od 310 Din naprej

Pleša

in spodanje ube je največja nesreča za stare in mlade. V 24 urah zastavimo izpadanje lase za vedno odpravimo vse prhljaje srbečo hrasto in nesnago s »ESPARCETTE« od dr. Dorraine & Cie. Paris. — Lasje bodo ostali vedli in sopet bujno rasli. — Za uspeh garantiramo. — Garnitura stane 60 Din.

CENTIFOLIA, kozmetični zavod, Zagreb, Jurišićeva 8. Zahtevajte takoj brezplačno ilustrirano cenike.

LUTZ-ove PEČI

po izdatno znižanih cenah stalno na zalogi samo

Ing. Guzelj

Ljubljana-Šiška Beljaška ulica št. 4

LASTNA LIVARNA IN TOVARNA ZA »EMAJL« LUTZOVE PEČI

za galvanično poniklanje in izdelavo emajliranih predmetov kakor: hišne številke občinske in uradne napise itd.

Sprejmejo se zastopniki!

Tel. 3252 Lutzove peči 248

Zastopnika

ki je dobro uveden pri trgovcih galanterijske stroke, išče zagrebška tvornica za Dravsko banovino.

Obširne ponudbe na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9, pod »Br. 28540«. 12952

Zastopstvo za Bosno

išče dobro uveden zastopnik s prvovrstnimi referencami, ki obiskuje trikrat na leto vsako mesto. Ponudbe pod »Tekstilna roba« na ogl. odd. Jutra. 12863

VATA

za odeje in v tablah najboljša in najcenejša. Zahtevajte vzorce in cenik.

TOVARNA VATE Maribor, Dravska 15

JARA čevlji

Novo!

„Jara"

Oglejte si našo veliko zalogo!

Najboljše blago, nizke cene, Solidna postrežba.

Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 20

Otvoritev v soboto, 31. okt. 1931

krepi in zdravi

ŽELODEC

LOVRO SEBENIK Ljubljana VII.

Ustanovljeno 1852.

Teod. Korn

Ljubljana

Tolmanska cesta št. 8 (prej Henrik Korn)

krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. — Instalacija vodovodov in central. kurjave. — Naprava strelovodov; kopališke in klosetne naprave.

Pozor, ženini in neveste!

MODROCE

postelje mreže, železne zložljive postelje, otomane, spalne divane in fotelje nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN tapetnik

Mestni trg št. 13.

Žima, morska trava, blago za modroce in prevleko pohištva v veliki izbiri po najnižji ceni. 328

DOUBLE, MODNI KAMGARN, ŠPORTNI ŠEVJOT za fine obleke in suknje. Velika izbira — ugodne cene

R. MIKLAUC

»Pri škofu« — Ljubljana Lingarjeva ul. — Medarska ul. — Pred škofijo.

Kopelj s "4711" je dober pričetek dneva

Kako divno osvežuje jutranja kopel s »4711«! Njena krepeča moč in aromatična svežost se razlije po vsem organizmu. Zajedno bi pri kopanju bilo potreba vedno tudi uporabljati dragoceno »4711« Eau de Cologne-milo. Tudi to vsebuje nežni aromatični vonj in vzbuja moč prave »4711«. V obče, uporabljajte za negovanje telesa in lepote vse ona sredstva, katerim je temelj v pravi »4711«. Kakor vsi proizvodi tvrdke »4711«, se odlikujejo tudi ti po zanesljivem delovanju in nenadkriljivi kakovosti.

»4711« se ne prodaja odprto, temveč samo v originalnih zaprtih steklenicah z modro zlato etiketo. — Da ne dobite potvorb, zavrnite odločno odprto steklenico.

№ 4711. Eau de Cologne

679

Najboljše violine

strune, citre, tamburice, kitare ter sploh vse glasbila in potrebščine v velikanski izbiri

ALFONZ BREZNIK

zapriseženi strokovnjak

Ljubljana Aleksandrova cesta št. 1. 11658

Za prvovrstno angleško znamko motociklov

iščemo

solventnega zastopnika

za mesto Ljubljano in okolico

Ponudbe na pošt. pretinac broj 118 Beograd 12950

Najdelikatnejši okusi **SANA čokolada** Za vse in vsakega

Cene malim oglasom:

Ženitve, dopisovanja, naznanila ter oglasi trgovskega, reklamnega ali posredovalnega značaja: vsaka beseda 1.— Din. Pristojbina za šifro 5.— Din. Najmanjši znesek 10.— Din. Ostali oglasi: vsaka beseda 50 para. Pristojbina za šifro 3.— Din. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati še pristojbino 2.— Din. Pristojbine je vposlati obenem z naročilom. Čekovni račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani 11.842. — Telefon številka 2492, 3492.

Mali oglasi

Za odgovor 2 Din v znamkah

Naslove malih oglasov *dobite takoj po izidu lista v podružnicah „Jutra" v Mariboru, a Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate.*

Iznenadenje!

Gumasti podpetniki znamke »REKORD« v novi dovršeni izdelavi in kakovosti

n o s i j o z m a g o

Prvi poskus bo iznenadil vsakogar glede trpežnosti in trajnosti novega »REKORDA«.

Cena je reklamna zaradi vpeljave zaščitne znamke »REKORD«. 12951

Službo dobi

Fotografskega pomočnika
retušerja, ki dela tudi dobre posnetke, res dobro izurjenega sprejmem v stalno službo. Zahtevam poskušnje. — Lastno sliko s plačilnimi zahtevami na naslov: Karl Rechnitzer, fotograf, Pančevo. 47435-1

Gospodična
vešča v kmetijskem gospodarstvu in knjigovodstvu dobi službo. Prednost imajo absolventinje gospodinjske šole. Ponudbe je poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod »Kraj Zagreb«. 47340-1

Učenec
priden in pošten dobi takoj mesto v manufakturni trgovini. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Kranj«. 46974-1

Korespondentinjo
perfektno v italijanskem jeziku, z večletno prakso v lesni stroki, sprejmem. Ponudbe pod šifro »Takoj« na oglasni oddelek »Jutra« 47402-1

Prodajalko
mešane ali samo manufakturne stroke, dobro izvežbano, ki bi bila tudi blagajničarka, sprejmem s 15. decembrom ali po dogovoru — Ponudbe na tvrdko Ivan Rojnik, Slovenjgradec. 47173-1

Več dobrih šivilj
za fino damsko konfekcijo takoj sprejme tovarna perila in oblek Stermecki v Celju. 47238-1

Kuharico
popolnoma samostojno in zelo snažno, iščem. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dobra plača« 47248-1

Mesar. pomočnika
dobro izvežbanega v sekanju mesa pri čoku, sprejmem. Samo dobra spričevala. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Mesarija«. 47354-1

Mesar. pomočnika
dobro izvežbanega v prekajevanju, sprejmem takoj. Vpoštevajo se samo dobra spričevala. — Ponudbe pod »Samostojna moč« na ogl. oddelek »Jutra« 47355-1

2 čevljarska pomočnika
prvovrstna delavca v izdelavi gojzerjc in zbitih čevljev, sprejme Zupan, Jesenice. 47390-1

Ugodno zaupno mesto

brezbrižna svetla bodočnost se nudi mladi naobraženi dami iskrene, zveste narave, ki ima veselje do prirode in lepih potovanj, z malo izkušnje v gospodinjstvu, pri naobraženem zasebniku, poslu samostojnem in neodvisnem Nemcu za spremstvo na potovanjih in za oskrbo majhnega lahkega gospodinjstva na morju v Dalmaciji. Lahko delo. Samo obširne ponudbe v nemškem jeziku po možnosti s sliko na: Karel Scholz, sedaj v Gradcu (Graz), Stajerska, Prankergasse 14. N. B. Pride v svrho osebnega razgovora v kratkem tja. 12866

Strojepisno moč
perfektno, s popolnim znanjem srbohrvaščine in nemščine, obeh stenografij ter brezpogojnim poznanjem knjigovodstva, vešča tudi obračunavanja delavskih plač, išče za takojšen nastop veliko industrijsko podjetje. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »722« 47071-1

Trg. vajenca
primerno predizobrazbo sprejme tvrdka Norb. Zaller & sin, Sv. Peter v Sav. dolini. Prednost ima tisti, ki se je že nekaj časa učil — ako ga njegov sprejšnji gospodar priporoč. 47277-1

Pisarniško moč
z odgovarjajočo sposobnostjo sprejmem. Ponudbe do 10. t. m. pod »Marljivost« na ogl. odd. »Jutra«. Za odgovor znamko. 47304-1

Učenca
za klobučarstvo, starega od 16 let naprej, poštenih staršev, sprejmem s takojšnjim nastopom. Hrana in stanovanje v hiši. Adamlje Franc, klobučar, Trbovlje. 47485-1

Pletilje
dobro izurjene sprejmem. Opekarska cesta 32. 47452-1

Šiviljsko učenko
sprejme atelje Hity, Kongresni trg 13. 47498-1

K trem otrokom
na deželo iščem zdravo, pametno, pošteno dekle, vajeno vsega dela v dobri hiši. Znanje šivanja pogoj — nemščina zaželjena. Ponudbe z navedbo dosedanje službe in zahtevkom plače na oglasni oddelek »Jutra« pod »Pridne roke«. 47392-1

Odgojiteljicu
naobraženu, sa perfektnim znanjem njemačkog jezika i glasovira (poželjeno francuski), po mogućnosti sposobnu pomagati pred mete 1. razr. realne gimnazije hrvatski, traži obitelj s dvije djevojčice na selu u Dalmaciji, za stan, prehranu i prikladnu nagradu. Nastup odmah. Ponude sa kvalifikam na Knjižara Jurić (Gojitelika) Split. 47340-1

Kroj. vajenca
sprejme krojaška moška delavnica tvrdke »Elite«, Prešernova ul. 7. 47568-1

Učenkam-pletiljam
brezplačen pouk, če si nabavijo pri nas pletilni stroj »Tehna« družba, Ljubljana, Mestni trg 25/I. 46457-1

Neodvisna ženska
zdrava, stara do 50 let, vešča samostojne kuhe, vseh hišnih del in prodajalne, ter vsestransko zanesljiva, varčna in snažna, dobi stalno mesto (kot družica) pri samostojnem, starem branjevcu. Cenj. ponudbe pod značko »Odgovarjam na vse« na oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani. 47380-1

Trg. učenko
dobro računarico, za katero poštenost jamčijo starši, sprejmem v večjo trgovino na deželi. — Ponudbe na naslov: Josip Rudman, trgovina, Krška vas - Brežice 47273-1

Mizar. pomočnika
mladega, poštenega in izurjenega sprejme takoj v delo Franc Drnovšek, mizarski mojster v Zagorju. 47272-1

Učenca
zdravega, dobrega računarja sprejmem takoj v trg. meš. blaga in manufakture. Stanovanje in hrana v hiši. Ponudbe pod »Dolenjsko« na ogl. oddelek »Jutra«. 47352-1

Kontoristinja
izurjena v vseh pisarniških poslih z znanjem nemščine dobi mesto. Stanovanje in hrana v hiši. Oferte z navedbo dosedanjih službovanj in zahtevki pod »Dolenjsko« na oglas. odd. »Jutra«. 47553-1

Tovarna
išče za takoj treznega samskega nočnega čuvaja, kateri je zmožen tudi popravljati jermena. Ponudbe je poslati na oglas. odd. »Jutra« pod »St. 100«. 47537-1

2 čevlj. pomočnika
sprejmem za stalno. Hrana in stanovanje v hiši. Enega za šivanega dela in gojzerje, drugega za navadna dela. Travnik, Trebnje. 47539-1

Blagajničarko
ki bi obenem vodila pisarniške posle, sprejmem takoj. Pogoji: starost nad 30 let, samska, absolutno perfektna samostojna slovenska in nemška korespondentka, strojepiska. Ponudbe z navedbo dosedanjih službenih mest, zahtevo plače pri popolni oskrbi v hiši na oglasni oddelek »Jutra« pod »Prvovrstna moč«. 47538-1

Šoferji
zmožni kolarstva, mizarstva, mehanike in večje vsote dobe delo in dobiček. Ponudbe pod »Avtopredelava« na oglas. odd. »Jutra«. 47562-1

Vajenko
za modistovsko obrt takoj sprejme Stana Jančigar-Gregorc, modistka, Ljubljana, Šmartinska c. 6. 47722-1

2000 Din mesečno
pogodbo na eno leto — šestmesečni odpovedni rok
70 bistrim, delavnim in pogumnim ljudem od 20—30 let, za razne kraje Jugoslavije. Pišite na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Njeno Veličanstvo Ideja«. 47601-1

Učenko
z 2 razredi meščanske šole, ki ima oskrbo pri starših, sprejmem v boljšo špecerijsko trgovino. Ponudbe pod »Ubogljiva« na oglasni oddelek »Jutra«. 47643-1

Kuharica
stara 25—30 let, ki zna samostojno kuhati in opravljati vsa druga hišna dela, dobi dobro službo. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 47617-1

Pletilja
z lastnim strojem št. 10 ali 9, dobi delo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 47647-1

Trg. učenca (ko)
ki ima vso oskrbo pri starših, sprejmem v boljšo delikatesno in špecerijsko trgovino. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47653-1

Pletiljsko učenko
sprejme »Kosmos«, Ljubljana, poštni predal št. 307. 47711-1

Čevljar. pomočnika
sprejmem takoj za zbito fino in močno delo. Stanovanje in hrana v hiši. Bertoncelj Alojz, vas Ljubno, pošta Podnart. 47634-1

Mesarski pomočnik
18—22 let star, dobi mesto. Ponudbe na podruž. Jutra v Mariboru pod šifro »Mlad mesar«. 47754-1

Pletiljo
dobro izurjeno, sprejmem takoj. Stanovanje in hrana v hiši. Zelo-Moste. Predovičeva 15, Ljubljana. 47679-1

Ključav. vajenca
sprejme Ivan Ponikvar, Švabičeva ul. 1 (Trnovo). 47578-1

Ključavničar
kateri zaolži kavcijo 3000 Din za odgovornost orodja, dobi stalno službo takoj. — Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod šifro »Ključavničar«. 47723-1

Sprejmem osebo
ki zna z žgalnim aparatom dobro vžigati in slikati na razne lesene izdelke. Event. dam delo tudi na dom. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Slikar 200«. 47777-1

Služkinjo
pridno in pošteno, ki zna kuhati in opravljati vsa hišna dela, sprejmem. — Predstaviti se je naslov, ki ga pove oglasni oddelek »Jutra« med 12. in 14. uro. 47789-1

Reprezentativen gospod
ne pod 26 let star, perfekten v slovenščini in nemščini, se sprejme v trgovsko podjetje v Ljubljani. Ponudbe pod »Plača in provizija« na oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani. 47750-1

Oddam službo za vodstvo kartoteke
Oglasi naj se samo tista, ki se ne boji dela, ki hitro dela in ni površna, ki ima prakso za tako delo. V ponudbi naj obrazloži, kaj zna, kje se je učila in kaj zahteva. Izpričevalo naj priloži v prepisu. Nepopolne ponudbe gredo v koš. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Samostojna uradnica«. 47735-1

Službe išče

Postrežnica
želi zaposlitev dopoldne ali popoldne. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Hitra«. 47782-2

Trg. učenka
z dveletno prakso, želi zaradi opustitve trgovine — mesto v boljši trgovini. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47740-2

Abiturijentka
učiteljišča — išče mesto vzgojiteljice. Gre tudi izven Slovenije. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Dobra vzgojiteljica«. 47737-2

Šofer
ki bi opravljal tudi drugo delo, išče službo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47743-2

Dekle
pridno in pošteno, vajeno vseh hišnih del in nekoliko kuhe, išče službo s 15. novembrom. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »št. 314«. 47753-2

Mlajša gospodična
zanesljiva, vešča slov. in nemščine, želi vstopiti v kako prekajevalnico ali kaj sličnega kot prodajalka. — Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani. 47801-2

Začetnica
želi mesto v pisarni ali kot blagajničarka. Gre tudi na deželo. Cenjene dopise na naslov: Daniela Pfeifer — Kostrivnica-Podplat. 47761-2

Trgovski pomočnik
mlad, dobro izvežban v mešani stroki, z vsemi pravili za praženje kave, išče službe. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47749-2

Gospodična z dežele
išče službe pri boljši obitelji, da bi se naučila gospodinjstva, za srednjo plačo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47744-2

Trg. poslovodja
vsestransko verziran, starejša moč, s kavcijo, išče primerne službe. Pristopi tudi kot družabnik. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Poslovodja«. 47765-2

Dekle
vajeno vseh hišnih del išče službo. Ponudbe pod šifro »J. P.« na oglasni oddelek »Jutra«. 47439-2

Pisarniška moč
starejša, zmožna vseh pisarniških del strojepisja, perfektne slovenske, srbohrvaške, nemške in italijanske korespondence, samostojnega knjigovodstva, bilance in kalkulacije, želi spremeniti mesto s 1. decembrom ali 1. januarjem. Cenjene ponudbe pod šifro »Marljivost - natančnost« na oglasni oddelek »Jutra«. 46467-2

Trgovsko izobražen
z dolgoletnimi izkušnjami, išče nameščenje v Ljubljani. Cenj. ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Poštena moč«. 47128-2

Natakarica
želi stalno mesto za takoj. Cenjene dopise na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Agilna«. 47873-2

Viničar
z večletno prakso, brez otrok, ki bi šel tudi za majerja, išče službo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Zvest gospodarju«. 47381-2

Gospodična
z meščansko šolo in znanjem nemščine, gospodinjstva in šivanja, ki ljubi otroke, išče kakršnokoli nameščenje. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Skrajna sila«. 47387-2

Starejša ženska
zdrava, snažna in varčna, vajena samostojnega gospodinjstva, išče mesto gospodinje ali kuharice. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Kuharica«. 47492-2

29 let star fant
zanesljiv in pošten, z dobrim spričevalom, išče službo s 15. novembrom kot hišni hlapec ali trg. sluga. Ponudbe pod šifro »Samec« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 47531-2

Vzgojiteljica
absolv. gimn. z znanjem glasovirja išče mesto k otrokom, najraje šolodoraslim. Vešča pisarniških del bi eventuelno tudi v tem pomagala. Dopise pod »Vestna 22« na podr. »Jutra« v Mariboru. 47528-2

Vrtnar
oženjen, zmožen slov. in nemškega jezika, dobro verziran v svoji stroki, vercizan v svoji stroki, be poslati na Jakob Ribtarič, vetnar, Martijanec. 47525-2

Sobarica
boljša osebja z večletnimi izpričevali išče mesto sobarice ali kaj sličnega, najraje k starejši dami ali k starejšemu gospodu. — Cenj. ponudbe pod »Sobarica« na ogl. odd. »Jutra« 47502-2

Kdo bi se usmilil
in sprejel v službo Primorko, ki se nahaja v skrajnih stiskah. Je izvežbana uradnica, vešča vseh pisarniških del v slovenščini, nemščini in italijanščini ter sprejme tudi mesto vzgojiteljice k otroku. — Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Primorka«. 47510-2

Kuharica
samostojna, vešča vsega dela, stara 28 let, išče stalno službo k samostojnemu gospodu ali pa dobri družini. Ponudbe poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Pošteno dekle«. 47521-2

Prodajalka
vešča slovenskega in nemškega jezika, vajena vseh trgovskih poslov v trgovini z meš. blagom, ki bi eventuelno pomagala tudi pri gospodinjstvu ali v gostilni, želi premeniti mesto s 1. 11. 1931 ali 1. 1. 1932. Cenj. ponudbe na oglas. odd. »Jutra« pod »Prodajalka 42«. 47426-2

Kot sobarica ali natakarica
želim dobiti mesto. Imam dobra spričevala. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47270-2

Gospodična
z učiteljsko izobrazbo, išče mesto vzgojiteljice, ali pa gre tudi v kako pisarno, ozir. kot blagajničarka v kako trgovino. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Učiteljska izobrazba«. 47206-2

Frizerka
prvovrstna, rutinirana negovalka lepote, išče mesto. — Ponudbe na naslov: E. Marquardt, Salzburg — Sigismund Hafnerg. 8. 47283-2

Natakarica
poštena, lepega nastopa, z dobrimi spričevali in 4000 Din kavcije želi službo v Ljubljani, Mariboru, Celju ali na tudi na deželi. Ponudbe pod »Poštena natakarica« na ogl. oddelek »Jutra«. 47543-2

Dva absolventa
Drž. rud. šole v Celju s prakso v rudniku in samomorstvu želita premeniti mesto. Dopise pod značko »Stalno mesto« na oglasni odd. »Jutra«. 47550-2

Pekov. pomočnik
zmožen vsakega dela želi službo takoj. Dober pevec in zmožen pisarniškega poslovanja. — Ponudbe pod »Pek 35« na oglasni odd. »Jutra«. 47545-2

Služkinja
začetnica, vajena vseh hišnih del, čedna in zanesljiva, išče mesto pri dobri družini. Cenj. ponudbe pod šifro »Boljših staršev« na ogl. odd. »Jutra«. 47567-2

Dekle
išče mesto sobarice ali postrežnice. Naslov v oglas. odd. »Jutra«. 47606-2

Dekle
17 let staro, ki ima izredno veselje do trgovine, išče mesto učenke na dve leti v trgovini manufakture ali čevljev. Ponudbe na oglas. odd. »Jutra« pod »Pošteno 17«. 47565-2

Prodajalka
trg. mešanega blaga in delikatese, marljiva in poštena, z znanjem nemškega in slovenskega jezika, išče zaposlitve, prednost v delikatesi. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Marljiva 18«. 47572-2

Pletilja
išče delo na dom na Dubied stroj. Naslov v oglas. odd. »Jutra«. 47582-2

Simpatična gospa
srednjih let, zmožna vsakega dela želi mesta pri samostojnem gospodu. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Dobra gospodinja«. 47560-2

Podjetna gospa
želi mesta v mlekarni ali pekarni, zadovoljna tudi z majhno plačo. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Pridnost«. 47561-2

Gospodinja
srednjih let, poštena, vsakega dela vajena in kuhe, išče mesto. Grem tudi na deželo. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Gospodinja«. 47589-2

Šivilja
ki se je preselila iz Trsta, vajena finega in navadnega dela, išče zaposlitve, prevzame šivanje ali gre šivat na dom. Cenjene ponudbe na R. Kuhelj, Koseskega ul. 24/I. 47592-2

Dekle
vajeno vsakega dela v hiši in na polju išče zaposlitve. Ponudbe na M. Kuhelj, Koseskega ul. 24/I. 47593-2

Samostojna ...isnica
hrvatsko, srbsko in nemško, izvrstna diktando strojepiska išče mesto v večjem podjetju. Cenjene ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »777«. 47598-2

Manufakturist
mlajši, želi premeniti sedanjo službo najraje v mesto. Cenj. ponudbe je poslati pod šifro »19-letni« na ogl. odd. »Jutra«. 47569-2

Pošteno dekle
ki zna kuhati, vajena finih sob in vsega gospodinjskega dela, želi po daljšem času premeniti mesto. Nastopi lahko 15. ali 20. nov. Cenjene ponudbe naj se pošljejo na ogl. odd. »Jutra« pod »Zelo vestna«. 47605-2

Slaščičarski pomočnik
išče službo za takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Samostojen 604«. 47604-2

Gradbeni tehnik
s prakso, išče službo za takoj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 47375-2

Šivilja
zmožna vseh del, išče službo pri boljši šivilji. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 47674-2

Postrežnica
pridna in poštena, ki zna dobro kuhati, išče službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47677-2

Dekle
ki zna kuhati in pospravljati sobe, išče službo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod Z dveletno gospodinjsko šolo«. 47702-2

Dvajsetletna
gostilničarja hčerka, čedne zunanjosti, z osebno pravico točenja želi službe najraje na deželi. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Zmožna«. 47622-2

Kot gospodinja
želi službe k starejšemu gospodu inteligentna gospodična srednjih let, vajena hišnih del in kuhe. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Pridna in zanesljiva«. 47646-2

Vodja trgovine
samostojen, kateri je bil preje večletni vodja večje podružnice, verziran v manufakturni, železninski, steklarski in specerijski stroki, kakor tudi v vseh panogah trgovskih zahtev, star 30 let, s celotnimi prima referencami želi premeniti službo. Cenj. ponudbe pod »Samostojno delo« na oglasni oddel. »Jutra«. 47615-2

Kuharica
samostojna, z dobrimi večletnimi spričevali, išče službo. Šla bi najraje izven Ljubljane. — Cenj. ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Zelo poštena«. 47683-2

Postrežnica
pridna in poštena, išče zaposlenje. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Zanesljiva 453«. 47697-2

Deklica
stara 17 let let, bi šla kot pomoč gospodinji, ali k otrokom. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Spretna«. 47698-2

Trgovski pomočnik
mešane stroke, z znanjem nemščine in angleščine išče mesto. — Ponudbe na podružnico »Jutra« v Trbovljah pod »Vesten« 47713-2

Opekarski obratovodja
z dolgoletno prakso, želi premeniti službo. Eventuelno prevzame tudi celo obratovanje v akord. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Opekarski«. 46980-2

Kuharica
išče mesta k orožnikom ali finančni kontroli. Nastop takoj. Ponudbe na oglasni oddel. »Jutra« pod šifro »Varčna« 47706-2

Strojnik
specijaliziran za parni in električni pogon, z daljšo prakso na parnih žagah, vatnih mlinih in drugih podjetjih, išče primerno mesto. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Najboljša spričevala in prvovrstne reference«. 47767-2

Trgovski potniki

Fiksum in provizijo
nudimo potnikom za obisk privatnih strank za Ljubljano in okolico ter vso Dravsko banovino za manufakturno blago. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Fiksum in provizija«. 45053-5

Trgovski potnik
dobro vpeljan v celi Dravski banovini, išče zastopstvo. Cenj. ponudbe pod »Potnik 40« na oglas. oddelek »Jutra« v Ljubljani. 47129-5

Skrivnost uspeha
je pridnost. Kdo obiskuje trgovce, društva, tovarne itd. za prodajo preko 60 praktičnih, nepogrešljivih gospodinjskih in galanterijskih predmetov, knjig etc. na obroke. Potnikom visoka provizija. Dam blago tudi v komisijo in na odprt račun. Šapira, Dunajska 36. 47658-5

Zaslužek!

500 Din tedensko
plačamo osebam, ki imajo mnogo poznanstva! Persons, Ljubljana, poštni predal 307. Znamko za odgovor! 257

Zastopnice
za lukrativen, gospodinjski predmet sprejmem. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Al-Bo«. 46554-3

Začetnica
ki govori in piše perfektno nemško, išče službo korespondentke — kot brezplačna praktikantinja. — Cenj. ponudbe prosim na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Korespondentka«. 47246-2

Potniku
solidnemu, oblačilne stroke ki obiskuje privatne stranke, nudim brezkonkurenčen postranski zaslužek. Prijave na oglas, oddelek Jutra pod »Prednost s kavcijo«. 47297-3

Entlanje
meter 1 Din — Vodmat, Društvena ulica štev. 4. 47204-3

Prodajalce in potnike
za lahkoprodajne množinske predmete, išče v vsakem kraju Franc Voršič, Maribor. Vstrajnim osebam stalno rastoč dohodek zasiguran. 47067-3

Senzacija! Novost!
Iščemo inteligentne zastopnike in zastopnice z znanjem državnega in nemškega jezika za razpečavanje patentiranih predmetov. Dober zaslužek. Podrobnosti dnevno do četrtka od 9. do pol 10. dopoldne. Fleischmann & Co. Rimska c. 13. 47595-3

Strojno vezenje
in reliefno delo za kakšno trgovino sprejmem po nizki ceni. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 47424-3

Zastopnike
agilne gospode z dobrim nastopom, za prodajo sukna, platna in preprog, proti dobri proviziji išče »Bradford« Selenburgova ulica štev. 7. 47689-3

Fina šivilja
za obleke in drugo, gre šivat na dom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 47723-3

Podzaupnike (ce)
sprejmem za Zagreb, Varaždin, Čakovec, Sisak. Upokojenci, uradniki, tovar. mojstri, kateri imajo dosti poznanstva! Nudi se lep dnevni zaslužek od 200—400 Din. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« Maribor pod »Pomoč«. 47745-3

Vsako pisar. delo
prepisovanje na stroj ali kaj sličnega prevzame gospodična na dom. Naslov pustiti v oglasnem oddelku »Jutra«. 47701-3

Pouk

Instruktorja
strogega, za dečka 5. razr. ljudske šole, sprejmem — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »2 uri na dan«. 47447-4

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo Auto) telefon 2236 Prva oblast koncesijonirana Prospekt 15 zastonj — pišite ponji 251

Klavir — nemščina
Sprejmem še enega učenca ali učenko — tudi začetnika, v temeljni pouk. — Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Učiteljica«. 46475-4

Nemško
konverzacijo in pouk nudi izobražena gospa po Din 12 za uro. Poljanska cesta št. 13/II, levo. 46604-4

Koncesionirana
ŠOFERSKA ŠOLA Gojko Pipenbacher
Ljubljana, Gosposvetska 12 — Zahtevajte informacije 43647-4

Poučaval I.
v srb.-hrvatski konverzaciji ali poučaval nižješolca v srb.-hrvaščini. Ponudbe na naslov: Akademik Frožop, univerza. 47596-4

Francoščino
slovnično in fonetično pravilno poučuje učiteljica. — Za informacije na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Strokovno izprašana«. 47442-4

Pouk v nemščini
in konverzacijo za cele popoldneve nudi gospodična po nizki ceni. Istotam pouk v klavirju. Na željo pridem na dom. Ljubljana VII, Polakova 13. 47628-4

Akademik-filozof
poučuje srednješolce, specielno srbohrvaščino in nemščino. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Instrukcija«. 47640-4

Plesni učitelj
poučuje vse moderne plese. Gre tudi na dom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47641-4

Instruktorja (ico)
iščem za nemščino. Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Instruktor«. 47676-4

Španščino in italijanščino
instruiram po dobri metodi po 7 Din na uro. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47673-4

Akademik
poučuje nemščino in instruira vse srednješolske predmete. Dogovori vsak dan od ½2. do 3. ure. Novak, Stari trg 28/III desno. 47618-4

Osmošolec
instruira francoščino, matematiko kot tudi vse predmete nižje šole proti stanovanju. Ponudbe prosi na oglasni oddelek »Jutra« pod »Uspeh siguren 4«. 47729-4

Prodam

Premog, drva, koks
prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta 16, tel. 33-13

Puhasto perje
čisto, dobavo kg po 48 Din, druga vrsta kg po 18 Din čisto belo gnajf kg po 130 Din in čisto puh kg po 250 Din razpošilja po pošt. povzetju L. BROŽOVIČ, ZAGREB Ilica 82 22-6

Za jesensko saditev
nudi v poljubni množini prilična, eno- in dveletna sadna drevesa ter cepljene vrtnice v zanesljivih vrstah Matko Maretič, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 5. 45746-6

Filtrirni aparat
nov, za vino ali žganje, proda ali zamenja Zgonc A., gostilna, Cerknica. 46493-6

Več ženskih oblek
klobukov, čevljev, lepo masko, vse čisto in dobro ohranjeno, ter plašč, prav poceni prodam. Zalokarjeva 10, za gluhonemnico. 47567-6

Premog in drva
prodaja Jezeršek, Vodmat. 200

Sedlo
(Bridge), vozove, košije, zapravljivček in razno konjske opreme proda Magušar, Vrhnika. 47015-6

Smučarji, pozor!
Ce rabite dobre in trpežne smučke kakor tudi zanjke, se oglasite pri meni. Velika zaloga prvovrstno blago in nizke cene. Petkovšek Franc — izdelovalec smuči Drenov grič, Vrhnika. 47070-6

Volno za modroce
zelo poceni prodaja Šega, Cankarjevo nabrežje št. 5/I 44192-6

Fotoaparat
6½ × 9, skoraj nov, radi nabave večjega zelo ugodno prodam. — Ponudbe na podružnico »Jutra« na Jesenicah pod značko »Fotoaparat 4.5«. 47391-6

Velika izbira KRIZANTEM
na škofijskem vrtu pri cerkvi sv. Petra v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 91. 47467-6

Več fotoaparatov
rabljenih, na film; štampilko (stroj) za paginirati; veliko belo kredenco; železno napisno tablo; večjo količino lesenih kač (kakor žive) ter več tisoč živalskih razglednic za zlagati, poceni prodam. Izve se v vinarni v Vegovi ul. št. 2. 47468-6

Fotoaparat
znamke »Certos«, 6½ × 9 cm, poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 47269-6

Volno za modroce
zelo poceni prodaja Šega, Cankarjevo nabrežje št. 5/I 44192-6

Žimo za modroce
od najcenejše do najfinejše po tvorniških cenah prodaja Rudolf Sever, Ljubljana, Marijin trg štev. 2. 46455-6

Železno blagajno
srednje veliko, jako močno, v brezhibnem stanju, s pisalnim nadstavkom poceni prodam. Naslov pove ogl. odd. »Jutra«. 47544-6

Sanke - smuči
izdeluje najbolje in najceneje Gradišnik Rudolf, Gortina - Muta, Sokolska društva popust. 47536-6

Blagajna št. 2
fabrikat Wiese, skoro nova, poceni naprodaj. Ponudbe pod »Blagajna 2« na podr. »Jutra« v Mariboru. 47534-6

Boks rokavice
in balon (Hängeball), skoraj nov poceni naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 47575-6

Otroški voziček
dobro ohranjen, prodam. Knafljeva ul. 18. 47580-6

Blagajna
s pokončnim pisalnim (Stehpult) naprodaj. Knafljeva ul. 18. 47581-6

Različne knjige
in note naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47423-6

Z nekaj naplačila
dobite vse na obroke. — Preko 100 predmetov, katere rabijo vsi gospodje in gospodinje. Šapira, Dunajska cesta 36. 47657-6

Krtačni stroj
(Rasmaschine) skoro nov, dobro ohranjen po nizki ceni naprodaj v Predovičevi ulici št. 15, Selo-Moste pri Ljubljani. 47678-6

Priložnostni nakup!
Kompletna karbidna avto-razsvetljava;
dva nova avto-plašča 815 × 105;
dve novi zračnici 32 × 6;
prestave »Indian«, magnet Bosch;
motorna plašča 26 × 3 in akumulator. — Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 47694-6

Krpe (cunje), volno
za snačenje strojev in avtomobilov, kakor tudi platnene krpe za politiranje najugodneje stalno v zalogi pri »Obnova« d. d. Ljubljana, Vošnjakova ul. 22.

Stare kovine
kakor mehak svinec v blokih, ter neprelitega, aluminij, medenino, cinkasto pločevino in baker prodaja stalno »Obnova« d. d. Ljubljana, Vošnjakova ulica 22. 47632-6 47631-6

Kompletno postelio
2 nočni omarici, stole, klopi, firmske table, pločevinaste velike nameđne in železne ter različno podstrešno šaro prodam na Dunajski 31/II. 47756-6

CEVI iz GUME

v vseh vrstah in dimenzijah izdeluje na najpopolnejši tehnični način ter jamči za kakovost, izdelavo in trpežnost. — Konkurenca v ceni in kakovosti je izključena.

Prva jugoslovenska tovarna gume „REKORD“ 12951

Josifa G. Čuljkovića, Leskovac

Uporabljiv star materijal

kakor tračnice, stojala šivalnih strojev, različno železo, bakreni kotli, stiskalnica (Spindelpresse) in drugo, oddaja »Obnova« d. d. Ljubljana, Vošnjakova ulica 22. 47633-6

Cirkularko

za žaganje drv, dobro ohranjeno, z minimalno uporabo bencina, prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 47692-6

2 marmornata umivalnika, postelnjak

žimnico in dve petrolejski svetiljki prodam v Knafljevi ulici štev. 15, pritličje. 47700-6

Otroški voziček

eleganten, na peresih, poniklljan, naprodaj na Sv. Petra cesti št. 49, dvorišče 47724-6

Srebrn uro

antikvarično (spindel) v dobrem stanju, poceni prodam. Naslov v ogl. oddl. »Jutra«. 47668-6

Cenjene dame!

Velika izbira damskih klobukov po najnižjih cenah. Preoblikovanje 20 Din. Se priporoča Stana Jančigar-Gregorc, modistka, Ljubljana, Šmartinska c. 6. 47721-6

Marmornato ploščo

veliko, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47734-6

Več vrtnic

in sadnih drevesc iz vrta prodam radi selitve. Naslov pove oglasni oddelek »J«. 47790-6

Knjige

Geografski atlas

nova izdaja, v dobrem stanju, kupim. Naslov: Ivan Černe, sedlar, Ig pri Ljubljani. 47395-8

Radio

Radio-aparat

štiricevni, na električno priključitev, s prima zvočnikom, v najboljšem stanju prodam za vsako sprejemljivo ceno ali zamenjam za zapravljivček. — Prodam tudi stroj z valki prej za mletje soli. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 47394-9

Prodam

večjo količino poznanih Lumofon Radio detektorskih aparatov samo trgovcem. Vprašati: H. Wrastil, Ilica 8. 47760-9

Kupim

Vsakovrstno zlato

po najvišjih cenah kupuje F. Čuden, Ljubljana, Prešernova ulica 1. 327/7

Akumulator

4 V, za motorno kolo, v brezhibnem stanju kupi takoj Franc Kunstelj, klučavničar, Bled. 47446-7

4600 m starih cevi

rabljenih, premer 45/50 mm kupi A. Božič, Kranj. 46975-7

Velike sode

80—200 l, rabljene, nepokvarjene kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Sodi«. 47170-7

Veliko peč

za gostilniški lokal kupi Angela Kunstelj, Ježica, gostilna. 47333-7

Opremo za mesnico

kompletno, kupim. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod značko »Mesnica«. 47393-7

Pisarniško opravo

in stekleno steno, rabljeno kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »D. G. Ljubljana«. 47377-7

Vinske sode

od 20 do 150 litrov — in

močan voziček

na 4 kolesih kupim. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 47652-7

Kamenit vodnjak

urejen za vodomet, kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 47635-7

400 m starih cevi

rabljenih, premer 45/50 mm kupi A. Božič v Kranju. 46975-7

Motorna vozila

Renault

zastopstvo Vam nudi tovorne in osebne avtomobile vseh vrst, najcenejše in najkulantnejše. — Ogled brezobvezen. Renault Service, Cesta na Rožnik št. 19. 46935-10

Ford

type 1929, novo laktiran, nova streha, generalno popravljen, odprt, takoj na prodaj za 18.900 Din. Resnim reflektantom poskusne vožnje na razpolago. Voz v brezhibnem stanju. Rafael Simčič, Stična. 47075-10

Star! Austro-Fiat

24 HP, sposoben za takoj šen pogon, nove gume, električna luč, poltovorni, pripraven za gasilce ali predelavo v gasilsko sesalko, za 4900 Din takoj prodja Rafael Simčič, Stična. 47074-10

Rabljen motor

250 cm³ kupi Kocijančič, Slov. Bistrica. 47243-10

Avto limuzina

5-sedežen, znamke Seeks, ugodno naprodaj proti gotovini ali vložnim knjižicam. Poizve se: Lampret in drug. 47564-10

Prikolico

»Sport«, lahko, aluminijasto, poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 47695-10

Pozor! Pozor!

Dvoje motor. koles

angleško, 175 cm³, Peugeot 175 cm³, malo rabljeni takoj prodam. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 47696-10

Avtomobilisti

Prezimovanje Vaših avtomobilov pod ugodnimi pogoji nudi ter izvršuje vsa strokovna popravila in preglede najkulantneje Glavno zastopstvo Adler avtomobilov, Ljubljana, Bohoričeva 2. Istotam več rabljenih avtomobilov na ogled. 47672-10

Wanderer

4 sedež., odprt, Renault tovorni za 400 in 600 kg, Fiat 505 šestsedežen, Essex, zaprt, proda ugodno Lampret in drug, Gosposvetska c. 13, Ljubljana. 47727-10

Citroen

zastopstvo Lampret in drug, Gosposvetska 13, nudi vsakovrstne tipe novih vozov Citroen po zelo konkurenčnih cenah. 47728-10

Ariel 500 cm³

OHV, v prvovrstnem stanju radi odhoda poceni proda Karlo Muhar, Kamniška 19, prehod gorenjske in kamniške proge. 47732-10

Avto-prevozništvo

s koncesijo, ki donaša mesečno 12—15.000 Din, prodam. Avto je malo vožen. — Prodam radi prevzema večjega podjetja. Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »45.000 Din«. 47788-10

Kolesa

Kolesa

prodajam na »Izplačila. — Tovarna koles Ljubljana, poštni predal 307. 229-11

Nov tricikelj

za prevoz blaga takoj prodam po priložnostni ceni. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47691-11

Pohištvo

Jedilnica

črna, malo rabljena, hrastova, 12 komadov, radi selitve naprodaj za 11.500 Din. Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Jedilnica«. 47454-12

Spalnica

dobro ohranjena poceni naprodaj na Karlovški cesti št. 15/I. 47111-12

Kompleno pohištvo

s posteljnino, perilom in kuhinjsko posodo prodam na Poljanski cesti št. 21, dvorišče. Ogledati med 8. in 11. uro. 47799-12

Svetla spalnica

dobro ohranjena, iz trdega lesa, poceni naprodaj v Mariboru, Tržaška cesta 98 47162-12

Pohištvo

Spalnice 2500, omare 500, postelje 250, kuh. oprave 1100, kuh. gredence 580. Mizarstvo Sava. 47573-12

Pohištvo

Mizarstvo »Sava«, Kolodvorska ul. 18, se priporoča za vsakovrstna naročila in popravila. Razprodaja omar in kuh. gredenc po najnižji ceni. 47574-12

Lepe spalnice

iz trdega in mehkega lesa ter kuhinjske oprave nudi najcenejše Vidmar v Zgornji Šiški. 47626-12

Politirano omaro

prodam za 350 Din. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 47651-12

Dve postelji

po nizki ceni naprodaj v Zeleni jami, Tovarniška ul. št. 23. 47710-12

Bela spalnica

kompletna naprodaj na Karlovški cesti 34. 47720-12

Mizarji, pozor!

Fournier orehove korenine, krasna barva, poln milimeter, močan več tisoč čevljev, poceni naprodaj tudi za posamezne oprave. Vprašati: Gledališka ul. 12, pritličje 47661-12

Les

Hlode

hrastove, bukove in jelove kupuje stalno Lavrenčič & Co., Ljubljana, Vošnjakova ulica 16. 47378-15

Požična drevesa

in smrekovih storžev kupim več vagonov. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Božično drevo«. 47664-15

Oblačila

Krzneni plašč

(Nerzmurmel) dobro ohranjen, z novo svileno podlogo, le proti gotovini naprodaj na Poljanski cesti št. 13/II, levo. 47462-13

Eleganten seal plašč

nov, za 3500 Din naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 47497-13

Usnjat suknjič

skoraj nov zelo poceni prodam. Prijave na oglas. oddelek »Jutra« pod »Usnjat suknjič«. 47296-13

Damski plašč

zimski, temnozelen, naprodaj za 300 Din. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 47537-13

Zimsko suknjo

črno, črno sako obleko in žaket, skoraj novo, ugodno prodam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 47685-13

Damski trenchcoat

z zimsko podlogo, popolnoma nov, za bolj vitko postavo, za 600 Din naprodaj v Selenburgovi ulici 7/I, levi hodnik, desno, vrata 4 47714-13

Črn plišast plašč

kostum in obleko za visoko, vitko postavo, dobro ohranjeno poceni prodam v Tavčarjevi ulici št. 2/IV 47800-13

Zimske suknje

(plašči). Celi ostanki od metrov 2.60 do 2.85 fino češko blago, prejšnja cena Din 560.—, sedaj celi ostanek za Din 265.—, se dobi pri Commerce d. d. Ljubljana, Tavčarjeva ul. 2, prvo nadstropje. 47787-13

Prehrana

Restavracijo

prvovrstno, na najprometnejši točki v Ljubljani, s senčnatim vrtom, modernim zimskim kegljiščem, prostorom za balincanje in podobnim stanovanjem oddam v najem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Potrebnih 20.000 Din«. 47518-14

Dvojem

Gostilno ali vinotoč

vzamem v najem. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Kavelje možen«. 47455-17

Malo posestvo

dam v najem na Štajerskem v bližini Sevnice. — Penzijonisti imajo prednost. Tudi vdovci ali vdove. Poizve se pri Kregar, Slomškova 5, Kodeljevo, Ljubljana. 47584-17

Gostilno

na prometnem kraju v Rogaški št. 150, dve minuti od železniške postaje, ob glavni cesti oddam v najem. 47397-17

Pekarno v Mariboru

oddam takoj v najem. Naslov pri podružnici »Jutra« v Mariboru. 47371-17

Trgovske lokale

v prometnem trgu dravske banovine, primerne za detajlno trgovino oddam

s stanovanjem

vred v najem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Velik promet«. 47073-17

Erostanovanj. hiša

z vrtom oddam v najem. Poizve se v Florijanski ul. št. 40. 47513-17

Lokal

s stanovanjem in vinotočem čez ulico blizu premogokopa oddam v najem. Pripraven tudi za trgovino. Prednost imajo obrtniki. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Za delikatesno«. 47396-17

Žago

venecijanko z več listi, na prometnem kraju oddam v najem. — Ponudbe pod »Venecijanka« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 47241-17

Pekarijo

dobro idočo, v Ljubljani vzamem v najem. Ponudbe na podružnico »Jutra« na Jesenicah pod »Pekarna«. 47602-17

Kokošjerejo

tobiščkanosno, s posestvom in inventarjem oddam takoj v najem. Potrebno Din 13.000. Ivan Mencej, Ljubljana, Lončarska steza. 47779-17

Kam po kam

Mlad ključavničar, pomočnik

išče zaposlenje kot pomožni delavec v avto mehanični delavnici, ali kot spremljevalec osebnega ali tovornega avtomobila. Vešč je tudi popravil. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 47094-18

Na sladek mošt

domače pečenice in pristna štajerska vina vabim na Strelišče — pod Rožnikom. 47425-18

V nedelo prašiček

na ražnju in pristen cviček se dobi »pri konjiški« pod Golovcem. — Prepelnik 47717-18

Kapital

RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
KNJIGOVODSTVO
»Kartoteka«
Ljubljana
Šelenburgova ul. 6.

Družabnika

s potrebnim kapitalom išče vešča — tujec, specijalist v pletilni in tkalni stroki, ki tudi že poseduje lepo in popolnoma urejeno tovarno. Tozadevne dopise na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Družabnik«. 47126-16

Varno naložite denar

na visoke obresti na daljši rok. — Ponudbe z višino zneska in obresti na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Gotovina«. 47379-16

Kdor mi preskrbi

20.000 Din posojila, dobi 300 Din nagrade. Denar popolnoma siguren. 15 % na 6 mesecev. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Popolnoma sigurno« 47464-16

Poslovodja

z večjo kavcijo želi sodelovati v podjetju, ki bi imelo interes za lastno izdelovanje konfekcij, perila. Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Kavcija 200.000«. 47486-16

Družabnika

tihega ali sodelujočega išče radi bolehnosti trgovec z dobro idočo trgovino v Mariboru. Potreben kapital Din 150.000—200.000 proti prvovrstni garanciji in udeležbi na dobičku ali z dobrim obrestovanjem po dogovoru. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Družabnik 200« 47526-16

Brezdenarna samopomoč!

Prišel je čas za splošno organizirano samopomoč vseh vsled krize trpečih. Navodila (tudi druge naslove) daje: Posvetovalnica »Marstan«, Maribor, Koroška 19. (Priložiti 5 znamk) 47533-16

Premožnega gospoda

prosim 1000 Din posojila na sigurno jamstvo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dragica«. 47666-16

Kompanjona

s 15.000 Din iščem za moj izum epohalnega pomena, popoln preobrat v tehniki, milijonske vrednosti. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Epohalno« 47620-16

Prosta obrt

Eksistenca se nudi. — Preizkušene recepte nemške tovarne za kemične izdelke, kreme za čevlje, mast za usnje, parketno voščilo i. dr. prodam posamezno ali skupno. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 47660-16

Posojilo

od 10—12.000 Din iščem nujno s primernimi obrestmi. Garancija zmožna. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Posojilo«. 47739-16

Trg. pomočnik-šofer

24 let star, s primernim kapitalom ter daljšo šofersko prakso, išče službo — tudi kot skladiščnik. Prevzame pa tudi boljšo trgovino, točilnico ali kako drugo podjetje, event. pristopi kot družabnik. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Podjetno«. 47797-16

Družabnico

s 4—5000 Din iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »garancija«. 47794-16

Pozor!

Izredna prilika varne naložitve denarja na lepo posest v najlepšem okraju Ljubljane. Mesto izplačila gotovine lahko tudi prepis iste. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Zasiguranje«. 44772-16

Lokali

Lep lokal

v Gledališki ulici takoj odda Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani. 47418-19

Hotele, gostilne

kavarne restavracije in vinotoče prodaja in daje v najem poslovnica za gostilničarstvo M. S. Pavlekovič Zagreb, Ilica 146/I. Informacije proti poslani 5 Din znamki pošljemo franko 213-19

Trgov. z železnino

in specerijo radi bolezni prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 46672-19

Specerij. trgovino

na veliko dobro idočo, na zelo prometnem kraju oddam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Trgovina na veliko«. 47175-19

Lep vogalni lokal

oddam. Kongresni trg št. 2. 47368-19

Drogerijo ali parfumerijo

dobro vpeljano, kupim v dravski banovini. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Gotovina 440«. 47440-19

Večje skladišče v centru Novega Sada

s tovornim liftom, pripraven tudi za tvornico, z dvema pisarniškima prostoroma, za oddati. Vprašati pri Vlaškalidev oglasni zavod, Novi Sad, Kralja Aleksandra 10. 47398-19

Gostilno-vinotoč

iščeta na račun ali v najem poštena zakonca brez otrok. Cenjene dopise na ogl. odd. »Jutra« pod značko »Skrbna«. 47437-19

Brivski in frizerski salon

elegantno opremljen, 30 let obstoječ, na najprometnejšem mestu naprodaj. — Pojasnek, frizerski salon, Varaždin, poleg Grand Hotela. 47551-19

Lep lokal

oddam od 1. dec. ali jan. na najugodnejšem prostoru v Mariboru blizu glavnega kolodvora, primeren za trgovino ali pisarno, proti mali odkupnini za pisarniške mobilije. Nizka najemnina. Ponudbe pod »Lokal 600« na podr. »Jutra« v Mariboru. 47535-19

Gostilno in mesarijo

na prometnem kraju kupim ali vzamem v najem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Zelo resen reflektant«. 47541-19

Gostilno

dobro idočo, oddam na račun zaradi bolezni najraje mlademu zakonskemu paru. Istotam naprodaj šanska stena. Poizve se v ogl. odd. »Jutra«. 47611-19

Gostilna

zelo prometna, vrt, stavbišče, za hotel pripravna točka. Plačilo gotovine ali hranilne vloge. Ponudbe pod »Gostilna-stavbišče« na oglasni oddelek »Jutra«. 47755-19

Lokal s skladiščem

v bližini Napoleonovega spomenika ugodno oddam. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Za trgovino« 47771-19

V najem ali na račun

oddamo Smučarski dom SK Ilirije v Planici. Dom je popolnoma opremljen, tudi kuhinja in restavracija, in bo oskrbovan celo leto. Informacije in ponudbe z navedbo pogojev je poslati do 6. 11. na Oglasni oddelek »Jutra« pod »Smučarski dom«. 47613-19

Obsežen prostor

pritličen, obuličen, 25 m², primeren za skladišče, oddam. Mirje 4. 47653-19

Gostilno

z majhnim posestvom, v okolici Ljubljane kupim. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Takoj plačam 80«. 47708-19

Kdor

hoče varno naložiti svoj kapital — naj prevzame

trgovino

z mešanim blagom v centru industrijskega mesta bivše Štajerske. Trgovino oddam radi prezaposlenosti. V poštev pridejo ne trgovsko naobraženi. Cenj. ponudbe na podruž. »Jutra« v Celju pod značko »Varen kapital«. 47802-19

Posest

Načrte za stavbe

izvršujem pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod »Inženjer« na oglasni oddelek »Jutra«. 316-20

Stavbne parcele

blizu drž. ceste in tramvaja na Viču prodaja Gospodarska pisarna Tribuč na Glincah, telefon št. 2605. 44733-20

Parcelo

za Bežigradom prodam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 45197-20

Stavbno parcelo

576 m² pri novi šiškenski cerkvi prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 47065-20

Novo hišo

pripravno za letovišče, na lepem kraju blizu kolodvora prodam za 26.000 Din. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »95« 47095-20

Stavbno parcelo

400 m² veliko, na Kodeljevem takoj po ugodni ceni prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 47099-20

Enonadstropno hišo

z lepim sadnim vrtom in gospodar. poslopjem proda Franjo Gerkman, Laško. 47220-20

Enodružinsko hišo

z lepim vrtom proda Franjo Gerkman, Laško. 47221-20

Hišo s pletarno

z zemljiščem prodam v Domžalah. Pojasnila da Karl Prelog, Ljubljana, Dolenjska ulica 3. 47223-20

Hišo

z lepim stanovanjem, kletmi in gostilniškimi prostori oddam proti kavciji le resnemu ponudniku. Naslov pove oglasni oddelek Jutra 47476-20

Posestvo

s 50 orali v enem kosu, v okolici Maribora, s preko 1000 sadnih dreves, 20 glav živine in vse poceni proda F. Tovornik, Maribor Tezno 47530-20

Majhno posestvo

za rejo 2 ali 3 krav, kupim na Štajerskem ali Dolenjskem. Ponudbe na podružnico »Jutra« na Jesenicah pod »Posestvo«. 47271-20

Hišo

s štirimi stanovanji na lepi in prometni točki, oddaljeno 15 minut od kolodvora takoj ugodno prodam. Naslov se izve v podružnici »Jutra« v Celju. 47524-20

Novo vilo

enonadstropno, z dvemi trisobnimi stanovanji, stanovanjem za služinčad, vodovod in električna napeljava ter ograjenim vrtom prodam. Dve minuti od postajališča cestne električne železnice. Naslov se izve v ogl. odd. »Jutra«. 47417-20

Posestvo

6—10 oralov, z gospodarskimi poslopji kupim. — Plačam takoj. Ponudbe s podrobnimi navedbami in ceno na Petar Žnidarec, Plavič pošta Podčetrtek. 47385-20

V Mariboru

prodam dvonadstropno devetstanovanjsko hišo v najboljšem stanju in prilično hišo z dvema sobicama na dvorišču. Obe v sredini mesta. Pismene ponudbe pod »Ugodna prilika« na podr. »Jutra« v Mariboru. 47527-20

Malo hišico ali vilo

kupim v centru ali okolici Ljubljane. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Lep dom«. 47762-20

Bivša Pavličeva vila v Šiški

Vodnikova cesta 100 ugodno naprodaj. Poizve se istotam. 47586-20

Mnogo kmečkih posestev

kakor tudi hiš v mestu in okolici Celja poceni proda Arzenšek, Celje, Kralja Petra cesta 22. 47076-20

Malo posestvo

z mlinom na stalni vodi prodam. Ogleda in poizve se v Virovcih št. 14, pošta Pristava, Štajersko. 47547-20

Hiše, vile, posestva

od 50.000 Din naprej kakor

gostilne, trgovine

mestne in deželske, pekarije, žage, mline prodaja Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica 30. 47549-20

Več parcel

za vile, ob Vodovodni cesti prodam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 47614-20

Kupim hišo

event. tudi en trakt (polovico) kupim v Ljubljani. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »160.000 Din«. 47621-20

Lepe stavb. parcele

pod Rožnikom ugodno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47656-20

Gozdne parcele

na Rožniku, z lepim razgledom ugodno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47654-20

Enonadstropna hiša

naprodaj v Ljubljani. Cena 250.000 Din, obrestuje se po 10%. Resni kupci naj se javijo oglasnemu oddel. »Jutra« pod šifro »Mili dom«. 47624-20

Visokopritlična hiša

nova, eno- ali dvostanovanjska, z vrtom poceni naprodaj v Ljubljani. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47783-20

Enonadstropno hišo

trgovsko-obrtno, z 2 stanovanji in več lokali, 250 m² veliko parcelo, velikim dvoriščem in vrtom ter garažo na najbolj prometni cesti v Ljubljani prodam za 950.000 Din — tudi proti vložni knjižici. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Čisto 13 % obrestovanje«. 47792-20

Ob Bohinji jezeru

je zelo ugodno naprodaj

hiša z vrtom

1500 m², poleg cerkve Sv. Janeza. Primerno za vpokojenca ali kot letovišče. Pojasnila daje St. Paušek, Brezovica, kolodvor. 47780-20

Veliko gospodarsko poslopje

za preureditev za gostilno ali vsako drugo obrt, na deželi, prodam poceni. Poleg poslopja velik sadni vrt. 47763-20

Vogalna hiša

enonadstropna, pet sob, dva kabineta, pritikline, vodovod, elektrika, plin, parket, mogoče dve stanovanji po dve sobi in pritikline, na prodaj v bližini tramvaja v severovzhodnem predmestju. — Ograjen vrt, pralnica, drvarnica. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Spamers«. 47766-20

Stanovanja

oddajo

Stanovanje

1 sobe in kuhinje, 1 trgovski lokal in 1 lokal za pisarno takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 47411-21

Stanovanje

sobe in kuhinje oddam v Dravljah, Rokova pot 135 47409-21

Stanovanje

s 4 sobami in pritiklinami

in lokal za pisarno

oddam takoj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 47412-21

Dvosob. stanovanje

solnčno, s kopalnico oddam za Bežigradom — Pleteršnikova ulica 24. Naslov za informacije pove oglas. oddelek »Jutra«. 47318-21

Stanovanje

6 sob, kopalnice, kuhinje in vseh pritiklin oddam na Kongresnem trgu št. 8 (Kirbisch). 47364-21

Stanovanje

3 parketiranih sob, kopalnice in drugih pritiklin oddam takoj ali z decembrom. Istotam oddam tudi

dve sobi

Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 47520-21

Komfort. stanovanje

obstoječe iz 4 sob, kuhinje, kopalnice in pritiklin, v centru mesta, zračno in solnčno, oddam s 1. novembrom t. l. Cenjene ponudbe pod »Krasna legal« na oglasni oddelek »Jutra« 47284-21

Stanovanje

lepo, zračno, suho, parketirano, z dvema sobama, kuhinjo, predsobo, vse pritikline, vse pod enim ključem, oddam s 1. decembrom. Zvezna ul. št. 21 — Zelena jama, za mesnico Štrukelj. 47612-21

BLAGO za moške in ženske obleke za jesen in MANUFAKTURO vseh vrst nabavite najugodneje pri tvrdki Novak, Ljubljana Kongresni trg št. 15 (nasproti Nunske cerkve) Velika izbira! — Solidna postrežba! 285

Stanovanje

s 4 sobami in pritiklinami oddam takoj, eventuelno pozneje. Naslov pove ogl. odd. »Jutra«. 47556-21

Sobo in kuhinjo

oddam takoj. Cesta v Rožno dolino 11. 47576-21

Stanovanje

enosobno v Ljubljani takoj oddam. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«. 47590-21

Stanovanje

3 sobe s pritiklinami oddam. Cesta X št. 28, Podrožnik. 47591-21

Stanovanje

sobe in kuhinje oddam. Val. Vodnikova ul. 29, Zelena jama. 47609-21

Stanovanje

2 sob, kuhinje in pritiklin oddam. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 47517-21

Višji uradnik

išče stanovanje 2—3 sob z vsemi pritiklinami za 1. december. Center Ljubljane. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Stirje člani«. 47512-21a

Stanovanje

sobe in kuhinje ter pritiklin oddam s 15. novembrom. Vič, Cesta na Brdo 130. 47506-21

Stanovanje

novo, dvo ali trisobno, s pritiklinami v Novi koloniji pri Viču pod Rožnikom cesta XXI oddam v najem. 47410-21

3-sobno stanovanje

s pritiklinami oddam v Koleziji, Zelena pot štev. 6. 47406-21

Opremljeno stanovanje

sobe in kuhinje takoj oddam v Kamniški ulici 19. 47733-21

Stanovanje

2 parketiranih sob in kuhinje, v visokem pritličju oddam v Novem Vodmatu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47637-21

Stanovanje

sobe in kuhinje takoj oddam v Prulah štev. 6/I. — Ogledati v nedeljo med 8. in ½ 10. uro. 47639-21

Stanovanje

2 sob, kabineta, kuhinje in vseh pritiklin oddam takoj v vili. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 47650-21

Stanovanje

2 parketiranih sob, kabineta, predsobe, kuhinje in pritiklin za 750 Din oddam v Mostah, Prešernova ulica št. 30. 47681-21

Stanovanje

2 sob, kuhinje in predsobe takoj oddam v Zeleni jami, Prešernova ulica štev. 2. 47663-21

Stanovanje

s prostorno kuhinjo, veliko sobo in pritiklinami takoj oddam v najem v Savljah št. 50. 47632-21

Stanovanje

eno- ali dvosobno takoj oddam mirni stranki za Bežigradom. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 47684-21

Stanovanje

2 sob, kuhinje, drvarnice, stranišča in 50 m² vrta, za 300 Din mesečno takoj oddam na Cesti dveh cesarjev — nasproti št. 14. 47716-21

Enosob. stanovanje

oddam v Stožicah, Dunajska cesta 130. 47619-21

Stanovanje

3 sob in vseh pritiklin, z najmodernejšim komfortom oddam z novembrom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 47747-21

Sobo in kuhinjo

takoj oddam 2 mirnim osebama. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 47795-21

Enosob. stanovanje

takoj poceni oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 47793-21

Stanovanje

3 sob, kabineta, poselske sobice, kopalnice, kuhinje in pritiklin oddam v centru mesta. Poizve se v pisarni v Dvořakovi ulici 3, dvorišče. 47201-21

Petsob. stanovanje

z vrtom, v Glinski ulici 5 takoj oddam za 1100 Din. Vprašati pri hišniku. 47785-21

Stanovanje

sobe in kuhinje takoj oddam mirni stranki v Mostah, Ciglerjeva ulica št. 37 47786-21

Lepo stanovanje

dvosobno z vsemi pritiklinami, v suterenu, suho, oddam za takoj ali pozneje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47764-21

Stanovanja

iščejo

Stanovanje

dveh sob in kuhinje, ter

delavnico

iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Triglav«. 47427-21/a

Stanovanje

lepo in solnčno, obstoječe iz 3 velikih sob in vseh pritiklin, z modernim komfortom, iščem s 15. januarjem ali 1. februarjem. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Udobnost«. 47136-21/a

Trisob. stanovanje

s pritiklinami, blizu centra išče solidna družina s 1. februarjem. Ponudbe pod »1. februar« na oglas. oddelek »Jutra«. 47499-21/a

Stanovanje

2 sob z vsemi pritiklinami, suho in solnčno išče mirna stranka dveh odraslih oseb za 1. februar v sredini mesta. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Solnčno«. 47451-21a

Višji drž. uradnik

(3 odrasle osebe) išče 3 do 4-sobno, moderno stanovanje v centru mesta ali njega bližini za takoj ali za februar ali maj. Ponudbe pod »Mirna stranka« na ogl. odd. »Jutra«. 47450-21a

Stanovanje

2 velikih ali 3 manjših sob in kuhinje iščem s 1. decembrom. — Plačam od 500—600 Din. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Točno plačilo«. 46711-23a

Stanovanje

2 sob, kabineta, kopalnice in kuhinje s pritiklinami iščem za 1. februar 1932. Takojšnje ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »355«. 47597-21a

Stanovanje

3 sob, kuhinje in vseh pritiklin iščem za februar v bližini glavarstva. Cenjene ponudbe na oglas. odd. »Jutra« pod »Točen plačnik 1932«. 47610-21a

Stanovanje

3 sob, čisto, z znosno najemnino in ne predaleč od centra iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Profesor 3«. 47699-21/a

Stanovanje

eno- ali dvosobno, s kuhinjo in pritiklinami, s 1. decembrom išče mirna tričlanska družina. Ponudbe pod »Točno plačilo« na oglasni oddelek »Jutra«. 47704-21/a

Sobo in kuhinjo

ali 2 prazni sobi, kamor bi se eventuelno mogel postaviti štedilnik, išče mirna stranka — najrajši kje v trnovski ali šentjakobski okolici. Takoj ali pozneje. Navesti je ceno stanovanja. Naslov je poslati na oglasni odd. »Jutra« pod šifro »Dva mirna«. 47465-21a

Za poslovne prostore iščem stanovanje

iščem stanovanje 3—4 sob v prvem nadstropju v strogem centru za 1. februar. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47600-21a

Dijaška stanovanja

Dijak - inštruktor

išče stanovanje pri boljši družini. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Sedmošolec«. 47625-22

2 dijaka (inji)

sprejmem po nizki ceni na dobro hrano in stanovanje. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 47675-22

Dijaka

srednješolca iz dobre hiše vzamem s 1. decembrom na hrano in stanovanje. Hrana prvovrstna. — Nadzorstvo strogo! Naslov se izve v oglasnem oddelku »Jutra«. 46687-22

Dijaka

sprejmem v vso oskrbo v bližini univerze. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47774-22

Sobe

oddajo

Opremljeno sobo

z vhodom iz stopnišča, za 350 Din oddam takoj v Vodmatski ulici štev. 14. 47419-23

Gospoda

sprejmem na stanovanje v Veliki šolnarski štev. 11. 47428-23

Opremljeno sobo

eni ali dvema osebama poceni oddam v Rožni dolini cesta VI/29. 47443-23

Opremljeno sobo

s strogo separiranim vhodom prav poceni oddam na Opekarski cesti štev. 32. 47453-23

Sobo s hrano

za 700 Din takoj odda Zor. Sv. Petra cesta 27. — Ogledati med 11. in 13. uro 47457-23

Sobo

lepo opremljeno in strogo separirano, na Aleksandrovi cesti oddam s 1. novembrom. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 47403-23

Tri sobe

s pritiklinami oddam v v Koleziji, Zelena pot 6. 47406-23

Separirano sobo

in dobro hrano oddam 2 osebama. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 47110-23

Sobo z 2 posteljama

čisto, svetlo in solnčno, s posebnim vhodom oddam s 1. novembrom enemu ali dvema gospodoma. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 47343-23

2 gospoda

na stanovanje sprejme Plachl, Maribor, Koroška cesta 8. 47369-23

Gospodično

sprejmem na hrano in stanovanje. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 47482-23

Dva sostanovalca

sprejmem v Hrenovi ulici št. 19/I. 47483-23

Solnčno sobo

z Lutzovo pečjo, parketom, elektriko in posebnim vhodom, v bližini trnovske cerkve oddam s 15. nov. stalnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 47489-23

Sobo

takoj oddam na Starem trgu št. 26. 47507-23

HORNY W 303 L
Z VDELANIM Ia. ZVOČNIKOM

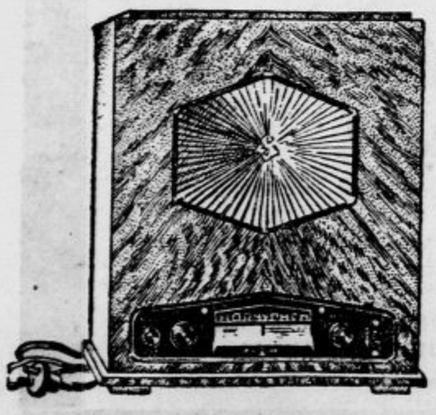

ORION LUXUS V.
Z VDEL. ELEKTRODIN. ZVOČNIKOM

Zahtevajte takoj brezplačno predvajanje!

NAJVISJO CENO
PLAČAMO ZA VAŠO ZASTARELO RADIO POSTAJO V
ZAMENJAVI ZA
NAJMODERNEJŠE APARATE NA TOK.
HORNY TUNGSRAM ORION itd.

Zahtevajte takoj brezobvezne ponudbe!

LJUBLJANA, MESTNI TRG 5/I Franc BAR sinova DRUŽBA Z O. Z. — TEL. 24—07.

Za: DOM OBRT in INDUSTRIJO

Dürkopp šivalni stroji

15 letno jamstvo

ZALOGA: LUDV. BARAGA Ljubljana ŠELENBURGOVA UL. 6 TELEFON 29—80

2 sostanovalca
boljše, sprejmem na Sv. Petra nasipu 53. 47518-23

Sobico
oddam s 1. novembrom. — Gostilna »Grajska klet« Mestni trg 13. dvorišče. 47292-23

Kot sostanovalca
sprejmem gospoda. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 47445-23

Prazno sobo
ali opremljeno s stranskim prostorom, uporabnim tudi za kubinjo oddam eni ali dvema osebama. Več štev. 148 ob cesti na Brdo, na levo v prvo ulico tretja hiša tudi levo. 47459-23

Sobo s štedilnikom
oddam s 1. novembrom v Mostah, Poljska pot št. 32. 47295-23

Prazno sobo
s štedilnikom in vsemi pritiklinami ter posebnim vhodom oddam takoj Zg. Šiška, Kosovo polje 193. 47555-23

Sobo
lepo opremljeno, z dvema posteljema, oddam v centru samo boljšima osebama. Naslov v oglas. odd. »Jutra«. 47558-23

Prazno sobico
solnčno, s posebnim vhodom oddam. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 47566-23

Sobo
s štedilnikom oddam za november. Koroščeva 14. 47577-23

Sobo
s posebnim vhodom takoj oddam gospodu. Aleksandrova c. 17. 47579-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam boljšemu gospodu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 47583-23

Opremljeno sobo
s 2 posteljama oddam boljšim gospodom ali gospodičnam. Kolezijska ul. 10, vrata 50, pritl. 47585-23

Opremljeno sobo
oddam s 1. novembrom. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 47588-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom in elektriko takoj oddam. — Ljubljana VII, Janševa ul. 12. 47594-23

Sobo
prazno, poseben vhod, v I. nadstropju. Aleksandrova cesta, centralna kurjava in elektrika takoj oddam. Pripravna tudi za pisarno. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 47599-23

Sobo
s centralno kurjavo in uporabo kopalnice oddam. Vprašati v novem poslopju, vogal Levstikove ulice ter Vrtače, visoko pritličje, levo. 47607-23

Sostanovalko
sprejmem. Gosposvetska c. 13/I. 100. 47608-23

Opremljeno sobo
čisto in zračno, na ulico, zelo mirno, s posebnim vhodom in elektriko oddam v Trnovem. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 47629-23

Sobo
lepo opremljeno, krasno in zračno, s posebnim vhodom oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47642-23

Lepo sobo
oddam na Mirju št. 25/II. 47645-23

Sostanovalca
sprejmem v čisto sobo z električno razsvetljavo in hrano za 650 Din mesečno ali 150 Din tedensko — takoj ali s 1. novembrom Restavracija »Soča« Sv. Petra cesta. 47603-23

2 separirani sobici
po 100 Din oddam v Zeleni jami. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47636-23

Gospoda
sprejmem na stanovanje v Šiški, Jernejeva št. 39. 47752-23

Sobo
solidno opremljeno, s posebnim vhodom oddam gospodu. Pojdite se med 9 in 12. uro v Krakovski ul. 29. 47686-23

Sobo
elegantno opremljeno — s strogo separiranim vhodom oddam solidnemu stalnemu gospodu v Florijanski ulici št. 31/I. 47667-23

Gospoda
sprejmem kot sostanovalca

in gospodično
kot sostanovalko v Florijanski ulici štev. 21 desno. 47708-23

Sobo
s posebnim vhodom oddam boljšemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47791-23

Gospoda
sprejmem kot sostanovalca z vso oskrbo. Pojdite se na Mestnem trgu štev. 24/I. 47707-23

Sobo
lepo opremljeno s posebnim vhodom takoj oddam na Starem trgu št. 11a/II. 47719-23

Sobo
tudi s hrano oddam 2 gospodoma ali gospodičnama. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47726-23

Sobe
pripravne za pisarno ali slično, nasproti pošte oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47688-23

Lepo sobo
oddam takoj 2 gospodoma ali gospodičnama v Židovski št. 6. 47715-23

Opremljeno sobo
oddam 2 gospodoma. Pojdite se na Sv. Petra cesti št. 81. 47738-23

Opremljeno sobo
takoj oddam v Rožni ulici št. 19. 47748-23

Prazno sobo
parketirano, s posebnim vhodom oddam v Mostah Koroščeva 2. 47746-23

Sobo s štedilnikom
takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 47784-23

Sostanovalca
s hrano ali brez sprejmem na Cankarjevem nabrežju št. 7/II. levo. 47778-23

Sostanovalko
sprejmem takoj v Bohoričevi ulici 13/I. 47775-23

Gospodični
oddam sobo s separiranim vhodom. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 47769-23

4 prazne sobe
primerne za pisarne — in

skladišče
oddam v Prešernovi ul. 54. Vprašati v hotelu »Slon«. 47767-23

Prazno sobo
suho, zračno, parketirano in z električno razsvetljavo, takoj po zmerni ceni oddam v novi vili za Bežigradom, Podmilščakova ul. 7/I, vila Zvonka. 47770-23

Solnčno sobo
lepo separirano v vili pri Vrtači, Rutarjeva ul. 4a I. oddam stalnemu gospodu ali dami s poljubno oskrbo. 47773-23

Sobe iščejo

Skromno sobico
majhno in čisto, iščem pri prijaznih ljudeh. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Mlad uradnik«. 47441-23/a

Opremljeno sobo
solnčno in zračno v centru mesta, event. z zajtrkom iščem uradnica. Ponudbe z navedbo cene na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Čisto«. 47500-23/a

Sobico
ali kak drug prostor z vodovodom iščem na periferiji ali v mestu. Naslov z navedbo najemnine na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Vodovod«. 47638-23/a

Elegantno sobo
po možnosti s kopalnico, v bližini opere iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Poseben vhod«. 47690-23/a

Opremljeno sobo
s separatnim vhodom, išče akademik za takoj. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Akademik«. 47742-23/a

Majhno sobico
bi rabila. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Kjer postavim gašperčka« 47741-23/a

Opremljeno sobo
malo, za enega gospoda, iščem najraje v Bohoričevi Martinovi ali bližu Tabora. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Soba za obrtnika«. 47776-23a

Dopisi

Grafolog in hirosof
N. Sadlucki — odpotuje! V Mariboru ostane samo še do 1. novembra — Hotel »Zamorc«, soba 26. Potem bo v Celju, hotel »Evropa« 47244-24

Katera
dobra ženska bi hotela samostojnemu obrtniku, 31 let staremu, oženjenemu denarno pomagati za preureditev lokala. Nudil bi razvedrila. Stan, lepota in starost ne igra vloge. — Prednogoj tajnost. Pisati s polnim naslovom pod šifro »Potrebno« na oglasni oddelek »Jutra«. 47323-24

Gospod
z boljšo drž. službo, srednje postave, star 26 let, želi znanja s samostojno dobrosrčno gospodično, ki bi mu posodila manjšo vsoto denarja. Le resne ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Oktober 2247«. 47514-24

Samostojna vdova
srednjih let, z nekaj premoženja, želi znanja z gospodom mirnega značaja in stalno službo. Dopise pod »1999« na podruž. »Jutra« v Mariboru. 47242-24

P.
Pridem sigurno. Tvoja P. 47546-24

Gospod
20-leten, trg. naobražen, želi dopisovati s 16—20 letno inteligentno gospodično. Ponudbe s sliko je poslati pod šifro »Amicicia« na ogl. odd. »Jutra«. 47570-24

Spremljevalca
k raznim prireditvam išče gospodična proti zahtevanemu honorarju. Ponudbe s sliko na oglasni oddelek »Jutra« pod »Plesalec«. 47376-24

»Elegantna«
V soboto nemogoče — odsotna. Dvignite pismo v oglasnem oddelku »Jutra« pod značko Judita. 47644-24

Mlado damo
elegantno in inteligentno, za slovensko konverzacijo išče samostojen inozemec, za popoldanski čas. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Avto izleti«. 47649-24

Otilia
Dvigni pismo. Sporoči naslov za paket. Poljub Ante. 47669-24

Dobrega plesalca
želi boljša gospodična, v svrho skupnih plesnih vaj. Ponudbe na oglas oddelek »Jutra« pod značko »Zabava«. 47705-24

Gospe in gospodične v Mariboru
ki si žele nabaviti svilo, sukno, platno in vse drugo manufakturno **blago na mes. obroke** naj pošljejo svoj natančen naslov na ogl. odd. »Jutra« v Ljubljani pod šifro »Švicarska«, ker bo v teku naslednjih dni prišel v Maribor sam lastnik Jugoslovenske švicarske Tekstilne družbe in bo posetil vse one dame, ki se bodo javile, s svojo tovarniško kolekcijo zaradi izbere blaga, ki je prvorazredno, po solidnih cenah in na mesečno odplačevanje. 47559-24

Inozemec
industrijalec, želi diskretnega poznanstva z mlado samostojno damo. Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Industrijalec 40«. 47680-24

Gospodična
blondinka, visoke postave, uradnica, stara 28 let, želi — vsled pomanjkanja poznanstva znanja z resnim gospodom v dobrem položaju. Starost od 30—50 let. Vdovci niso izključeni. Tajnost častno zajamčena. Samo resne ponudbe pod šifro: »Udoben dom 28«. 47709-24

Osrečujočih pogledov
ne bo več. Minulo je. — Srečno pot želi — otožno srce. 47730-24

Spremljevalec
Zarnikova 16, pritličje. — Ako nujno 1. nov. ob 15. pred opero na klopi. Znak zvezek v roki. 47736-24

Zahvala
Na priporočilo Vere in Olge sem se podala k pedikerju v kopališče hotela Slon, ki mi je mojstrsko odstranil kurja očesa in se počutim sedaj kot prerojena. — Veri in Olgi za nesebičnost in nasvet prisrčna hvala. — Berta. 47768-24

Glasoviti grafolog in astrolog v Celju

sprejema obiske vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 19. v hotelu »Zvezda« soba št. 3/I. Ostane samo par dni. 12865-24

Ženitve

Gostilničar
trgovec in posestnik, samostojen, dobro vpeljan, z večjim prometom, želi pod jeten, star 27 let, značajen prav prijetne zunanjosti, želi takoj poročiti do 25 let staro, inteligentno gospodično iz boljše hiše, z večjim premoženjem. Cenjene ponudbe po možnosti s sliko na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Jesen«. 47383-25

Gospod
srednjih let, s 70.000 Din in stalno službo želi poročiti gospodično z dežele s primernim premoženjem ali stalno službo, staro do 28 let. Neanonimne dopise poslati na ogl. odd. »Jutra« pod »Srečen zakon«. 47456-25

Resnega znanja
v svrho ženitve išče šivilja čiste preteklosti, najraje z državnim uradnikom od 29—39 let. Ponudbe do 12. 11. pod »Sigurna eksistenca 12« na oglas. odd. »Jutra«. 47405-25

Kateri gospod
bi poročil gospodično 31 let staro z nekaj gotovine in hišno opravo, neomadeževane preteklosti, čedne zunanjosti, ki nima prave prilike spoznati resnega gospoda. Prednost imajo drž. uslužbenci v starosti 31—40 let. Samo resne ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Resnost 420« 47718-25

Želim poročiti dekle
v starosti do 32 let. Sem posestnik s 50 orali zemlje v bližini najlepšega kraja na Gorenjskem. Ponudbe poslati pod »Tajnost zajamčena 200« na oglasni odd. »Jutra«. 47548-25

Vdovec
srednje starosti, na deželi, z par otročiči, trezen, miren, skrben in usmiljenega srca, z 200.000 Din prihranka želi v zakon neglede na bogastvo ne na lepoto, samo na primeren značaj, denar postranska stvar, seveda če je denar, je lepši napredek, za to prilico ne bo žal, če ravno ima več miljonov. Ponudbe še mogoče s sliko na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Obrtnik«. Tajnost zajamčena. 47434-25

Mesarski mojster
samostojen, podjeten, z dvema pomočnikoma, star 30 let, se želi takoj poročiti z gospodično, staro od 18 do 30 let s kapitalom 50 tisoč dinarjev za povečanje obrata. Dopise po možnosti s sliko na oglas. odd. »Jutra« pod šifro »Podjetne«. 47401-25

Vdova
stara 50 let, premožna veleposestnica, išče starejšega gospoda za skupno ognjišče. Ponudbe pod »Starejši premožen« na oglasni odd. »Jutra«. 47563-25

Glasbila

Pianino ali klavir
dobro ohranjen, po zmerni ceni kupi krojač Novak Janez, Dobovec, pošta Trbovlje I. 47384-26

Gitaro
dobro ohranjeno, kupim ali po dogovoru zamenjam za violino. Ribič Franc, Cerknica pri Rakeku. 47571-26

Črn, kratek klavir
kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Prvovrsten«. 47137-26

Klavir (Stutzflügel)
lep in dobro ohranjen, za 2500 Din nujno prodam. Naslov v ogl. odd. »Jutra« 47554-26

Dva klavirja
firme Maks Schott, Wien — eden črn, v brezhibnem stanju za 6000 Din, drugi rjav za 3500 Din proda Tramte Anton, Medvode. 47276-26

Klavirji! pianini
Kupujte na obroke od Din 400.—
prve svetovne tabrikate Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Hölzl, Stingl orig. ki so nesporno najboljši! (Lahka precizna mehanika) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj »Glasbene Matice« **ALFONZ BREZNIK** Aleksandrova c. 7 (vogal Beethovnove ulice) Najcenejša izposojevalnica! 293-26

Klavirje in pianine
svetovnih znamk kupite po globoko znižanih cenah pri Klobčavr, Sv. Petra c. 40. Najceneje izposojuje, popravlja in uglašuje. 43522-26

¾ gosli
proda Pešl, Tržaška 5. 47444-26

Diaton. harmoniko
štirivrstno, znamke Lubas, v zelo dobrem stanju, po ceni prodam. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Harmonika«. 47051-26

Stroji

Pletilne stroje
poceni proda »Tehna« v Ljubljani, Mestni trg 25/I. 45682-29

Pisalni stroj
dobro ohranjen, prodam za 800 Din. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 47798-29

Šivalne in pletilne stroje
popravlja in renovira Emil Klobčavr, specijalni mehanik, Ljubljana, Sv. Petra cesta 47. 302-29

Stroji!
Radi preureditve obrata prodam stroje popolnoma uporabne, brezhibne, po najnižji ceni, in sicer s 40 po Din 650.— 8 50 po Din 1300.— 8 60 po Din 1500.— Izvolite si osebno ogledati, glavno noste naši stroj ki bo za vašo poraba tako za izdelovanje nogavic, kakor vseh fragt pletenih predmetov. Pišite na naslov: Kati Vajt, Celje. 305-29

Pletilne stroje
10/80 in 10/200 proda Persons, Ljubljana, poštni predal 307 230-29

2 čevljarska stroja
levoročni, malo rabljen in cilinder, malo rabljen na prodaj. Namesto plačila v denarju se vzame letošnje dobro novo vino. Pojasnila daje August Dolinšek v Hrastniku. 47011-29

Dynamo
sadosten za razsvetljavo manjše industrije, vasi ali večjega mlina in žage, v brezhibnem stanju ugodno prodam. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dynamo«. 47330-29

Pisalni stroj
»Adler« v zelo dobrem stanju poceni proda Ivan Kokalj, Gradišče št. 11/II. 47494-29

Pletilni stroj
Poppov 10/80, prav dober ugodno prodam in dam kupcu stalno delo, s katerim kupnino lahko deloma odsluži. Ponudbe na oglas oddelek »Jutra« pod šifro »Ugodna prilika«. 47648-29

Pisalni stroj
Underwood«, novejši model, in radio aparat, 4 ceven Filipsov na priključek in z anodnim aparatom in zvočnikom prodam ali zamenjam za drugo blago. Ponudbe pod »Dobro ohranjeno« na oglasni odd. »Jutra«. 47665-29

Pridelki

Kislo zelje
novo, prvovrstno rezano, in cele glavice za sarmo, v »odčkih v vsaki množini po najnižji ceni po naročilu dobavlja Gustav Erklavec, Kodeljevo št. 10, Ljubljana. Telefon št. 25 91 294-33

Krompir
več vagonov belega iz hribovitih krajev, prvovrstno blago proda najboljšemu kupcu Miha Tomelj, Fala št. 95. 47052-33

Vagon krompirja
lepega, prvovrstnega, naloženega na železniško postajo Mokronog-Bistrica — prodam. Cena po dogovoru. Naslov: Feliks Nahtigal, pos. in gostilničar, Trebelno 16. 47400-33

Krompirja
par vagonov, lepe zbrane jabolka in lepe mehke orehe v vsaki množini prodam. Ponudbe na oglasni odd »Jutra« pod »št. 99«. 47662-23

Živali

Plemenski bikec
čistokrvni montafonski, 5 tednov star, na prodaj. Hotel Slon, Ljubljana. 47759-27

Mali papagaj
zelene barve, je ušel. Pošten najditelj naj ga proti nagradi odda v Mostah — Krekova ul. 9/II. 47781-28

Mucko
popolnoma belo, mlado, Aurora ali navadno kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47431-27

Kanarčke

prave harcerje, petkrat odlikovane z zlatimi kolajnami doma in v inozemstvu, samce po 200, 250 in 300 Din samice pa po 50 Din prodaja Edvard Sever, Gosposka ulica štev. 3/III. 47466-27

Pes
dunajske volčje pasme, dober čuvaj, 3 leta star poceni naprodaj. Naslov se izve v oglasnem oddel. »Jutra«. 47630-27

Kanarček s čopko
rumena samica, je ušla. Najditelja se naproša, da jo odda proti nagradi v Žitnikovi ulici I. Michler. 47693-28

Obrt

Damskih klobukov
krasna izbira od 50 Din. Vedno zadnje novosti. Preoblikovanje 28 Din. Salon »La Femme Chic« Anica Puhek, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/I. 347

Pohištvo
spalnice, hrastove, bukove, smrekove ter kuhinjske oprave po nizki ceni prodaja in se priporoča za razna naročila Jožef Kurnik, mizar, Zg. Šiška, pod Hribom. 43957-30

Čevlje
vseh vrst, kakor tudi gojzarice in čevlje za smučke priporoča po nizki ceni I. Dolenc, Kongresni trg 3 in Barvarska steza 6. 47496-30

Vreče
kupuje in prodaja Alojzij Grebenc, Ljubljana, Dunajska cesta 36. 47703-30

Posteljne mreže
izdeluje najceneje samo Alojzij Andlovic, Komenskega ulica 34 — nasproti šole na Ledini. Sprejema tudi popravila. 47796-30

Sadje

Namizna jabolka
prvovrstna po najnižji ceni razpošilja — kupuje pa

lepe suhe gobe
po najvišji ceni Peter Šetina, Radeče pri Zidanem mostu 231-33

Hruške in jabolka
najokusnejša, kisla, štajerska, amerikanski zaboji 25 kg, primisima 5.—, prima 4.—, sekunda 2.75 Din brutto za netto franko vsaka postaja povzetje razpošilja: Postržin, Krško. 47616-34

Jabolka
Kakor vsako leto, imam tudi letos zimske štajerske pošiljatve jabolk razne vrste po najnižjih cenah. Javno skladišče, Dunajska c. 33. 47731-34

Drašbe

Javna dražba
najdenih predmetov se bo vršila 6. novembra ob 9. uri na postaji Ljubljana, glavni kolodvor. 47623-32

Informacije

Preklic
Opozarjam, da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih napravil moj sin Karol Strukelj ml. Moste, Zaloška cesta št. 9. Dne 17. oktobra 1931. Karol Strukelj st., posestnik in mesar. 47294-31

Preklic!
Preklicujem kar sem govoril o Martinu Omerzelu, čevljarskem mojstru, da nisem imel nobenega povoda ga sumiti, nasprotno ga smatram za poštenjaka. — Martin Razboršek, Loke št. 200 — Trbovlje I. 47712-31

Kdo ima
kakega poznanega v Poli (Italija), se vljudno prosi, da mi pošlje naslov. Cej, Straža Toplice. 47542-31

Vrednote

Srebrne krone staro zlato in srebro
kupuje Rafinerija dragih kovin, Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod iz Vidovdanske ceste, pri gostilni Možina. 70

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah **Černe — juvelir** Ljubljana, Wolfova ulica 3 77

Razno

Snežne čevlje in galoše
sprejema v popravilo **M. Trebar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 6.** 12992

ING. ŽULJEVIĆ PERO
OREHEK IVICA
poročena
SPLIT LJUBLJANA SARAJEVO
12989

Prva specijalna mehanična delavnica
za popravila šivalnih strojev, specijalnih strojev vseh sistemov, pletilnih in pisalnih strojev. Postrežba točna, delo garantirano in 20 % ceneje kakor pri nestrokovnjakih.
EMIL KLOBČAVER, specijalni mehanik
LJUBLJANA, Sv. Petra 47 264

Fr. Ševčik
ŽIDOVSKA ULICA ŠT. 8
LJUBLJANA. — Telefon 33—78.

Orožje, municija za lov, šport in obrambo. Smodnik in vse lovske potrebščine.
Največja izbira. Najnižje cene.
Automatske pištole kal. 6.35 od Din 250.— naprej
Lovske puške dvocevke od Din 950.— naprej
Lovske stročnice 100 kom od Din 50.— naprej
Strašilne pištole vseh vrst, najceneje.
Novost: Browning puška kal. 20.

Prva jugoslovenska tovarna gume „REKORD“
Josifa G. Čuljkovića, Leskovac
izdeluje v najboljši in zajamčeni kakovosti:
platno iz gume in lepilo za krpanje galoš in snežnih čevljev.
Konkurenca v ceni in kakovosti izključena.

TRGOVSKO ZASTOPSTVO
dobre tvrdke za Ljubljano in okolico event. za vso Slovenijo, išče dobro uveden, strokovno naobražen trgovec.
Na razpolago tudi trgovski lokal in kleti. — Stroka poljubna. — Ponudbe prosim pod: »Vesten zastopnik«, Ljubljana, poštni predal 349. 13008

CITROEN
Zastopstvo v Ljubljani
LAMPRET IN DRUG
DR. Z O. Z.
naznanja svoje preselitev iz Šelenburgove 4 13006
NA GOSPOSVETSKO C. 13 (KOLIZEJ)

Tovarna POHIŠTVA
I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6
priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

Zahvala
Za prisrčne izraze sočutja in sožalja, ki sem jih prejela osebno ali pismeno in ki so mi ob prerani izgubi mojega nepozabnega soproga, gospoda
Albina Kunca
rudniškega restavraterja
lajšali neizmerno bol, se tem potom najiskreneje zahvaljujem.
Posebna zahvala bodi izrečena zdravniku g. dr. Cizeju za njegov trud, rudniškemu ravnatelju g. inž. Pauerju in njegovi g. soprogi za tolažilne besede, vsem darovalcem krasnih šopkov in cvetlic ter končno vsem znancem in prijateljem, ki so blagopokojnika spremljali na njegovi poslednji poti.
13009 Globoko žalujoča soproga M. KUNC

R M L **Sukneni ostanki** za površne suknje in obleke **pod ceno** R. Miklauc, „Pri škofu“, Ljubljana R M L

S tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je dne 30. oktobra t. l. preminula po kratki mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti, v 88. letu svojega, dobrodelnosti polnega življenja, naša ljubljena mati, babica in prababica, gospa

Antonija Kavčič
Roj. Pešl
vdova po trgovcu v Št. Juriju ob južni železnici

Pogreb blagopokojne se bo vršil dne 2. novembra t. l. ob 9. uri dopoldne iz hiše žalosti v Št. Juriju ob južni železnici.

Rodbine: KAVČIČ, SERŠEN, DR. MIHALIČ, DR. SCHWAB, ŠULGAJ, MIKL, LOBNIK, DR. LAZAREVIČ.
13012

C. Schmidt:

Mesto mrtvih v Jukatanu

Roman.

1. poglavje.

Pokojnik govori.

Po sprednji šipi mojega voza so curljali majhni potočki. Zamišljen sem strmel skozi kalno steklo na mokro, gladko cesto. Skoraj mehanično sem obračal vodilo, saj sem bil že mnogokrat prevozil to pot. Pot iz Newyorka v tihi Calhoun.

Kako naglo pride jesen! Kako hitro ovene listje!

Kako kratko je bilo življenje Štefana Stornisha in kako tiho na koncu! A čudno, mojega srca ni polnila tožba: »Štefan Stornish, tvoj edini prijatelj, je mrtev!« — ampak vprašanje: »Zakaj je Štefan umrl?« In odgovora nisem vedel. Nikakega smisla nisem mogel najti v tej smrti, ki je bila tako naglo prišla, čeprav se je tako dolgo približevala.

Začelo se je bilo po njegovi srednjeameriški prigodi in davi o prvem svitu se je bilo končalo. Dobro sem se še spominjal tega potovanja, ki se je Stornish pred skoraj tremi in pol leta odpravil nanj. Rešil je svojega dobrega prijatelja Kamila Osseesa iz jukatanskih pragozdov. Nerad je govoril o tem in izpraševati ga nisem hotel. Saj sem imel itak dovolj posla z njim, da sem ga ohranil pokoncu.

Iz velikih gozdov srednje Amerike se je bil vrnil popolnoma izpremenjen. To ni bil več tisti zmerom veseli, sveži, živahni, za vsako podjetje brez oklevanja pripravljeni zasebni detektiv Štefan Stornish!

Tisti večer, ko se je spuščalo solnce za calhounskimi gozdi v škrlatnordeči zaton, mi je rekel s trudnim glasom:

»Xibalbay bo prišel pome!«

Xibalbay — skrivnostno mrtvaško mesto májskega bajeslovja! Kake turobne fantazije so bile to za komaj tridesetletnega moža, ki je bil vajen korakati od uspeha do uspeha, brez napora, skoraj kakor da bi ga gnal neizpremenljiv naravni zakon!

Pa mu niti ni bilo treba. Za svoje veselje je igral detektiva, zakaj njegovega imetja je bilo že pred desetimi leti dvanajst in pol milijona dolarjev. A bil je genijalen detektiv. In zdaj ni delal prav ničesar več.

Odkar se je bil vrnil iz Jukatana, je bil Stornish bolan, na smrt bolan, — ne le na duši, kakor sem mislil izprva, ampak tudi na telesu. Sveža, zdrava rdečica je bila izginila iz njegovega obraza, kakor je bilo izginilo nekdanje ognjevito iskrenje iz njegovih oči. Njegov smrtni boj je trajal tri leta in pol. Zavraten strup mu je razjedal dušo in telo. In nihče ga ni mogel pregovoriti, da bi se bil obrnil do kakega zdravnika.

»Vem, kaj mi je. Za to bolezen je samo en zdravnik, in ta ne more priti k meni,« je preprosto, a odločno odgovarjal pokojnik.

Voz se je vzpenjal po dokaj strmem klancu. Vitki topoli so obrobljali cesto. Z vrha je kričal rdeč napis:

»Vozi počasi! Popravljeni vozovi in zakrpane kosti niso dosti prida!«

Nevarni calhounski ovinki! Tam spodaj se je širilo mestece in pod griči na oni strani je bil dom Štefana Stornisha.

Zakaj se je bil Štefan preselil v Calhoun?

»Newyorški hrup in nervoznost velikega mesta sta mi postala neznosna,« mi je rekel. Spomnil sem se, da je nekdaj imenoval ta »živce uničujoči hrup« drugače: »utripajoče življenje velike dobe«. Calhoun je bil miren — za moj okus kar dolgočasen. Razen tega se je Stornish s svojega posestva, ki je ležalo pet minut za mestom, le malokdaj prikazal med ljudi. Postal je bil popolni puščavnik, ki ni imel nobene potrebe več in je zadoščal samemu sebi.

Sluga z dežnikom je stal med vrati v park, ko sem se pripeljal. Bil je John, ki je služil pri Stornishu, odkar sem ga poznal. Z negibnim obrazom me je pozdravil.

»Gospod je hotel še nekaj govoriti z vami, a davi je mahoma nastopil konec. Sporočiti sem vam mogel samo še njegovo smrt.«

Pokimal sem.

»Kje leži, John?«

»V veži. Taka je bila njegova želja. Rekel je, da noče mrtev ležati v hiši med živimi ljudmi. Da hoče zraka, hladnega zraka!«

»Tako, John, tako! Kakšni so bili njegovi zadnji dnevi?«

»Dobri in jasni. Nihče si ni mislil česa posebnega. Snoči je še rekel: ‚S Charliejem moram še govoriti, preden se odpravim na veliko pot. Brzojavi mu jutri!'«

»In kaj se je zgodilo, da je prišel tako naglo konec?«

»Bedel sem pri njem skoro do dveh zjutraj. Pravkar sem bil nekoliko zakinkal. Tedajci se pa ustrašim in planem pokoncu. Gogradu, o vas, o Mr. Osseesu, Mrs. Osseesovi in drugih ljudeh. Jaz gradu, o vas, o Mr. Ossessu, Mrs, Osseesovi in drugih ljudeh. Jaz pokličem Dorotejo in telefoniram zdravniku. ‚Nič ne pomaga,' pravi ta, ‚počakati je treba!' Proti jutru se gospod še enkrat zbudi in mi reče: ‚Stopi k pisalni mizi, John. Spodaj na levi leži knjiga. Daj jo Charlieju!' Nato se zvrne nazaj in umre.««

Knjiga zame? Kaj je to pomenilo?

Po ravni stezi — Štefan je ljubil vse, kar je bilo ravno in jasno — sva se približala veži. Vzpel sem se po stopnicah. Zagledal sem krsto in v njej prijateljev bledi obraz med lovorjevimi drevesci in rožami. Presunjen sem se zagledal vanj. A v njegovih črtah ni bilo odgovora na vprašanje. Izražale so le globoki mir odrešenja in morda tudi nekoliko grenkobe — prav kakor da bi se bil skrival v njih še majlen, komaj viden ostanek življenja.

»Rože je hotel imeti okoli sebe,« je rekel John za menoj. »Veliko rož.«

Tudi v tem se je bil Štefan Stornish silno izpremenil. Močne, opojne vonjave so mu bile prejšnje čase zoprne. Šele zadnja leta je kazal strastno ljubezen do močno dišečih rož in njegov veliki park je bil poln najlepših in najdražjih vrst. Tega pri Štefanu nisem razumel, kakor še marsičesa drugega ne. Upiralo se je njegovemu prvotnemu značaju. Take globoke izpremembe morejo biti samo posledice globokih doživetij, sem sklepal, in v teh doživetjih je moral biti ključ do uganke Štefana Stornisha.

A kakšna so bila ta doživetja?

Zapustila sva mrtvega in stopila skozi visoka dvojna vrata v hišo. Odložil sem klobuk in plašč.

»Doroteja vam bo postregla v obednici. Jaz spravim ta čas voz v lopo.«

»Hvala vam, John. Pridite potlej tudi vi v obednico!«

»Čez četrt ure bom pri vas,« je ustrežljivo odvrnil sluga.

Stara gospodinja Doroteja je prinesla obed.

John se je točno vrnil. Odgovarjal je na moja vprašanja. A vedel je le malo.

Po jedi sva šla v knjižnico. John je vzel s pisalne mize knjigo v črni usnjeni vezbi in mi jo podal.

»Nate knjigo, gospod!«

Bila je tista, ki jo je prej omenil. Čudno razburjen sem jo odprl in srce mi je vztrepetalo, ko sem obračal liste, drobno pokrite s Štefanovo pisavo.

Zaprl sem jo. »Štefan mi tu daje ključ do svoje izpremembe!« mi je šinilo po glavi.

»John, pustite me zdaj samega,« sem dejal.

»Da, gospod! Če bi kaj hoteli, izvolite pozvoniti.«

Ko je John odšel, sem sedel v enega izmed težkih naslanjačev in s utripajočim srcem odprl knjigo na prvi strani.

»Moj najtežji slučaj,« je bilo zapisano zgoraj. Čudeč se temu naslovu, ki je cikal na Štefanov poklic, sem bral dalje:

»Dragi Charlie!

Tebi so namenjene te vrstice, te besede, ki jih nisem mogel spraviti iz sebe, kadar si mi sedel nasproti, čeprav sem videl, da te je bolelo, ker ti nisem odkril svojega srca. Odpusti! A te vrstice, ki sem si jih v dolgih urah iztrgal iz duše, ti bodo dale več, nego bi ti mogla povedati moja usta. Le po tej poti sem ti mogel vse povedati in vse potožiti. A nikar me ne pomiluj in ne srdi se na usodo. Takrat, ko boš ti to bral, bom zdavnaj odrešen.

Tvoj stari, zvesti Štefan Stornish.«

Hvala ti, Štefan! V dno duše bi me bilo bolelo, če bi ne bil nikoli zvedel, kaj te je strlo.

Prebral sem vso knjigo. Podam vam jo natanko tako, kakor jo je Štefan napisal. Razdelil jo je bil na poglavja, izmed katerih je imelo prvo naslov

Grad Clauderisse.

Dne 16. marca sem dobil tole brzojavko:

»Štefan Stornish, New York — Flatlands.

Pridite takoj. Kamila še ni nazaj. V strašnih skrbeh.

Viola de Clauderisse

South-Atlanta, Florida.«

Skoraj hvaležen sem bil brzojavki, ne le zato, ker mi je manjkalo deka, ampak tudi zato, ker sem bil naveličan severa, snega in ledenega dežja. Florida je pomenila rešitev iz moje dolge, puste zime.

Jel sem zvoniti kakor iz uma. John je s preplašenim obrazom pritekel gledat, kaj je.

»Prtljago, John! V Florido pojdeva.««

»Z avtomobilom ali z železnico?«

»Z železnico! Obvesti Dicka! On mora z menoj.«

John je planil. Mislim, da je bil dobričina še bolj vesel od mene. Rojen je v Novem Orleansu in se menda nikoli ni mogel navaditi ostrega severa.

Brzojavka Viole de Clauderisse je izražala neprikrito skrb za Kamila. Meni se stvar ni zdela tako hudo tragična. Kaj pomeni pri izsledovalski odpravi mesec dni razlike! Ali najde izsledovalec več, nego more obdelati v določenem času, in tedaj bi bil nespameten, če bi se zaradi majhne zamude odrekel važnih dognanj — ali pa mora trudoma iskati in zbirati svoje gradivo, tako da je zamuda še neizogibnejša.

Kamil je bil, kakor sem vedel, odpotoval v notranjost Jukatana, zbirat gradivo za svoje veliko delo o zgodovini májskega naroda. Časa se mu je bilo bati? Indijanskih nemirov v jukatanskih gozdovih že davno ni bilo več. Seveda se skriva v pragozdih, zlasti pa še v jukatanskih, ki so tako bogati s skrivnostmi, obilo nevarnosti, kakršne so na primer mrzlica, strupene kače in take reči. A takim možnostim je bil Kamil Ossees, ki je hodil v pragozde že toliko let, nedvomno kos.

Poslednjo vest o njem sem bil dobil iz Progresa, luke na severni jukatanski obali. To je bilo pred več ko štirimi meseci.

Zdaj sem hotel najprej v South-Atlanto, da vidim, kaj mi je storiti.

Dotlej se z Violo de Clauderisse, Kamilovo nevesto, še nisem bil seznanil, in veselilo me je misliti, da jo bom videl. Slišal sem bil, da je očarujoče krasna.

Proti večeru sem že sedel z Dickom Golderjem in Johnom v vlaku.

Pfaff šivalne stroje za rodbino, obrt in industrijo z večletno garancijo, kupite ugodno tudi na obroke pri tvrdki **Ign. Vok, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 7**

Poduk v vezenju brezplačen!

Pazite pri nakupu šivalnih strojev na najboljše znamko, in to je PFAFF! ali v podružnici Kranj in Novo mesto

Poduk v vezenju brezplačen!

V VINSKI KLETI

Sv. Petra cesta 43, se toči čez ulico

sladki mošt, bel in rdeč, po	Din 7.—
črno vino	Din 9.—
portugalka	Din 10.—
cviček	Din 10.—
silvanec	Din 12.—
burgundec	Din 14.—

Ob sobotah domače krvavice.

Se priporoča T. MENCINGER

Čudo današnjega dneva

„HOBBY“

amer. univerz. preparat za pranje, čiščenje, za higijeno in čistočo v hiši in povsod. Tisoče zahvalnih priznanj in odlikovanj. Vsaka škatljica ima obširno navodilo za uporabo. Zahtevajte povsod!

Glavno zastopstvo Beograd »HOBBY« A. R. Cara Uroša 19, telefon 23-0-13. 310

Nejnovejša slušalnica patentna železna zelo praktična složljiva postelja s tapeciranim madracom — praktična za vsako hišo, hotele, za potujoče osobe in nočne službe. Stane Din 390.— Razpošiljam poštom in železnicom po povzetju.

Lesena slušalnica patentna zelo praktična složljiva postela s tapeciranim madracom. — Stane Din 390.—

spaljni. patent fotelj stane Din 1300

Ležestuhl praktična za ležanje in sedenje. Stane Din 150.—

Po tem imam čisto čohano perje kg po Din 48.— čisto belo gosje kg po Din 130.— in čisti puh kg po Din 250.—.

L. BROZOVIČ, ZAGREB Ilica 82. III.

Radio Vam popravi ali prenovi najbolje v tej stroki dipl. tehn. Tone Poljšak Ljubljana Aleksandrova 5

Radost v sredo

Ponedeljek Torek Sreda

Za tri nianse — bolj beli zobje!

Lepi beli zobje

Poskusite to čudovito antiseptično peno Kolynos! Ako so Vam zobje grdi, rumenkasti, pokvarjeni, so temu vzrok mikrobi v ustih. Znanstveniki imenujejo to: »Usta so polna bakterij«. Odpravite te vzroke in zobje zadobe zopet svojo prvotno belino. Običajna sredstva za zobe niso dovolj močna, toda Kolynos jemlje nase in ugonabija nagle vse mikrobe. Kisline so nevtralizirane, zobje so očiščeni in ponovno dobe svojo naravno belino.

Antiseptična

KREMA ZA ZOBE

KOLYNOS

Gumi klinika

A. Goršič in sin

Ljubljana, Dunajska c. 9

Specialna delavnica za popravila vseh gumijastih predmetov, galoš in snežnih čevljev.

Čitajte ilustrovano revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Lokal za novo trgovino

oddam v najem za daljšo dobo let, pod ugodnimi pogoji, v industrijskem, jako prometnem kraju, brez konkurence. — Glavni lokal s tremi sobami in velikim skladiščem. — Ponudbe prosim na ogl. oddelek »Jutra« pod »ugodnost«. 12983

Senzacija!

Velika možnost zaslužka se nudi marljivim GENERALNIM ZASTOPNIKOM s prodajo novodobnega patenta v stroki za razsvetljavo. Glavna zastopstva oddamo za sledeče rajone: Beograd s Srbijo, Slovenijo, Hrvatsko s Slavonijo, Bačko-Banat in Bosno-Hercegovino z Dalmacijo. Potreben kapital cca. 40.000 Din. Ponudbe na *Caro i Jelinek* d. d. Maribor pod *»GRAL-PRISMA«*. 12986

PUH - PERJE R. MIKLAUC LJUBLJANA

Nekaj za Vas!

Zabavajte se z glasbo, ki je najcenejše razvedrilo! Zahtevajte brezplačni ilustrirani cenik, katerega Vam takoj pošlje

Trgovski dom Stermecki,

Celje štev. 20

Enovrstna ročna harmonika 265 Din, dvovrstna 378 Din, trovrstna 970 Din, dalje velika izbira ustnih harmonik po 3, 5, 8.50, 10 Din, violin 142, 315, 545 Din, gitar 240, 270, bisernic 156, mandolin, tamburic, citer, flavt, klarinetov in drugih glasbil.

Na zalogi tudi gramofoni in gramofonske plošče.

ZAKAJ je AMERICAN

štedilivna in trajno goreča peč najboljša!

Ker ogreje s minimalno količino kurive celo prijetno celo stanovanje. Boljša od centralne kurjave, ker s svoje zelo praktične regulacije povzroča enakomerno toploto. Postrežba je zelo enostavna, komodna in čista. Ne dajte se prepričati od drugih ponudb. Zahtevajte ponudbe od

Vojvodjanske livnice d. d.,
Novi Sad, Suvoborska 11.
Zastopstvo v Ljubljani: Franc Golob.

11798

Prekrasne kodre

dobite brez škodljivega za sodelovanje s preparatom »ISOLDE«. Vzame se na večer, da preko noči dobite, a zjutraj imate najlepše kodrčke in valovčke. Vzdrži dolgo in trajno frizuro pri damah in gospodih in napravi tudi krhke ase mehke in bujne. — Uspeh trajnost in neškodljivost zajamčeni. Cena 25 Din. Vrh tega kodralo »FEMINA« 8 Din. Originalne preparate SCHROEDER - SCHENKE razpošilja proti povzetju ali vplačilu v naprej samo depo za Jugoslavije »Omnia«, oddelek I/3, Zagreb Draškovićeva ulica br. 27. Zahtevajte brezplačno ilustrovan cenik.

2869

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških vozičkov, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene. Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokolesa in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška cesta štev. 4

Lepe grudi

s uporabo preparata »JOLIFENNE« po prof. dr. med. Biera. Narava preparat. — Uporaba zunanja.

Pri nerazvitih

grudih, t. j. kadar so grudi zaostale v razvoju ali kadar gimnazije in slabe navadi bolezni ali otroške postelje, doseže čvrste grudi te po 4—6 tednih normalne polnosti, a pri tem se nič ne ojači telo ali boki. Uspeh se pokaže že po prvi uporabi. — Cena 135 Din

Pri mlahavih, uvelih

grudih dosežete s preparatom »JUNO« v nekolikih tednih zopet elastičnost in čvrstost. Preparat se zijajno ocenili in priporočili dr. med. Funke in dr. med. H. Maier. Dr. med. Funke piše: »Vaš »JUNO« je brezprimerno sredstvo za ojačanje ženskih grudi.« — Cena Din 70.—.

Originalne preparate SCHRÖDER — SCHENKE

razpošilja po povzetju ali plačilu v naprej samo depot za Jugoslavijo: »OMNIA« oddelek I 3, Zagreb, Draškovićeva ulica 27.
Zahtevajte brezplačne ilustrovan cenik.

DIREKTNO IZ TVORNICE
izredno poceni tudi

Violine od Din 68
Mandoline • 129
Gitare • • 169
Ročne harmonike 69
KROMATIČNE HARMONIKE, HAVAJSKE GITARE I.T.D.

Zahtevajte brezplačni tvorniški
CENIK:
MEINEL & HEROLD
MARIBOR št. 101

Pozor! Pozor!

RADIO

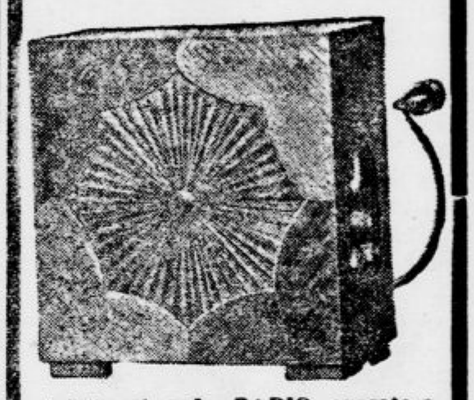

Oglejte si naše RADIO aparate z vdelanim močnim zvočnikom, s priključkom na mrežo, za izmenični tok 110, 125, 150, 220 volt in enakosmerni tok 150 volt. Omare iz ameriškega orehovega lesa, zelo lepo izdelani in prvovrstna kvaliteta.

2cevni aparat kompl.	Din 1.380.—
3cevni aparat kompl.	Din 1.980.—
4cevni aparat kompl.	Din 3.300.—

Ugodni plačilni pogoji.

H. SUTTNER
LJUBLJANA 5
Dunajska cesta 1 b/II.

TUDI 5-LITRSKA ROČKA SE LAHKO VRNE

ORIGINALNI OMOT. PRIROČNO. CENEJŠE

ZANESLJIVO JE

Mobiloil

VACUUM OIL COMPANY D. D.
ZAGREB

PREKLIC

Podpisani Kokalj Vinko, pečar v Kranju, preklicujem vse obdolžitve in žaltve, ki sem jih bodisi pismeno ali ustmeno izrekel o gospodični Jerin Julijani, natakarici pr gosp. Ivanu Bohincu v Medvodah kot popolnoma neresnične in izmišljene.

Gospodično Jerin Julijano prosim za odpuščanje ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od kazenskega pregona.

Kranj, dne 29. oktobra 1931. 12979

VINKO KOKALJ, l. r.

Ženske ne togujte

ako vam dovolite periodo! Ne smejte strahu! Pišite nam samo in mi vam podijemo od disoč lam stalno s receptom in sigurnostjo uporabljani 178

Periodolin

in tekom sme are bo ste rešeni vseh skrbi in strahu! Nikako raz čaranje — kot mnogo tisoč drugih lam bo ste tud. vi zadovolji. Overovljeno in zajamčeno neškodljivo nikdar odpovedujoče sredstvo za 90 Din. za močne nature in v zastarelih slučajih močnejše periodolin za 150 in 180 Din. Izključna razpošiljatev po laboratorij

W. H. OLXVIDT,
Praga-Vršovice XIII
Ruska 12. V.
Pošt. pred. 12

Ogromno znižane cene! Halo! Ogromno znižane cene!

BARVAJO SE: razparani plašči po Din 50.—,
celi plašči po Din 60.—,
gladke plaščne obleke po Din 35.— itd.

Opozarja se, da se v barvo oddano blago tudi izvrstno lika. — Za pristnost barv in prvovrstno delo se jamči. 12821

Prva celjska parna BARVARIJA in KEMIČNA ČISTILNICA.
IVAN TAČEK
Gosposka ulica št. 21. Celje. Gosposka ulica št. 21.

Javna dražba.

Uprava Javnih skladišč v Ljubljani, javlja, da se vrši 7. novembra t. l. ob 10. uri v njenih skladiščih na Dunajski cesti 33 javna dražba ca. 70 kub. metrov friz ter ca. 11 kub. metrov hrastovih plohov. 12874

Simmeringer

tovarniška d. d. za gradnjo strojev in vagonov

Wien XI.
Avstrija

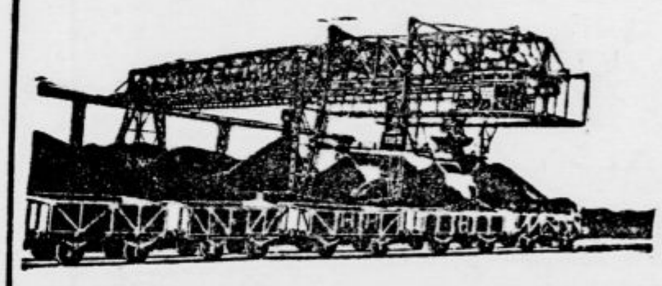

Žerjavi in transportne naprave

Zastopstvo:
Inženjerska pisarna
Julius Breitwieser
Zagreb,
Frankopanska 8

Tovarniška prodaja narejenih oblek znamke

„TIVAR“

po originalnih tovarniških cenah in sicer:

Obleke za otroke	Din 110, 120, 130, 140, 150, 170, 180, 200, 270.—
Za dečke	Din 200, 240, 260, 290, 300, 330.—
Zimski plašči za otroke	Din 250, 350, 380.—
Moške obleke	Din 240, 290, 340, 390, 480, 580, 660, 750.—
Moški zimski plašči	Din 270, 370, 440, 470, 540, 570, 640, 750.—
Moški Hubertus plašči proti dežju	Din 320, 340.—
Otroški Hubertus plašči proti dežju	Din 200, 260, 290.—
Lovski	Din 270.—
Hlače	Din 90, 140, 150, 170.—

IVAN KOS, družba z o. z., Ljubljana
Izvrstna izdelava. — Cene brez konkurence. — Blago dobro. — Solidna postrežba.
Samoprodaja „TIVAR“ oblek
Sv. Petra cesta 23 in Celovška cesta 63.
KRANJ, GLAVNI TRG 101.

Kozmetički zavod

Zagreb, Jelačičev trg 6/I. Nega telesa in obraza po najnovejšem sistemu z najmodernejšimi aparati. Odstranjevanje sojedcev, solnčnih in drugih peg. Odpravljanje vseh nadležnih žilic z elektrolizo. Električna in ročna masaža obraza in telesa. Parafinski obložki, manikura in pedikura. Sprejmem vajenke. Toplo se priporoča Magda Pap, diplomirana kozmetičarka. 336

Cvetličarna Korsika

ima poleg svojega cvetličnega paviljona na Miklošičevi cesti, zraven hotela Union, telefon 2341, tudi lokal v palači Dunav, vhod iz Beethovnove ulice, telefon 2489. 12820

Svetovni sloves uživajo nalivna peresa Penkala tvornice d. d.

Penkala Transparento št. 562	Din 160.—	Penkala št. 499	Din 80.—
Penkala št. 502	Din 120.—	Junior - Gold št. 490	Din 48.—

321

Zahtevajte tudi Vi samo „Penkala“ zlata nalivna peresa!

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.